Zarząd Województwa Śląskiego

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2014-2020

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH

wersja 9

Katowice, kwiecień 2017 r.

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Śląskie.

Unia Europejska Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

Spis treści

I. Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 *5*

I.1 Status dokumentu **5**

I.2 Opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 **6**

I.3 Opis procedury wyboru projektów **13**

I.4 Informacje nt. sposobu i źródeł finansowania osi priorytetowych **21**

I.5 Metody obliczania wkładu Funduszy **22**

II. Szczegółowy opis poszczególnych osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 *23*

II.1 Oś Priorytetowa I Nowoczesna gospodarka **23**
II.1.1 Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza 25
II.1.2 Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach 31
II.1.3 Profesjonalizacja IOB 40

II.2 Oś Priorytetowa II Cyfrowe śląskie **46**
II.2.1 Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych 47

II.3 Oś Priorytetowa III Konkurencyjność MŚP **54**
II.3.1 Poprawa warunków do rozwoju MŚP 55
II.3.2 Innowacje w MŚP 65
II.3.3 Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej 71
II.3.4 Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości 77

II.4 Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna **81**
II.4.1 Odnawialne źródła energii 82
II.4.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach 88
II.4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej 93
II.4.4 Wysokosprawna kogeneracja 103
II.4.5 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie 108

II.5 Oś Priorytetowa V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów **119**
II.5.1 Gospodarka wodno-ściekowa 120
II.5.2 Gospodarka odpadami 127
II.5.3 Dziedzictwo kulturowe 133
II.5.4 Ochrona różnorodności biologicznej 139
II.5.5 Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych 146

II.6 Oś Priorytetowa VI Transport **150**
II.6.1 Drogi wojewódzkie 151
II.6.2 Transport kolejowy 155

II.7 Oś Priorytetowa VII Regionalny rynek pracy **159**
II.7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu 160
II.7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia 169
II.7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej 174

II.7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu) 181
II.7.5 Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe 187

II.8 Oś Priorytetowa VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy 191
II.8.1 Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego 193
II.8.2 Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników 200
II.8.3 Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy 208

II.9 Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne 213
II.9.1 Aktywna integracja 215
II.9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne 229
II.9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie 245

II.10 Oś Priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna 256
II.10.1 Infrastruktura ochrony zdrowia 257
II.10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych 262
II.10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych 271
II.10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego 280

II.11 Oś Priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego 285
II.11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego 287
II.11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów 308
II.11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych 323
II.11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych 330

II.12 Oś Priorytetowa XII Infrastruktura edukacyjna 338
II.12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego 339
II.12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego 346
II.12.3 Instytucje popularyzujące naukę 353

II.13 Oś Priorytetowa XIII Pomoc Techniczna 357
II.13.1 Pomoc Techniczna 358

Indykatywny plan finansowy (wydatki kwalifikowalne w EUR) 366

III.1 Tabela finansowa 1 366

III.2 Tabela finansowa 2 372

IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji 377

A.1 Planowane wsparcie rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 377
A.1.1 Opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego 377
A.1.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty rewitalizacyjne 378
A.1.3 Obszary Strategicznej Interwencji – miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji 384

A.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich w ramach ZIT 386
A.2.1 Opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego 386
A.2.2 Alokacja UE przeznaczona na ZIT wojewódzki 386

A.3 Obszary wiejskie **388**
A.3.1 Opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego 388
A.3.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty na obszarach wiejskich 389
A.3.3 Obszary Strategicznej Interwencji – Obszary wiejskie **392**
B.1 Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność **392**
B.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju innych obszarów miejskich niż obszary funkcjonalne miast wojewódzkich **393**
B.2.1 Opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego 393
B.2.2 Alokacja i wkład krajowy 393
V. Wykaz dokumentów służących realizacji RPO WSL 2014-2020 ***396***
Wykaz rozporządzeń krajowych i UE oraz krajowych ustaw; **396**
Wykaz wytycznych UE; **400**
Wykaz krajowych wytycznych horyzontalnych; **401**
Indykatywny wykaz dokumentów towarzyszących realizacji projektu (dla beneficjentów); **402**
VI. Słownik terminologiczny ***403***
VII.Spis skrótów. ***427***
VIII. Załączniki ***430***
Załącznik 1 - Tabela transpozycji PI na działania/ poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych **430**
Załącznik 2 - Tabela wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałań **430**
Załącznik 3 - Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań **430**
Załącznik 4 - Wykaz projektów zidentyfikowanych w ramach trybu pozakonkursowego **430**

I. Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

I.1 Status dokumentu

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL 2014-2020) został przygotowany na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006[1], zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym", rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu "Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006[2] oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006[3] a także na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, zwanej dalej „ustawą wdrożeniową".

RPO WSL 2014-2020 jest jednym z 16 programów operacyjnych zarządzanych i wdrażanych na poziomie regionalnym. Niniejszy program jest jednym z instrumentów realizacji Umowy Partnerstwa, która jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych w Polsce w latach 2014-2020.

Projekt RPO WSL 2014-2020 został przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego i przekazany do Komisji Europejskiej w dniu 10 kwietnia 2014 roku. Następnie program zaakceptowany został przez Komisję Europejską w dniu 18 grudnia 2014 roku.[4]

Zgodnie z zasadami rozliczania funduszy strukturalnych, wydatki ponoszone na projekty nie podlegające zasadom dotyczącym pomocy publicznej są kwalifikowalne w ramach programu, jeżeli zostały faktycznie poniesione pomiędzy datą 1 stycznia 2014 r. a dniem 31 grudnia 2023 r. W przypadku działań objętych zasadami pomocy publicznej, zasady kwalifikowalności są określone we właściwym programie pomocy publicznej.

Z uwagi na ogólny charakter programów operacyjnych kierowanych do Komisji Europejskiej, każda IZ przygotowuje dodatkowy dokument uszczegóławiający jego zapisy. W przypadku RPO WSL 2014-2020 jest to „Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020", zwany dalej SZOOP. Dokument ten został przygotowany na podstawie „Wytycznych w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020".

1 Dz.U.UE.L.2013.347.320 z dnia 20 grudnia 2013 r., z późn. zm.
2 Dz.U.UE.L.2013.347.289 z dnia 20 grudnia 2013 r., z późn. zm.
3 Dz.U.UE.L.2013.347.470 z dnia 20 grudnia 2013 r., z późn. zm.
4 Decyzja Wykonawcza Komisji z dnia 18.12.2014 r. przyjmująca niektóre elementy programu operacyjnego „Regionalny program operacyjny województwa śląskiego na lata 2014-2020" do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" dla regionu śląskiego w Polsce CCI2014PL16M2OP012

SZOOP zawiera informacje odnoszące się do ogólnych zasad i reguł realizacji programu, osi priorytetowych oraz poszczególnych działań/poddziałań. Dokument składa się z dwóch części: ogólnej, opisującej zasady horyzontalne obowiązujące we wszystkich działaniach nt. zakresu interwencji oraz podstawowych zasad realizacji PO przedstawianych w formie opisowej, oraz szczegółowego opisu poszczególnych osi priorytetowych i działań/poddziałań.

SZOOP jest przyjmowany przez Instytucję Zarządzającą RPO WSL 2014-2020, po zasięgnięciu opinii IK UP oraz właściwych instytucji zaangażowanych w realizację programu. Jednocześnie dokument ten stanowi podstawę do przygotowania i przedstawienia KM RPO WSL 2014-2020 do analizy i zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów. Kryteria muszą ściśle wynikać z opisywanych działań i być z nimi powiązane. Zmiany i uzupełnienia mogą być wprowadzone z inicjatywy IZ lub na wniosek instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WSL 2014-2020.

I.2 Opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

W ramach RPO WSL 2014-2020 przewiduje się dwanaście merytorycznych osi priorytetowych (finansowanych z EFRR i EFS) oraz jedną oś dedykowaną działaniom w zakresie Pomocy Technicznej (finansowaną w całości z EFS) na rzecz całego RPO WSL 2014-2020.

Numer i nazwa przyporządkowanego działania	**Numer i nazwa priorytetu inwestycyjnego**
Oś priorytetowa I: Nowoczesna gospodarka	
Działanie 1.1 Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza	1a udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy
Działanie 1.2 Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach	1b promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz
Działanie 1.3 Profesjonalizacja IOB	

	rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu
Oś priorytetowa II: Cyfrowe Śląskie	
Działanie 2.1 Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych	2c wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e- uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia
Oś priorytetowa III: Konkurencyjność MŚP	
Działanie 3.1 Poprawa warunków do rozwoju MŚP	3a promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości
Poddziałanie 3.1.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – ZIT	
Poddziałanie 3.1.2 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – RIT	
Poddziałanie 3.1.3 Rozwój profesjonalnych usług świadczonych na rzecz przedsiębiorców - konkurs	
Działanie 3.2. Innowacje w MŚP	3c wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
Działanie 3.3 Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej	
Działanie 3.4 Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości	
Oś priorytetowa IV: Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	
Działanie 4.1 Odnawialne źródła energii	4a wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych
Poddziałanie 4.1.1. Odnawialne źródła energii - ZIT	
Poddziałanie 4.1.2. Odnawialne źródła energii - RIT	
Poddziałanie 4.1.3. Odnawialne źródła energii - konkurs	
Działanie 4.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach	4b promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
Działanie 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej	4c wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym
Poddziałanie 4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – ZIT	
Poddziałanie 4.3.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – RIT	
Poddziałanie 4.3.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze	

publicznej i mieszkaniowej – OSI	
Poddziałanie 4.3.4 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – konkurs	
Działanie 4.4 Wysokosprawna kogeneracja	4g promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe
Działanie 4.5 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie	4e promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu
Poddziałanie 4.5.1 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - ZIT	
Poddziałanie 4.5.2 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - RIT	
Poddziałanie 4.5.3 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - konkurs	
Oś priorytetowa V: Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	
Działanie 5.1 Gospodarka wodno-ściekowa	6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie
Poddziałanie 5.1.1. Gospodarka wodno-ściekowa – ZIT	
Poddziałanie 5.1.2 Gospodarka wodno-ściekowa RIT	
Działanie 5.2. Gospodarka odpadami	6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie
Poddziałanie 5.2.1. Gospodarka odpadami – ZIT	
Poddziałanie 5.2.2. Gospodarka odpadami – RIT	
Działanie 5.3. Dziedzictwo kulturowe	6c zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego
Poddziałanie 5.3.1. Dziedzictwo kulturowe – konkurs	
Poddziałanie 5.3.2. Dziedzictwo kulturowe – OSI	
Działanie 5.4. Ochrona różnorodności biologicznej	6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program Natura 2000 i zieloną infrastrukturę
Poddziałanie 5.4.1 Ochrona różnorodności biologicznej - ZIT	
Poddziałanie 5.4.2 Ochrona różnorodności biologicznej – OSI	
Poddziałanie 5.4.3 Ochrona różnorodności biologicznej – tryb pozakonkursowy	
Działanie 5.5. Wzmocnienie potencjału służb	5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na

ratowniczych	konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.
Oś priorytetowa VI: Transport	
Działanie 6.1 Drogi wojewódzkie	7b zwiększenie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi
Działanie 6.2 Transport kolejowy	7d rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu
Oś priorytetowa VII: Regionalny rynek pracy	
Działanie 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	8i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników
Poddziałanie 7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – ZIT	
Poddziałanie 7.1.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – RIT	
Poddziałanie 7.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia - konkurs	
Poddziałanie 7.1.4 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia - projekty pozakonkursowe EURES	
Działanie 7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia - projekty pozakonkursowe (dla publicznych służb zatrudnienia)	
Działanie 7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej	8iii praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.
Poddziałanie 7.3.1 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – ZIT	
Poddziałanie 7.3.2 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – RIT	
Poddziałanie 7.3.3 Promocja samozatrudnienia – konkurs	
Działanie 7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z	8v przystosowanie pracowników,

zakresu outplacementu)	przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
Poddziałanie 7.4.1 Outplacement – ZIT	
Poddziałanie 7.4.2 Outplacement - konkurs	
Działanie 7.5 Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe	8iii praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.
Oś priorytetowa VIII: Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy	
Działanie 8.1 Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego	8iv równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę.
Poddziałanie 8.1.1 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – ZIT	
Poddziałanie 8.1.2 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – RIT	
Poddziałanie 8.1.3 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – konkurs	
Działanie 8.2 Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników	8v przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – ZIT	
Poddziałanie 8.2.2 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – RIT	
Poddziałanie 8.2.3 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – konkurs	
Działanie 8.3 Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy	8vi aktywne i zdrowe starzenie się.
Poddziałanie 8.3.1 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej – ZIT	
Poddziałanie 8.3.2 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej – konkurs	
Oś priorytetowa IX: Włączenie społeczne	
Działanie 9.1 Aktywna integracja	9i aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Poddziałanie 9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT	

Poddziałanie 9.1.2 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – RIT	
Poddziałanie 9.1.3 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – OSI	
Poddziałanie 9.1.4 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie	
Poddziałanie 9.1.5 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – konkurs	
Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty OPS i PCPR	
Działanie 9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne	9iv ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym
Poddziałanie 9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT	
Poddziałanie 9.2.2 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – RIT	
Poddziałanie 9.2.3 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – OSI	
Poddziałanie 9.2.4 Rozwój usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie	
Poddziałanie 9.2.5 Rozwój usług społecznych – konkurs	
Poddziałanie 9.2.6 Rozwój usług zdrowotnych – konkurs	
Poddziałanie 9.2.7 Rozwój usług adopcyjnych – tryb pozakonkursowy	
Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie	9v wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia
Poddziałanie 9.3.1 Wsparcie sektora ekonomii społecznej – konkurs	
Poddziałanie 9.3.2 Koordynacja sektora ekonomii społecznej – tryb pozakonkursowy	
Oś priorytetowa X: Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	
Działanie 10.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	9a inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego
Działanie 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych	
Poddziałanie 10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa	

socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - ZIT	poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych
Poddziałanie 10.2.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - RIT	
Poddziałanie 10.2.3 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - OSI	
Poddziałanie 10.2.4 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie	
Działanie 10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	9b wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich;
Poddziałanie 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - ZIT	
Poddziałanie 10.3.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - RIT	
Poddziałanie 10.3.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – konkurs	
Poddziałanie 10.3.4 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - OSI	
Poddziałanie 10.3.5 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie	
Działanie 10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego	
Oś priorytetowa XI: Wzmocnienie potencjału edukacyjnego	
Działanie 11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego	10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia
Poddziałanie 11.1.1 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - ZIT	
Poddziałanie 11.1.2 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – RIT	
Poddziałanie 11.1.3 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - konkurs	
Poddziałanie 11.1.4 Poprawa efektywności kształcenia ogólnego - konkurs	
Poddziałanie 11.1.5 Efektywny rozwój dzieci i młodzieży - program stypendialny	

Działanie 11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów	10iv lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu zrealizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami
Poddziałanie 11.2.1 Wsparcie szkolnictwa zawodowego – ZIT	
Poddziałanie 11.2.2 Wsparcie szkolnictwa zawodowego – RIT	
Poddziałanie 11.2.3 Wsparcie szkolnictwa zawodowego - konkurs	
Działanie 11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych	
Działanie 11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych	10iii- wyrównanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzenie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji
Poddziałanie 11.4.1 Kształcenie ustawiczne – ZIT	
Poddziałanie 11.4.2 Kształcenie ustawiczne – RIT	
Poddziałanie 11.4.3 Kształcenie ustawiczne-konkurs	
Oś priorytetowa XII: Infrastruktura edukacyjna	
Działanie 12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego	10a inwestycje w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.
Poddziałanie 12.1.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego - ZIT	
Poddziałanie 12.1.2 Infrastruktura wychowania przedszkolnego - RIT	
Działanie 12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego	
Poddziałanie 12.2.1 Infrastruktura kształcenia zawodowego - ZIT	
Poddziałanie 12.2.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego -RIT	
Działanie 12.3 Instytucje popularyzujące naukę	
Oś priorytetowa XIII: Pomoc Techniczna	
Działanie 13.1 Pomoc Techniczna	nd

I.3 Opis procedury wyboru projektów

Procedura wyboru i zatwierdzenia projektów w ramach RPO WSL 2014-2020 odpowiada przepisom Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 oraz ustawy wdrożeniowej, a także Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020. Ponadto

zapewniona zostanie zgodność projektu z politykami horyzontalnymi wymienionymi w art. 7 i 8 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013.

Poza IZ/IP RPO WSL w realizacji procedury wyboru projektów uczestniczą ponadto Wnioskodawcy oraz Komisja Oceny Projektów (KOP).

W skład KOP wchodzą pracownicy IZ/ IP RPO WSL (dodatkowo w zakresie Działań/Poddziałań realizowanych w formule ZIT/RIT w skład KOP wchodzą przedstawiciele IP ZIT/RIT RPO WSL) oraz mogą wchodzić eksperci zewnętrzni, o których mowa w art. 49 ustawy wdrożeniowej. Sposób działania KOP określa Regulamin pracy KOP.

Zgodnie z art. 38 ustawy wdrożeniowej wybór projektów do dofinansowania może nastąpić w trybie konkursowym lub pozakonkursowym. W ramach RPO WSL 2014-2020 oba ww. tryby znajdą zastosowanie.

W Działaniach/Poddziałaniach RPO WSL 2014-2020 realizowanych w ramach ZIT/RIT w wyborze projektów uczestniczą IP ZIT/RIT RPO WSL na zasadach określonych w Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020.

Ocena i wybór projektów prowadzone są w oparciu o kryteria wyboru projektów, które opracowywane są przez Instytucję Zarządzającą i zatwierdzane przez Komitet Monitorujący RPO WSL 2014-2020, zgodnie z przepisami rozdziału 13 ustawy wdrożeniowej. Kryteria są opracowywane z uwzględnieniem zasad przejrzystości, rzetelności, bezstronności i równego dostępu do informacji podczas wyboru projektów do dofinansowania.

Kryteria oraz procedury wyboru projektów uwzględniają fundamentalne zasady tj.: są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego (art. 6 rozporządzenia ogólnego), zapewniają promowanie równości kobiet i mężczyzn oraz niedyskryminację (art.7 rozporządzenia ogólnego) i uwzględniają zasadę zrównoważonego rozwoju (art.8 rozporządzenia ogólnego).

Ocena spełnienia kryteriów przez dany projekt następuje poprzez weryfikację wniosku o dofinansowanie projektu. Wnioski o dofinansowanie realizacji projektów wraz z załącznikami (oraz ich kolejne wersje), dokumentacja dotycząca każdego projektu, w tym dotycząca procedury odwoławczej, jest przechowywana w sposób wymagany prawem unijnym w siedzibie IZ/IP RPO WSL, zapewniając warunki gwarantujące poufność danych i informacji zawartych w dokumentacji projektowej oraz dostęp do niej.

Procedury dla procesów wyboru i zatwierdzania projektów są zgodne z wymogami wynikającymi z przepisów prawa unijnego i krajowego.

Za opracowanie harmonogramu naborów wniosków o dofinasowanie projektu w trybie konkursowym dla RPO WSL 2014-2020 odpowiedzialna jest IZ RPO WSL. Harmonogram naborów opracowywany jest w oparciu o propozycje IP RPO WSL i komórek organizacyjnych IZ RPO WSL odpowiedzialnych za procesy oceny i wyboru projektów, uwzględniające możliwości organizacyjno-kadrowe oraz logikę interwencji programu. Harmonogram jest opiniowany przez IP ZIT/RIT RPO WSL w zakresie Działań/Poddziałań realizowanych w ramach ZIT/RIT RPO WSL.

Funkcję IOK w ramach struktury IZ RPO WSL pełnią w zakresie swoich kompetencji: Wydział FS i Wydział FR, które odpowiedzialne są za przygotowanie pakietów aplikacyjnych, za opracowanie zasad

oraz formy i sposobu składania wniosków o dofinansowanie projektów, za przyjmowanie oraz rejestrację wniosków o dofinansowanie projektów, a także za obsługę administracyjno-techniczną KOP. Natomiast IP RPO WSL pełni funkcję IOK w zakresie zadań powierzonych przez IZ RPO WSL.

W Działaniach/Poddziałaniach RPO WSL 2014-2020 realizowanych w ramach ZIT/RIT, rola IOK jest współdzielona przez IP ZIT/RIT RPO WSL z IZ RPO WSL lub IP RPO WSL.

W celu organizacji naboru w trybie konkursowym IOK opracowuje stosowny pakiet aplikacyjny, który zawiera wszystkie informacje dotyczące ogłaszanego konkursu, zwłaszcza wymogi dotyczące przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu. Dopuszcza się możliwość prowadzenia konkursu etapami. Po każdym etapie konkursu IZ/IP RPO WSL zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów zakwalifikowanych do kolejnego etapu albo listę, o której mowa w art. 44 ust. 4. ustawy wdrożeniowej.

Wnioski o dofinansowanie projektów wraz z niezbędnymi załącznikami składane są do IZ/IP RPO WSL i podlegają rejestracji. W przypadku, gdy jedyną dopuszczalną formą składania wniosków o dofinansowanie projektów jest forma elektroniczna, wówczas ogłoszenie o konkursie zawiera informację o obowiązku zapoznania się z regulaminem oraz zasadami działania systemu informatycznego.

Etapy oceny projektów w trybie konkursowym.

Nabór wniosków w trybie konkursowym prowadzony jest w oparciu o harmonogram naborów wniosków o dofinasowanie projektu zatwierdzony przez IZ RPO WSL.

Ogłoszenie o konkursie podaje do publicznej wiadomości IZ RPO WSL oraz właściwe IP RPO WSL, tj. w szczególności na swojej stronie internetowej (http://www.rpo.slaskie.pl/) oraz na stronach właściwych IP RPO WSL (http://www.scp-slask.pl/, http://wupkatowice.praca.gov.pl/). W ramach naborów ZIT/RIT ogłoszenie jest dodatkowo zamieszczane informacyjnie na stronach IP ZIT/RIT RPO WSL (http://www.subregion.pl/, http://www.subregioncentralny.pl/, strony internetowe liderów subregionu północnego i południowego).Ogłoszenie jest zamieszczane co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem naboru wniosków o dofinansowanie projektu. Informacja w tym zakresie zamieszczana jest również na portalu http://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/. W ogłoszeniu określone są szczegółowe warunki przeprowadzania konkursu, w tym m.in. minimalny okres trwania naboru, sposób i forma składania wniosków o dofinansowanie projektu, zgodnie art. 40 ustawy wdrożeniowej. Konkurs przeprowadzony jest na podstawie regulaminu konkursu, o którym mowa w art. 41 ustawy wdrożeniowej. Termin składania wniosków o dofinansowanie projektu nie może być krótszy niż 7 dni, licząc od dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie projektu. Projekty oceniane są w oparciu o kryteria wyboru projektów zatwierdzone przez KM RPO WSL 2014-2020, zgodnie z zasadami określonymi w stosownych wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Propozycje kryteriów opracowywane są przez komórki organizacyjne IZ RPO WSL odpowiedzialne za ocenę i wybór projektów oraz przez IP RPO WSL w zakresie realizowanych przez nie działań. Propozycje kryteriów zgodności ze Strategią ZIT/RIT są opracowywane we współpracy z IP ZIT/RIT RPO WSL. Propozycje są weryfikowane pod kątem zgodności z programem, wytycznymi oraz prawem krajowym i unijnym, a następnie przedstawiane w celu zatwierdzenia Komitetowi Monitorującemu.

Etap oceny formalnej

Ocena formalnej dokonuje co najmniej dwóch członków KOP w oparciu o kartę oceny formalnej. Po pozytywnym przejściu oceny formalnej wniosek rejestrowany jest w centralnym systemie informatycznym do obsługi funduszy w ramach polityki spójności UE. Informacja o projektach poprawnych formalnie/przekazanych do oceny merytorycznej, jest upubliczniana w formie odrębnej listy, którą IOK zamieszcza na stronie internetowej.

Etap oceny merytorycznej

Ocenie merytorycznej podlegają projekty spełniające kryteria formalne. Jest ona przeprowadzana w formie niezależnej oceny dokonywanej przez członków KOP lub wspólnej oceny przez panel członków KOP w celu porównania z innymi projektami. Ocena merytoryczna dokonywana jest na karcie oceny merytorycznej pod kątem weryfikacji spełnienia przez projekt kryteriów zatwierdzonych przez KM RPO WSL 2014-2020 obowiązujących dla danego konkursu. W przypadku projektów finansowanych ze środków EFS/EFRR w trakcie oceny merytorycznej dopuszczalne są modyfikacje projektu wyłącznie w zakresie prowadzącym do lepszego spełnienia przez projekt ustalonych kryteriów, wynikające z rekomendacji oceniających.

Rozstrzygnięcie konkursu następuje przez zatwierdzenie listy projektów opracowywanej przez KOP, zawierającej oceny wszystkich projektów uporządkowane malejąco, przyjętej uchwałą Zarządu Województwa Śląskiego. Zatwierdzenie listy jest równoznaczne z uznaniem wyników dokonanej oceny projektów i w konsekwencji oznacza decyzję w zakresie wybrania do dofinansowania.

W terminie 7 dni od dnia rozstrzygnięcia konkursu IOK zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz portalu listę projektów wybranych do dofinansowania wyłącznie na podstawie spełnienia kryteriów wyboru projektów albo listę projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania.

Po rozstrzygnięciu konkursu Wnioskodawca informowany jest o wynikach oceny.

Informacja sporządzana jest pisemnie i zawiera uzasadnienie oceny, punktację otrzymaną przez projekt lub informację o spełnieniu bądź niespełnieniu kryteriów wyboru projektów. W przypadku oceny negatywnej, stosownie do art. 46 ust. 5 ustawy wdrożeniowej, podawana jest informacja o możliwości wniesienia protestu na zasadach określonych w art. 53 i 54 ustawy wdrożeniowej.

W Działaniach/Poddziałaniach RPO WSL 2014-2020 realizowanych w ramach ZIT/RIT, IP ZIT/RIT RPO WSL dokonuje co najmniej oceny stopnia spełniania przez projekt kryteriów dotyczących jego zgodności ze Strategią ZIT/RIT – co oznacza, że pracownicy IP ZIT/RIT RPO WSL lub eksperci wskazani przez IP ZIT/RIT RPO WSL uczestniczą w pracach KOP, dokonując oceny co najmniej w zakresie ww. kryteriów oraz IP ZIT/RIT RPO WSL wspólnie z IZ RPO WSL dokonują wyboru projektów do dofinansowania – co jest równoznaczne z tym, że zarówno IP ZIT/RIT RPO WSL, jak i IZ RPO WSL zatwierdzają listę, o której mowa w art. 44 ust. 4 ustawy.

Etap oceny strategicznej

IOK w Regulaminie Konkursu może zdecydować o przeprowadzeniu etapu oceny strategicznej w formie Panelu Ekspertów. Szczegółowy opis procedury wyboru projektów w ramach oceny strategicznej oraz kryteria wyboru projektów, przyjęte przez Komitet Monitorujący RPO WSL 2014-

2020 wskazane zostaną w Regulaminie Konkursu. Szczegółowe zasady dotyczące organizacji pracy Panelu Ekspertów opisano w Regulaminie KOP.

IZ RPO WSL wdraża instrumenty finansowe w ramach osi priorytetowych RPO WSL 2014-2020:

- III Konkurencyjności MŚP
- IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna
- VII Regionalny rynek pracy
- X Rewitalizacja oraz infrastruktura zdrowotna i społeczna

Instrumenty finansowe w ramach RPO WSL 2014-2020 będą wdrażane w modelu z Funduszem Funduszy zgodnie z art. 38 ust. 4 b (i) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, tj. poprzez powierzenie zadań wdrożeniowych Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu (EBI).**Opis procesu naboru, oceny i wyboru projektów do dofinansowania w trybie projektów pozakonkursowych.**

Tryb pozakonkursowy, zgodnie z art. 38 ust 2 i 3 ustawy wdrożeniowej, może być zastosowany do wyboru projektów, których Wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, mogą być jedynie podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. W trybie pozakonkursowym mogą być wybierane wyłącznie projekty o strategicznym znaczeniu dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, regionu lub projekty dotyczące realizacji zadań publicznych.

Etap zgłoszenia i identyfikacji

Za zgłoszone IZ RPO WSL może uznać projekty wskazane w dokumentach strategicznych odpowiadających zakresowi RPO WSL 2014-2020, np. w strategiach rozwoju lub programowych, strategiach ZIT/RIT i strategiach opracowanych na potrzeby regionalnych instrumentów terytorialnych, dokumentach implementacyjnych do strategii lub dokumentach wynikających z warunkowości ex-ante oraz programu rewitalizacji dla gminy Bytom i programu rewitalizacji dla gminy Radzionków, które otrzymają wsparcie w ramach Obszarów Strategicznej Interwencji *Miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji*.

Po zgłoszeniu projektu w trybie pozakonkursowym IZ/IP RPO WSL przeprowadza proces identyfikacji projektu. W ramach identyfikacji dokonuje się wstępnej weryfikacji projektu w szczególności spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 38 ust. 2 i 3 ustawy wdrożeniowej, zgodności projektu z celami szczegółowymi lub rezultatami odpowiednich osi priorytetowych programu operacyjnego, możliwości realizacji w ramach kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów, wykonalności. Za proces identyfikacji odpowiedzialna jest IZ RPO WSL wraz z IP RPO WSL. W zakresie projektów wdrażanych przez IZ RPO WSL, w ramach procesu identyfikacji WRR weryfikuje projekt pod względem zgodności *z art. 48. ust. 3 pkt 1-3) ustawy wdrożeniowej* oraz przekazuje informację o

zgodności do (odpowiednio) WFR, WFS, lub do instytucji, które weryfikują projekt pod względem zgodności z *art. 48. ust. 3, pkt 4) ustawy wdrożeniowej*.

W zakresie projektów Pomocy Technicznej RPO WSL 2014-2020 weryfikację projektów pod względem zgodności z *art. 48. ust. 3 ustawy wdrożeniowej* dokonuje WRR, zgodnie z opisem określonym w punkcie „**Opis trybu realizacji procesu oceny Planów Działań Pomocy Technicznej".**

W zakresie projektów wdrażanych przez IP RPO WSL weryfikację projektów pod względem zgodności z *art. 48. ust. 3 ustawy wdrożeniowej* dokonuje właściwa IP RPO WSL[5].

Wykaz projektów zidentyfikowanych zawiera informacje zgodnie z załącznikiem nr 4 do SZOOP RPO WSL 2014-2020.

Po przeprowadzeniu identyfikacji projektu, IZ/IP RPO WSL wpisuje projekt do *Wykazu projektów zidentyfikowanych w ramach trybu pozakonkursowego (Wykaz)* stanowiący załącznik nr 4 do SZOOP.

IZ RPO WSL dopuszcza okresową aktualizację listy projektów zidentyfikowanych. *Wykaz* może podlegać aktualizacji polegającej na usunięciu projektu z wykazu, dodaniu nowego projektu do wykazu lub zmianie informacji dotyczących projektu w zakresie kolumn 6-11 *Wykazu*. Usunięcie projektu z *Wykazu* następuje w przypadku gdy w trakcie drugiego wezwania beneficjent nie złożył wniosku o dofinansowanie w określonym terminie. Celem sprawnej realizacji Programu, IZ RPO WSL ustala terminy, w jakich musi nastąpić identyfikacja projektów pozakonkursowych w zakresie wsparcia EFRR. Ostateczny termin identyfikacji projektów dla poszczególnych działań/poddziałań przedstawia poniższa tabela.

Działanie/Poddziałanie RPO WSL	Termin identyfikacji
2.1	30 czerwca 2017 r.
4.3.3	31 maja 2017 r.
5.3.2	31 maja 2017 r.
5.4.2	31 maja 2017 r.
5.4.3	31 grudnia 2016 r.
10.2.3.	31 maja 2017 r.
10.3.4	31 maja 2017 r.
12.3	30 czerwca 2016 r.

Alokacje, dla których projekty nie zostaną zidentyfikowane w ww. terminie, zostają przesunięte do trybu konkursowego zgodnie z zapisami RPO WSL 2014-2020.

Wezwanie wnioskodawcy do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu

[5] Nie dotyczy projektów pozakonkursowych PUP w ramach Działania 7.2 RPO WSL 2014-2020, dla których jako datę identyfikacji przyjmuje się 25.09.2014 r. (Zgodnie z Kontraktem Terytorialnym dla Województwa Śląskiego z późniejszymi zmianami)

Właściwa IOK wzywa Wnioskodawcę do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu wyznaczając termin złożenia zbieżny z terminem określonym w *Wykazie* projektów. Po upływie wskazanego terminu, IOK niezwłocznie wzywa Wnioskodawcę do ponownego złożenia wniosku o dofinansowanie projektu, wyznaczając drugi ostateczny termin. Termin ten nie może być dłuższy niż trzy miesiące licząc od dnia upływu pierwszego terminu. W przypadku bezskutecznego upływu ostatecznego terminu IZ/IP RPO WSL niezwłocznie wykreśla projekt z *Wykazu*, który jest załącznikiem nr 4 do SZOOP.

Etap oceny formalnej

Ocena projektu pozakonkursowego następuje po wezwaniu i złożeniu wniosku o dofinansowanie projektu.

IZ /IP RPO WSL w przypadku stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu braków formalnych lub oczywistych omyłek wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawienia w nim oczywistej omyłki w wyznaczonym terminie. W trakcie uzupełnienia wniosku o dofinasowanie dopuszczalne są modyfikacje projektu. Modyfikacje w zakresie rzutującym na spełnianie kryteriów mogą prowadzić wyłącznie do lepszego spełnienia przez projekt ustalonych kryteriów. W zakresie wsparcia ze środków EFRR oceny formalnej dokonuje co najmniej dwóch członków KOP w oparciu o kartę oceny formalnej, natomiast w zakresie wsparcia ze środków EFS oceny formalnej dokonuje pracownik IZ RPO WSL/IP RPO WSL w oparciu o kartę oceny formalnej. Po pozytywnym przejściu oceny formalnej wniosek rejestrowany jest w centralnym systemie teleinformatycznym wspierającym realizację programów operacyjnych.

W przypadku negatywnej oceny projekt nie zostaje dopuszczony do kolejnego etapu oceny, a IZ/IP RPO WSL niezwłocznie wykreśla projekt z *Wykazu*, który jest załącznikiem nr 4 do SZOOP.

Etap oceny merytorycznej

Ocena merytoryczna projektów dokonywana jest przez IZ RPO WSL bądź właściwą IP RPO WSL na podstawie merytorycznych kryteriów wyboru projektów zatwierdzonych przez KM RPO WSL 2014-2020. W zakresie wsparcia ze środków EFRR jest przeprowadzana w formie niezależnej oceny dokonywanej przez KOP, natomiast w zakresie wsparcia ze środków EFS oceny merytorycznej dokonuje pracownik IZ/IP RPO WSL lub zewnętrzny ekspert wpisany do Wykazu Kandydatów na ekspertów RPO WSL 2014-2020.

W ramach oceny projektu pozakonkursowego na każdym jej etapie, dopuszczalne są modyfikacje, o ile tak zdecyduje właściwa instytucja.

Do dofinansowania zostaje wybrany projekt, który spełnia kryteria wyboru i uzyska wymaganą liczbę punktów (jeśli przewidziano kryteria punktowe). W przeciwnym razie projekt zostaje oceniony negatywnie, a IZ RPO WSL niezwłocznie wykreśla projekt z *Wykazu*, który jest załącznikiem nr 4 do SZOOP.

Po zakończeniu oceny Wnioskodawca informowany jest pisemnie o wynikach oceny. Ponadto IZ RPO WSL zamieszcza informację na stronie internetowej o projekcie, który został wybrany do dofinansowania w terminie nie późniejszym niż 7 dni od dnia podjęcia przez Zarząd Województwa Śląskiego uchwały w sprawie zatwierdzenia listy projektów wybranych do dofinansowania lub przyznania dofinansowania projektowi pozakonkursowemu IZ/IP RPO WSL.

W przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieprawidłowości we wdrażaniu projektów w ramach trybu pozakonkursowego IZ RPO WSL zastrzega sobie prawo przesunięcia środków na inne Działania.

Opis trybu realizacji procesu oceny Planów Działań Pomocy Technicznej

Wybór projektów do dofinansowania w ramach osi priorytetowej XIII Pomoc Techniczna RPO WSL 2014-2020 prowadzony jest w trybie pozakonkursowym.

Zgodnie z art. 48 ustawy wdrożeniowej IZ RPO WSL dokonuje identyfikacji, wskazując projekt, który jest zgodny z celami programu operacyjnego, dotyczący realizacji zadań publicznych, możliwy do realizacji w ramach kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów, wykonalny.

Za zgłoszone IZ RPO WSL może uznać projekty z zakresu PT wskazane w dokumentach strategicznych odpowiadających zakresowi RPO WSL 2014-2020.

IZ RPO WSL dopuszcza okresową aktualizację listy projektów zidentyfikowanych. Aktualizacja SZOOP w tym zakresie powinna następować nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy, „o ile w tym okresie zostały zidentyfikowane nowe projekty".

Wniosek o dofinansowanie w ramach osi priorytetowej XIII Pomoc Techniczna składany jest przez Beneficjentów realizujących zadania RPO WSL 2014-2020:

- Województwo Śląskie (właściwe komórki organizacyjne wykonujące zadania związane z realizacją RPO WSL na lata 2014-2020 zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Województwa Śląskiego),
- IP RPO WSL (Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Śląskie Centrum Przedsiębiorczości),
- IP RIT RPO WSL (Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miasto Częstochowa, Miasto Bielsko-Biała).

Wniosek o dofinansowanie należy złożyć w wersji elektronicznej (LSI 2014) w postaci Planu Działań po otrzymaniu wezwania IZ RPO WSL do złożenia wniosku w terminie wskazanym w wezwaniu.

Plan Działań powinien opierać się na planie budżetowym/projekcie budżetu. IP RIT RPO WSL wraz z wnioskiem o dofinansowanie powinny złożyć oświadczenie o zabezpieczeniu w swoim budżecie/projekcie budżetu 15 % wkładu własnego niezbędnego do realizacji projektu w ramach PT. IZ RPO WSL monitoruje alokację zaplanowaną do przyznania ww. instytucjom realizującym zadania dofinansowane w ramach PT i w uzasadnionych przypadkach IZ RPO WSL może dokonać modyfikacji wysokości alokacji zaplanowanej dla poszczególnych instytucji. Dofinansowanie przyznawane jest dla projektów w ramach PT na realizację zadań po pozytywnie ocenionym wniosku o dofinansowanie pod względem spełnienia kryteriów formalnych i merytorycznych zatwierdzonych przez KM RPO WSL 2014-2020, określonych w SZOOP. Zarząd Województwa Śląskiego podejmuje uchwałę w sprawie zatwierdzenia listy Planów Działań oraz podjęcia decyzji o dofinasowaniu/podpisania umowy o dofinansowanie PD dla danej instytucji. Decyzja o dofinansowaniu/umowa o dofinansowanie Planu Działań dla danej instytucji reguluje szczegółowe zasady i warunki wydatkowania środków z PT w ramach EFS.

IZ RPO WSL zapewnia zgodność opisanych wyżej procedur związanych z procedurą wyboru projektów do dofinansowania z zasadami krajowymi i unijnymi, co wyraża się przez zaprojektowanie ich zgodnie z art. 125 ust. 3 rozporządzenia ogólnego.

Realizacja zapewnienia związana jest m.in. z prowadzeniem przez IZ RPO WSL okresowych kontroli systemu zarządzania i kontroli RPO WSL 2014-2020.

Procedura odwoławcza

Jeżeli projekt został oceniony negatywnie w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, IOK poucza wnioskodawcę o prawie wniesienia protestu, na zasadach określonych w rozdziale 15 ustawy wdrożeniowej. Procedura odwoławcza odnosi się do oceny formalnej i oceny merytorycznej trybu konkursowego.

Protest jest rozpatrywany przez IZ RPO WSL.

Zgodnie z art. 61 ustawy wdrożeniowej, w przypadku nieuwzględnienia protestu, negatywnej ponownej oceny projektu lub pozostawienia protestu bez rozpatrzenia (w przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej wyczerpana zostanie kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach działania), wnioskodawca może złożyć skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Od orzeczenia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego wnioskodawca, IZ RPO WSL lub IP RPO WSL może wnieść skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Umowy/decyzje o dofinansowaniu projektów

Po zakończeniu procesu wyboru projektu do dofinansowania wszczynany jest proces przygotowywania i zawierania umów o dofinansowanie projektu z wnioskodawcą, zgodnie z właściwym regulaminem organizacyjnym danej jednostki, wskazanym w stosownych instrukcjach wykonawczych RPO WSL 2014-2020 dotyczących podpisywania umów. Wnioskodawca informowany jest o przyznanym dofinansowaniu i proszony o ewentualne dostarczenie brakujących dokumentów. Po skompletowaniu wszystkich dokumentów niezbędnych do podpisania umowy IZ/IP RPO WSL przygotowuje umowę, a następnie jest ona podpisywana przez obie strony. Po jej podpisaniu beneficjent, jeżeli jest to wymagane, wnosi zabezpieczenie realizacji umowy. Dofinansowanie projektów realizowanych w trybie pozakonkursowym przez Samorząd Województwa oraz IP RPO WSL następuje w drodze podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu przez Zarząd Województwa Śląskiego. Decyzja podejmowana jest w formie uchwały.

W przypadku projektów realizowanych w ramach Pomocy Technicznej za proces przygotowywania decyzji (umowy w przypadku IP RIT RPO WSL) o dofinansowanie projektów i przeprowadzenie procesu ich podpisywania odpowiedzialny jest WRR.

I.4 Informacje nt. sposobu i źródeł finansowania osi priorytetowych

Alokacja UE na RPO WSL 2014-2020 wynosi **2 498 891 499 EUR z EFRR i 978 045 635 EUR z EFS**. Minimalne zaangażowanie środków krajowych, szacowane na podstawie art. 120 rozporządzenia ogólnego, zakładającego maksymalny poziom dofinansowania każdej osi priorytetowej wynoszący 85%, wynosi w momencie programowania **613 577 147 EUR**. W realizację Programu zaangażowane będą środki krajowe publiczne i prywatne. Podstawę obliczania wkładu UE w ramach RPO WSL stanowią całkowite wydatki kwalifikowalne.

W RPO WSL 2014-2020 wyodrębniona została rezerwa wykonania w wysokości 6% jego całkowitej alokacji EFRR, oraz 6,76% jego całkowitej alokacji EFS. Wyższa rezerwa z EFS wynika z wyłączenia z rezerwy wykonania Osi priorytetowej XIII Pomoc Techniczna, finansowanego z EFS. Udział rezerwy

wykonania w podziale na lata dla każdego roku wynosi 6% EFRR i 6,76% EFS. Rezerwa wykonania ustanawiana jest w analogicznej wysokości w każdej osi priorytetowej RPO WSL 2014-2020 z wyjątkiem Osi priorytetowej XIII Pomoc techniczna.

W odniesieniu do wybranych obszarów wsparcia w ramach określonych działań i poddziałań przewiduje się wsparcie w formie instrumentów finansowych. Zakres i forma wsparcia została określona na podstawie wyników badania „Ocena ex ante instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020".

Instrumenty finansowe będą wdrażane w ramach następujących działań:

- Działanie 3.4 Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości,

- Działanie 4.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach,

- Działanie 7.5 Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe,

- Działanie 10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego.

I.5 Metody obliczania wkładu Funduszy

W ramach RPO WSL 2014-2020 dla Osi priorytetowych finansowanych ze środków EFRR i EFS stosowany jest poziom współfinansowania UE do 85%. Podstawę certyfikacji wydatków do KE stanowią całkowite wydatki kwalifikowalne. Wkład Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego obliczany jest w odniesieniu do całkowitych wydatków kwalifikowalnych. W realizację Programu zaangażowane będą środki krajowe publiczne i prywatne. Przyjęcie maksymalnego poziomu dofinansowania na poziomie osi priorytetowej nie oznacza automatycznie maksymalnych poziomów dofinansowania na poziomie projektów. Dofinansowanie na poziomie projektów ustalane jest z zachowaniem właściwych przepisów o pomocy publicznej, natomiast w przypadku EFRR dodatkowo z uwzględnieniem zasad wynikających z zobowiązań do świadczenia usług w ogólnym interesie oraz przepisów dot. projektów generujących dochód lub innych przepisów. W przypadku EFS dla projektów realizowanych w ramach podmiotowego systemu finasowania poziom dofinansowania na poziomie usługi rozwojowej będzie przekładał się na poziom dofinansowania projektu.

II. Szczegółowy opis poszczególnych osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

II.1 Oś Priorytetowa I Nowoczesna gospodarka

Województwo Śląskie od 2009 r. realizuje proces przedsiębiorczego odkrywania (PPO) w regionie oraz od sierpnia 2014 r. uczestniczy w projekcie dotyczącym PPO wspólnie z Ministerstwem Gospodarki i Bankiem Światowym. Proces ten realizowany jest zgodnie z oczekiwaniami Komisji Europejskiej, na podstawie założeń przewodnika RIS3 (Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialization – RIS3). Po zakończeniu procesu jego wyniki będą na bieżąco włączane w realizację RIS WSL 2013-2020 i RPO WSL 2014-2020. Eksperci Banku Światowego będą realizować audyt w ponad 200 przedsiębiorstwach w województwie śląskim, a proces ten będzie kontynuowany przez ekspertów regionalnych i będzie gwarancją ciągłej analizy potencjału i potrzeb firm w obszarach specjalizacji. Ponadto, w *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020* opracowany został szczegółowy mechanizm monitoringu inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego, w których uwzględniono innowacyjny sposób monitorowania specjalizacji poprzez między innymi tzw. smart index.

W ramach Osi Priorytetowej I *Nowoczesna gospodarka* wsparcie skoncentrowane będzie na wzmocnieniu tzw. regionalnych inteligentnych specjalizacji, zdefiniowanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Obejmie ono w szczególności inwestycje w kluczową infrastrukturę badawczą, służącą tworzeniu i komercjalizacji innowacyjnych rozwiązań w najbardziej perspektywicznych sektorach gospodarki województwa.

W ramach powyższej Osi Priorytetowej znaczne środki trafią do przedsiębiorstw, w szczególności z sektora MŚP. W ramach programu zakłada się wsparcie przedsięwzięć wzmacniających możliwości przedsiębiorstw do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych, w tym poprzez tworzenie i rozwój infrastruktury B+R, inwestycje w aparaturę, sprzęt i inne niezbędne wyposażenie, które służy tworzeniu innowacyjnych produktów i usług, jak również prowadzenie badań przez przedsiębiorstwa. Zakłada się, że oferowane wsparcie przyczyni się do zwiększenia nakładów prywatnych na działalność badawczo-rozwojową, w tym powstawania działów B+R i laboratoriów w przedsiębiorstwach lub tworzenia przez firmy centrów badawczo-rozwojowych.

Istotnym obszarem wsparcia będzie także poprawa jakości usług innowacyjnych i technologicznych oferowanych na rzecz MŚP w regionie, w tym szerokie urynkowienie działalności instytucji otoczenia biznesu tj. centra transferu technologii, inkubatory technologiczne, parki naukowo-technologiczne, badawcze i przemysłowo-technologiczne oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb przedsiębiorstw.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

I NOWOCZESNA GOSPODARKA

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

• zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej; • zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw;

• ulepszone otoczenie proinnowacyjne przedsiębiorstw.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	245 150 658
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.1.1 Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 1.1	Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 1.1	Zwiększone urynkowienie działalności badawczo-rozwojowej
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 1.1	Wzrost przychodów z sektora biznesowego
		Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej
		Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 1.1	Liczba wspartych laboratoriów badawczych (obligatoryjny)
		Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej
		Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (obligatoryjny)
		Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju (obligatoryjny)
		Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 1.1	1. Budowa, wyposażenie w aparaturę naukowo-badawczą kluczowej infrastruktury badawczej, służącej realizacji badań naukowych zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami
6. Typ beneficjenta	Działanie 1.1	Projekty mogą być realizowane przez następujące podmioty: 1. Jednostki naukowe 2. Konsorcja naukowe 3. Konsorcja naukowo-przemysłowe 4. Konsorcja, których liderem jest jednostka naukowa z udziałem podmiotów: – Uczelnie – Jednostki naukowe – Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia – Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych – Podmioty wykonujące działalność leczniczą,

		w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej – Fundacje
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 1.1	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 1.1	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 1.1	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 1.1	50 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 1.1	Kontrakt terytorialny
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 1.1	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 1.1	**Tryb Konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 1.1	Limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 1.1	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Szczegółowy zakres stosowania cross-financingu opisany jest w ogłoszeniu o naborze
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.1	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 1.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 1.1	W ramach działania 1.1 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 1.1 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 1.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, art. 26 pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą. Pomoc de minimis ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z 16 czerwca 2016r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 1.1	80% w tym, zgodnie z zasadami pomocy publicznej: – dla części gospodarczej: intensywność udzielanej pomocy publicznej i pomocy de minimis wynosi maksymalnie 50% – dla części niegospodarczej: 100%.
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne	Działanie 1.1	80% Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.

współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.1	20%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 1.1	IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 1.1	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 1.1	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 1.1	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 1.1	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 1.1	Nie dotyczy

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
Przedsięwzięcia w ramach Działania 1.1. realizowane będą na obszarze całego województwa.

Wsparcie skoncentrowane będzie na wzmocnieniu tzw. regionalnych inteligentnych specjalizacji, zdefiniowanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Obejmie ono w szczególności inwestycje w kluczową infrastrukturę badawczą, służącą tworzeniu i komercjalizacji innowacyjnych rozwiązań w najbardziej perspektywicznych sektorach gospodarki województwa.

Zgodnie z Umową Partnerstwa w ramach RPO WSL 2014-2020 wsparcie polegać będzie na współfinansowaniu kluczowej infrastruktury badawczej, a nie na finansowaniu prowadzenia prac badawczo-rozwojowych i stosowanych przez instytuty badawcze i instytucje naukowe. W ramach RPO WSL 2014-2020 nie przewiduje się dofinansowania regionalnych agend badawczo-rozwojowych. Wsparta infrastruktura ma służyć realizacji wskazanych w projekcie badań. Wnioskodawca w ramach wniosku aplikacyjnego zobowiązany jest przedłożyć plan prac badawczo-rozwojowych, które będą wykonywane z wykorzystaniem infrastruktury będącej przedmiotem projektu oraz opis ich zastosowania w gospodarce.

Przedmiotem projektu będzie infrastruktura badawcza wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów prawa unijnego dotyczących pomocy publicznej. Jeżeli infrastruktura badawcza będzie wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej jak i niegospodarczej, wnioskodawca musi prowadzić działalność gospodarczą na poziomie minimum 40% całkowitych rocznych zasobów danej infrastruktury. Część projektu dotycząca wykorzystania infrastruktury badawczej do prowadzenia działalności gospodarczej nie może być mniejsza niż 40% wartości całkowitych kosztów kwalifikowalnych projektu.

Dofinansowane będą projekty polegające na zakupie aparatury naukowo-badawczej, wyposażeniu specjalistycznych laboratoriów badawczych. Ponadto, elementem wsparcia będą także inwestycje w zakresie budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R.

Nie ma możliwości dofinansowania infrastruktury, aparatury, wyposażenia, które nie będą wykorzystywane na cele gospodarcze.

Jednocześnie wyłączone ze wsparcia będą inwestycje w infrastrukturę dydaktyczną oraz infrastrukturę wykorzystywaną do świadczenia usług zdrowotnych.

W ramach projektów nie przewiduje się finansowania kosztów wynagrodzeń oraz kosztów związanych z utrzymaniem infrastruktury B+R. Nowe przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R w jednostkach naukowych może otrzymać wsparcie jedynie, gdy stanowi element dopełniający istniejące zasoby, w tym powstałe w ramach wsparcia udzielonego w ramach perspektywy 2007-2013.

Przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R musi wpisywać się w Regionalną Strategię Innowacji Województwa Śląskiego.

Przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R zostało uzgodnione z ministrem właściwym ds. nauki i szkolnictwa wyższego i ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego w celu uniknięcia powielania inwestycji.

Przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R po uzgodnieniu pomiędzy wyżej wskazanymi stronami, znajduje się w Kontrakcie Terytorialnym.

Przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R charakteryzuje możliwie wysoki stopień

współfinansowania ze źródeł prywatnych.

Powstała w wyniku przedsięwzięcia infrastruktura badawcza będzie dostępna dla podmiotów/osób spoza jednostki otrzymującej wsparcie zgodnie z przepisami art. 26 ust. 4 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Dostęp do infrastruktury będzie udzielany szeregowi użytkowników na przejrzystych i niedyskryminacyjnych zasadach. Przedsiębiorstwom, które finansują co najmniej 10% kosztów kwalifikowalnych inwestycji w infrastrukturę, można przyznać preferencyjny dostęp na bardziej korzystnych warunkach. Aby uniknąć nadmiernej rekompensaty, dostęp ten musi być proporcjonalny do wkładu przedsiębiorstwa w koszty inwestycji, a warunki te należy podawać do wiadomości publicznej.

Finansowanie infrastruktury TIK w jednostkach naukowych jest możliwe tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji projektu badawczo-rozwojowego.

Budżet projektu musi przewidywać, że finansowy udział wnioskodawcy jest nie mniejszy niż 2,5% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Na etapie ubiegania się o dofinansowanie konieczne jest przedstawienie i ocena biznes planu obejmującego m.in.: przyszłe wykorzystanie infrastruktury i wykazanie, że będzie ona używana przez i na rzecz przedsiębiorstw.

Plan finansowy wnioskodawcy musi przewidywać znaczny wzrost udziału przychodów ze źródeł sektora przedsiębiorstw w ogólnych przychodach wnioskodawcy.

Obowiązkowo na poziomie projektu wskazać należy wskaźnik rezultatu bezpośredniego określony na podstawie danych z analizy finansowej, dotyczący wzrostu przychodów z sektora biznesowego. W przypadku braku jego realizacji wyciągnięte zostaną konsekwencje finansowe zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[67]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[8] lub porozumienia[9]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[6] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[7] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[8] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[9] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.1.2 Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 1.2	Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 1.2	Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 1.2	Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej
		Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 1.2	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (obligatoryjny)
		Liczba wspartych laboratoriów badawczych w przedsiębiorstwach (obligatoryjny)
		Liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach (obligatoryjny)
		Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (obligatoryjny)
		Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie badań i rozwoju
		Liczba realizowanych prac B+R
		Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi (obligatoryjny)
		Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie prowadzenia prac B+R
		Liczba realizowanych projektów B+R
		Liczba przedsiębiorstw ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R
		Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej
5. Typy projektów	Działanie 1.2	1. Tworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach służącego ich działalności innowacyjnej 2. Wsparcie prac B+R w przedsiębiorstwach
6. Typ beneficjenta	Działanie 1.2	W ramach działania zakłada się wsparcie dla projektów, których **beneficjentem lub liderem**

		konsorcjum/porozumienia jest przedsiębiorstwo[10]. Projekty mogą być realizowane przez następujące podmioty: 1. Przedsiębiorstwa 2. Spółki celowe/spin-off ustanawiane przez publiczne instytucje badawcze oraz przedsiębiorstwa 3. Konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych 4. Konsorcja przedsiębiorstw i uczelni (w tym spółek celowych uczelni) 5. Konsorcja przedsiębiorstw i instytutów badawczych 6. Porozumienia wyżej wymienionych podmiotów, reprezentowanych przez lidera Forma prawna beneficjenta musi być zgodna z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej w § 7.Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015 r., poz. 2009). Wsparcie kierowane jest do przedsiębiorstw, w szczególności do podmiotów z sektora MŚP. Przewiduje się, że w ramach prowadzonych naborów określone zostaną strumienie środków dedykowanych MŚP oraz dużym przedsiębiorstwom. Możliwe jest również organizowanie naborów dedykowanych wyłącznie jednej z powyższych kategorii firm.
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 1.2	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 1.2	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 1.2	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 1.2	176 483 992
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z	Działanie 1.2	Nie dotyczy

[10] Posiadające wpis do rejestru przedsiębiorców w KRS lub CEIDG

innymi PO		
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 1.2	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 1.2	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Protest jest wnoszony za pośrednictwem Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 1.2	1. Wsparcie mogą uzyskać wyłącznie projekty wpisujące się w regionalne inteligentne specjalizacje. 2. Szczegółowe zasady kwalifikowalności wydatków określone są w Wytycznych programowych w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL na lata 2014-2020 Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu dla danego naboru.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 1.2	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Możliwość zastosowania cross - financingu zostanie określona w ogłoszeniu o naborze
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.2	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 1.2	Dochód w projekcie uwzględniany będzie zgodnie z zapisami -Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, -Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające

		przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, - Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1516 z dnia 10 czerwca 2015 r. ustanawiającego, na mocy rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady, stawki zryczałtowane dla operacji finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w sektorze badań, rozwoju i innowacji -oraz Wytycznymi w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 1.2	W ramach działania 1.2 nie planuje się systemu zaliczek. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków- zgodnie z Regulaminem konkursu dla danego naboru
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 1.2	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu art. 14 Regionalna pomoc inwestycyjna, art. 25 Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe, art. 28 Pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności, ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia

		wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 1.2	Do 80%. Maksymalny % poziom dofinansowania został wskazany w podstawie prawnej udzielania pomocy - wymienionej w punkcie powyżej. W przypadku udzielenia pomocy de minimis maksymalny poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych wynosi 50% W przypadku regionalnej pomocy inwestycyjnej nie więcej niż: • Mikro i małe przedsiębiorstwa – 45% • Średnie przedsiębiorstwa – 35% • Duże przedsiębiorstwa – 25% W przypadku pomocy na projekty badawczo – rozwojowe, co do zasady, nie więcej niż: 1. Badania przemysłowe • Mikro i małe przedsiębiorstwa – 70% • Średnie przedsiębiorstwa – 60% • Pozostali beneficjenci – 50% 2. Eksperymentalne prace rozwojowe • Mikro i małe przedsiębiorstwa – 45% • Średnie przedsiębiorstwa – 35% • Pozostali beneficjenci – 25% Poziom dofinansowania UE w przypadku badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych można zwiększyć do maksymalnie 80% kosztów kwalifikowanych, w przypadku spełnienia warunków, o których mowa w art. 25 ust.6 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. W przypadku pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności: • intensywność pomocy nie przekracza 50%

		kosztów kwalifikowalnych
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 1.2	Do 80%. Maksymalny % poziom dofinansowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej. W przypadku udzielenia pomocy de minimis maksymalny poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych wynosi 50%. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.2	Minimalny wkład własny beneficjenta jest uzależniony od zastosowanej podstawy prawnej udzielenia pomocy. W sytuacji udzielenia pomocy w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (art. 14 GBER) zastosowanie będzie miała dodatkowo regulacja wskazana w art. 14 pkt 14 GBER „Beneficjent pomocy musi wnieść wkład finansowy w wysokości co najmniej 25 % kosztów kwalifikowalnych, pochodzących ze środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania, w postaci wolnej od wszelkiego publicznego wsparcia finansowego”.
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 1.2	Nie ustalono minimalnej wartości projektu, jednakże minimalna wartość dofinansowania o którą musi aplikować wnioskodawca to 200 000,00 PLN (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania). Nie ustalono maksymalnej wartości projektu.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 1.2	Nie ustalono minimalnej wartości wydatków kwalifikowalnych, jednakże minimalna wartość dofinansowania o którą musi aplikować wnioskodawca to 200 000,00 PLN (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania). W ramach przedmiotowego działania maksymalna wartość wydatków kwalifikowanych dla typu projektu wynosi odpowiednio: - tworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach służącego ich działalności innowacyjnej - 10 mln zł (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania), - wsparcie prac B+R w przedsiębiorstwach - 5 mln zł (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania).
25. Kwota alokacji UE na instrumenty	Działanie 1.2	Nie dotyczy

finansowe (EUR)		
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 1.2	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 1.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 1.2	Nie dotyczy

29. **Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia**
Działanie 1.2 realizowane będzie poprzez wsparcie przedsięwzięć przyczyniających się do podnoszenia innowacyjności regionu poprzez zwiększenie liczby przedsiębiorstw zaangażowanych w prace B+R jak również poprawę jakości infrastruktury wykorzystywanej dla działalności badawczo - rozwojowej. W ramach działania finansowane będą wyłącznie przedsięwzięcia, które przyczynią się do realizacji założeń RIS WSL 2013-2020. Projekty muszą być realizowane na terenie Województwa Śląskiego. W celu zapewnienia, że udzielona pomoc będzie służyła rozwojowi Województwa Śląskiego, przedsiębiorstwo (a w przypadku realizacji projektu w ramach konsorcjum/porozumienia lider) musi prowadzić działalność gospodarczą na terenie Województwa Śląskiego – weryfikacja będzie się odbywać na podstawie wpisu do CEIDG/KRS na dzień podpisania umowy o dofinansowanie. W przypadku projektu typu pierwszego tj. Tworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo – rozwojowego w przedsiębiorstwach służącego ich działalności innowacyjnej nabywane środki trwałe i wartości niematerialne i prawne muszą być zaewidencjonowane oraz wykorzystywane na terytorium Województwa Śląskiego. Dla projektu typu drugiego tj. Wsparcie prac B+R w przedsiębiorstwach - w przypadku gdy planowane przedsięwzięcie lub jego część będzie realizowane poza terytorium Województwa Śląskiego za miejsce realizacji projektu uznaje się zakład lub oddział Wnioskodawcy/Lidera, która musi znajdować się w Województwie Śląskim. Wsparcie w ramach niniejszego działania skoncentrowane jest na MŚP[11]. Przewidziane są również inwestycje dużych przedsiębiorstw, pod warunkiem zapewnienia konkretnych efektów dyfuzji działalności B+R do polskiej gospodarki. W przypadku dużych firm preferencją objęte będą projekty podejmowane wspólnie z MŚP lub przewidujące współpracę z MŚP, NGO i instytucjami badawczymi. Udzielenie wsparcia dużemu przedsiębiorcy jest możliwe pod

[11] Definicja MŚP została wskazana w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

warunkiem zobowiązania się jego, że wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE.

W sytuacji realizacji projektów w ramach konsorcjum (oraz porozumienia podmiotów wskazanych w punkcie Typ beneficjenta) liderem konsorcjum musi być przedsiębiorstwo.

W ramach działania wsparcie będą mogły uzyskać projekty polegające na tworzeniu nowej lub rozwoju istniejącej infrastruktury badawczo-rozwojowej w przedsiębiorstwach. Wsparcie uzyskają również badania przemysłowe i/lub eksperymentalne prace rozwojowe[12] prowadzone przez przedsiębiorstwa na terenie Województwa Śląskiego. Projekty, w których nie przewidziano realizacji prac rozwojowych nie mogą uzyskać dofinansowania – wynik projektu powinien charakteryzować się etapem rozwiązania umożliwiającym jego wdrożenie. Poszczególne koszty kwalifikujące się do objęcia wsparciem muszą być przypisane do badań przemysłowych albo do eksperymentalnych prac rozwojowych (z uwagi na różne poziomy dofinansowania). Eksperymentalne prace rozwojowe mogą stanowić samodzielny projekt ze względu na wysoką gotowość technologiczną. W ramach Działania dofinansowanie mogą uzyskać wyłącznie projekty, które przed rozpoczęciem realizacji cechuje co najmniej II poziom gotowości technologicznej tj. „Określono koncepcję technologii lub jej przyszłe zastosowanie. Oznacza to rozpoczęcie procesu poszukiwania potencjalnego zastosowania technologii. Od momentu zaobserwowania podstawowych zasad opisujących nową technologię można postulować praktyczne jej zastosowanie, które jest oparte na przewidywaniach. Nie istnieje jeszcze żaden dowód lub szczegółowa analiza potwierdzająca przyjęte założenia”[13].

Wzmacnianie możliwości przedsiębiorstw do prowadzenia prac B+R służyć będzie tworzeniu innowacyjnych produktów i usług. Do wsparcia kwalifikować będą się projekty, których komercjalizacja wyników prowadzić będzie do wdrożenia innowacji technologicznej (procesowej lub produktowej). Do wsparcia nie kwalifikują się projekty, które przewidują wyłącznie powstanie rozwiązania prowadzącego do wdrożenia innowacji marketingowej czy organizacyjnej.

W ramach Działania 1.2 wspierane będą przedsięwzięcia do etapu pierwszej produkcji włącznie. Poprzez pierwszą produkcję rozumie się pierwsze wdrożenie przemysłowe odnoszące się do zwiększenia skali działania urządzeń/obiektów pilotażowych lub do pierwszego w swoim rodzaju sprzętu i urządzenia, obejmującego kolejne kroki po uruchomieniu i dostosowaniu linii pilotażowej, w tym fazę testów, ale nie masową produkcję, ani działalność handlową. Samodzielny projekt nie może składać się wyłączne z fazy pierwszej produkcji. Projekt dotyczący pierwszej produkcji musi obejmować także fazę eksperymentalnych prac rozwojowych. Wdrożenie wyników prac B+R powinno polegać na zastosowaniu technologii dostosowanej do potrzeb firmy.

Warunkiem wsparcia prac badawczych jest ich komercyjne wykorzystanie w gospodarce. Po zakończeniu prac B+R Beneficjent dokona analizy opłacalności wdrożenia wyników badań. Wyniki powyższej analizy będą podstawą do określenia stopnia wykorzystania efektów badań w gospodarce.

Przerwanie realizacji projektu badawczego oraz rezygnacja z wdrożenia wyników prac B+R nie będzie skutkować zwrotem środków wyłącznie w przypadku, gdy w trakcie realizacji prac B+R lub po ich zakończeniu beneficjent wykaże, że wdrożenie nie jest możliwe ze względów technicznych i/lub ze

[12] Definicja badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych została zawarta w art. 2 Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

[13] http://www.ncbir.pl/gfx/ncbir/pl/defaultopisy/1195/1/1/poziomy_gotowosci_technologicznej.pdf

względu na brak lub nikłą wartość merytoryczną wyników dotychczas przeprowadzonych prac B+R bądź też nie jest uzasadnione ze względów ekonomicznych.

W ramach Działania 1.2 możliwe będzie wsparcie przedsięwzięć z zakresu infrastruktury B+R, spełniających następujące warunki:

- przedsięwzięcie wpisuje się w Regionalną Strategię Innowacji Województwa Śląskiego, poprzez wskazanie specjalizacji oraz celu/ów strategicznych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020.

- przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R służy realizacji wskazanych w projekcie badań (konieczne jest przedstawienie indykatywnego planu prac B+R, których realizacji będzie służyła dofinansowana infrastruktura oraz opisu ich zastosowania w przedsiębiorstwie).

Realizacja projektów oraz wytworzone produkty i osiągnięte rezultaty nie mogę się przyczyniać do pogłębiania nierówności ze względu na płeć oraz ograniczenia dostępu do usług i produktów osobom z niepełnosprawnościami.

Co do zasady wszystkie produkty projektów realizowanych ze środków EFRR (produkty, towary, usługi, infrastruktura) są dostępne dla osób, w tym również dostosowane do zidentyfikowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Oznacza to, że muszą być zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania.

Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

II.1.3 Profesjonalizacja IOB

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 1.3	Profesjonalizacja IOB
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 1.3	Ulepszone otoczenie proinnowacyjne przedsiębiorstw
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 1.3	Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu
		Liczba podmiotów współpracujących w Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 1.3	Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług (obligatoryjny)
		Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez IOB (obligatoryjny)
		Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (obligatoryjny)
		Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej (obligatoryjny)
		Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury naukowo-badawczej
		Liczba wspartych laboratoriów badawczych
5. Typy projektów	Działanie 1.3	1. Wsparcie profesjonalizacji wysokospecjalistycznych usług doradczych świadczonych przez IOB dla przedsiębiorców 2. Rozwój i udostępnianie niezbędnej infrastruktury (w tym laboratoria) istniejących instytucji otoczenia biznesu 3. Zarządzanie i wdrażanie regionalnego ekosystemu innowacji
6. Typ beneficjenta	Działanie 1.3	1. Instytucje Otoczenia Biznesu 2. Samorząd Województwa w partnerstwie z: • Instytucjami Otoczenia Biznesu • Instytucjami naukowo-badawczymi • Porozumienia ww. podmiotów
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 1.3	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 1.3	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 1.3	Nie dotyczy
10. Kategoria(e)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty

regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 1.3	18 666 666
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 1.3	Nie dotyczy
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 1.3	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 1.3	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości Podmiot odpowiedzialny za przyjmowanie protestów: Protest jest wnoszony za pośrednictwem Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 1.3	1. Szczegółowe zasady kwalifikowalności wydatków określone są w Wytycznych programowych w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL na lata 2014-2020 2. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu dla danego naboru.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 1.3	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Szczegółowy zakres stosowania cross-financingu opisany jest w ogłoszeniu o naborze.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.3	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 1.3	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 1.3	W ramach działania 1.3 przewiduje się stosowanie uproszczonych form rozliczania wydatków - warunki zgodnie z Regulaminem konkursu. W ramach działania 1.3 3 typ projektów przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów

19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 1.3	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, art. 14 Regionalna pomoc inwestycyjna, art. 26 Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą, art. 28 Pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności, Pomoc de minimis ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 1.3	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków	Działanie 1.3	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.

kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.3	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 1.3	IP RPO WSL może ustalić wartość minimalną projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 1.3	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IP RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 1.3	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 1.3	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 1.3	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 1.3	Nie dotyczy

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia

Przedsięwzięcia w ramach Działania 1.3. realizowane będą na obszarze całego województwa. W celu zapewnienia, że udzielona pomoc będzie służyła rozwojowi Województwa Śląskiego, przedsiębiorstwo (a w przypadku realizacji projektu w ramach konsorcjum/porozumienia lider) musi prowadzić działalność gospodarczą na terenie Województwa Śląskiego – weryfikacja będzie się odbywać na podstawie wpisu do CEIDG/KRS na dzień podpisania umowy o dofinansowanie.

Warunkiem uzyskania wsparcia w zakresie profesjonalizacji wysokospecjalistycznych i proinnowacyjnych usług doradczych będzie:

- przedstawienie strategii biznesowej, która wyraźnie wskazuje różne źródła przychodów IOB oraz potwierdza zdolność IOB do działania w warunkach rynkowych i prowadzenia działalności podmiotu finansowo samowystarczalnego (lub uzyskania samowystarczalności stopniowo do końca okresu kwalifikowalności),
- wykazanie stosowania norm w zakresie standardu dostarczania usług opracowanych co najmniej na poziomie krajowym.

Wsparcie ma na celu dostarczenie nowych (zaawansowanych lub znacząco ulepszonych) specjalistycznych usług w odpowiedzi na pojawiające się/zmieniające się potrzeby biznesowe w oparciu o zdiagnozowane i udokumentowane oczekiwania sektora biznesu.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

Typ projektu 1 i 2:

W ramach typu projektu 1 i 2 przewidywane jest wsparcie instytucji otoczenia biznesu, przyczyniających się do podnoszenia jakości świadczonych usług innowacyjnych i profesjonalizacji usług technologicznych na rzecz przedsiębiorstw, zgodnych z RIS WSL 2013-2020 w szczególności oferowanych przez istniejące centra transferu technologii, inkubatory technologiczne, parki technologiczne (parki naukowo-technologiczne, badawcze i przemysłowo-technologiczne) działające w regionie.

Wsparcie przeznaczone jest na rozwój zaawansowanych usług, przeznaczonych przede wszystkim dla MŚP, przyczyniając się do rozwoju innowacyjności i prowadzenia prac badawczo-rozwojowych. Wspierane będą działania w zakresie inteligentnych specjalizacji, w tym profesjonalizacji usług instytucji sektora B+R i innowacyjnego dla przedsiębiorstw.

O dofinansowanie mogą ubiegać się IOB, które wyświadczyły minimum 9 wysokospecjalistycznych, proinnowacyjnych usług doradczych dla przedsiębiorstw i w okresie 3 ostatnich lat przed złożeniem wniosku o dofinansowanie działały na terenie województwa śląskiego. Warunkowo wspierane będą inwestycje w instytucjach otoczenia biznesu w infrastrukturę i aparaturę badawczo-rozwojową niezbędną do świadczenia innowacyjnych usług na rzecz przedsiębiorstw.

Wsparcie infrastruktury IOB możliwe będzie w incydentalnych i uzasadnionych przypadkach, gdy będzie stanowiło uzupełnienie istniejących zasobów oraz będzie niezbędne do realizacji wysokiej jakości usług proinnowacyjnych i jest uwarunkowane zapotrzebowaniem przedsiębiorstw technologicznych na podobną infrastrukturę B+R. Wsparcie infrastruktury IOB możliwe będzie po spełnieniu następujących warunków:

a) działalność IOB wpisuje się w RIS WSL 2013-2020,

b) IOB dysponuje strategią lub planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia,

c) Przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury IOB o podobnym profilu, zlokalizowanej w danym lub sąsiadującym regionie, chyba że limit dostępnej oferty został wyczerpany,

d) IOB dążyć będzie do prowadzenia działalności na zasadach rynkowych w oparciu o otwartą konkurencję.

Wspólna infrastruktura B+R umożliwi redukcję kosztów poszczególnych przedsiębiorstw związanych z zakupem podobnej infrastruktury, inkubacji przedsiębiorstw i dalszego prowadzenia prac B+R.

Ze wsparcia wyłączona jest infrastruktura o charakterze wyłącznie biurowym (w tym administracyjnym).

Typ projektu 3 :

Realizacja projektów w ramach typu 3 związana jest z wypełnianiem przez Samorząd Województwa Śląskiego zadania przypisanego ustawowo, jakim jest prowadzenie polityki rozwoju województwa, na którą składa się wspieranie rozwoju nauki i współpracy między sferą nauki i gospodarki, popieranie postępu technologicznego oraz innowacji (art. 11 ust 2 pkt 6 ustawy o samorządzie województwa).
W ramach typu 3 planowane jest upowszechnianie wiedzy oraz instrumentów tj. skutecznych modeli komercjalizacji technologii przedsiębiorstwom, rozpowszechnienie raportów specjalistycznych opracowanych przez obserwatoria technologiczne dot. dostępnych technologii i możliwości współpracy B+R i innowacyjnej.
Projekty, realizowane w ramach typu 3 mają na celu zwiększenie wiedzy i skłonności przedsiębiorstw do podejmowania działalności B+R i innowacyjnej poprzez współpracę w ramach regionalnego ekosystemu innowacji, wynikającego z *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020* z instytucjami naukowo-badawczymi, instytucjami otoczenia biznesu oraz Samorządem Województwa Śląskiego odpowiedzialnym za tworzenie i rozwój regionalnego ekosystemu innowacji w województwie śląskim.

Projekty realizowane w ramach typu 3 stanowią uzupełnienie działań w ramach XIII Osi Priorytetowej Pomoc Techniczna RPO WSL 2014-2020, co oznacza, iż w ramach 1.3 nie przewiduje się wsparcia działań z zakresu monitoringu i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 oraz finasowania pracy ciał doradczych takich jak Komitet Sterujący RIS, Śląska Rada Innowacji, Rada Programowa Sieci Obserwatoriów.

II.2 Oś Priorytetowa II Cyfrowe śląskie

W ramach Osi Priorytetowej II Cyfrowe Śląskie realizowane będzie działanie przyczyniające się do zwiększenia dostępności e-usług publicznych oraz wzrostu liczby osób korzystających z usług i zasobów publicznych udostępnianych on-line w województwie śląskim. Wspierane inwestycje pozwolą miedzy innymi na skrócenie czasu potrzebnego do załatwienia sprawy, zarówno przez klienta indywidualnego, jak i biznesowego, co z kolei przełoży się na efekty gospodarcze.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II CYFROWE ŚLĄSKIE

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

• większa dostępność e-usług publicznych.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	96 000 000
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.2.1 Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 2.1	Wsparcie rozwoju cyfrowych usług publicznych
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 2.1	Większa dostępność e-usług publicznych
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 2.1	Liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 2.1	Liczba wspartych podmiotów realizujących zadania publiczne przy wykorzystaniu TIK (obligatoryjny)
		Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego
		Liczba podmiotów udostępniających usługi wewnątrzadministracyjne (A2A)
		Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 – transakcja (obligatoryjny)
		Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3 - dwustronna interakcja
		Liczba udostępnionych usług wewnątrzadministracyjnych (A2A)
		Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne
		Liczba uruchomionych platform cyfrowych w obszarze e-zdrowia o charakterze co najmniej ponadlokalnym (obligatoryjny)
		Liczba zdigitalizowanych dokumentów zawierających informacje sektora publicznego (obligatoryjny)
		Liczba udostępnionych on-line dokumentów zawierających informacje sektora publicznego
		Pojemność zdigitalizowanej informacji sektora publicznego (obligatoryjny)
		Rozmiar udostępnionych on-line informacji sektora publicznego
5. Typy projektów	Działanie 2.1	1. Tworzenie systemów i aplikacji przyczyniających się do zwiększenia dostępu obywateli i przedsiębiorców do cyfrowych usług publicznych.

		2. Cyfryzacja zasobów kulturowych, naukowych, planistycznych, geodezyjnych i kartograficznych, a także zapewnienie powszechnego, otwartego dostępu do tych zasobów. 3. Tworzenie systemów i aplikacji przyczyniających się do zwiększenia dostępu do cyfrowych usług publicznych z obszaru e-zdrowia.
6. Typ beneficjenta	Działanie 2.1	Jednostki organizujące lub wykonujące zadania publiczne o charakterze lokalnym, ponadlokalnym lub regionalnym, zaliczane do kategorii: 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia 2. Jednostki sektora finansów publicznych 3. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia 4. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe 5. Organizacje turystyczne 6. Organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych 7. Państwowe i samorządowe instytucje kultury 8. Uczelnie / szkoły wyższe 9. Służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego 10. Jednostki naukowo-badawcze, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną 11. Podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną 12. Podmioty wykonujące zadania w zakresie publicznej radiofonii i telewizji
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 2.1	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 2.1	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 2.1	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 2.1	96 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/	Działanie 2.1	W celu koordynacji działań poprzez zapewnienie efektywnego wydatkowania środków publicznych, w tym - środków UE w obszarze informatyzacji państwa, powołany zostanie przez Ministra Administracji i

poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO		Cyfryzacji Zespół ds. koordynacji. Ponadto, w zakresie wspierania obszaru zdrowia, głównym narzędziem koordynacji interwencji będzie Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 2.1	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 2.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
		Tryb pozakonkursowy Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 2.1	Limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 2.1	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Szczegółowy zakres stosowania cross-financingu opisany jest w ogłoszeniu o naborze/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 2.1	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 2.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 2.1	W ramach działania 2.1 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 2.1 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna	Działanie 2.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym

i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)		projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: - Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020, - Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020, - Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. - Decyzji Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 7 z dnia 11.01.2012, str. 3) Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 2.1	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi	Działanie 2.1	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.

przez właściwą instytucję)		
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 2.1	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 2.1	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze/wezwania do złożenia wniosku o dofinansowanie.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 2.1	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu /wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 2.1	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 2.1	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 2.1	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 2.1	Nie dotyczy

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
Informacje ogólne: W ramach Działania 2.1 wsparcie udzielane będzie na projekty przyczyniające się do większej dostępności e-usług publicznych, realizowane w szczególności w obszarach: ochrony zdrowia, administracji publicznej, informacji przestrzennej (zgodnie z dyrektywą INSPIRE), wspierania przedsiębiorczości i prowadzenia działalności gospodarczej, digitalizacji zasobów nauki, kultury, a

także w obszarze bezpieczeństwa publicznego.

Do projektów realizowanych w ramach działania 2.1. zastosowanie znajdą stosowne przepisy prawa, w tym w szczególności przepisy ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz.U.2013.235 j.t.), ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U.2010.76.489 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz.U.2011.113.657 z późn. zm.), z zastrzeżeniem warunków określonych w SZOOP oraz innych dokumentów programowych.

W ramach Działania 2.1 nie będą wspierane projekty, których zakres pokrywa się z przedsięwzięciami realizowanymi[14] lub planowanymi do wsparcia[15] na szczeblu krajowym.

Realizowane projekty powinny być zgodne ze standardami dostępności treści internetowych (WCAG 2.0)[16]

W Działaniu 2.1 dopuszcza się wdrażanie systemów związanych z usprawnieniem zarządzania organizacją (np. elektroniczny obieg dokumentów) tylko w połączeniu z uruchomieniem lub usprawnieniem e-usług (kompleksowość projektu).

Wyjaśnienia dotyczące typów projektów:

W ramach typu projektu ukierunkowanego na tworzenie systemów i aplikacji przyczyniających się do zwiększenia dostępu obywateli i przedsiębiorców do cyfrowych usług publicznych, dofinansowanie mogą uzyskać projekty polegające na wdrażaniu rozwiązań z obszaru technologii informacyjno-komunikacyjnych ułatwiających realizację zadań publicznych, z wyłączeniem projektów z zakresu e-zdrowia, dla których dedykowano 3. typ projektu.

Realizowane projekty z zakresu e-administracji powinny być zintegrowane z platformami ePUAP i PEUP (SEKAP) oraz zakładać kompatybilność z innymi systemami wyższego i niższego rzędu. Udostępniane w ramach projektów e-usługowych rejestry publiczne powinny współpracować z innymi rejestrami publicznymi.

W ramach typu projektu dotyczącego cyfryzacji zasobów kulturowych, naukowych, planistycznych, geodezyjnych i kartograficznych, jak również zapewnienia powszechnego, otwartego dostępu w postaci cyfrowej do tych zasobów[17] realizowane będą projekty polegające na digitalizacji lub utworzeniu w formie cyfrowej publicznych zasobów będących w posiadaniu instytucji szczebla regionalnego/lokalnego. Udostępnianie cyfrowych treści powinno odbywać się zgodnie z właściwymi przepisami prawa (w szczególności z poszanowaniem praw własności intelektualnej).

Digitalizacja powinna być dokonywana w najlepszym możliwym standardzie, jednak ze względu na to, iż niekoniecznie każdy odbiorca jest w posiadaniu najlepszego sprzętu, powinna istnieć możliwość otwarcia materiału zdigitalizowanego w niższym standardzie; w takim przypadku do wskaźnika zlicza się tylko największą możliwą pojemność (raz).

W ramach typu projektu dotyczącego tworzenia systemów i aplikacji przyczyniających się do zwiększenia dostępu do cyfrowych usług publicznych z obszaru e-zdrowia wspierane będą w szczególności inwestycje przyczyniające się do skrócenia czasu oczekiwania na diagnozę lekarską oraz poprawy dostępu lekarzy do wyników badań pacjenta. W przypadku projektów o charakterze wysokospecjalistycznym i zintegrowanym o regionalnej skali oddziaływania przewiduje się

14 Np. projekt „P1" realizowany w obszarze ochrony zdrowia w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

15 Np. w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa

16 Przykładowo proces digitalizacji powinien obejmować OCR (Optical Character Recognition) i tworzenie usług dodatkowych (np. audiodeskrypcja, czy też napisy dla osób niesłyszących i tłumaczenia na język migowy)

17 Wyjątek mogą stanowić jedynie przypadki, gdy zdigitalizowane zasoby objęte są tajemnicą ustawowo chronioną, jednakże wszystkie planowane inwestycje muszą przyczynić się do wzrostu wykorzystania e-usług publicznych przez obywateli oraz przedsiębiorców)

zastosowanie trybu pozakonkursowego. Inwestycje z zakresu e-zdrowia realizowane w ramach RPO WSL 2014-2020 będą uzupełnieniem/rozwinięciem krajowych oraz regionalnych platform medycznych i będą z nimi kompatybilne. W przypadku, gdy przydzielona na projekty pozakonkursowe alokacja nie zostanie wykorzystana, przeznaczone na nią środki zostaną rozdysponowane na projekty konkursowe z zakresu e-zdrowia.

W ramach 1. oraz 3. typu projektu obok działań związanych z udostępnieniem e-usług publicznych dla obywateli (usługi typu A2C) i przedsiębiorców (usługi typu A2B) dopuszcza się wdrażanie usług wewnątrzadministracyjnych (usługi typu A2A) pośrednio wpływających na zwiększenie dostępu do cyfrowych usług publicznych typu A2B, A2C. Dopuszcza się łączenie typów projektów związanych z uruchomieniem e-usług z typem projektu dotyczącego cyfryzacji zasobów (typ 1. z 2. oraz typ 2. z 3.).

Wyjaśnienia dotyczące typów beneficjentów:

W ramach typów beneficjentów wyszczególnionych w tabeli, wsparcie uzyskają wyłącznie podmioty wpisujące się w ogólną kategorię beneficjentów określoną dla Działania 2.1 RPO WSL 2014-2020, tj. „jednostki organizujące lub wykonujące zadania publiczne o charakterze lokalnym, ponadlokalnym lub regionalnym”[18]. Jednostki takie powinny zatem, po pierwsze, prowadzić działalność w zakresie zadań publicznych, po drugie, skala ich działania nie powinna wykraczać ponad poziom regionalny.

Ponadto należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[19][20]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[21] lub porozumienia[22]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[18] Tym samym ze wsparcia wykluczone są podmioty nie wpisujące się w przedmiotową kategorię. Przykładowo, jeśli wnioskodawca wpisuje się w jeden z typów beneficjentów wyszczególnionych w tabeli, lecz jest to spółka, o której mowa w art. 10 ustawy o gospodarce komunalnej (tj. prowadząca działalność poza sferą użyteczności publicznej), podmiot taki nie będzie kwalifikował się w tym zakresie do wsparcia, gdyż nie organizuje on, ani nie wykonuje zadań publicznych.

[19] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[20] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[21] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[22] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.3 Oś Priorytetowa III Konkurencyjność MŚP

W ramach Osi Priorytetowej III Konkurencyjność MŚP realizowane projekty przyczynią się do zwiększenia liczby przedsiębiorstw, które wzmocniły swoją konkurencyjność korzystając ze wsparcia inkubatorów przedsiębiorczości oraz wzrostu poziomu przedsiębiorczości i powstania nowych inwestycji w regionie, dzięki ponownemu wykorzystaniu terenów typu brownfield pod inwestycje. Realizacja planowanych działań wpłynie na wzrost profesjonalizacji usług świadczonych przez inkubatory przedsiębiorczości, co pozwoli na podniesienie konkurencyjności działających w nich przedsiębiorstw oraz na wzrost rozwoju przedsiębiorczości poprzez wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu, przyczyniając się do powstawania nowych i rozwijania istniejących przedsiębiorstw.

W ramach powyższej osi priorytetowej realizowane będą działania związane z wdrażaniem innowacji w MŚP. Na rynek krajowy i zagraniczny zostaną wprowadzone nowe produkty i usługi przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorstwa. Wsparcie ukierunkowane będzie także na działania związane z inwestycjami MŚP w TIK, wprowadzone zostaną nowe procesy biznesowe oraz uruchomione bądź ulepszone zostaną kanały dystrybucji produktów i usług, co pozwoli na poprawę efektywności przedsiębiorstwa i skrócenie czasu realizacji zamówienia. Działanie dotyczące rozwoju MŚP przy udziale instrumentów finansowych pozwoli na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, poprawę pozycji rynkowej i wzrost obrotów firm ubiegających się o wsparcie.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

III KONKURENCYJNOŚĆ MŚP

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- Ulepszone warunki do rozwoju MŚP;
- Zwiększone zastosowania innowacji w MŚP.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	305 262 417
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.3.1 Poprawa warunków do rozwoju MŚP

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 3.1	Poprawa warunków do rozwoju MŚP
	Poddziałanie 3.1.1	Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – ZIT
	Poddziałanie 3.1.2	Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – RIT
	Poddziałanie 3.1.3	Rozwój profesjonalnych usług świadczonych na rzecz przedsiębiorców - konkurs
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 3.1.1	Ulepszone warunki do rozwoju MŚP
	Poddziałanie 3.1.2	
	Poddziałanie 3.1.3	
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2	Liczba MŚP zlokalizowanych na terenach inwestycyjnych
		Liczba miejsc pracy utworzonych w MŚP
		Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych
	Poddziałanie 3.1.3	Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (obligatoryjny)
	Poddziałanie 3.1.3	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe (obligatoryjny)
		Liczba zaawansowanych (nowych lub ulepszonych) usług świadczonych przez Instytucje Otoczenia Biznesu (obligatoryjny)
		Liczba instytucji otoczenia biznesu wspartych w zakresie profesjonalizacji usług
5. Typy projektów	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2	1. Kompleksowe przygotowanie terenów inwestycyjnych typu brownfield w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych wraz z możliwością ich promocji.
	Poddziałanie 3.1.3	1. Wsparcie profesjonalnych usług świadczonych na rzecz przedsiębiorców
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2	1. Podmioty zarządzające inkubatorami przedsiębiorczości
		2. Podmioty zarządzające akademickimi inkubatorami przedsiębiorczości
		3. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia

		4. Jednostki sektora finansów publicznych
	Poddziałanie 3.1.3	1. Podmioty zarządzające inkubatorami przedsiębiorczości
		2. Podmioty zarządzające akademickimi inkubatorami przedsiębiorczości
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
	Poddziałanie 3.1.3	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa Firmy typu spin-off (kontrolowane przez publiczne instytucje badawcze) Osoby fizyczne nie mają możliwości ubiegania się o wsparcie
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 3.1.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 3.1.2	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku), Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 3.1.3	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 3.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.1.2	
	Poddziałanie 3.1.3	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 3.1	38 000 000
	Poddziałanie 3.1.1	25 972 958
	Poddziałanie 3.1.2	4 027 042
	Poddziałanie 3.1.3	8 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 3.1.1	Projekty realizowane w OP III w ramach Poddziałania 3.1.1 i 3.1.2 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
	Poddziałanie 3.1.2	
	Poddziałanie 3.1.3	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 3.1.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)
	Poddziałanie 3.1.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne (RIT)
	Poddziałanie 3.1.3	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie	Poddziałanie 3.1.1	**Tryb Konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego

podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów		Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 3.1.2	**Tryb Konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Gmina Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 3.1.3	**Tryb Konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości. Protest jest wnoszony za pośrednictwem Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego.
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2	Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną należy traktować jako uzupełniający element projektu, tym samym mogą stanowić jedynie mniejszą część budżetu projektu (do 49% kosztów całkowitych projektu). Wydatki związane z rekultywacją terenu przygotowywanego pod inwestycję nie mogą stanowić wiodącego zakresu przedsięwzięcia (do 49% kosztów całkowitych projektu).
	Poddziałanie 3.1.3	1) Szczegółowe zasady kwalifikowalności wydatków określone są w Wytycznych programowych w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL na lata 2014-2020 2) Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu dla danego naboru.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 3.1	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2 Poddziałanie 3.1.3	Nie dotyczy

kwalifikowalnych		
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2 Poddziałanie 3.1.3	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2	W ramach działania 3.1 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków.
	Poddziałanie 3.1.3	W ramach działania 3.1 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 3.1.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 3.1.2	
	Poddziałanie 3.1.3	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia.

		Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu, w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2 Poddziałanie 3.1.3	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 1) są projektami rewitalizacyjnymi, 2) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 3) nie są objęte pomocą de minimis 4) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 3.1.3	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 3.1.1	5%
	Poddziałanie 3.1.2	15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 3.1.3	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2 Poddziałanie 3.1.3	IZ RPO WSL/IP RPO WSL może ustalić wartość minimalną projektu na etapie ogłoszenia o naborze.

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2 Poddziałanie 3.1.3	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL/IP RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu**.**
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2 Poddziałanie 3.1.3	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2 Poddziałanie 3.1.3	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2 Poddziałanie 3.1.3	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 3.1.1 Poddziałanie 3.1.2 Poddziałanie 3.1.3	Nie dotyczy

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia	
Poddziałanie 3.1.1 ZIT Poddziałanie 3.1.2 RIT	Dofinansowanie uzyskają projekty przyczyniające się do ponownego wykorzystania i nadania nowych funkcji gospodarczych terenom typu *brownfield*. Obszary typu *brownfield* obejmują obszary poprzemysłowe, popegeerowskie, powojskowe, pokolejowe. Możliwe działania w tym zakresie będą polegały na kompleksowym przygotowaniu terenów pod działalność gospodarczą (w tym rekultywacja z zastrzeżeniem, iż koszty te nie mogą stanowić wiodącego zakresu przedsięwzięcia) wraz z możliwością ich promocji. Wsparcie otrzymają projekty obejmujące przygotowanie terenów inwestycyjnych, w tym stref aktywności gospodarczej do potrzeb potencjalnych inwestorów. Zadania realizowane w ramach poddziałań zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 uzyskają preferencje

	w procesie wyboru projektów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT. Projekty mające na celu przygotowanie terenów inwestycyjnych są realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany. Przed udzieleniem wsparcia, IZ RPO WSL będzie dokonywała oceny projektów, w celu weryfikacji osiągnięcia pełnego wykorzystania dostępnych powierzchni terenów inwestycyjnych, wspartych ze środków RPO WSL 2007-2013. Pełne wykorzystanie terenów inwestycyjnych oznacza wykorzystanie minimum 80% łącznej powierzchni terenów inwestycyjnych we wszystkich projektach wspartych ze środków RPO WSL 2007-2013. Weryfikacja będzie następowała na podstawie informacji we wniosku/oświadczeniu wnioskodawcy. Preferencje uzyskają projekty realizowane na terenach zlokalizowanych w pobliżu inwestycji transportowych (autostrady, drogi szybkiego ruchu, linie kolejowe), terenach zdegradowanych, wymagających rewitalizacji, w związku ze zintensyfikowanym i udokumentowanym zapotrzebowaniem firm poszukujących lokalizacji dla prowadzenia działalności. Możliwe jest przygotowanie terenu typu *brownfield* wyłącznie pod działalność gospodarczą. Realizować można projekty polegające na przygotowaniu terenu pod inwestycje, celem udostępnienia terenu przedsiębiorcom, w szczególności MŚP (z wyłączeniem branży mieszkaniowej), chcących prowadzić działalność gospodarczą na danym terenie. Ulokowanie na przygotowanych terenach inwestycyjnych dużego przedsiębiorcy będzie skutkowało, zgodnie z zasadą proporcjonalności, odpowiednim zwrotem środków pomocowych na koniec okresu trwałości projektu. Wsparcie infrastrukturalne inkubatorów przedsiębiorczości i akademickich inkubatorów przedsiębiorczości dopuszcza się w incydentalnych i uzasadnionych przypadkach, gdy w wyniku realizacji projektu zgodnego z założeniami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 nastąpi silna koncentracja przedsiębiorstw z kluczowej branży/branż, o konkretnym zapotrzebowaniu na wsparcie dotyczące lokalizacji firmy, czynności związanych z organizacją działalności gospodarczej, obsługi księgowej, logistycznej, telekomunikacyjnej. Wydatki związane z budową nowych obiektów, adaptacją istniejących obiektów na cele działalności inkubatora stanowią uzupełniający element projektu polegającego na uzbrojeniu terenu inwestycyjnego. Wsparcie infrastrukturalne inkubatorów przedsiębiorczości i akademickich inkubatorów przedsiębiorczości możliwe będzie tylko po spełnieniu następujących warunków: a) działalność IOB wpisuje się w krajową lub regionalną strategię inteligentnej specjalizacji, b) IOB dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia,

	c) przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych, d) przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury IOB o podobnym profilu chyba, że limit dostępnej oferty został wyczerpany, e) w realizacji przez IOB specjalistycznych usług zapotrzebowanych przez konkretnych przedsiębiorców wykorzystują dostępne standardy świadczenia usług wypracowanych co najmniej na poziomie krajowym, f) IOB dążyć będą do prowadzenia działalności na zasadach rynkowych, w oparciu o otwartą konkurencję. O wsparcie mogą się ubiegać uprawnione podmioty, które mają uregulowane prawo własności do terenów objętych projektem (własność, użytkowanie wieczyste lub własność Skarbu Państwa). Powierzchnia tworzonego terenu inwestycyjnego, przeznaczonego do udostępnienia przedsiębiorcom w celu prowadzenia działalności gospodarczej musi mieć co najmniej 2 ha. W przypadku, gdy teren inwestycyjny będzie się składać z kilku części, tzn. będzie zlokalizowany w kilku miejscach gminy/powiatu, minimalna powierzchnia każdej z części nie może być mniejsza niż 2 ha. Jeżeli projektem objętych jest kilka sąsiadujących obok siebie działek inwestycyjnych, należy traktować je jako jeden teren przeznaczony pod działalność gospodarczą. Teren inwestycyjny musi być przeznaczony pod działalność gospodarczą w planie zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Mogą być realizowane projekty zapewniające kompleksowe przygotowanie terenu inwestycyjnego, a więc rozwiązania podnoszące atrakcyjność terenu dla inwestorów, np. rekultywacja, niwelacja, uzbrojenie lub uzupełnienie uzbrojenia, tj. sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej, sieci wodociągowe, elektroenergetyczne, ciepłownicze, telekomunikacyjne, gazowe itp. Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną (drogi wewnętrzne) należy traktować jako uzupełniający element projektu, tym samym mogą stanowić jedynie mniejszą część budżetu projektu. Dopuszcza się inwestycje w infrastrukturę TIK niezbędną do kompleksowego uzbrojenia terenu inwestycyjnego, polegające na wyposażeniu w sieć teleinformatyczną wyłącznie terenu, na którym realizowana jest inwestycja. Projekty będą kwalifikowały się do wsparcia pod warunkiem zapewnienia właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych, finansowanego ze środków własnych wnioskodawcy lub środków EFSI w ramach projektu komplementarnego. Poprzez zapewnienie właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych rozumie się: – przedstawienie w dokumentacji aplikacyjnej skomunikowania terenu z istniejącymi drogami publicznymi i wewnętrznymi ogólnodostępnymi; – zapewnienie w dokumentacji aplikacyjnej, że najpóźniej do czasu rzeczowego zakończenia realizacji projektu teren inwestycyjny zostanie udostępniony komunikacyjnie.

	Budowa/przebudowa/remont publicznej drogi, w tym dojazdowej do tworzonego terenu inwestycyjnego oraz infrastruktury towarzyszącej, będącej elementem budowy/przebudowy/remontu publicznej drogi, niezbędnej do skomunikowania terenu, nie będą kwalifikowalne. Wydatek związany z przebudową infrastruktury kolidującej z inwestycją należy traktować jako uzupełniający element projektu, tym samym może stanowić jedynie mniejszą część budżetu projektu. Dopuszcza się adaptację budynków zlokalizowanych na tworzonym terenie inwestycyjnym. Wydatek ten należy traktować jako uzupełniający element projektu, tym samym może stanowić jedynie mniejszą część budżetu projektu. Rezultatem bezpośrednim projektów dotyczących wsparcia terenów inwestycyjnych będzie liczba małych i średnich przedsiębiorstw zlokalizowanych we wspartej infrastrukturze oraz liczba miejsc pracy utworzonych w tych MŚP. W umowie o dofinansowanie projektu zawarty będzie wskaźnik rezultatu związany z pełnym wykorzystaniem wspartych terenów inwestycyjnych. Brak osiągnięcia rezultatów bezpośrednich wskazanych w umowie na koniec okresu trwałości projektu będzie skutkował, zgodnie z zasadą proporcjonalności, odpowiednim zwrotem środków pomocowych. Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
Poddziałanie 3.1.3 konkurs	O dofinansowanie mogą ubiegać się podmioty zarządzające inkubatorami przedsiębiorczości, które w okresie 3 ostatnich lat przed złożeniem wniosku o dofinansowanie świadczyły usługi doradztwa biznesowego i szkoleniowe związane z rozwojem MŚP. Warunkiem uzyskania wsparcia w zakresie profesjonalizacji usług będzie: – przedstawienie strategii biznesowej, która wyraźnie wskazuje różne źródła przychodów IOB oraz potwierdza zdolność IOB do działania w warunkach rynkowych i prowadzenia działalności podmiotu finansowo samowystarczalnego (lub uzyskania samowystarczalności stopniowo do końca okresu kwalifikowalności), – wykazanie stosowania norm w zakresie standardu dostarczania usług opracowanych co najmniej na poziomie krajowym. Wsparcie ma na celu dostarczenie nowych (zaawansowanych lub znacząco ulepszonych) specjalistycznych usług w odpowiedzi na pojawiające się/zmieniające się potrzeby biznesowe w oparciu o zdiagnozowane i udokumentowane oczekiwania sektora biznesu. Z uwagi na powyższe w ramach poddziałania nie będą finansowane usługi związane ze zwykłymi kosztami operacyjnymi przedsiębiorstwa, takimi jak rutynowe usługi doradztwa podatkowego, regularne usługi prawnicze,

	reklama itp. Przedmiotem projektów mogą być m.in. szkolenia i doradztwo w zakresie strategii i monitorowania biznesu, innowacji ukierunkowanych na użytkownika i związanych z wzornictwem, ekspansją międzynarodową zgodnie z konkretnym zapotrzebowaniem MŚP, wsparciem doradczym i szkoleniowym w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej innowacyjnej. Dofinansowanie kosztów realizacji usług rozwojowych wpisanych do Rejestru Usług Rozwojowych za pomocą Karty Usługi przez podmiot świadczący usługi rozwojowe oraz działania związane z podnoszeniem kompetencji kadry zarządzającej przedsiębiorstwami i wspieraniem rozwoju kwalifikacji pracowników możliwe są do realizacji wyłącznie w ramach osi priorytetowej VIII. Prowadzone działania szkoleniowo-doradcze w inkubatorach przedsiębiorczości i akademickich inkubatorach przedsiębiorczości będą uzupełniały działania określone w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Zadania realizowane w ramach poddziałania zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 uzyskają preferencje w procesie wyboru projektów. Dopuszcza się inwestycje w infrastrukturę TIK niezbędną do udoskonalania usług świadczonych na rzecz MŚP. Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

II.3.2 Innowacje w MŚP

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 3.2	Innowacje w MŚP
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 3.2	Zwiększone zastosowanie innowacji w MŚP
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 3.2	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (obligatoryjny)
		Liczba wdrożonych wyników prac B+R
		Liczba wprowadzonych innowacji
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 3.2	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (obligatoryjny)
		Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (obligatoryjny)
		Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy
		Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 3.2	Wdrożenie i komercjalizacja innowacji produktowych oraz procesowych
6. Typ beneficjenta	Działanie 3.2	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa[23] Forma prawna beneficjenta musi być zgodna z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej w § 7.Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015 r., poz. 2009).
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 3.2	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 3.2	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości

[23] Posiadające wpis do rejestru przedsiębiorców w KRS lub CEIDG. Definicja MŚP została zamieszczona w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

9. Instytucja wdrażająca	Działanie 3.2	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 3.2	132 262 417,00
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 3.2	Nie dotyczy
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 3.2	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 3.2	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości Protest jest wnoszony za pośrednictwem Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 3.2	1) Szczegółowe zasady kwalifikowalności wydatków określone są w Wytycznych programowych w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL na lata 2014-2020 2) Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu dla danego naboru.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 3.2	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Możliwość zastosowania cross - financingu zostanie określona w ogłoszeniu o naborze
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.2	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 3.2	Nie dotyczy
18. Warunki	Działanie 3.2	W ramach działania 3.2 nie planuje się systemu

stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek		zaliczek. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków - zgodnie z Regulaminem konkursu dla danego naboru
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 3.2	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu art. 14 Regionalna pomoc inwestycyjna, art. 28 Pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności, art. 29 Pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne, ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na	Działanie 3.2	Do 50%. Maksymalny % poziom dofinansowania został wskazany w podstawie prawnej udzielania pomocy wymienionej w punkcie powyżej.

poziomie projektu		W przypadku udzielenia pomocy de minimis maksymalny poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych wynosi 50%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 3.2	Do 50%. Maksymalny % poziom dofinansowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej. W przypadku udzielenia pomocy de minimis maksymalny poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych wynosi 50%. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.2	Minimalny wkład własny beneficjenta jest uzależniony od zastosowanej podstawy prawnej udzielenia pomocy. W sytuacji udzielenia pomocy w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (art. 14 GBER) zastosowanie będzie miała dodatkowo regulacja wskazana w art. 14 pkt 14 GBER „Beneficjent pomocy musi wnieść wkład finansowy w wysokości co najmniej 25 % kosztów kwalifikowalnych, pochodzących ze środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania, w postaci wolnej od wszelkiego publicznego wsparcia finansowego”.
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 3.2	Nie ustalono minimalnej wartości projektu, jednakże minimalna wartość dofinansowania o którą musi aplikować wnioskodawca to 100 000,00 PLN (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania). W ramach przedmiotowego działania Beneficjent będzie mógł uzyskać wsparcie maksymalnie w wysokości 2 000 000,00 PLN Wartość maksymalna - 50 000 000 EUR całkowitej wartości projektu.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 3.2	Nie ustalono minimalnej wartości wydatków kwalifikowalnych, jednakże minimalna wartość dofinansowania o którą musi aplikować wnioskodawca to 100 000,00 PLN (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania). W ramach przedmiotowego działania Beneficjent będzie mógł uzyskać wsparcie maksymalnie w wysokości 2 000 000,00 PLN Maksymalna wartość wynosi 50 000 000 EUR całkowitej wartości projektu.

25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 3.2	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 3.2	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 3.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 3.2	Nie dotyczy

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia

W ramach działania 3.2 realizowane będą działania przyczyniające się do rozwoju innowacyjności w mikro, małych oraz średnich przedsiębiorstwach. Wsparcie uzyskają projekty koncentrujące się na pozyskaniu i implementacji innowacji produktowych i procesowych z możliwością zastosowania innowacji nietechnologicznych jako wspomagające wraz z możliwością ich promocji na arenie krajowej i międzynarodowej.

W ramach Działania 3.2 wspierane będą projekty obejmujące wprowadzenie na rynek produktu/usługi lub procesu innowacyjnych co najmniej w skali regionu. Innowacja wdrażana w wyniku realizacji projektu musi być stosowana w województwie śląskim nie dłużej niż 3 lata.

Działanie 3.2 obejmuje rozwój/rozbudowę przedsiębiorstwa, w szczególności inwestycje w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny, w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług. Inwestycje w rozwój przedsiębiorstw, zwiększające skalę ich działalności, spowodują wzrost zasięgu oferty firm (nowe rynki zbytu).

W ramach działania 1.2 przedsiębiorstwa będą mogły opracować nowy, innowacyjny produkt natomiast w ramach działania 3.2 przedsiębiorstwo będzie mogło wprowadzić powyższy produkt na rynek.

Preferencje w zakresie wdrażania innowacji posiadać będą projekty zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Mikro -, małe i średnie przedsiębiorstwa ubiegające się o wsparcie w ramach RPO WSL muszą realizować projekt na terenie Województwa Śląskiego. W celu zapewnienia, że udzielona pomoc będzie służyła rozwojowi Województwa Śląskiego, przedsiębiorstwo musi prowadzić działalność gospodarczą na terenie Województwa Śląskiego – weryfikacja będzie się odbywać na podstawie wpisu do CEIDG/KRS na dzień podpisania umowy o dofinansowanie. Mając na uwadze sprawne wydatkowanie środków pomocowych w ramach przedmiotowego działania Beneficjent ma obowiązek zastosowania zasady n+2 w odniesieniu do

okresu realizacji projektów. Oznacza to, że od chwili podpisania umowy o dofinansowanie Beneficjent musi zrealizować projekt ujęty we wniosku o dofinansowanie w ciągu kolejnych dwóch lat.
W szczególnych przypadkach (tj. projektów dużych, skomplikowanych, których realizacja nie jest możliwa w zakładanym okresie) istnieje możliwość odstąpienia od powyższej reguły w wyniku decyzji IP RPO WSL na wniosek złożony przez Beneficjenta.
Do wsparcia nie będą kwalifikowały się projekty przyczyniające się do rozwoju sieci szerokopasmowej.

W ramach działania nie przewidziano wsparcia dla projektów realizowanych w ramach partnerstwa.

Realizacja projektów oraz wytworzone produkty i osiągnięte rezultaty nie mogę się przyczyniać do pogłębiania nierówności ze względu na płeć oraz ograniczenia dostępu do usług i produktów osobom z niepełnosprawnościami.

Co do zasady wszystkie produkty projektów realizowanych ze środków EFRR (produkty, towary, usługi, infrastruktura) są dostępne dla osób, w tym również dostosowane do zidentyfikowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Oznacza to, że muszą być zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania.

II.3.3 Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 3.3	Technologie informacyjno-komunikacyjne w działalności gospodarczej
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 3.3	Zwiększenie wykorzystania Technologii Informacyjno – Komunikacyjnych w procesach biznesowych MŚP
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 3.3	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (obligatoryjny)
		Liczba przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą z wykorzystaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych w wyniku realizacji projektu
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 3.3	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (obligatoryjny)
		Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 3.3	Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań Technologii Informacyjno – Komunikacyjnych w procesach biznesowych przedsiębiorstw
6. Typ beneficjenta	Działanie 3.3	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa[24] Forma prawna beneficjenta musi być zgodna z klasyfikacją form prawnych podmiotów gospodarki narodowej w § 7.Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. z 2015 r., poz. 2009).
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 3.3	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 3.3	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 3.3	Nie dotyczy
10. Kategoria(e)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty

[24] Posiadające wpis do rejestru przedsiębiorców w KRS lub CEIDG. Definicja MŚP została zamieszczona w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 3.3	44 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 3.3	Nie dotyczy
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 3.3	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 3.3	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości Protest jest wnoszony za pośrednictwem Śląskiego Centrum Przedsiębiorczości na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 3.3	1) Szczegółowe zasady kwalifikowalności wydatków określone są w Wytycznych programowych w zakresie kwalifikowania wydatków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WSL na lata 2014-2020 2) Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu dla danego naboru.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 3.3	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Możliwość zastosowania cross - financingu zostanie określona w ogłoszeniu o naborze
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.3	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 3.3	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres	Działanie 3.3	W ramach działania 3.3 nie planuje się systemu zaliczek Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków - zgodnie z Regulaminem konkursu dla danego naboru

systemu zaliczek		
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 3.3	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu art. 14 Regionalna pomoc inwestycyjna, art. 18 Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP, art. 29 Pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne, ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
20. Maksymalny % poziom	Działanie 3.3	W przypadku art. 14 Regionalna pomoc inwestycyjna

dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		nie więcej niż: • Mikro i małe przedsiębiorstwa – 45% • Średnie przedsiębiorstwa – 35% W przypadku art. 18 Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP i art. 29 Pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne do 50% wydatków kwalifikowalnych. W przypadku udzielenia pomocy de minimis maksymalny poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych wynosi maksymalnie 50%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 3.3	Do 50%. Maksymalny % poziom dofinansowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej. W przypadku udzielenia pomocy de minimis maksymalny poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych wynosi 50%. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.3	Minimalny wkład własny beneficjenta jest uzależniony od zastosowanej podstawy prawnej udzielenia pomocy. W sytuacji udzielenia pomocy w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej (art. 14 GBER) zastosowanie będzie miała dodatkowo regulacja wskazana art. 14 pkt 14 GBER „Beneficjent pomocy musi wnieść wkład finansowy w wysokości co najmniej 25 % kosztów kwalifikowalnych, pochodzących ze środków własnych lub zewnętrznych źródeł finansowania, w postaci wolnej od wszelkiego publicznego wsparcia finansowego”.
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 3.3	Nie ustalono minimalnej wartości projektu z zaznaczeniem, że Wnioskodawca będzie mógł ubiegać się o minimalne wsparcie w wysokości 50 000,00 PLN (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania). Nie ustalono maksymalnej wartości projektu. Jednakże w ramach przedmiotowego działania Beneficjent będzie mógł uzyskać wsparcie maksymalnie w wysokości 500 000,00PLN (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania).
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków	Działanie 3.3	Nie ustalono minimalnej wartości wydatków kwalifikowalnych z zaznaczeniem, że Wnioskodawca będzie mógł ubiegać się o minimalne wsparcie w

kwalifikowalnych projektu (PLN)		wysokości 50 000,00 PLN (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania). Nie ustalono maksymalnej wartości wydatków kwalifikowalnych. Jednakże w ramach przedmiotowego działania Beneficjent będzie mógł uzyskać wsparcie maksymalnie w wysokości 500 000,00 PLN (wartość obowiązująca na etapie wnioskowania).
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 3.3	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 3.3	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 3.3	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 3.3	Nie dotyczy

29. **Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia**
Podmiotami uprawnionymi do otrzymania wsparcia w ramach przedmiotowego działania będą mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa ubiegające się o wsparcie w ramach RPO WSL muszą realizować projekt na terenie Województwa Śląskiego. W celu zapewnienia, że udzielona pomoc będzie służyła rozwojowi Województwa Śląskiego, przedsiębiorstwo musi prowadzić działalność gospodarczą na terenie Województwa Śląskiego – weryfikacja będzie się odbywać na podstawie wpisu do CEIDG/KRS na dzień podpisania umowy o dofinansowanie. Mając na uwadze sprawne wydatkowanie środków pomocowych w ramach przedmiotowego działania Beneficjent ma obowiązek zastosowania zasady n+1 w odniesieniu do okresu realizacji projektów. Oznacza to, że od chwili podpisania umowy o dofinansowanie Beneficjent musi zrealizować projekt ujęty we wniosku o dofinansowanie w ciągu jednego roku. W szczególnych przypadkach (tj. projektów dużych, skomplikowanych, których realizacja nie jest możliwa w zakładanym okresie) istnieje możliwość odstąpienia od powyższej reguły w wyniku decyzji IP RPO WSL na wniosek złożony przez Beneficjenta. W ramach działania nie przewidziano wsparcia dla projektów realizowanych w ramach partnerstwa. Działanie umożliwi przedsiębiorcom z kategorii MŚP wprowadzić, rozbudować lub zmodernizować model gospodarki elektronicznej. Przedsiębiorstwa w wyniku realizacji projektu będą mogły prowadzić zarządcze, operacyjne oraz pomocnicze procesy biznesowe w oparciu o najnowsze

rozwiązania informacyjno – komunikacyjne, dzięki czemu nastąpi automatyzacja oraz optymalizacja m.in. zawierania kontraktów, przesyłania dokumentów, pozyskiwania nowych kontaktów, planowania, zarządzania informacją, zasobami, finansami oraz sprzedaży.

Z powyższego wynika, że w ramach realizowanych projektów będzie można uzyskać wsparcie na nabycie narzędzi informatycznych, które będą wspierać prowadzenie biznesu, zarówno wewnątrz przedsiębiorstwa, jak i na zewnątrz - wspierane będą inwestycje, w wyniku których przedsiębiorstwa z kategorii MŚP będą mogły prowadzić sprzedaż produktów i usług w Internecie, świadczyć e-usługi, współpracować z innymi przedsiębiorstwami w oparciu o nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne oraz implementować lub modernizować pozostałe procesy biznesowe przy wykorzystaniu TIK.

Inwestycje wspierane w ramach działania muszą prowadzić do zastosowania rozwiązań TIK wpisujących się w jeden z poniższych modeli:

- B2B *Business to Business*, model uwzględniający współpracę przedsiębiorstw opierającą się na wykorzystaniu TIK prowadzących w efekcie do automatyzacji procesów biznesowych. Model przewiduje m.in. stworzenie opartego o TIK kanału współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami.
- B2C *Business to Consumer,* model, w którym relacje Przedsiębiorstwo – Konsument (odbiorca produktów lub usług) są oparte o TIK. W model ten wpisują się świadczenie e-usług, sprzedaż on-line produktów lub usług.
- B2E *Business to Employee*, model zakładający wykorzystanie TIK w kontaktach w relacji przedsiębiorstwo (pracodawca) – pracownik. W ramach przedmiotowego modelu przewiduje się wsparcie m.in. systemów zarządzania przedsiębiorstwem.
- C2C *Consumer to Consumer*, model zakładający interakcję biznesową pomiędzy konsumentami przy wykorzystaniu TIK (np. portale sprzedażowe).

Wybór projektów do dofinansowania będzie następował w wyniku oceny poszczególnych przedsięwzięć w oparciu o obiektywne kryteria zatwierdzone przez Komitet Monitorujący.

Wsparcie w ramach przedmiotowego działania nie będzie obejmowało dostępu do Internetu. Budowa sieci dostępowych planowana jest z poziomu krajowego (Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020).

Realizacja projektów oraz wytworzone produkty i osiągnięte rezultaty nie mogą się przyczyniać do pogłębiania nierówności ze względu na płeć oraz ograniczenia dostępu do usług i produktów osobom z niepełnosprawnościami.

Co do zasady wszystkie produkty projektów realizowanych ze środków EFRR (produkty, towary, usługi, infrastruktura) są dostępne dla osób, w tym również dostosowane do zidentyfikowanych potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Oznacza to, że muszą być zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania.

II.3.4 Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 3.4	Dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania Przedsiębiorczości
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 3.4	W ramach działania wspierane będą usługi przyczyniające się do rozwoju mikro, małych oraz średnich przedsiębiorstw w formie zwiększenia dostępu przedsiębiorstw do kapitału zewnętrznego poprzez rozwój instrumentów finansowych. Instrumenty finansowe będą ukierunkowane przede wszystkim na rozwój przedsiębiorstw poprzez wzmacnianie podstawowej działalności lub realizację nowych projektów lub wchodzenie na nowe rynki. Instrumenty finansowe będą zatem wspierać inwestycje zarówno w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, jak również kapitał obrotowy, pod warunkiem powiązania z inwestycją rozwojową. Działanie pozwoli na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, poprawę pozycji rynkowej i wzrost obrotów firm ubiegających się o powyższe wsparcie. Instrumenty zewnętrznego finansowania przedsiębiorczości są rozumiane w ramach RPO WSL 2014-2020 jako ponadregionalne, regionalne i lokalne fundusze poręczeniowe, mikropożyczkowe oraz inne instrumenty finansowe.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 3.4	Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (obligatoryjny)
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 3.4	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (obligatoryjny) Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 3.4	Wybór podmiotu wdrażającego fundusz funduszy. Instrument finansowy w postaci: 1) instrumentu pożyczkowego; 2) instrumentu gwarancyjnego.
6. Typ beneficjenta	Działanie 3.4	Europejski Bank Inwestycyjny jako Menadżer Funduszu Funduszy
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 3.4	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 3.4	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 3.4	Nie dotyczy

10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 3.4	91 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 3.4	nie dotyczy
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 3.4	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 3.4	W trybie wskazanym w art. 38 ust. 4 lit. b (i) Rozp. UE 1303/2013
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 3.4	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 3.4	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.4	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 3.4	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 3.4	Nie dotyczy

19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 3.4	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności: Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 3.4	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 3.4	85% Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.4	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN))	Działanie 3.4	Zakłada się wybór jednego Beneficjenta, który otrzyma dofinansowanie w wysokości całej dostępnej alokacji.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 3.4	Nie dotyczy

25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 3.4	91 000 000
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 3.4	Zgodny z zapisami art. 38 ust. 4 i ust. 5 Rozp. UE 1303/2013
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 3.4	Pożyczka, gwarancja
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 3.4	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

29. **Dodatkowe wyjaśnienia**	
Działanie 3.4	Nie dotyczy

II.4 Oś Priorytetowa IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna

Wsparcie zostanie przeznaczone na realizację projektów dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł (OZE) wraz z podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej. Istotnym zakresem działań będzie poprawa efektywności energetycznej, zarówno w przedsiębiorstwach jak i w sektorze publicznym i mieszkaniowym (budynki wielorodzinne) poprzez głęboką, kompleksową modernizację energetyczną. Dofinansowanie przeznaczone zostanie także na budowę i modernizację instalacji do produkcji energii w wysokosprawnej kogeneracji. Ponadto, wspierane będą działania w zakresie infrastruktury transportu zbiorowego (np. zintegrowane centra przesiadkowe – w tym dworce autobusowe i kolejowe, parkingi Park&Ride i Bike&Ride, drogi rowerowe), zakup taboru autobusowego i tramwajowego, wdrażanie inteligentnych systemów transportowych ITS - w tym SDIP oraz wymiana oświetlenia w gminach na instalacje o wyższej efektywności energetycznej.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

IV EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII I GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych; 2. zwiększona efektywność energetyczna w sektorze przedsiębiorstw; 3. zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym; 4. zwiększony udział produkcji energii w wysokosprawnej kogeneracji; 5. zwiększona atrakcyjność transportu publicznego dla pasażerów.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	796 776 955
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.4.1 Odnawialne źródła energii

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 4.1	Odnawialne źródła energii
	Poddziałanie 4.1.1	Odnawialne źródła energii - ZIT
	Poddziałanie 4.1.2	Odnawialne źródła energii - RIT
	Poddziałanie 4.1.3	Odnawialne źródła energii - konkurs
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 4.1.1	zwiększony poziom produkcji energii ze źródeł odnawialnych
	Poddziałanie 4.1.2	
	Poddziałanie 4.1.3	
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Stopień redukcji PM10
		Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE
		Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (obligatoryjny)
		Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE(obligatoryjny)
		Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (obligatoryjny)
		Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (obligatoryjny)
		Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (obligatoryjny)
		Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii
		Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE w ramach kogeneracji
		Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej z OZE w ramach kogeneracji
		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji
		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji
		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (obligatoryjny)

		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Poddziałanie 4.1.1	Budowa i przebudowa infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych
	Poddziałanie 4.1.2	
	Poddziałanie 4.1.3	
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 4.1.1	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); 4. Podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną; 5. Szkoły wyższe; 6. Organizacje pozarządowe; 7. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; 8. Towarzystwa budownictwa społecznego.
	Poddziałanie 4.1.2	
	Poddziałanie 4.1.3	
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 4.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.1.2	
	Poddziałanie 4.1.3	
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 4.1.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 4.1.2	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku), Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej), Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 4.1.3	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 4.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.1.2	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.1.3	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 4.1	67 913 372
	Poddziałanie 4.1.1	28 069 363
	Poddziałanie 4.1.2	15 844 009

	Poddziałanie 4.1.3	24 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	• Strategia ZIT, • Strategie RIT.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 4.1.1	Zintegrowane inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 4.1.2	Regionalne inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 4.1.3	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miasto Bielsko-Biała, Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Brak wsparcia dla instalacji do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych wraz z podłączeniem do sieci dystrybucyjnej/ przesyłowej o mocy zainstalowanej: - en. wodna (powyżej 5 MWe), - en. wiatru (powyżej 5 MWe), - en. słoneczna (powyżej 2 MWe/MWth), - en. geotermalna (powyżej 2 MWth), - en. biogazu (powyżej 1 MWe), - en. biomasy (powyżej 5 MWth/MWe) W przypadku kogeneracji – projekty, których moc zainstalowana energii elektrycznej wynosi powyżej 1 MW. Brak wsparcia dla projektów dotyczących współspalania biomasy. Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej (znajdujących się na listach nr 2 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły) nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji

		Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	W ramach działania 4.1 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 4.1 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności: ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE	Poddziałanie 4.1.1	85%

wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.1.1 Poddziałanie 4.1.2 Poddziałanie 4.1.3	Nie dotyczy

27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 4.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.1.2	
	Poddziałanie 4.1.3	
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.1.2	
	Poddziałanie 4.1.3	

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
Planuje się skierowanie wsparcia na realizację projektów inwestycyjnych dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej. Podłączenie do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej jest możliwe ale nie jest konieczne. Wsparcie przewiduje w szczególności budowę i przebudowę infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, takich jak: biomasa, słońce, woda, geotermia, wiatr, w tym instalacji kogeneracyjnych. Inwestycje związane ze spalaniem biomasy muszą być zgodne z zapisami wojewódzkiego programu ochrony powietrza. Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[25][26]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[27] lub porozumienia[28]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje. Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy. Przewidywane jest wsparcie budowy każdej instalacji/infrastruktury wykorzystującej OZE, w tym instalacji kogeneracyjnych, a także budowa/modernizacja infrastruktury służącej włączeniu źródła wykorzystującego OZE do sieci dystrybucyjnej. Istnieje możliwość wsparcia projektów w formule "słonecznej gminy". Możliwa jest także budowa nowej infrastruktury oświetleniowej opartej o OZE bez podłączenia jej do sieci elektroenergetycznej.

[25] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[26] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[27] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[28] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.4.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 4.2	Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 4.2	Celem szczegółowym działania jest zwiększona efektywność energetyczna w sektorze przedsiębiorstw. Realizacja projektów w ramach priorytetu inwestycyjnego 4b ma na celu poprawę efektywności energetycznej w sektorze MŚP poprzez zmniejszenie strat energii lub zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto. Planowane wsparcie przyczyni się również do poprawy konkurencyjności sektora MŚP i obniżenia kosztów jego działalności.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 4.2	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
		Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej
		Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 4.2	Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (obligatoryjny)
		Liczba jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (obligatoryjny)
		Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie(obligatoryjny)
		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych(obligatoryjny)
		Liczba przedsiębiorstw, które w wyniku wsparcia poprawiły efektywność energetyczną
		Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków
5. Typy projektów	Działanie 4.2	Wybór podmiotu wdrażającego fundusz funduszy. Instrument finansowy w postaci instrumentu pożyczkowego.
6. Typ beneficjenta	Działanie 4.2	Europejski Bank Inwestycyjny jako Menadżer Funduszu Funduszy
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.2	1. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 4.2	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.2	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 4.2	33 000 000
11. Mechanizmy	Działanie 4.2	Nie dotyczy

powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO		
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 4.2	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 4.2	W trybie wskazanym w art. 38 ust. 4 lit. b (i) Rozp. UE 1303/2013
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 4.2	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 4.2	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.2	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 4.2	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 4.2	Nie dotyczy
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 4.2	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i

		108 Traktatu, ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 4.2	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 4.2	85% Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.2	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 4.2	Zakłada się wybór jednego Beneficjenta, który otrzyma dofinansowanie w wysokości całej dostępnej alokacji.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 4.2	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 4.2	33 000 000
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 4.2	Zgodny z zapisami art. 38 ust. 4 i ust. 5 Rozp. UE 1303/2013
27. Rodzaj wsparcia instrumentów	Działanie 4.2	Pożyczka

finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania		
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 4.2	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

29. **Dodatkowe wyjaśnienia**	
Działanie 4.2	W województwie śląskim wciąż możliwe są do osiągnięcia znaczne oszczędności wynikające z poprawy efektywności energetycznej w wielu sektorach gospodarki, w tym w sektorze MŚP. W ramach realizowanych przedsięwzięć związanych z poprawą efektywności energetycznej w sektorze MŚP, wspierane będą działania polegające na modernizacji energetycznej obiektu/ instalacji wraz z zastosowaniem instalacji do produkcji energii elektrycznej i/lub cieplnej ze źródeł odnawialnych - pod warunkiem, że będzie ona wykorzystywana na potrzeby własne obiektu/instalacji podlegającego modernizacji energetycznej. Należy wskazać, iż audyty energetyczne są obowiązkowym elementem realizacji projektów z zakresu efektywności energetycznej w tym sektorze. W zakresie inwestycji w odnawialne źródła energii, przewidywane jest wsparcie budowy każdej instalacji czy infrastruktury. Podstawą do zaprogramowania uzupełniającej interwencji w zakresie priorytetu inwestycyjnego 4b w ramach RPO WSL 2014-2020 jest naturalny regionalny potencjał w zakresie odnawialnych źródeł energii (energia słoneczna, wodna, wiatrowa, z biomasy, geotermalna). Wykluczone ze wsparcia będą projekty dotyczące współspalania biomasy. Dodatkowo, w zakresie kryteriów formalnych, wskazuje się stan gotowości projektu do realizacji. Przy wyborze projektów do realizacji IZ RPO WSL będzie kierowała się m.in. następującymi kryteriami: • efektywność kosztowa w powiązaniu z osiąganymi efektami ekologicznymi w stosunku do planowanych nakładów finansowych, • wielkość redukcji CO_2, • redukcja emisji pyłu PM10 (w przypadku wymiany źródeł energii), • zastosowanie elementów budownictwa niskoenergetycznego/technologii zmniejszających zapotrzebowanie na energię, • preferowane będą projekty zwiększające efektywność energetyczną powyżej 60%, natomiast projekty z zakresu głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania. Głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna - przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, które ma na celu zmniejszenie wartości rocznego zapotrzebowania na energię użytkową, rocznego zapotrzebowania na energię końcową lub rocznego zapotrzebowania

	na nieodnawialną energię pierwotną budynku.

II.4.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej

<table>
<tr><th colspan="3">OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ</th></tr>
<tr><td rowspan="5">1. Nazwa działania/ poddziałania</td><td>Działanie 4.3</td><td>Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 4.3.1</td><td>Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - ZIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 4.3.2</td><td>Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - RIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 4.3.3</td><td>Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – OSI</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 4.3.4</td><td>Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - konkurs</td></tr>
<tr><td rowspan="4">2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania</td><td>Poddziałanie 4.3.1</td><td rowspan="4">Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 4.3.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 4.3.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 4.3.4</td></tr>
<tr><td rowspan="6">3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego</td><td rowspan="6">Działanie 4.3
Poddziałanie 4.3.1
Poddziałanie 4.3.2
Poddziałanie 4.3.3
Poddziałanie 4.3.4</td><td>Stopień redukcji PM10 (obligatoryjny[29])</td></tr>
<tr><td>Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej</td></tr>
<tr><td>Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej</td></tr>
<tr><td>Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektu</td></tr>
<tr><td>Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE</td></tr>
<tr><td>Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok](obligatoryjny)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">4. Lista wskaźników produktu</td><td rowspan="2">Działanie 4.3
Poddziałanie 4.3.1
Poddziałanie 4.3.2
Poddziałanie 4.3.3
Poddziałanie 4.3.4</td><td>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (obligatoryjny)</td></tr>
<tr><td>Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (obligatoryjny[30])</td></tr>
</table>

[29] W przypadku wymiany źródła energii

		Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE (obligatoryjny[31])
		Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (obligatoryjny[32])
		Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE (obligatoryjny[33])
		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (obligatoryjny)
		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych (obligatoryjny)
		Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków
		Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (obligatoryjny)
		Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła
		Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji
5. Typy projektów	Poddziałanie 4.3.1	1. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych. 2. Likwidacja „niskiej emisji" poprzez wymianę/modernizację indywidualnych źródeł ciepła lub podłączanie budynków do sieciowych nośników ciepła. 3. Budowa instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach.
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
	Poddziałanie 4.3.4	
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 4.3.1	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); 4. Podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną; 5. Szkoły wyższe; 6. Organizacje pozarządowe; 7. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; 8. Towarzystwa budownictwa społecznego;
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
	Poddziałanie 4.3.4	

[30] Dla 3. typu projektu
[31] Ibid.
[32] Ibid.
[33] Ibid

7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
	Poddziałanie 4.3.4	
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 4.3.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 4.3.2	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku), Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej), Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 4.3.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.4	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
	Poddziałanie 4.3.4	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 4.3	227 255 818
	Poddziałanie 4.3.1	123 286 742
	Poddziałanie 4.3.2	74 286 255
	Poddziałanie 4.3.3	7 500 000
	Poddziałanie 4.3.4	22 182 821
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 4.3.1	• Strategia ZIT, • Strategie RIT • Mapa potrzeb inwestycyjnych w infrastrukturze zdrowotnej • Projekty realizowane w OP IV w ramach Poddziałania 4.3.1, 4.3.2, 4.3.3, 4.3.4 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
	Poddziałanie 4.3.4	

12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 4.3.1	Zintegrowane inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 4.3.2	Regionalne inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 4.3.3	Obszary Strategicznej Interwencji
	Poddziałanie 4.3.4	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 4.3.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 4.3.2	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miasto Bielsko-Biała, Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 4.3.3	**Tryb pozakonkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
	Poddziałanie 4.3.4	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 4.3.1	***W odniesieniu do budynków publicznych dla organów władzy publicznej i państwowych osób prawnych:*** Brak wsparcia dla budynków, których właścicielem lub użytkownikiem jest organ władzy publicznej zarządzany centralnie, w tym państwowa jednostka budżetowa, jednostka administracji rządowej, podległy jej organ lub jednostka organizacyjna, a także państwowa
	Poddziałanie 4.3.2	

	Poddziałanie 4.3.3	osoba prawna (w rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.)[34]
	Poddziałanie 4.3.4	**Realizacja projektów dotyczących wielorodzinnych budynków mieszkaniowych(budynki komunalne, budynki zarządzane przez spółdzielnie, wspólnoty, TBS)**: Brak wsparcia dla projektów dotyczących wielorodzinnych budynków mieszkaniowych za wyjątkiem mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz mieszkań komunalnych udostępnianych na szczególnych warunkach. Szczegółowe wskazania dookreślone zostaną w regulaminach naboru. Brak wsparcia dla: 1. Projektów z zakresu głębokiej modernizacji energetycznej zwiększających efektywność energetyczną (obliczaną dla energii końcowej) poniżej 25% (dotyczy 1. typu projektu). 2. Projektów z zakresu montażu indywidualnego źródła ciepła zasilanego gazem lub biomasą o redukcji CO2 poniżej 30% (dotyczy 2. typu projektu, za wyjątkiem przyłączania do sieci cieplnej lub ogrzewania elektrycznego). Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	Nie dotyczy
17. Warunki	Poddziałanie 4.3.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu

[34] Dopuszcza się możliwość wsparcia budynku użytkowanego przez organ władzy publicznej zarządzany centralnie w przypadku, gdy właścicielem budynku jest inny podmiot wpisujący się w katalog beneficjentów i nie wyłączony żadnymi innymi zapisami, np. gdy właścicielem budynku jest jst, wówczas o wsparcie powinien wnioskować właściciel budynku.

uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	W ramach Działania nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 4.3 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności: - ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; - ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis; - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; - ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; - ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu / wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: • są projektami rewitalizacyjnymi, • nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą • nie są objęte pomocą de minimis • nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	5% 15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3 Poddziałanie 4.3.4	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3	Nie dotyczy

	Poddziałanie 4.3.4	
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.3.1	Zakres zastosowania instrumentów finansowych w działaniu 4.3 zostanie dookreślony na podstawie wyników oceny ex ante, zgodnie ze wskazaniem w art. 37 rozporządzenia 1303/2013.
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
	Poddziałanie 4.3.4	
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 4.3.1	Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz ważniejsze warunki zostaną określone na podstawie wyników oceny ex ante, zgodnie ze wskazaniem w art. 37 rozporządzenia 1303/2013.
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
	Poddziałanie 4.3.4	
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.3.1	Katalog ostatecznych odbiorców zostanie dookreślony na podstawie wyników oceny ex ante, zgodnie ze wskazaniem w art. 37 rozporządzenia 1303/2013.
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
	Poddziałanie 4.3.4	

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
Wspierane będą działania polegające na głębokiej modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych wraz z budową i przebudową infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w modernizowanych energetycznie budynkach i/lub likwidacji „niskiej emisji" poprzez wymianę/modernizację indywidualnych źródeł ciepła. Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[35][36]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[37] lub porozumienia[38]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje. Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy. W ramach 1. typu projektu możliwa będzie kompleksowa termomodernizacja obiektu poprzez poprawę izolacyjności przegród budowlanych, a także wymianę okien i drzwi zewnętrznych na wyroby o lepszej izolacyjności. Ponadto, w ramach projektu, jako element kompleksowej modernizacji energetycznej obiektu dopuszcza się także działania związane z wymianą oświetlenia na energooszczędne (w tym systemy zarządzania oświetleniem obiektu), systemy zarządzania energią w celu poprawy efektywności energetycznej oraz przebudowę systemów wentylacji i klimatyzacji.

[35] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[36] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[37] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[38] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

Zabudowa instalacji wykorzystujących OZE możliwa jest jedynie jako element szerszych działań związanych z poprawą efektywności energetycznej obiektów objętych projektem i należy ją wówczas ująć w ramach 3. typu projektu. W ramach 1. typu projektu nie przewiduje się termomodernizacji budynków jednorodzinnych.

W ramach 2. typu projektu możliwa będzie zarówno wymiana/modernizacja źródeł ciepła nieefektywnych ekologicznie wraz z pozostałymi elementami systemu grzewczego na źródła/systemy grzewcze wykorzystujące paliwo gazowe lub biomasę, charakteryzujące się zwiększoną sprawnością ekologiczną (redukcja CO_2 co najmniej o 30% /na podstawie wskaźnika rezultatu bezpośredniego: *Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych*/ w odniesieniu do istniejącej instalacji źródła ciepła), jak też podłączenie budynków do istniejących sieci cieplnych. W przypadku wymiany indywidualnego źródła ciepła na źródło opalane paliwem gazowym lub biomasą, możliwe jest wsparcie tylko takich budynków, w których wraz z wymianą źródła ciepła przeprowadza się jednocześnie termomodernizację (rozumianą jako poprawa izolacyjności przegród budowlanych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię, np. w ramach 1. typu projektu) lub taka modernizacja została już wykonana. Za wykonaną modernizację uważane jest osiągnięcie poziomu zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną w stanie docelowym oszczędności energii pierwotnej na potrzeby ogrzewania, wentylacji oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej określonego w audycie energetycznym wyrażonego wskaźnikiem EP_{H+W} dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych EP_{H+W}<150 kWh/(m2×rok) i dla budynków mieszkalnych wielorodzinnych EP_{H+W} < 135 kWh/(m2 × rok). W przypadku budynków użyteczności publicznej innych, niż mieszkaniowe, w odniesieniu do stwierdzenia: wykonana modernizacja energetyczna, uzasadniająca możliwość wymiany źródła ciepła na zasilane gazem lub biomasą, jako rozstrzygające uznaje się wskazanie wynikające optymalnego wariantu przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w audycie energetycznym.

W ramach 2. typu projektu przewiduje się możliwość wsparcia projektów w formule "słonecznej gminy" (tu: np. niskoemisyjne gminy) - realizowanych głównie na obszarze gmin o rozproszonej zabudowie jednorodzinnej na terenach, gdzie nie ma ekonomicznego uzasadnienia dla budowy/podłączenia do sieci cieplnej. Na terenie gmin o zwartej zabudowie możliwe podłączanie budynków do istniejących sieci miejskich.

W ramach 3. rodzaju projektu możliwe jest wsparcie budowy instalacji/infrastruktury wykorzystującej OZE wyłącznie w budynku, w którym realizuje się jednocześnie 1. i/lub 2. przykładowy rodzaj projektu.

Projekty z zakresu głębokiej modernizacji energetycznej zwiększające efektywność energetyczną (obliczaną dla energii końcowej) poniżej 25% nie będą kwalifikowały się do dofinansowania (dotyczy 1. typu projektu).

Redukcja CO2 o minimum 30% jest wymogiem niezbędnym w przypadku montażu indywidualnego źródła ciepła zasilanego gazem lub biomasą i nie dotyczy przyłączania do sieci cieplnej lub ogrzewania elektrycznego.

W przypadku realizacji projektów polegających na wymianie/modernizacji indywidualnych źródeł ciepła lub podłączaniu budynków do sieciowych nośników ciepła oraz modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych konieczne będzie spełnienie warunków ex-ante z dyrektywy 2006/32/EC, w szczególności odnoszących się do instalacji indywidualnych liczników ciepła w budynkach wielorodzinnych podłączonych do ogrzewania sieciowego i poddawanych renowacji oraz dookreślonych nową dyrektywą Energy Efficiency 2012/27/EU, w której kontynuowane są wymogi dyrektywy 2006/32/EC w sprawie indywidualnego pomiaru ciepła. Wprowadzenie indywidualnego pomiaru ciepła powinno mieć miejsce zawsze w połączeniu z wprowadzeniem zaworów termostatycznych w budynkach, w których nie zostały one jeszcze zamontowane.

W zakresie 2. typu projektu (likwidacja „niskiej emisji”) wspierane urządzenia do ogrzewania muszą charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE.

W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji mogą dotyczyć tylko obiektów, których funkcjonowanie będzie uzasadnione w kontekście map potrzeb zdrowotnych.

Dla każdego z projektów należy określić wskaźnik dotyczący zmniejszenia zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektu oraz ilości zaoszczędzonej energii cieplnej i/lub elektrycznej.

Dla każdego typu projektu w ramach działania 4.3 konieczne jest opracowanie audytu przedrealizacyjnego oraz dokumentu potwierdzającego wykonanie zakresu działań określonych w tym audycie (np. protokół odbioru, audyt porealizacyjny). Minimalny zakres audytu powinien obejmować działania realizowane w ramach projektu.

W ramach obszarów strategicznej interwencji (OSI), wsparciem zostanie objęte miasto Bytom z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych.

II.4.4 Wysokosprawna kogeneracja

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 4.4	Wysokosprawna kogeneracja
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 4.4	Zwiększony udział produkcji energii w wysokosprawnej kogeneracji
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 4.4	W ramach działania nie planuje się zastosowania wskaźników rezultatu bezpośredniego
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 4.4	Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych
		Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w ramach kogeneracji (obligatoryjny)
		Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w ramach kogeneracji (obligatoryjny)
		Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje (obligatoryjny)
		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji (obligatoryjny)
		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 4.4	Budowa i modernizacja instalacji do produkcji energii w wysokosprawnej kogeneracji.
6. Typ beneficjenta	Działanie 4.4	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); 4. Podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną; 5. Szkoły wyższe; 6. Organizacje pozarządowe; 7. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; 8. Towarzystwa budownictwa społecznego;

		9. Przedsiębiorcy
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.4	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 4.4	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.4	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 4.4	20 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 4.4	• Nie dotyczy
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 4.4	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 4.4	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 4.4	Brak wsparcia dla: 1) Projektów, których moc zainstalowana energii elektrycznej wynosi powyżej 1 MW. 2) W przypadku nowych instalacji dla projektów w których nie zostanie osiągnięte co najmniej 10% efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. 3) W przypadku wszelkiej przebudowy istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację oraz innych małych obiektów i urządzeń energetycznego spalania dla projektów nie skutkujących redukcją CO_2 o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie

		konkursu
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 4.4	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.4	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 4.4	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 4.4	W ramach działania 4.4 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 4.4 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 4.4	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności: - ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; - ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na	Działanie 4.4	85%

poziomie projektu		
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 4.4	85%, Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.4	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 4.4	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 4.4	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 4.4	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 4.4	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 4.4	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców	Działanie 4.4	Nie dotyczy

instrumentów finansowych		

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
Wspierane będą działania polegające na produkcji energii poprzez wykorzystanie (budowę) wysokosprawnych źródeł kogeneracyjnych, opartych o źródła energii inne aniżeli OZE, węgiel kamienny i brunatny (np. gaz ziemny, olej). Przewiduje się możliwość wsparcia zabudowy układów energetycznych wykorzystujących metan z odmetanowania kopalń jako wdrożenie innowacyjnych rozwiązań wynikających z RIS WSL 2013-2020. Wsparcie otrzyma budowa, uzasadnionych pod względem ekonomicznym, nowych instalacji wysokosprawnej kogeneracji oraz innych małych obiektów i urządzeń energetycznego spalania (tj. lokalne kotłownie) o jak najmniejszej z możliwych emisji CO_2 oraz innych zanieczyszczeń powietrza (tj. PM 10). W przypadku nowych instalacji powinno zostać osiągnięte co najmniej 10% efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii. Dodatkowo, wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację oraz innych małych obiektów i urządzeń energetycznego spalania musi skutkować redukcją CO_2 o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji. Ponadto, dopuszczona jest pomoc inwestycyjna dla wysokosprawnych instalacji spalających paliwa kopalne pod warunkiem, że te instalacje nie zastępują urządzeń o niskiej emisji CO_2, a inne alternatywne rozwiązania byłyby mniej efektywne i bardziej emisyjne. Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[3940]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[41] lub porozumienia[42]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje. Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[39] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[40] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[41] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[42] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.4.5 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 4.5	Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie
	Poddziałanie 4.5.1	Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - ZIT
	Poddziałanie 4.5.2	Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - RIT
	Poddziałanie 4.5.3	Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - konkurs
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 4.5.1	Zwiększona atrakcyjność transportu publicznego dla pasażerów.
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 4.5.1 (tylko typy projektu 1-3) Poddziałanie 4.5.2 (tylko typy projektu 1-3)	Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”
	Poddziałanie 4.5.1 (tylko 4.typ projektu) Poddziałanie 4.5.2 (tylko 4.typ projektu)	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej
		Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE
	Poddziałanie 4.5.3	Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 4.5.1 (typy projektów 1-3) Poddziałanie 4.5.2 (typy projektów 1-3)	Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (obligatoryjny)
		Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (obligatoryjny)
		Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej
		Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”
		Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”
		Liczba miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”
		Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride”
		Liczba stanowisk postojowych w wybudowanych obiektach „Bike&Ride”
		Liczba zainstalowanych inteligentnych

		systemów transportowych (obligatoryjny).
		Długość dróg, na których zainstalowano inteligentne systemy transportowe
		Długość wybudowanych dróg dla rowerów
		Długość przebudowanych dróg dla rowerów
		Długość wyznaczonych ścieżek rowerowych
		Długość wyznaczonych bus pasów
		Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych
	Poddziałanie 4.5.1 (tylko 4. typ projektu) Poddziałanie 4.5.2 (tylko 4. typ projektu)	Liczba zmodernizowanych energetycznie punktów oświetleniowych
		Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (obligatoryjny)
		Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych
	Poddziałanie 4.5.3	Całkowita długość nowych lub zmodernizowanych linii tramwajowych i linii metra (obligatoryjny).
		Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej (obligatoryjny).
		Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (obligatoryjny)
		Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej
5. Typy projektów	Poddziałanie 4.5.1	1. Budowa, przebudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego (np. zintegrowane węzły przesiadkowe, drogi rowerowe, parkingi Park&Ride i Bike&Ride, buspasy, budowa systemów miejskich wypożyczalni rowerów wraz z zakupem rowerów). 2. Wdrażanie inteligentnych systemów transportowych (ITS). 3. Zakup taboru autobusowego na potrzeby transportu publicznego. 4. Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia.
	Poddziałanie 4.5.2	1. Budowa, przebudowa liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego (np. zintegrowane węzły przesiadkowe, drogi rowerowe, parkingi Park&Ride i Bike&Ride, buspasy, budowa systemów miejskich wypożyczalni rowerów wraz z zakupem rowerów). 2. Wdrażanie inteligentnych systemów

		transportowych (ITS). 3. Zakup taboru autobusowego na potrzeby transportu publicznego. 4. Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia.
	Poddziałanie 4.5.3	1. Budowa i przebudowa liniowej infrastruktury tramwajowej. 2. Zakup taboru tramwajowego na potrzeby transportu publicznego.
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 4.5.1	W zakresie niskoemisyjnego transportu: 1. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, których statutowym zadaniem jest wykonywanie ustawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie transportu publicznego; 2. Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, realizujące zadania z zakresu transportu publicznego, wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; 3. Podmioty, w których większość udziałów posiada jednostka samorządu terytorialnego lub związek JST, realizujące na podstawie statutu zadania publiczne z zakresu transportu publicznego; W zakresie poprawy efektywności oświetlenia w gminach: 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); 4. Spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego;
	Poddziałanie 4.5.2	W zakresie niskoemisyjnego transportu: 1. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, których statutowym zadaniem jest wykonywanie ustawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie transportu publicznego; 2. Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, realizujące zadania z zakresu transportu publicznego, wybrane zgodnie z prawem

		zamówień publicznych; 3. Podmioty, w których większość udziałów posiada jednostka samorządu terytorialnego lub związek JST, realizujące na podstawie statutu zadania publiczne z zakresu transportu publicznego; W zakresie poprawy efektywności oświetlenia w gminach: 1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); 4. Spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego;
	Poddziałanie 4.5.3	1. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, których statutowym zadaniem jest wykonywanie ustawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego w zakresie transportu publicznego; 2. Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, realizujące zadania z zakresu transportu publicznego, wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; 3. Podmioty, w których większość udziałów posiada jednostka samorządu terytorialnego lub związek JST, realizujące na podstawie statutu zadania publiczne z zakresu transportu publicznego;
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 4.5.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 4.5.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 4.5.2	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku), Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej), Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta

		Częstochowy)
	Poddziałanie 4.5.3	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 4.5.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 4.5	448 607 765
	Poddziałanie 4.5.1	348 244 103
	Poddziałanie 4.5.2	62 363 662
	Poddziałanie 4.5.3	38 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 4.5.1	• Strategia ZIT, • Strategie RIT • Projekty realizowane w OP IV w ramach Poddziałania 4.5.1 i 4.5.2 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 4.5.1	Zintegrowane inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 4.5.2	Regionalne inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 4.5.3	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 4.5.1	**Tryb Konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 4.5.2	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miasto Bielsko-Biała, Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 4.5.3	**Tryb Konkursowy**

		Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 4.5.1	Maksymalny poziom wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na infrastrukturę drogową nie może przekroczyć 20% wartości całkowitej wydatków kwalifikowalnych projektu. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 4.5.2	Maksymalny poziom wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na infrastrukturę drogową nie może przekroczyć 20% wartości całkowitej wydatków kwalifikowalnych projektu. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 4.5.3	Limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 4.5.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 4.5.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 4.5.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 4.5.1	W ramach 4.5 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 4.5 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa	Poddziałanie 4.5.1	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	

prawna)		momencie udzielania wsparcia, w szczególności: a) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1370/2007 z dnia 23 października 2007r. dotyczącego usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. Urz. UE 2007 L 315/1); b) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 c) Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 4.5.1 Poddziałanie 4.5.2 Poddziałanie 4.5.3	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 4.5.1 Poddziałanie 4.5.2	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 1) są projektami rewitalizacyjnymi, 2) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 3) nie są objęte pomocą de minimis 4) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 4.5.3	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Nie przewiduje się współfinansowania z

		budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 4.5.1	5% 15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 4.5.1	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 4.5.1	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania w ramach działania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 4.5.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.5.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 4.5.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.5.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.5.2	
	Poddziałanie 4.5.3	

29.Opis działania i Dodatkowe wyjaśnienia

W ramach działania wspierane będą przedsięwzięcia polegające na budowie, przebudowie liniowej i punktowej infrastruktury transportu zbiorowego (np. zintegrowanych centrów przesiadkowych – w tym dworców autobusowych i kolejowych, parkingów Park&Ride i Bike&Ride, buspasów, dróg rowerowych, , budowa systemów miejskich wypożyczalni rowerów wraz z zakupem rowerów), zakupie taboru autobusowego i tramwajowego, wdrażaniu inteligentnych systemów transportowych ITS - w tym SDIP, wymianie oświetlenia w gminach na instalacje o wyższej efektywności energetycznej.

Typy projektów, wpisujące się w priorytet inwestycyjny 4e realizowane będą w ramach trybu konkursowego. W celu zwiększenia efektywności i komplementarności wsparcia inwestycji w ramach działania, interwencja planowana jest do realizacji w ramach ZIT/RIT. Zastosowanie ZIT/RIT pozwoli na dostosowanie interwencji do specyficznych potencjałów i deficytów poszczególnych terytoriów. Wsparcie zostanie skierowane na przedsięwzięcia wynikające ze Strategii ZIT/RIT.

Przedsięwzięcia związane z niskoemisyjnym transportem miejskim muszą wynikać z przygotowanych przez samorządy planów, zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcję takich dokumentów mogą pełnić plany dotyczące gospodarki niskoemisyjnej, plany mobilności miejskiej, plany rozwoju zrównoważonego transportu publicznego, studia transportowe, Strategie ZIT/ RIT lub inne dokumenty zawierające elementy planu zrównoważonej mobilności miejskiej. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia do takich kwestii jak np.: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania czy promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy). Przedmiotowe dokumenty powinny zawierać szczegółowe analizy i diagnozy, z których wynika uzasadnienie/ potrzeba planowanego do realizacji przedsięwzięcia.

Dopuszcza się łączenie przykładowych rodzajów projektów 1 do 3.

W ramach trybu konkursowego (Poddziałanie 4.5.3) będą wspierane w pierwszej kolejności zadania związane z budową i przebudową liniowej infrastruktury tramwajowej oraz zakupem taboru tramwajowego poza obszarem subregionu centralnego. W ramach ww. trybu preferowana będzie realizacja przedsięwzięć związanych z budową lub przebudową liniowej infrastruktury tramwajowej.

W ramach działania będzie udzielane wsparcie wyłącznie na inteligentne systemy sterowania ruchem zapewniające interoperacyjność stosowanych aplikacji zarządzania, wskazujące na systemowe usprawnienie komunikacji w regionie/ mieście w tym SDIP. Projekt nie może polegać wyłącznie na wdrożeniu/ zakupie systemu dynamicznej informacji pasażerskiej. Koszty przebudowy infrastruktury drogowej kwalifikowalne są w niezbędnym zakresie, nie mogą jednak przekroczyć 20% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

W ramach 1. typu przykładowego rodzaju projektów będą kwalifikować się wyłącznie przedsięwzięcia związane z kompleksową budową i przebudową zintegrowanych centrów przesiadkowych w tym dworców autobusowych i kolejowych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą związaną z transportem zbiorowym (nie jest możliwa realizacja przedsięwzięć związanych z budową/przebudową pojedynczego obiektu infrastrukturalnego). Determinantem kwalifikowania inwestycji związanej z niskoemisyjnym transportem miejskim jest jego ścisłe powiązanie z węzłem przesiadkowym, w

ramach którego będą prowadzone roboty związane z jego przebudową lub budową.[43]

Droga rowerowa będąca elementem szerszego projektu kwalifikowalna jest w przypadku pełnienia funkcji komunikacyjnej. Długość drogi rowerowej kwalifikującej się do wsparcia w promieniu 7 km (oddzielnie dla każdego odcinka) od generatora ruchu, tj. centrum przesiadkowego. Dopuszcza się możliwość wydłużenia promienia drogi rowerowej powyżej 7 km w miejscowościach, których dojazdy do najbliższego węzła przesiadkowego stwarzają duże zagrożenie dla bezpieczeństwa uczestników ruchu (budowa drogi rowerowej wzdłuż drogi krajowej lub o dużym natężeniu ruchu).

Parkingi Park&Ride, co do zasady, powinny pełnić funkcję przesiadkową umożliwiającą kontynuacje podróży środkami komunikacji zbiorowej z obrzeży miast/ aglomeracji. W związku z powyższym w ramach działania wsparcie inwestycji związanych z budową parkingów Park&Ride w centrach miast uwzględniających charakter wszystkich powiązań komunikacyjnych w regionie/ subregionie i ich wpływu na redukcję zanieczyszczenia, będzie możliwe wyłącznie w przypadku wynikania takiej potrzeby z przeprowadzonej rzetelnej diagnozy zawartej w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej/ Planie mobilności miejskiej[44] lub innym strategicznym dokumencie. Kwalifikowalność budowy tego typu parkingów w centrach miast, każdorazowo weryfikowana będzie przez ekspertów dokonujących oceny merytorycznej.

Przebudowa/ budowa infrastruktury drogowej pozwalającej na włączenie budowanego/ przebudowanego centrum przesiadkowego do istniejącej sieci ulicznej możliwa jest wyłącznie w niezbędnym zakresie. Prace w obszarze infrastruktury drogowej powinny służyć poprawie warunków ruchu dla pojazdów komunikacji zbiorowej (np. budowa buspasów), a nie wszystkich pojazdów, w tym indywidualnych oraz powinny stanowić komponent uzupełniający i jednocześnie niezbędny do osiągnięcia celu i/lub prawidłowej realizacji projektu transportu miejskiego. Maksymalny poziom wydatków na infrastrukturę drogową, włączającą budowane / przebudowywane centrum przesiadkowe (w zakresie niezwiązanym z bezpośrednią obsługą centrum przesiadkowego) do istniejącego układu ulicznego, nie może przekroczyć 20% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu.

W przypadku budowy buspasów, będących elementem kwalifikowalnym projektu ww. ograniczenie procentowe nie obowiązuje. Przebudowa istniejącego układu ulicznego wynikającego z budowy buspasów jest kwalifikowalna do wsparcia w pełnym zakresie wyłącznie w przypadku ograniczenia ruchu samochodowego w centrum miasta (np. budowa buspasów kosztem ograniczenia ilości/szerokości pasów przeznaczonych dla ruchu osobowego/ciężarowego). Natomiast przebudowa/ budowa zewnętrznego pasa ruchu ze względu na wprowadzenie buspasa (nie wpływającego na ograniczenie ruchu samochodowego w centrum miasta) kwalifikuje się do wsparcia jedynie w zakresie niezbędnym do właściwej przebudowy drogi (np. krawężniki, studzienki, itd.) – nie jest natomiast możliwa przebudowa na całej szerokości drogi, gdyż nie jest to wymagane z uwagi na zasady sztuki budowlanej.

W ramach 4. typu projektu możliwe jest wsparcie wymiany istniejącego oświetlenia zewnętrznego, w szczególności dróg i placów w gminach na oświetlenie o wyższej efektywności energetycznej. Uzupełniająco dopuszcza się elementy związane z zarządzaniem oświetleniem, będącym przedmiotem projektu pod warunkiem, że system zarządzania dodatkowo wpłynie na wzrost

[43] Budowa lub przebudowa węzła przesiadkowego rozumiana jest zgodnie z regulacjami określonymi w Ustawie Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 r.

[44] Plan mobilności miejskiej (SUMP) powinien zostać opracowany z wykorzystaniem wytycznych Komisji pt. „Developing and Implementing a Sustainable Urban Mobility Plan" z 2011 r., które instruują krok po kroku, jak plan mobilności powinien zostać utworzony oraz wdrożony w życie.

efektywności energetycznej projektu. Budowa nowej infrastruktury oświetleniowej jest możliwa tylko w ramach działania 4.1 *Odnawialne źródła energii* w przypadku budowy instalacji wykorzystującej OZE, bez podłączenia jej do sieci elektroenergetycznej.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[4546]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[47] lub porozumienia[48]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[45] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[46] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[47] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[48] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.5 Oś Priorytetowa V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów

W ramach osi priorytetowej V wsparcie zostanie skierowane na realizację projektów w zakresie gospodarki odpadami, poprzez budowę/rozwój/modernizację zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, a także kompleksowe unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Środki zostaną też przeznaczone na dalsze działania w zakresie uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej poprzez budowę i modernizację sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych oraz sieci kanalizacji deszczowej, a także oczyszczalni ścieków komunalnych, budowę instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych oraz budowę i modernizację systemów zaopatrzenia w wodę (w ramach kompleksowych przedsięwzięć regulujących gospodarkę ściekową). W odniesieniu do sektora kultury, środki będą skoncentrowane na realizacji projektów mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego, w szczególności obiektów wpisanych do rejestru Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Szlaku Zabytków Techniki, ważnych z punktu widzenia rozwoju regionu. Wsparcie uzyskają także projekty polegające na ochronie obszarów cennych przyrodniczo, w tym zmniejszeniu presji i uporządkowaniu ruchu turystycznego na tych obszarach oraz działania polegające na budowie, modernizacji i doposażeniu ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej.

Ponadto, środki zostaną przeznaczone na wyposażenie jednostek ochotniczej straży pożarnej w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

V OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- lepsze wyposażenie służb ratowniczych;
- zwiększony udział unieszkodliwionych odpadów komunalnych i niebezpiecznych (azbest);
- zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą dotyczącą ścieków komunalnych;
- zwiększona atrakcyjność obiektów kulturowych regionu;
- wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej w regionie.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	208 163 836
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.5.1 Gospodarka wodno-ściekowa

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 5.1	Gospodarka wodno-ściekowa
	Poddziałanie 5.1.1	Gospodarka wodno-ściekowa ZIT
	Poddziałanie 5.1.2	Gospodarka wodno-ściekowa RIT
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 5.1.1	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków zgodnego z dyrektywą ścieków komunalnych
	Poddziałanie 5.1.2	
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 5.1.1	Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu
	Poddziałanie 5.1.2	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków (obligatoryjny)
		Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę (obligatoryjny)
		Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych (obligatoryjny)
		Liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych (obligatoryjny)
		Liczba wyremontowanych oczyszczalni ścieków komunalnych (obligatoryjny)
		Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej (obligatoryjny)
		Długość przebudowanej kanalizacji sanitarnej (obligatoryjny)
		Długość wyremontowanej kanalizacji sanitarnej (obligatoryjny)
		Długość wybudowanej sieci wodociągowej (obligatoryjny)
		Długość przebudowanej sieci wodociągowej (obligatoryjny)
		Długość wyremontowanej sieci wodociągowej (obligatoryjny)
		Liczba wspartych stacji uzdatniania wody
		Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje
5. Typy projektów	Poddziałanie 5.1.1	1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych oraz budowa i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej. 2. Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych.
	Poddziałanie 5.1.2	

		3. Budowa instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych 4. Budowa i modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 5.1.1	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej);
	Poddziałanie 5.1.2	
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 5.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.1.2	
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 5.1.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 5.1.2	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku), Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej), Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 5.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.1.2	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 5.1	86 459 292
	Poddziałanie 5.1.1	39 572 898
	Poddziałanie 5.1.2	46 886 394
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 5.1.1	• Strategia ZIT, • Strategie RIT • Projekty realizowane w OP V w ramach Poddziałania 5.1.1 i 5.1.2 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie
	Poddziałanie 5.1.2	

		programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 5.1.1	Zintegrowane inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 5.1.2	Regionalne inwestycje terytorialne
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 5.1.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 5.1.2	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miasto Bielsko-Biała, Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 5.1.1	W obszarze gospodarki ściekowej możliwe będzie wsparcie dla przedsięwzięć realizowanych na obszarze aglomeracji w rozumieniu ustawy Prawo wodne o wielkości od 2 000 RLM do 10 000 RLM. Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie KPOŚK wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK Masterplanem dla wdrażania dyrektywy ściekowej, zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu
	Poddziałanie 5.1.2	
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 5.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.1.2	
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 5.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.1.2	

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	W ramach działania 5.1 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 5.1 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Decyzja 2012/21/EU z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 7 z dnia 11.01.2012, str. 3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	85%

poziomie projektu		
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 1) są projektami rewitalizacyjnymi, 2) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 3) nie są objęte pomocą de minimis 4) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	5% 15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania w ramach działania 5.1 nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 5.1.1 Poddziałanie 5.1.2	Nie dotyczy

26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 5.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.1.2	
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 5.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.1.2	
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 5.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.1.2	

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia

Zakres planowanej interwencji w gospodarkę wodno-ściekową wiąże się z działaniami polegającymi na budowie/modernizacji sieci kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków oraz systemów zaopatrzenia w wodę. Powyższe przyczyni się do osiągnięcia celu, który polega na zwiększeniu odsetka ludności, korzystającej z systemu oczyszczania ścieków.

Dla projektów z zakresu gospodarki ściekowej wsparciem będą objęte przedsięwzięcia realizowane na obszarze aglomeracji w rozumieniu ustawy Prawo wodne o wielkości od 2 000 RLM do 10 000 RLM. Dokumentem stanowiącym podstawę do wyboru projektów będzie KPOŚK wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK Masterplanem dla wdrażania dyrektywy ściekowej, zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w poszczególnych aglomeracjach. W ramach **1. i 2. przykładowego rodzaju projektu** budowa lub modernizacja sieci kanalizacji deszczowej możliwa będzie tylko wraz z budową lub modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej.

W ramach **3. przykładowego rodzaju projektu** możliwa będzie budowa instalacji służących do zagospodarowania osadów ściekowych (kompostownie, suszarnie nie wykorzystujące OZE).

W ramach **4. przykładowego rodzaju projektu** możliwe będzie wsparcie inwestycji związanych z budową sieci wodociągowej dla wody pitnej oraz/lub stacji uzdatniania wody.

Realizacja projektu polegającego na budowie i modernizacji sieci wodociągowej jest możliwa na obszarach:

1. na których planowani do podłączenia odbiorcy są podłączeni do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej lub,
2. na których planowani do podłączenia odbiorcy zostaną podłączeni do budowanej równocześnie w ramach projektu sieci kanalizacji sanitarnej.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[4950]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[51] lub

[49] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[50] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[51] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

porozumienia[52]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[52] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.5.2 Gospodarka odpadami

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 5.2	Gospodarka odpadami
	Poddziałanie 5.2.1	Gospodarka odpadami ZIT
	Poddziałanie 5.2.2	Gospodarka odpadami RIT
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 5.2.1	Zwiększony udział unieszkodliwionych odpadów komunalnych i niebezpiecznych (azbest).
	Poddziałanie 5.2.2	
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów
		Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów
		Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów
		Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (obligatoryjny)
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	Liczba wybudowanych zakładów zagospodarowania odpadów (obligatoryjny)
		Liczba przebudowanych zakładów zagospodarowania odpadów (obligatoryjny)
		Masa wycofanych z użytkowania i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest (obligatoryjny)
		Masa unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych
		Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje
		Liczba wspieranych nowych przedsiębiorstw
		Liczba kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z gospodarką odpadami
5. Typy projektów	Poddziałanie 5.2.1	1. Budowa/rozwój/modernizacja zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. 2. Kompleksowe unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest.
	Poddziałanie 5.2.2	
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 5.2.1	• Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; • Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); • Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe; • Towarzystwa budownictwa społecznego.
	Poddziałanie 5.2.2	
7. Grupa docelowa/	Poddziałanie 5.2.1	Nie dotyczy

ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 5.2.2	
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 5.2.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 5.2.2	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku)
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 5.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.2.2	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 5.2	30 717 699
	Poddziałanie 5.2.1	25 260 100
	Poddziałanie 5.2.2	5 457 599
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 5.2.1	1. Strategia ZIT, 2. Strategie RIT
	Poddziałanie 5.2.2	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 5.2.1	Zintegrowane inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 5.2.2	Regionalne inwestycje terytorialne
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 5.2.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 5.2.2	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 5.2.1	Wparcie inwestycji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 będzie możliwe w przypadku, gdy przedsięwzięcia te wynikać będą z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami i
	Poddziałanie 5.2.2	

		planu inwestycyjnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, zatwierdzonego przez ministra właściwego ds. środowiska, i stanowiącego uzupełnienie WPGO. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 5.2.1	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Szczegółowy zakres stosowania cross-financingu opisany jest w ogłoszeniu o naborze
	Poddziałanie 5.2.2	
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 5.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.2.2	
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 5.2.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 5.2.2	
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 5.2.1	W ramach działania 5.2 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 5.2 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów.
	Poddziałanie 5.2.2	
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 5.2.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Decyzja 2012/21/EU z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej
	Poddziałanie 5.2.2	

		przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 7 z dnia 11.01.2012, str. 3) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania w ramach działania 5.2 nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE	Poddziałanie 5.2.1	Nie dotyczy

na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 5.2.2	
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 5.2.1 Poddziałanie 5.2.2	Nie dotyczy

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
Zakres planowanej interwencji w gospodarkę odpadami dotyczy działań polegających na kompleksowych inwestycjach w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi, jak również kompleksowego unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest. Powyższe przyczyni się do zmniejszenia ilości odpadów zagrażających mieszkańcom regionu oraz środowisku. Wparcie inwestycji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 będzie możliwe w przypadku, gdy przedsięwzięcia te wynikać będą z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami i planu inwestycyjnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, zatwierdzonego przez ministra właściwego ds. środowiska, i stanowiącego uzupełnienie WPGO. W ramach **1. przykładowego rodzaju projektu** wsparcie uzyskają inwestycje spełniające warunki regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub inwestycje, których celem jest dostosowanie istniejącego zakładu do warunków instalacji regionalnej. Ponadto, wsparcie dotyczy inwestycji w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi realizowanych w regionach gospodarki odpadami, w których nie uwzględniono komponentu dotyczącego termicznego przekształcania odpadów wraz z odzyskiem energii. Dodatkowo na terenie zakładów zagospodarowania odpadów będzie możliwość budowy/rozbudowy/modernizacji linii sortowniczych, przystosowanych do segregacji zarówno strumienia zmieszanych odpadów komunalnych, jak i sortowania odpadów ze zbiórki selektywnej. W ramach ww. typu projektu Beneficjent zobowiązany jest do prowadzenia kampanii, której przedmiotem będą działania informacyjno – edukacyjne dotyczące sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów. W ramach **2. przykładowego rodzaju projektu** wsparcie uzyskają inwestycje związane z oczyszczeniem terenu z odpadów zawierających azbest, a także usuwaniem azbestu z budynków użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych, budownictwa jednorodzinnego i innych obiektów (w tym gospodarskich) wraz z zapewnieniem bezpiecznego unieszkodliwienia odpadów. W ramach projektu dopuszcza się możliwość zastąpienia unieszkodliwionych odpadów innymi materiałami niezawierającymi azbestu. Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[53][54]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle

[53] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
[54] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[55] lub porozumienia[56]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[55] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[56] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.5.3 Dziedzictwo kulturowe

<table>
<tr><th colspan="3">OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ</th></tr>
<tr><td rowspan="3">1. Nazwa działania/ poddziałania</td><td>Działanie 5.3</td><td>Dziedzictwo kulturowe</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 5.3.1</td><td>Dziedzictwo kulturowe - konkurs</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 5.3.2</td><td>Dziedzictwo kulturowe - OSI</td></tr>
<tr><td rowspan="2">2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania</td><td>Poddziałanie 5.3.1</td><td rowspan="2">Zwiększona atrakcyjność obiektów kulturowych regionu</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 5.3.2</td></tr>
<tr><td rowspan="2">3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego</td><td>Poddziałanie 5.3.1</td><td rowspan="2">W ramach działania nie przewiduje się zastosowania wskaźników rezultatu bezpośredniego</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 5.3.2</td></tr>
<tr><td rowspan="2">4. Lista wskaźników produktu</td><td>Poddziałanie 5.3.1</td><td rowspan="2">• Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (obligatoryjny)
• Liczba instytucji kultury objętych wsparciem
• Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (obligatoryjny)</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 5.3.2</td></tr>
<tr><td rowspan="2">5. Typy projektów</td><td>Poddziałanie 5.3.1</td><td rowspan="2">1. Prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków prowadzonego przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
2. Prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dla obiektów przynależnych do Szlaku Zabytków Techniki.</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 5.3.2</td></tr>
<tr><td rowspan="2">6. Typ beneficjenta</td><td>Poddziałanie 5.3.1</td><td rowspan="2">1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;
3. Instytucje kultury;
4. Organizacje pozarządowe;
5. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
6. Inne państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, których ustawowym lub statutowym celem jest działalność w zakresie kultury.</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 5.3.2</td></tr>
<tr><td rowspan="2">7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy</td><td>Poddziałanie 5.3.1</td><td rowspan="2">Nie dotyczy</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 5.3.2</td></tr>
</table>

wsparcia		
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 5.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.3.2	
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 5.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.3.2	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 5.3	51 118 750
	Poddziałanie 5.3.1	46 118 750
	Poddziałanie 5.3.2	5 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 5.3.1	• struktury koordynacji w IZ i KM RPO WSL 2014-2020; • powiązane operacje i projekty; • monitoring i ewaluacja; • Projekty realizowane w OP V w ramach Poddziałania 5.3.1 i 5.3.2 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
	Poddziałanie 5.3.2	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 5.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.3.2	Obszar Strategicznej Interwencji (OSI)
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 5.3	
	Poddziałanie 5.3.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 5.3.2	**Tryb pozakonkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego; Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 5.3.1	Maksymalna wartość pojedynczego projektu w działaniu wynosi 5 mln euro kosztów całkowitych. W ramach działania 5.3. kwalifikowalne będą prace w otoczeniu obiektu do kwoty 200 000 zł. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o
	Poddziałanie 5.3.2	

		dofinansowanie.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 5.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.3.2	
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 5.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.3.2	
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 5.3.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 5.3.2	
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 5.3.1	W ramach działania 5.3 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 5.3 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
	Poddziałanie 5.3.2	
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 5.3.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu / wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
	Poddziałanie 5.3.2	
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 5.3.1	85 %
	Poddziałanie 5.3.2	
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne	Poddziałanie 5.3.1	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 1) są projektami rewitalizacyjnymi, 2) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą
	Poddziałanie 5.3.2	

współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		3) nie są objęte pomocą de minimis 4) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 5.3.1	5%
	Poddziałanie 5.3.2	15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 5.3.1	Maksymalna wartość pojedynczego projektu wynosi 5 mln euro kosztów całkowitych. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze / wezwania do złożenia wniosku o dofinansowanie.
	Poddziałanie 5.3.2	
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 5.3.1	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania w ramach działania 5.3. nie może przekroczyć 5 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu / wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
	Poddziałanie 5.3.2	
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 5.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.3.2	
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 5.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.3.2	
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 5.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.3.2	
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 5.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.3.2	

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
W ramach 1. typu projektu wsparcie skierowane będzie na inwestycje obejmujące prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dotyczące zabytków nieruchomych, wpisanych do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego (oznaczonych literą A). Nie będą natomiast dofinansowane inwestycje dotyczące zabytków ruchomych, w tym z kategorii małej architektury (oznaczonych w ww. rejestrze literą B) oraz zabytków archeologicznych (oznaczonych w ww. rejestrze literą C). Wsparcia nie uzyskają przedsięwzięcia polegające na odnowie, przebudowie zabytkowych cmentarzy, jak również przedsięwzięcia dotyczące wyłącznie zabytkowych parków i innych form zaprojektowanej zieleni. W ramach 2. typu projektu dofinansowane będą inwestycje obejmujące prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane dotyczące obiektów przynależnych do Szlaku Zabytków Techniki. Wsparcie nie obejmie inwestycji dotyczących zabytków ruchomych, nie obejmie także przedsięwzięć polegających wyłącznie na odnowie, przebudowie parków i innych form zaprojektowanej zieleni. W ramach 1. i 2. typu projektu wsparciem objęte będą obiekty przeznaczone na cele kulturalne. W ramach jednego projektu może być dofinansowany jeden obiekt, rozumiany jako zabytek nieruchomy, wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego (oznaczony literą A), określony granicami ochrony ujętymi w rejestrze, a także zabytek nieruchomy nie wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego, znajdujący się na Szlaku Zabytków Techniki, w granicach wskazanych w dokumencie potwierdzającym tytuł prawny do nieruchomości. Maksymalna wartość pojedynczego projektu w działaniu wynosi 5 mln euro kosztów całkowitych. Prace związane z dostosowaniem obiektów dziedzictwa kulturowego do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także prace związane z zabezpieczeniem obiektów dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń (np. monitoring, instalacje alarmowe, przeciwpożarowe itp.) będą możliwe do realizacji jako elementy szerszych inwestycji polegających na przeprowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych w obiektach dziedzictwa kulturowego. W ramach działania 5.3. kwalifikowalne będą prace w otoczeniu obiektu do kwoty 200 000 zł. Nie jest możliwe dofinansowanie projektu polegającego wyłącznie na zagospodarowaniu otoczenia. Poprzez otoczenie rozumie się teren przy zabytku wyznaczony granicami ochrony (zgodnie z decyzją o wpisie do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego, a w przypadku zabytku techniki nie wpisanego do ww. rejestru, zgodnie z granicami wskazanymi w dokumencie potwierdzającym tytuł prawny do nieruchomości). W ramach zagospodarowania otoczenia nie będą realizowane parkingi. Wsparcie nie będzie kierowane na budowę od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej. Możliwe natomiast będą inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych. Nie będą finansowane projekty dotyczące organizacji imprez o charakterze kulturalnym, takich jak wystawy, festiwale, które nie przynoszą efektów w dłuższej perspektywie czasowej. Wyklucza się wspieranie obiektów zabytkowych lub ich części przeznaczonych na cele mieszkaniowe, będących siedzibami szkół, służby zdrowia, poczty, administracji publicznej lub spełniającymi cele administracyjne, itp. Projekty z zakresu wykorzystania i rozwoju aplikacji oraz usług teleinformatycznych w ramach prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych przy zabytkach i w ich otoczeniu będą realizowane jako samodzielne przedsięwzięcia w osi priorytetowej II RPO WSL 2014-2020.

W ramach obszarów strategicznej interwencji (OSI), wsparciem zostanie objęte miasto Bytom z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[5758]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[59] lub porozumienia[60]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[57] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[58] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[59] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[60] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.5.4 Ochrona różnorodności biologicznej

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 5.4	Ochrona różnorodności biologicznej
	Poddziałanie 5.4.1	5.4.1 Ochrona różnorodności biologicznej - ZIT
	Poddziałanie 5.4.2	5.4.2 Ochrona różnorodności biologicznej – OSI
	Poddziałanie 5.4.3	5.4.3 Ochrona różnorodności biologicznej – tryb pozakonkursowy
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej w regionie
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	• Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych • Powierzchnia obszarów/ siedlisk, dla których zatrzymano proces utraty bioróżnorodności biologicznej lub odtworzono i wzbogacono zasoby przyrody
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	1. Liczba wspartych form ochrony przyrody (obligatoryjny) 2. Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów (obligatoryjny) 3. Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem (obligatoryjny) 4. Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych projektem 5. Liczba zakupionego sprzętu/wyposażenia 6. Długość utworzonych szlaków turystycznych 7. Długość odnowionych szlaków turystycznych 8. Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych 9. Liczba przeprowadzonych kampanii reklamowych promujących walory turystyczne 10. Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną 11. Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne

		12. Powierzchnia siedlisk wspieranych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	1. Kompleksowe projekty z zakresu ochrony, poprawy i odtwarzania stanu siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków. 2. Zwalczanie rozprzestrzeniania się i eliminowanie obcych gatunków inwazyjnych. 3. Budowa, modernizacja i doposażenie ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej. 4. Ochrona przyrody poprzez zmniejszenie presji ruchu turystycznego za pomocą budowy infrastruktury użytku publicznego.
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (nie wymienione wyżej); 4. Organizacje pozarządowe 5. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne; 6. Parki krajobrazowe.
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 5.4.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 5.4.2	Nie dotyczy
	Poddziałanie 5.4.3	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 5.4	37 868 095
	Poddziałanie 5.4.1	2 230 595

	Poddziałanie 5.4.2	637 500
	Poddziałanie 5.4.3	35 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	• Strategia ZIT • Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego • Projekty realizowane w OP V w ramach Poddziałania 5.4.2 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 5.4.1	Zintegrowane inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 5.4.2	Obszary Strategicznej Interwencji
	Poddziałanie 5.4.3	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 5.4.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach; Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 5.4.2	**Tryb pozakonkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
	Poddziałanie 5.4.3	**Tryb pozakonkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Ochrona in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym na obszarach Natura 2000 znajdujących się na terenie parków krajobrazowych lub rezerwatów przyrody). Brak możliwości wsparcia dla działań

		realizowanych na obszarze parków narodowych. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Szczegółowy zakres stosowania cross-financingu opisany jest w ogłoszeniu o naborze/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	W ramach Działania 5.4 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 5.4 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w stosowaniu art. 107 i 108 Traktatu [Dz. Urz. UE L 187/1 z 26.06.2014]; ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis [Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013 r.]; Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020, Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie

		określony w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 5.4.1	85%
	Poddziałanie 5.4.2	
	Poddziałanie 5.4.3	
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 5.4.1	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
	Poddziałanie 5.4.2	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 1) są projektami rewitalizacyjnymi, 2) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 3) nie są objęte pomocą de minimis 4) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 5.4.3	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 5.4.1	15%
	Poddziałanie 5.4.2	5% 15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 5.4.3	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 5.4.1	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze / wezwania do złożenia wniosku o dofinansowanie.
	Poddziałanie 5.4.2	
	Poddziałanie 5.4.3	

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania w ramach działania 5.4 nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu / wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 5.4.1 Poddziałanie 5.4.2 Poddziałanie 5.4.3	Nie dotyczy

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
Zakres planowanej interwencji przewiduje wsparcie dla projektów dotyczących ochrony zasobów naturalnych regionu poprzez ochronę obszarów cennych przyrodniczo, a także projektów służących ochronie różnorodności biologicznej, w tym przywróceniu właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków. Celem interwencji jest też zmniejszenie presji na środowisko naturalne poprzez wzrost udziału obszarów chronionych w powierzchni obszarów ogółem, a także zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo – służącej tym samym wyeliminowaniu presji ruchu turystycznego na obszary i gatunki chronione. W ramach **1. przykładowego rodzaju projektu** wsparcie uzyskają projekty związane z czynną ochroną siedlisk przyrodniczych oraz gatunków rodzimych stanowiących zasoby przyrodnicze województwa śląskiego. W ramach **2. przykładowego rodzaju projektu** wsparcie uzyskają projekty polegające na działaniach

fizycznych, chemicznych i/lub biologicznych, umożliwiających wyeliminowanie, kontrolę lub odizolowanie populacji gatunków inwazyjnych na terenie obszarów cennych przyrodniczo. Zwalczaniu gatunków inwazyjnych powinny towarzyszyć działania na rzecz rewitalizacji ekosystemów zdegradowanych lub uszkodzonych przez inwazyjne gatunki obce.

W ramach **3. przykładowego rodzaju projektu** wsparcie uzyskają ośrodki prowadzące statutową działalność w zakresie edukacji ekologicznej lub ochrony różnorodności biologicznej, która związana jest z gatunkami rodzimymi stanowiącymi zasoby przyrodnicze województwa śląskiego.

W ramach **4. przykładowego rodzaju projektu** wsparcie uzyskają projekty związane z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo i tym samym służące wyeliminowaniu presji ruchu turystycznego na obszary i gatunki chronione.

W ramach **wszystkich typów projektów** Beneficjent zobowiązany jest do prowadzenia kampanii informacyjno-edukacyjnych.

Działaniami ochronnymi in-situ oraz/lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych mogą być objęte formy ochrony przyrody w rozumieniu art.6 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (za wyjątkiem parków narodowych), a także obszary uznane za cenne przyrodniczo.

W ramach obszarów strategicznej interwencji (OSI), wsparciem zostanie objęte miasto Bytom z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[6162]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[63] lub porozumienia[64]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[61] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[62] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[63] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[64] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.5.5 Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 5.5	Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 5.5	Lepsze wyposażenie służb ratowniczych
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.5	Liczba miast, w których podjęto działania związane z zabezpieczeniem przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi
		Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof (obligatoryjny)
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.5	Liczba zakupionego sprzętu/wyposażenia
		Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof
		Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (obligatoryjny)
		Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przed pożarami lasów (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 5.5	1. Wyposażenie jednostek ochotniczej straży pożarnej w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych
6. Typ beneficjenta	Działanie 5.5	• Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; • Organizacje pozarządowe
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 5.5	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 5.5	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.5	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 5.5	2 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 5.5	Nie dotyczy
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 5.5	Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 5.5	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 5.5	Realizacja projektów dotyczy OSP funkcjonujących w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego lub wiąże się ze spełnieniem warunków umożliwiających włączenie OSP do KSRG. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 5.5	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.5	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 5.5	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 5.5	W ramach Działania 5.5 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 5.5 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 5.5	Nie dotyczy
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 5.5	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków	Działanie 5.5	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.

kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.5	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 5.5	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 5.5	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania w ramach działania 5.5 nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 5.5	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.5	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 5.5	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.5	Nie dotyczy

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
Zakres planowanej interwencji przewiduje wsparcie przedsięwzięć polegających na dofinansowaniu wyposażenia jednostek ochotniczej staży pożarnej w sprzęt niezbędny do przeciwdziałania i usuwania skutków klęsk żywiołowych, czego następstwem będzie gotowość oraz wzmocnienie potencjału służb ratowniczych do niesienia pomocy poszkodowanym w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk.

Ponadto, wzrośnie w regionie skuteczność ograniczania skutków klęsk żywiołowych.

W ramach **1. przykładowego rodzaju projektu** planowane jest wsparcie w postaci wyposażenia ochotniczych straży pożarnych w sprzęt niezbędny do prowadzenia akcji ratowniczych związanych z wystąpieniem niekorzystnych zdarzeń związanych z klimatem, np. erozją, pożarami, powodziami, burzami, suszami.

Nie jest możliwe dofinansowanie inwestycji polegających na budowie/przebudowie/remoncie siedzib. jednostek ochotniczej straży pożarnej.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[6566]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[67] lub porozumienia[68]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[65] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[66] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[67] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[68] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.6 Oś Priorytetowa VI Transport

Wsparcie zostanie przeznaczone na inwestycje z zakresu: budowy i przebudowy dróg wojewódzkich, a także rewitalizacji i modernizacji linii kolejowych. Dodatkowo, wsparte zostaną inwestycje polegające na zakupie taboru kolejowego.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

VI TRANSPORT

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- lepsza dostępność głównych szlaków drogowych województwa;
- lepsze warunki wykonywania regionalnych przewozów pasażerskich

3.	Charakter Osi	Nie dotyczy	
4.	Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
		EFRR	473 000 000
5.	Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.6.1 Drogi wojewódzkie

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 6.1	Drogi wojewódzkie
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 6.1	Lepsza dostępność głównych szlaków drogowych województwa
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 6.1	Oszczędność czasu w przewozach pasażerskich Oszczędność czasu w przewozach towarowych
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 6.1	Długość wybudowanych dróg wojewódzkich (obligatoryjny) Długość przebudowanych dróg wojewódzkich (obligatoryjny) Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych Długość dróg, na których zainstalowano inteligentne systemy transportowe Liczba wybudowanych obwodnic
5. Typy projektów	Działanie 6.1	2. Budowa i przebudowa dróg wojewódzkich.
6. Typ beneficjenta	Działanie 6.1	Jednostki Samorządu Terytorialnego
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 6.1	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 6.1	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 6.1	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 6.1	360 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 6.1	• Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego; • Plan transportowy w rozumieniu art. 19 Rozporządzenia ogólnego.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 6.1	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 6.1	**Tryb konkursowy** O dofinansowanie ubiegać się mogą tylko projekty wynikające z Regionalnego Planu Transportowego. Funkcję Regionalnego Planu Transportowego spełnia Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego wraz z dokumentem wdrożeniowym - Planem rozbudowy dróg wojewódzkich w województwie śląskim

		Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków – Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego.
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 6.1	Limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 6.1	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.1	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 6.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.)
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 6.1	W ramach Działania 6.1 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 6.1 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 6.1	Nie dotyczy
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 6.1	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 6.1	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład	Działanie 6.1	15%

własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 6.1	Nie dotyczy
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 6.1	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 6.1	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 6.1	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 6.1	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 6.1	Nie dotyczy

29. Opis działania i informacje dodatkowe
W ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie uzyskają inwestycje z zakresu budowy i przebudowy kluczowej infrastruktury drogowej regionu. Będą to projekty polegające na budowie nowych odcinków dróg, w mniejszym zaś stopniu przebudowie dróg istniejących, prowadzącej do wzrostu ich nośności. W szczególności, wsparcie uzyskają inwestycje poprawiające dostępność do dróg znajdujących się w sieci TEN-T. Wsparcie skoncentrowane zostanie na drogach wojewódzkich, które łączą sieci lokalne z drogami krajowymi, ekspresowymi i autostradami. Nie przewiduje się wsparcia dróg powiatowych i gminnych. W związku ze zobowiązaniem IZ RPO WSL do osiągnięcia zakładanych wartości wskaźników wskazanych w ramach wykonania, preferencyjnie traktowane będą projekty dotyczące budowy nowych dróg. W związku z zapisami RPO WSL na ten typ projektów wydatkowana musi zostać kwota nie mniejsza niż 237 000 000 EUR. Mając na uwadze, iż przyrost infrastruktury drogowej ma małe szanse nadążyć za przyrostem natężenia ruchu drogowego, w ramach Działania dopuszcza się inwestycje łączące rozbudowę infrastruktury drogowej z wdrażaniem rozwiązań ITS, co pozwoli na efektywne wykorzystanie potencjału infrastrukturalnego województwa. W ramach Działania kwalifikują się do wsparcia drogi wojewódzkie, spełniające łącznie następujące kryteria

- nacisk na oś: 115 kN (nośność po zakończeniu realizacji inwestycji),
- położenie w ramach jednolitego ciągu drogowego.[69]

Za elementy projektu, o ile jest to uzasadnione, uznaje się także: ekrany dźwiękochłonne, zatoki przystankowe komunikacji publicznej, obiekty inżynierskie/ poprawiające bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego zlokalizowane w ramach dróg wojewódzkich, torowisko tramwajowe wbudowane w jezdnię, wydzielone pasy ruchu dla komunikacji publicznej oraz tworzenie obszarowych systemów sterowania ruchem drogowym.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[7071]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[72] lub porozumienia[73]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[69] Definicja jednolitego ciągu drogowego znajduje się w słowniku terminologicznym.
[70] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
[71] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.
[72] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.
[73] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.6.2 Transport kolejowy

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 6.2	Transport kolejowy
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 6.2	Lepsze warunki wykonywania regionalnych przewozów pasażerskich.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 6.2	Liczba przewozów pasażerskich na przebudowanych lub zmodernizowanych liniach kolejowych.
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 6.2	Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (obligatoryjny) Długość zrehabilitowanych linii kolejowych Liczba zakupionych pojazdów kolejowych (obligatoryjny) Pojemność zakupionych wagonów osobowych
5. Typy projektów	Działanie 6.2	1. Zakup taboru kolejowego. 2. Modernizacja i rehabilitacja linii kolejowych.
6. Typ beneficjenta	Działanie 6.2	1. Jednostki Samorządu Terytorialnego 2. PKP PLK S.A.
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 6.2	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 6.2	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 6.2	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 6.2	113 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 6.2	• Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 6.2	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 6.2	**Tryb konkursowy** O dofinansowanie ubiegać się mogą tylko projekty wskazane w Kontrakcie Terytorialnym dla Województwa Śląskiego. Dodatkowo, realizowane mogą być tylko projekty znajdujące sią na liście w Regionalnym Planie Transportowym. Funkcję Regionalnego Planu

		Transportowego spełnia Strategia Rozwoju Systemu Transportu Województwa Śląskiego wraz z dokumentem wdrożeniowym - Planem rozwoju kolei w województwie śląskim. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protest: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 6.2	Limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 6.2	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.2	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 6.2	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 6.2	W ramach 6.2 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 6.2 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 6.2	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności: a) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; b) Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70.

		Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 6.2	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 6.2	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa zostanie określone na etapie ogłoszenia o konkursie.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.2	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 6.2	Nie dotyczy
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 6.2	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 6.2	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 6.2	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 6.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 6.2	Nie dotyczy

29. Opis działania i dodatkowe wyjaśnienia
Poprawa dostępności i jakości liniowej infrastruktury kolejowej zostanie osiągnięta dzięki wsparciu inwestycji polegających na rehabilitacji i modernizacji linii kolejowych. Projekty te dotyczyć będą linii o

znaczeniu regionalnym i stanowić będą uzupełnienie interwencji krajowej, koncentrującej się na liniach o znaczeniu ponadregionalnym.

Uzupełnieniem tych działań będą inwestycje w zakresie zakupu taboru kolejowego.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[7475]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[76] lub porozumienia[77]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[74] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[75] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[76] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[77] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.7 Oś Priorytetowa VII Regionalny rynek pracy

Przyjęte w osi priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z przyjętymi celami na poziomie krajowym, wyznaczonymi w *Umowie Partnerstwa* oraz odnoszą się do celów *Strategii Europa 2020*, w szczególności poprzez podejmowanie przedsięwzięć dotyczących zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zgodnie z potrzebami regionalnego rynku pracy oraz przedsięwzięć dotyczących rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia, mających na celu wspomagać wzrost zatrudnienia w regionie.

Celem interwencji w ramach przedmiotowej osi jest przede wszystkim wzrost poziomu zatrudnienia, poprzez efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego w tworzeniu wysokiej jakości miejsc pracy.

Zmiany zachodzące obecnie na rynku pracy o charakterze strukturalnym, wynikające m.in. z czynników demograficznych, strukturalnych i ekonomicznych, warunkują konieczność podjęcia efektywnych działań na rzecz podniesienia aktywności mieszkańców, obejmujących aktywizację zawodową osób pozostających bez zatrudnienia, w tym osób biernych zawodowo. Wyzwaniem dla polityki rozwoju jest wyrównywanie szans w zakresie dostępu do rynku pracy i awansu zawodowego, w tym: wyrównanie szans kobiet w zakresie dostępu do awansu zawodowego, znoszenie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym znalezienie zatrudnienia oraz ułatwienie powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym.

Aktywizacja zawodowa jest najważniejszym celem polityki zatrudnieniowej. Bezrobocie to nie tylko główny problem śląskiego rynku pracy, ale także poważna bariera rozwoju całego województwa.

Rozwój przedsiębiorczości jest jedną z najefektywniejszych form walki z bezrobociem oraz podnoszenia poziomu aktywności, przy jednoczesnym pobudzaniu rozwoju społeczno-ekonomicznego regionu. Istnieje zatem potrzeba wspierania powstawania nowych firm.

Sytuacja społeczno-ekonomiczna województwa oraz kraju wymusza konieczność kontynuowania działań, podjętych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na rzecz osób bezrobotnych i biernych zawodowo.

Działania realizowane w ramach osi priorytetowej cechować będzie spójność społeczna. Służyć temu mają działania w zakresie równego dostępu do wsparcia kobiet i mężczyzn, ale również zwiększenie udziału osób niepełnosprawnych we wsparciu. Wsparcie aktywizacyjne skierowane zostanie do osób powyżej 29 roku życia, zgodnie z zapisami UP oraz PO WER.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

VII REGIONALNY RYNEK PRACY

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia;
- rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	224 399 455
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

<table>
<tr><th colspan="3">OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ</th></tr>
<tr><td rowspan="5">1. Nazwa działania/ poddziałania</td><td>Działanie 7.1</td><td>Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.1</td><td>Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – ZIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.2</td><td>Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – RIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.3</td><td>Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia – konkurs</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.4</td><td>Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia - projekty pozakonkursowe EURES</td></tr>
<tr><td rowspan="5">2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania</td><td>Działanie 7.1</td><td rowspan="5">Wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.4</td></tr>
<tr><td rowspan="4">3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego</td><td>Działanie 7.1</td><td rowspan="3">1. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (obligatoryjny)
2. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (obligatoryjny)</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.3</td><td>Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (obligatoryjny)</td></tr>
<tr><td rowspan="5">4. Lista wskaźników produktu</td><td>Działanie 7.1</td><td rowspan="4">1. Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (obligatoryjny)
2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (obligatoryjny)
3. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (obligatoryjny)
4. Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (obligatoryjny)
5. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (obligatoryjny)
6. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (obligatoryjny)</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 7.1.4</td><td>Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (obligatoryjny)</td></tr>
<tr><td>5. Typy</td><td>Działanie 7.1</td><td></td></tr>
</table>

projektów	Poddziałanie 7.1.1 Poddziałanie 7.1.2 Poddziałanie 7.1.3	**1. [78]Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne)[79]:** a. identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego, w tym identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy; b. kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych. **2. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji, w tym m.in.:** a. nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia. **3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców jak i przedsiębiorców, w tym m.in.:** a. nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki, spełniające standardy wskazane w Europejskich Ramach Jakości Praktyk i Staży oraz w Polskich Ramach Jakości Staży i Praktyk; b. wsparcie zatrudnienia osoby pozostającej bez zatrudnienia u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem). 4. **Działania EURES związane z bezpośrednim świadczeniem usług dla osób bezrobotnych,**

[78] Wskazana numeracja dotyczy typów operacji, natomiast poszczególne punktory literowe stanowią „elementy pomocy" w ramach typów operacji

[79] Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób ma opierać się na co najmniej trzech elementach indywidualnej i kompleksowej pomocy (dwa z nich wskazane jako obligatoryjne, trzeci i kolejne – fakultatywne – wybierane w zależności od potrzeb i możliwości osób, którym udzielane jest wsparcie).

		nieaktywnych zawodowo i pracodawców: a. pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES obejmujące działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149) oraz inne usługi świadczone w ramach tej sieci, określone w przepisach Unii Europejskiej.
	Poddziałanie 7.1.4	**1. Działania EURES związane z bezpośrednim świadczeniem usług dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i pracodawców m.in.:** a usługi EURES określone w przepisach krajowych oraz Unii Europejskiej dla osób bezrobotnych i/lub nieaktywnych zawodowo (w tym pośrednictwo pracy, publikacje dot. upowszechniania ofert zatrudnienia w mediach, poradnictwo zawodowe, wsparcie w zakresie tłumaczenia dokumentów aplikacyjnych i certyfikatów potwierdzających posiadane przez kandydata kwalifikacje, szkolenia językowe, warsztaty lub/i rozmowy indywidualne nt. warunków życia i pracy w wybranym kraju, ryczałt na przejazd oraz zakwaterowanie w związku z podjęciem pracy za granicą); b usługi EURES określone w przepisach krajowych oraz Unii Europejskiej dla polskich pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem kandydata z innego państwa UE/EOG; c usługi EURES określone w przepisach krajowych oraz Unii Europejskiej dla pracodawców z UE/EOG oraz osób poszukujących pracy (w tym organizacja spotkań rekrutacyjnych, wydarzeń rekrutacyjnych, targów pracy).
6. Typ beneficjenta	Działanie 7.1	
	Poddziałanie 7.1.1	**W odniesieniu do typów operacji 1-3**: Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym: • agencje zatrudnienia; • instytucje szkoleniowe; • instytucje dialogu społecznego; • instytucje partnerstwa lokalnego; • Lokalne Grupy Działania. **W odniesieniu do typu 4 operacji**: Wyłącznie podmioty prowadzące agencje zatrudnienia oraz podmioty, o których mowa w art. 18c ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149),
	Poddziałanie 7.1.2	
	Poddziałanie 7.1.3	

		po uzyskaniu akredytacji, o której mowa w art. 36 a ust. 4 pkt 2 wskazanej ustawy.
	Poddziałanie 7.1.4	Samorząd Województwa Śląskiego – Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.1	
	Poddziałanie 7.1.1	Osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin): a) bezrobotne; b) nieaktywne zawodowo zwłaszcza te należące co najmniej do jednej z poniższych, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy grup: – osoby powyżej 50 roku życia; – kobiety; – osoby z niepełnosprawnościami; – osoby długotrwale bezrobotne; – osoby o niskich kwalifikacjach. Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności.
	Poddziałanie 7.1.2	
	Poddziałanie 7.1.3	
	Poddziałanie 7.1.4	1. Osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin): a) bezrobotne; b) nieaktywne zawodowo zwłaszcza te należące co najmniej do jednej z poniższych, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy grup: – osoby powyżej 50 roku życia; – kobiety; – osoby z niepełnosprawnościami; – osoby długotrwale bezrobotne; – osoby o niskich kwalifikacjach. 2. Pracodawcy i przedsiębiorcy. Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności.
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.1	
	Poddziałanie 7.1.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 7.1.2	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku)

		- Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej) - Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 7.1.3	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
	Poddziałanie 7.1.4	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
9. Instytucja Wdrażająca	Działanie 7.1	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Regiony słabiej rozwinięte
	Działanie 7.1	52 377 355
	Poddziałanie 7.1.1	2 837 703
	Poddziałanie 7.1.2	1 401 651
	Poddziałanie 7.1.3	47 479 251
	Poddziałanie 7.1.4	658 750
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.1	• strategia ZIT, • strategie RIT, • Program Rewitalizacji • Projekty realizowane w OP VII w ramach Poddziałania 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.1	
	Poddziałanie 7.1.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 7.1.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 7.1.3	W ramach Poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji
	Poddziałanie 7.1.4	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę projektów oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.1	
	Poddziałanie 7.1.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez

		Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 7.1.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku - Miasto Bielsko-Biała - Miasto Częstochowa Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 7.1.3	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków : - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 7.1.4	**Tryb pozakonkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków : - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego.
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.1	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 7.1	Do 10 % finansowania unijnego na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.1	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 10% wydatków projektu.
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.1	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres	Działanie 7.1	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

systemu zaliczek		
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.1	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 7.1	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane Wnioskodawcy przez właściwą instytucję)	Działanie 7.1	Do 95%. Maksymalny % poziom dofinansowania określany jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny Wnioskodawcy jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.1	5%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.1 Poddziałanie 7.1.1 Poddziałanie 7.1.2	Minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu zostanie wskazana w Regulaminie konkursu.

	Poddziałanie 7.1.3	Minimalna wartość projektu wynosi 1 000 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. W przypadku OSI Bytom minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu zostanie wskazana w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 7.1.4	Nie dotyczy
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.1	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.1	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.1	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.1	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.1	Nie dotyczy

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 7.1	Pozostałe szczegółowe wymogi i zasady organizacji form wsparcia w ramach Działania zostaną uregulowane w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie, na podstawie *wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.* Osoby bezrobotne należy definiować na podstawie wytycznych Komisji Europejskiej. Zgodnie z tą definicją bezrobotnym jest osoba pozostająca bez pracy, gotowa do podjęcia pracy i aktywnie poszukująca zatrudnienia. Definicja uwzględnia również osoby zarejestrowane jako bezrobotne, zgodnie z krajowymi przepisami, nawet jeżeli nie spełniają one wszystkich trzech powyższych kryteriów. Należy podkreślić, iż ww. definicja, stosowana na potrzeby realizacji projektów ze środków EFS oraz *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi*

	młodych, jest szersza od definicji zawartej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, którą posługują się powiatowe urzędy pracy, ponieważ uwzględnia zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Studenci studiów stacjonarnych uznawani są za osoby bierne zawodowo, nawet jeśli spełniają kryteria dla bezrobotnych zgodnie z ww. definicją. Osoby kwalifikujące się do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, które są bezrobotne w rozumieniu niniejszej definicji (nie pobierają świadczeń z tytułu urlopu), należy wykazywać jako osoby bezrobotne. Jeśli chodzi o osoby długotrwale bezrobotne, również w przypadku tej grupy należy stosować definicję Komisji Europejskiej wprowadzoną we wskaźnikach wspólnych, zgodnie z którą, za osobę długotrwale bezrobotną (na potrzeby realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE) uznaje się: - osobę bezrobotną nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy – w przypadku osób w wieku 25 lat i więcej. Mając na uwadze definicję osoby bezrobotnej, należy podkreślić, iż do okresu bezrobocia można zaliczyć również okres pozostawania bez pracy przed rejestracją w urzędzie, na podstawie m.in. oświadczenia uczestnika. Wskazane w grupie docelowej osoby nieaktywne zawodowo należy definiować w rozumieniu osób biernych zawodowo zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.* *Wskazane w grupie docelowej osoby z niepełnosprawnościami* należy definiować w rozumieniu osób z niepełnosprawnościami zgodnie z definicją zawartą w *wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.* *Podejmowane w ramach Poddziałań 7.1.1, 7.1.2 przedsięwzięcia stanowią* ***dopełnienie*** *kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania powinny stanowić* ***uzupełnienie przedsięwzięć*** *rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz wpisywać się w Strategie ZIT/RIT poszczególnych Subregionów. Powyższe założenie ma zastosowanie także dla środków przeznaczonych na wsparcie OSI* w ramach puli wyodrębnionej w Poddziałaniu 7.1.3.

II.7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 7.2	Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia - projekty pozakonkursowe (dla publicznych służb zatrudnienia)
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 7.2	Wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.2	1. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu (obligatoryjny); 2. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (obligatoryjny); 3. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (obligatoryjny).
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.2	1. Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (obligatoryjny); 2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (obligatoryjny); 3. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (obligatoryjny); 4. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (obligatoryjny); 5. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (obligatoryjny); 6. Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (obligatoryjny).
5. Typy projektów	Działanie 7.2	Instrumenty i usługi wskazane w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149) realizowane przez powiatowe urzędy pracy.[80]

[80] W ramach projektów PUP mogą być finansowane usługi i instrumenty rynku pracy określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z wyłączeniem robót publicznych. – zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020*

6. Typ beneficjenta	Działanie 7.2	Powiatowe urzędy pracy z terenu województwa śląskiego
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.2	1. Osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin), bezrobotne, dla których został ustalony I (tzw. bezrobotni aktywni) lub II profil pomocy (tzw. wymagający wsparcia) w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149) należące co najmniej do jednej z poniższych grup: – osoby powyżej 50 roku życia; – kobiety; – osoby z niepełnosprawnościami; – osoby długotrwale bezrobotne; – osoby o niskich kwalifikacjach.
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.2	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.2	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Regiony słabiej rozwinięte
	Działanie 7.2	116 597 188 EUR
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.2	Nie dotyczy
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.2	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę projektów oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.2	**Tryb pozakonkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków – Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.2	Projekty powiatowych urzędów pracy są realizowane i finansowane w ramach RPO WSL 2014-2020 zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 149) oraz odpowiednimi rozporządzeniami wykonawczymi do tej ustawy.

15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 7.2	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.2	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.2	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.2	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.2	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną wskazane w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014) - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23.04.2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2012, poz. 457 z późn. zm.) - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24.06.2014r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. z 2014, poz. 864)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE	Działanie 7.2	85 %

wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 7.2	100% (projekty prefinansowane w całości ze środków Funduszu Pracy przeznaczonych w roku budżetowym na realizację przez samorządy powiatowe programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej)
22. Minimalny wkład własny beneficjentowi jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.2	Brak możliwości wnoszenia wkładu własnego zgodnie z zapisami *Wytycznych* Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie *realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.*
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.2	Nie dotyczy
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.2	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.2	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.2	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.2	Nie dotyczy

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 7.2	Pozostałe warunki i procedury realizacji projektów powiatowych urzędów pracy w ramach Działania zostały uregulowane w *Wytycznych* Ministra Infrastruktury i Rozwoju *w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* oraz w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie. W zakresie nieuregulowanym w ww. *Wytycznych,* przy przygotowywaniu projektów PUP, w szczególności budżetu projektu PUP, stosuje się *Wytyczne* Ministra Rozwoju- Wytyczne *w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.* Wskazane w grupie docelowej osoby z niepełnosprawnościami należy definiować w rozumieniu osób z niepełnosprawnościami zgodnie z definicją zawartą w *wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.*

II.7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 7.3	Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej
	Poddziałanie 7.3.1	Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – ZIT
	Poddziałanie 7.3.2	Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – RIT
	Poddziałanie 7.3.3	Promocja samozatrudnienia – konkurs
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 7.3	Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.3	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (obligatoryjny)
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.3	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie (obligatoryjny)
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
5. Typy projektów	Działanie 7.3	1. Bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. 2. Wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób planujących rozpoczęcie działalności[81] 3. Wsparcie pomostowe[82]
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
6. Typ beneficjenta	Działanie 7.3	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych) oraz publicznych służb zatrudnienia.
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.3	Osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin),, planujące rozpocząć działalność gospodarczą tj. osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, należące co najmniej do jednej z poniższych, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy grup: – osoby powyżej 50 roku życia; – kobiety; – osoby z niepełnosprawnościami; – osoby długotrwale bezrobotne; – osoby o niskich kwalifikacjach. Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	

[81] Wsparcie funkcjonujące w powiązaniu z typem operacji nr 1.

[82] Wsparcie funkcjonujące w powiązaniu z typem operacji nr 1

		wolności.
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.3	
	Poddziałanie 7.3.1	- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 7.3.2	- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku) - Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej) - Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 7.3.3	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.3	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Regiony słabiej rozwinięte
	Działanie 7.3	28 688 800
	Poddziałanie 7.3.1	5 638 961
	Poddziałanie 7.3.2	2 098 499 EUR
	Poddziałanie 7.3.3	20 951 340 EUR
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.3	• strategia ZIT; • strategie RIT; • Program Rewitalizacji; • Projekty realizowane w OP VII w ramach Poddziałania 7.3.1, 7.3.2, 7.3.3 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.3	
	Poddziałanie 7.3.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 7.3.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 7.3.3	W ramach Poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji
13. Tryb(y)	Działanie 7.3	

wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę projektów oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 7.3.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 7.3.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku - Miasto Bielsko-Biała - Miasto Częstochowa Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 7.3.3	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.3	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 7.3	Do 10% finansowania unijnego na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.3	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 10% wydatków projektu.
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.3	Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.3	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.3	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 7.3	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjenta przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	Działanie 7.3	Co do zasady maksymalny dopuszczalny poziom dofinansowania projektu wynosi: 95%, jednakże bez uwzględnienia wartości środków przeznaczonych na dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, które są finansowane w 100% z Budżetu Państwa, zatem ostateczny poziom dofinansowania projektu będzie uzależniony od wysokości wniesionego wkładu własnego i zostanie określony w umowie o dofinansowanie projektu.
22. Minimalny	Działanie 7.3	5% wartości projektu pomniejszonej o wartość środków

wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 7.3.1	na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.3	
	Poddziałanie 7.3.1	Minimalna wartość projektu wynosi 500 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu zostanie wskazana w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 7.3.2	Minimalna wartość projektu wynosi 300 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu zostanie wskazana w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 7.3.3	Minimalna wartość projektu wynosi 2 000 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. W przypadku OSI Bytom minimalna wartość projektu wynosi 500 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu zostanie wskazana w Regulaminie konkursu.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
27. Rodzaj wsparcia instrumentów	Działanie 7.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 7.3.1	

finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 7.3.1	
	Poddziałanie 7.3.2	
	Poddziałanie 7.3.3	

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 7.3	Pozostałe warunki realizacji projektów w ramach Działania zostaną uregulowane w Regulaminie Konkursu na podstawie *wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.* Osoby bezrobotne należy definiować na podstawie wytycznych Komisji Europejskiej. Zgodnie z tą definicją bezrobotnym jest osoba pozostająca bez pracy, gotowa do podjęcia pracy i aktywnie poszukująca zatrudnienia. Definicja uwzględnia również osoby zarejestrowane jako bezrobotne, zgodnie z krajowymi przepisami, nawet jeżeli nie spełniają one wszystkich trzech powyższych kryteriów. Należy podkreślić, iż ww. definicja, stosowana na potrzeby realizacji projektów ze środków EFS oraz *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*, jest szersza od definicji zawartej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, którą posługują się powiatowe urzędy pracy, ponieważ uwzględnia zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne. Studenci studiów stacjonarnych uznawani są za osoby bierne zawodowo, nawet jeśli spełniają kryteria dla bezrobotnych zgodnie z ww. definicją. Osoby kwalifikujące się do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, które są bezrobotne w rozumieniu niniejszej definicji (nie pobierają świadczeń z tytułu urlopu), należy wykazywać jako osoby bezrobotne. Jeśli chodzi o osoby długotrwale bezrobotne, również w przypadku tej grupy należy stosować definicję Komisji Europejskiej wprowadzoną we wskaźnikach wspólnych, zgodnie z którą, za osobę długotrwale bezrobotną (na potrzeby realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE) uznaje się: - osobę bezrobotną nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy – w przypadku osób w wieku 25 lat i więcej. Mając na uwadze definicję osoby bezrobotnej, należy podkreślić, iż do okresu bezrobocia można zaliczyć również okres pozostawania bez pracy przed rejestracją w urzędzie, na podstawie m.in. oświadczenia uczestnika. Wskazane w grupie docelowej osoby nieaktywne zawodowo należy definiować w rozumieniu osób biernych zawodowo zgodnie z definicją zawartą w *wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.*

	Wskazane w grupie docelowej osoby z niepełnosprawnościami należy definiować w rozumieniu osób z niepełnosprawnościami zgodnie z definicją zawartą w *wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.* Podejmowane w ramach Poddziałań 7.3.1, 7.3.2 przedsięwzięcia stanowią **dopełnienie** kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania powinny stanowić **uzupełnienie przedsięwzięć** rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz wpisywać się w Strategie ZIT/RIT poszczególnych Subregionów. Powyższe założenie ma zastosowanie także dla środków przeznaczonych na wsparcie OSI w ramach puli wyodrębnionej w Poddziałaniu 7.3.3.

II.7.4 Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 7.4	Wspomaganie procesów adaptacji do zmian na regionalnym rynku pracy (działania z zakresu outplacementu)
	Poddziałanie 7.4.1	*Outplacement* –ZIT
	Poddziałanie 7.4.2	*Outplacement* - konkurs
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 7.4 Poddziałanie 7.4.1 Poddziałanie 7.4.2	Złagodzenie skutków restrukturyzacji przedsiębiorstw w regionie
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.4 Poddziałanie 7.4.1 Poddziałanie 7.4.2	1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny); 2. Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie (obligatoryjny).
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.4 Poddziałanie 7.4.1 Poddziałanie 7.4.2	Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 7.4 Poddziałanie 7.4.1 Poddziałanie 7.4.2	1. Wsparcie typu *outplacement* dla pracowników przedsiębiorstw zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w tym w szczególności:[83] a. doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania jako obowiązkowy element wsparcia; b. poradnictwo psychologiczne; c. pośrednictwo pracy; d. szkolenia, kursy, studia podyplomowe; e. staże, praktyki zawodowe; f. subsydiowanie zatrudnienia; g. dodatek relokacyjny; h. wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej połączone ze wsparciem doradczo-szkoleniowym. O uzyskanie wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej może ubiegać się osoba, która spełnia co najmniej jeden z poniższych warunków: jest osobą z niepełnosprawnością, jest osobą powyżej 50 roku życia, jest kobietą, jest pracownikiem o niskich kwalifikacjach, jest osobą poniżej 30 roku życia;; i. wsparcie pomostowe w postaci pomocy finansowej

[83] Wskazana numeracja dotyczy typów operacji, natomiast poszczególne punktory literowe stanowią „elementy pomocy" w ramach typów operacji

		wypłacanej miesięcznie w kwocie nie większej niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego na dzień wypłacenia wsparcia bezzwrotnego lub zwrotnego przez okres od 6 do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej – realizowane jedynie w połączeniu ze wsparciem wymienionym w literze h .
6. Typ beneficjenta	Działanie 7.4 Poddziałanie 7.4.1 Poddziałanie 7.4.2	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.4 Poddziałanie 7.4.1 Poddziałanie 7.4.2	1. Pracownicy: a. przedsiębiorstw sektora MŚP; b. przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne; c. przedsiębiorstw odczuwających negatywne skutki zmiany gospodarczej; d. przedsiębiorstw znajdujących się w sytuacji kryzysowej; zagrożeni zwolnieniem, przewidziani do zwolnienia lub osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności.
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.4	
	Poddziałanie 7.4.1	- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 7.4.2	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.4	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Regiony słabiej rozwinięte
	Działanie 7.4	20 563 912
	Poddziałanie 7.4.1	3 092 495
	Poddziałanie 7.4.2	17 471 417
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.4	• strategia ZIT; • Program Rewitalizacji • Projekty realizowane w OP VII w ramach Działania 7.4 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie

		programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.4	
	Poddziałanie 7.4.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 7.4.2	W ramach Poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę projektów oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.4	
	Poddziałanie 7.4.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę projektów: – Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 7.4.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę projektów : – Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.4	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 7.4	Do 10% finansowania unijnego na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.4	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 10% wydatków projektu.
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.4	Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.4	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.4	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 7.4	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane Wnioskodawcy przez właściwą instytucję)	Działanie 7.4	Do 100%. Maksymalny % poziom dofinansowania określany jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny Wnioskodawcy jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.4	0%

23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.4 Poddziałanie 7.4.1	Minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu zostanie wskazana w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 7.4.2	Minimalna wartość projektu wynosi 1 000 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. W przypadku OSI Bytom minimalna wartość projektu wynosi 300 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu zostanie wskazana w Regulaminie konkursu.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.4	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.4	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.4	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.4	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.4	Nie dotyczy

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 7.4	1. Zgodnie z zapisami RPO WSL 2014-2020 pracownicy dużych przedsiębiorstw przechodzących restrukturyzację mogą być wspierani w PO jedynie w zakresie programów outplacementowych; 2. Pozostałe warunki realizacji projektów w ramach Działania zostaną uregulowane w Regulaminie konkursu na podstawie *Wytycznych Ministra Rozwoju - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020.*

	3.W ramach typu operacji 1, zgodnie z zapisami *Wytycznych Ministra Rozwoju - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020. D*opuszczalne jest wykorzystywanie narzędzi umożliwiających pracownikom tworzenie przedsiębiorstw społecznych, w tym w szczególności w odniesieniu do pracowników po 50 roku życia, na zasadach określonych w W*ytycznych Ministra Rozwoju i Finansów – Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.* *Podejmowane w ramach Poddziałania 7.4.1 przedsięwzięcia stanowią* ***dopełnienie*** *kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania powinny stanowić* ***uzupełnienie przedsięwzięć*** *rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz wpisywać się w Strategię ZIT subregionu centralnego. Powyższe założenie ma zastosowanie także dla środków przeznaczonych na wsparcie OSI* w ramach puli wyodrębnionej w Poddziałaniu 7.4.2

II.7.5 Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 7.5	Wsparcie osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej poprzez instrumenty finansowe
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 7.5	Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.5	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (obligatoryjny)
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.5	Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 7.5	Wybór podmiotu wdrażającego fundusz funduszy. Instrument finansowy w postaci: 1. Preferencyjnej pożyczki dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej, i 2. Wsparcia doradczo-szkoleniowego dla osób planujących rozpoczęcie działalności. 2 typ operacji może być realizowany wyłącznie w połączeniu z 1 typem operacji.
6. Typ beneficjenta	Działanie 7.5	Europejski Bank Inwestycyjny jako Menadżer Funduszu Funduszy
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.5	Osoby bezrobotne lub osoby bierne zawodowo planujące rozpocząć działalność gospodarczą.
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.5	nie dotyczy
9. Instytucja	Działanie 7.5	nie dotyczy

wdrażająca		
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 7.5	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 7.5	6 172 200
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.5	Nie dotyczy
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.5	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.5	W trybie wskazanym w art. 38 ust. 4 lit. b (i) Rozp. UE 1303/2013
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.5	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 7.5	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.5	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.5	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.5	Nie dotyczy
19. Pomoc publiczna i pomoc *de*	Działanie 7.5	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi

minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)		przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis; - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 7.5	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 7.5	Do 85%. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.5	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.5	Zakłada się wybór jednego Beneficjenta, który otrzyma dofinansowanie w wysokości całej dostępnej alokacji.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.5	Nie dotyczy

25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.5	6 172 200 €
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.5	Zgodny z zapisami art. 38 ust. 4 i ust. 5 Rozp. UE 1303/2013
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.5	Zwrotna pomoc finansowa, tj. pożyczki
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.5	Osoby bezrobotne lub osoby bierne zawodowo planujące rozpocząć działalność gospodarczą. Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 wsparcie udzielane będzie osobom w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin).

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 7.5	Nie dotyczy

II.8 Oś Priorytetowa VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy

Zakres wsparcia w Osi Priorytetowej VIII skierowany będzie na podnoszenie adaptacyjności przedsiębiorców, przedsiębiorstw i pracowników. Cel ten musi uwzględniać prawo pracowników do godzenia życia zawodowego i prywatnego, jak również równość szans płci na każdym etapie rozwoju zawodowego, co pozwoli na większy udział w rynku pracy osób pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do 3 roku życia. Oś została sformułowana tak, aby jak najpełniej realizować wsparcie możliwe w ramach EFS w zakresie kontynuacji polityki województwa śląskiego wobec poprawy zdolności adaptacyjnych w regionie do zmian zachodzących w gospodarce.

Działania przewidziane do realizacji umożliwią godzenie życia zawodowego i rodzinnego, co pozwoli na zminimalizowanie segmentacji na rynku pracy oraz umożliwią firmom wdrożenie zmian w zakresie organizacji pracy.

Ponadto, podnoszenie kompetencji kadry zarządzającej przedsiębiorstwami i ich pracowników będzie realizowane poprzez zapewnienie świadczenia wysokiej jakości usług rozwojowych. Środki przeznaczone na kształcenie w obszarze podnoszenia adaptacyjności i konkurencyjności będą realizować model zakładający podejście popytowe, zintegrowany z krajowym systemem zapewnienia jakości usług rozwojowych oraz docelowo spójnym z opracowywaną *Polską Ramą Kwalifikacji*.

Działania te będą skutkowały zwiększeniem jakości i poziomu kwalifikacji kadr pracowniczych przedsiębiorstw oraz kadry zarządzającej, co przełoży się na wzmocnienie konkurencyjności i zdolności adaptacyjne przedsiębiorstw.

Jednym z najważniejszych priorytetów rozwoju województwa śląskiego są działania dotyczące sfery zdrowia, z uwagi na obserwowaną tendencję (w województwie podobnie jak w kraju i w całej Unii Europejskiej) malejącej liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Główne cele polityki zdrowotnej ukierunkowane są na zapewnienie powszechności dostępu do profilaktyki i świadczeń zdrowotnych oraz podnoszenie jakości usług medycznych z zachowaniem równych praw dla wszystkich, co pozwoli na poprawę stanu zdrowia mieszkańców i wydłużenie ich aktywności zawodowej.

Działania przewidziane do realizacji w ramach wyżej opisanej Osi Priorytetowej przyczynią się do upowszechnienia zdrowego i aktywnego trybu życia osób będących w wieku aktywności zawodowej, co pozwoli na wydłużenie czasu aktywności zawodowej oraz ograniczy wyłączanie osób z rynku pracy z powodów zdrowotnych jak również polepszy jakość życia w regionie przez działania na rzecz zmniejszenia ryzyka chorób zawodowych i działań na rzecz pracowników pracujących w warunkach zagrażających zdrowiu.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- poprawa dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 roku życia;
- poprawa kompetencji i kwalifikacji kadr pracowniczych przedsiębiorstw sektora MŚP zgodnie z ich potrzebami;
- poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy.

3.	Charakter Osi	Nie dotyczy	
4.	Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
		EFS	187 758 656
5.	Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.8.1 Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 8.1	Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego
	Poddziałanie 8.1.1	Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - ZIT
	Poddziałanie 8.1.2	Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - RIT
	Poddziałanie 8.1.3	Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - konkurs
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Poprawa dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 roku życia.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	1. Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka, po opuszczeniu programu (obligatoryjny); 2. Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu (obligatoryjny).
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	1. Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat (obligatoryjny); 2. Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie (obligatoryjny).
5. Typy projektów	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	1. Tworzenie i funkcjonowanie podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych), klubów dziecięcych i punktów dziennej opieki; 2. Tworzenie nowych miejsc opieki w podmiotach opieki nad dzieckiem do lat 3 już istniejących; 3. Tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi w innych formach opieki wymienionych w ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3 obejmujące: a. sprawowanie opieki przez nianię, b. sprawowanie opieki przez opiekuna dziennego; 4. Pokrycie kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług opieki nad dziećmi do lat 3 dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, dla których obowiązek opieki nad dziećmi stanowi barierę w dostępie do rynku

		pracy. Sprawowanie opieki przez nianię w ramach 3-go typu operacji może być realizowane wyłącznie jako uzupełnienie działań realizowanych w ramach 1-go, 2-go i 4-go typu operacji.
6. Typ beneficjenta	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych, nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	• Osoby podejmujące pracę po przerwie związanej z urodzeniem dziecka i/lub wychowujące dzieci do lat 3; • Osoby zatrudnione, wychowujące dzieci do lat 3; • Osoby, które są poza rynkiem pracy ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem do lat 3.
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 8.1.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 8.1.2	1. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku(Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku); 2. Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 8.1	44 372 032
	Podziałanie 8.1.1	5 807 941
	Podziałanie 8.1.2	424 950
	Podziałanie 8.1.3	38 139 141
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	• Strategia ZIT, • Strategie RIT, • Program Rewitalizacji • Projekty realizowane w OP VIII w ramach Poddziałania 8.1.1, 8.1.2, 8.1.3 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w

		obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 8.1.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 8.1.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 8.1.3	W ramach Poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.1	
	Podziałanie 8.1.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 8.1.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku; Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Podziałanie 8.1.3	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1	Do 10% wydatków kwalifikowalnych na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie

stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 20% wydatków projektu, z uwzględnieniem pkt 15
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	85%

21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2	Do 90%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 8.1.3	Do 88%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2	10%
	Poddziałanie 8.1.3	12%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN. Maksymalna wartość projektu wskazana jest w Regulaminie konkursu..
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsz	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2	Nie dotyczy

e warunki przyznawania	Poddziałanie 8.1.3	
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.1 Poddziałanie 8.1.1 Poddziałanie 8.1.2 Poddziałanie 8.1.3	Nie dotyczy

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 8.1	Dokument regulujący sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 8.1 stanowią *Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020* w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 uchwalonym przez Zarząd Województwa Śląskiego i zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18 grudnia 2014 r. 1. Wsparcie dla tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi w innych formach opieki obejmujące między innymi sprawowanie opieki przez nianię oraz sprawowanie opieki przez opiekuna dziennego jest udzielane na podstawie Ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dnia 4 lutego 2011 r. (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 157). 2. Standardy odnośnie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych, opieki i edukacji, według których będzie sprawowana opieka nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych i przez dziennego opiekuna, jakości wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych muszą być zgodne z warunkami i standardami jakości zawartymi w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 157) oraz w aktach wykonawczych do ustawy, a także rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. poz. 925) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym, wolontariusza oraz dziennego opiekuna (Dz. U. poz. 368). 3. Koszty ponoszone na wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3 są to przede wszystkim koszty wskazane w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020* w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 uchwalonym przez Zarząd Województwa Śląskiego i zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18 grudnia 2014 r. 4. Beneficjent będzie zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, przez okres co najmniej

	2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość powinna być rozumiana jako instytucjonalna gotowość miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 do świadczenia usług w ramach utworzonych w projekcie miejsc opieki. 5. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie żłobków, klubów dziecięcych oraz w ramach instytucji dziennego opiekuna gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki powadzonych przez dana instytucję publiczną lub niepubliczną. Warunek nie ma zastosowania w przypadku dostosowania istniejących miejsc do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami. 6. Finansowanie działalności bieżącej nowoutworzonych miejsc opieki w formie żłobków, klubów dziecięcych lub dziennego opiekuna wynosi maksymalnie 24 miesiące. 7. Pokrycie kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług względem konkretnego dziecka i opiekuna są finansowane ze środków EFS przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Podejmowane w ramach Poddziałania 8.1.1 oraz 8.1.2 przedsięwzięcia stanowią **dopełnienie** kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania powinny stanowić **uzupełnienie przedsięwzięć** rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz wpisywać się w Strategie ZIT/RIT. Podejmowane w ramach Poddziałania 8.1.3 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia stanowią **dopełnienie kompleksowego** programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli dedykowanej OSI) powinny **stanowić uzupełnienie przedsięwzięć** rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR.

II.8.2 Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników

<table>
<tr><th colspan="3">OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ</th></tr>
<tr><td rowspan="4">1. Nazwa działania/ poddziałania</td><td>Działanie 8.2</td><td>Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.1</td><td>Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - ZIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.2</td><td>Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - RIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.3</td><td>Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – konkurs</td></tr>
<tr><td rowspan="4">2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania</td><td>Działanie 8.2</td><td rowspan="4">1. Poprawa kompetencji i kwalifikacji kadr pracowniczych przedsiębiorstw sektora MŚP zgodnie z ich potrzebami.</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.3</td></tr>
<tr><td rowspan="4">3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego</td><td>Działanie 8.2</td><td rowspan="4">1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny);
2. Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie (obligatoryjny).</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.3</td></tr>
<tr><td rowspan="5">4. Lista wskaźników produktu</td><td>Działanie 8.2</td><td rowspan="5">1. Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie (obligatoryjny);
2. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (obligatoryjny);
3. Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (obligatoryjny);
4. Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie.</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.3</td></tr>
<tr><td rowspan="2">5. Typy projektów</td><td>Działanie 8.2</td><td rowspan="2">1. Dostarczenie usług rozwojowych doradczych, szkoleniowych zgodnych z potrzebami</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 8.2.1</td></tr>
</table>

	Poddziałanie 8.2.2 Poddziałanie 8.2.3	przedsiębiorstwa (m.in.: usług w zakresie wsparcia kapitałowego, zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej, budowania i rozwoju biznesu, organizacyjnych, ekonomiczno-finansowych, prawnych, marketingowych, w zakresie zarządzania strategicznego, audytów strategicznych, szkolenia z transferu i komercjalizacji wiedzy oraz ochrony własności przemysłowej); 2. Wspieranie rozwoju kwalifikacji pracowników zgodnie z potrzebami pracodawców.
6. Typ beneficjenta	Działanie 8.2 Poddziałanie 8.2.1 Poddziałanie 8.2.2 Poddziałanie 8.2.3	Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych, nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.2 Poddziałanie 8.2.1 Poddziałanie 8.2.2 Poddziałanie 8.2.3	1. Pracownicy przedsiębiorstw[84] sektora MŚP; 2. Kadra zarządzająca przedsiębiorstwem sektora MŚP. Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności.
8. Instytucja pośrednicząca (jeśli dotyczy)	Działanie 8.2	
	Poddziałanie 8.2.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 8.2.2	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 8.2.3	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
9. Instytucja wdrażająca (jeśli dotyczy)	Działanie 8.2	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 8.2	95 928 141
	Poddziałanie 8.2.1	1 831 070
	Poddziałanie 8.2.2	402 600

[84] W rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 672, z późn. zm.) – dotyczy całego Działania 8.2, ilekroć jest mowa o przedsiębiorcy.

	Poddziałanie 8.2.3	93 694 471
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.2	Strategia ZIT, Strategia RIT, Program Rewitalizacji, zintegrowanie wsparcia udzielanego przedsiębiorcom i pracownikom zgodnie z podejściem popytowym z ogólnokrajowym Rejestrem Usług Rozwojowych realizowanym w ramach PO WER. Projekty realizowane w OP VIII w ramach Poddziałania 8.2.1, 8.2.2, 8.2.3 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.2	
	Poddziałanie 8.2.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 8.2.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 8.2.3	W ramach Poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.2	
	Poddziałanie 8.2.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 8.2.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; - Miasto Częstochowa Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego

	Poddziałanie 8.2.3	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków : - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Działanie 8.2	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 8.2	Do 10% finansowania unijnego na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.2	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 10% wydatków projektu
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Działanie 8.2	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.2	Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późń. zm.).
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.2	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013);

		- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)	Działanie 8.2	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	Działanie 8.2	Do 85%. Maksymalny % poziom dofinansowania określany jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.2	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Działanie 8.2 Poddziałanie 8.2.1 Poddziałanie 8.2.2 Poddziałanie 8.2.3	Minimalna wartość projektu - 100 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. W przypadku OSI minimalna wartość projektu wynosi 5 000 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu nie może być wyższa niż wartość alokacji przewidzianej na konkurs, pomniejszoną o kwotę rezerwy finansowej konieczną do przeznaczenia na projekty wybrane do dofinansowania w wyniku procedury odwoławczej oraz o kwotę przeznaczoną na mechanizm racjonalnych usprawnień, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków	Działanie 8.2	Nie dotyczy

kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)		
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR) (jeśli dotyczy)	Działanie 8.2	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.2	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.2	Nie dotyczy

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 8.2	Pozostałe warunki realizacji projektów w ramach Działania zostaną uregulowane w *Wytycznych Ministra Rozwoju - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020 w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 uchwalonym przez Zarząd Województwa Śląskiego i zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18 grudnia 2014 r., które* określają m.in.: - dopuszczalne formy wsparcia realizowane w ramach typów operacji wspierających procesy adaptacyjne i modernizacyjne w regionie; - warunki dofinansowania usługi rozwojowej; - warunki funkcjonowania Rejestru Usług Rozwojowych; oraz w Regulaminie Konkursu. Zgodnie z zapisami RPO WSL 2014-2020 wsparcie rozwojowe dla przedsiębiorstw nie jest udzielane dużym przedsiębiorstwom. Poziom dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej dla jednego uczestnika projektu nie przekracza kwoty oraz wartości procentowej wskazanej w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020 w zakresie zgodnym z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 uchwalonym przez Zarząd Województwa Śląskiego i zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18 grudnia 2014 r.* oraz

	Opisem wdrażania PSF w województwie śląskim. Zgodnie z ww. dokumentami poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej (np. usługi doradczej lub szkoleniowej rozumianej jako jedna zamknięta forma wsparcia) nie przekracza co do zasady 50% kosztów usługi rozwojowej, przy czym intensywność pomocy można zwiększyć maksymalnie do 80 % kosztów kwalifikowalnych w następujący sposób: a) 10% w stosunku do poziomu wynikającego z wielkości przedsiębiorstwa dla małych (bez mikroprzedsiębiorstw) i średnich przedsiębiorstw z branż kluczowych dla rozwoju regionu tj. prowadzących działalność w ramach następujących sekcji PKD: B. Górnictwo i wydobywanie, F. Budownictwo, M. Działalność profesjonalna naukowa i techniczna, Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczne oraz R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją; z branż grupy o niskim poziomie koncentracji na poziomie województwa przy jednoczesnej dodatniej dynamice rozwoju: branża usług profesjonalnych (sekcja M, branża turystyczna (sekcja I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi), branża finansowa (sekcja K) oraz branża oświatowa (sekcja P); z branż o potencjale do kreowania miejsc pracy, tj. prowadzących działalność w ramach sekcji: C Przetwórstwo przemysłowe D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, Sekcja E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, H. Transport i gospodarka magazynowa, J. Informacja i komunikacja. b) o 10% w stosunku do poziomu wynikającego z wielkości przedsiębiorstwa dla małych (bez mikroprzedsiębiorstw) i średnich przedsiębiorstw, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi co najmniej 6% ; c) o 10% w stosunku do poziomu wynikającego z wielkości przedsiębiorstwa dla małych (bez mikroprzedsiębiorstw) i średnich przedsiębiorstw, u których wskaźnik zatrudnienia osób o niskich kwalifikacjach wynosi co najmniej 35,97% ; d) o 10% w stosunku do poziomu wynikającego z wielkości przedsiębiorstwa dla małych (bez mikroprzedsiębiorstw) i średnich przedsiębiorstw, u których wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 50+ wynosi co najmniej 26,04% . Jednocześnie istnieje możliwość zwiększenia poziomu dofinansowania dla konkretnej usługi skierowanej bezpośrednio do pracownika z grupy: a) osób niepełnosprawnych o 10%; b) osób 50+ o 10%; c) osób o niskich kwalifikacjach o 10%. Ponadto istnieje możliwość zwiększenia poziomu dofinansowania o 10% dla konkretnej usługi w przypadku wyboru usługi rozwojowej mającej na celu zdobycie lub potwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

	Pomoc publiczna/pomoc de minimis w ramach niniejszego wsparcia udzielane są na podstawie: - Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis; - Rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. *uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu*. Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014r. *uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu* poziom dofinansowania kosztów pojedynczej usługi rozwojowej wynosi maksymalnie 50% kosztów usługi, przy czym intensywność pomocy można zwiększyć maksymalnie do 70 % kosztów kwalifikowalnych w następujący sposób: a) o 10 punktów procentowych w przypadku szkoleń dla pracowników niepełnosprawnych lub znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji; b) o 10 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz średniego przedsiębiorstwa i o 20 punktów procentowych w przypadku pomocy na rzecz małego przedsiębiorstwa. Podejmowane w ramach Poddziałania 8.2.1 oraz 8.2.2 przedsięwzięcia stanowią **dopełnienie** kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania powinny stanowić **uzupełnienie przedsięwzięć** rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz wpisywać się w Strategie ZIT/RIT. Podejmowane w ramach Poddziałania 8.2.3 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia stanowią **dopełnienie kompleksowego** programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli dedykowanej OSI) powinny **stanowić uzupełnienie przedsięwzięć** rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR.

II.8.3 Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 8.3	Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy
	Poddziałanie 8.3.1	Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej - ZIT
	Poddziałanie 8.3.2	Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej - konkurs
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	1. Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie (obligatoryjny); 2. Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne (obligatoryjny).
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	1. Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS (obligatoryjny); 2. Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców (obligatoryjny). 3. Liczba opracowanych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb regionu
5. Typy projektów	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	1. Opracowywanie programów zdrowotnych dot. rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia we współpracy z pracodawcami; 2. Wdrażanie programów zdrowotnych dot. rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia we współpracy z pracodawcami; 3. Wdrażanie programów zdrowotnych w kierunku wczesnego wykrywania nowotworów m.in. jelita grubego, piersi, szyjki macicy; 4. Wdrażanie programów zdrowotnych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu; 5. Działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, z uwzględnieniem działań szkoleniowych; 6. Działania w zakresie przekwalifikowania osób

		starszych pracujących w trudnych warunkach, pozwalające im na zdobycie kwalifikacji do wykonywania prac, które będą uwzględniały ich umiejętności i stan zdrowia.
7. Typ beneficjenta	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Osoby w wieku aktywności zawodowej
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 8.3.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 8.3	47 458 483
	Poddziałanie 8.3.1	1 294 531
	Poddziałanie 8.3.2	46 163 952
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Strategia ZIT, Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, Program Rewitalizacji Projekty realizowane w OP VIII w ramach Poddziałania 8.3.1 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 8.3.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.3	
	Poddziałanie 8.3.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; +Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach

		Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 8.3.2	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Do 10% wydatków kwalifikowalnych na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 10% finansowania unijnego
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do

		pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1	Do 90%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 8.3.2	Do 88%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1	10%
	Poddziałanie 8.3.2	12%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN. Maksymalna wartość projektu wskazana jest w Regulaminie konkursu.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Nie dotyczy
26. Mechanizm	Działanie 8.3	Nie dotyczy

wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.3 Poddziałanie 8.3.1 Poddziałanie 8.3.2	Nie dotyczy

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 8.3	Warunkiem otrzymania wsparcia w zakresie świadczenia usług zdrowotnych jest zgodność z Planem działań w sektorze zdrowia, wymagającym akceptacji Komitetu Sterującego ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Ponadto, konieczność realizacji danego wsparcia musi być zgodna z kierunkami wskazanymi w Krajowych strategicznych ramach polityki w obszarze ochrony zdrowia (Policy Paper). Wsparcie w zakresie typu projektów nr 2 oraz 4 musi również wpisywać się w regionalne programy zdrowotne (RPZ), które zostaną opracowane przez Samorząd Województwa Śląskiego. Wsparcie w zakresie typu operacji nr 3 musi być zgodne z warunkami realizacji przedsięwzięć, określonymi w: – Populacyjnym programie profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy, – Populacyjnym programie wczesnego wykrywania raka piersi, – Programie badań przesiewowych dla wczesnego wykrywania raka jelita grubego. Wsparcie w zakresie typu 5 oraz 6, ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, dostosowane do potrzeb konkretnych pracodawców i ich pracowników, w tym przewidujące działania służące przekwalifikowaniu osób narażonych na zdrowotne czynniki ryzyka w miejscu pracy, nie będzie realizowane w formie RPZ i nie podlega wymogom określonym dla RPZ w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.* W formie RPZ będą realizowane działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, które mają wyłącznie charakter medyczny i uniwersalny. Podejmowane w ramach Poddziałania 8.3.1 przedsięwzięcia stanowią **dopełnienie** kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania powinny stanowić **uzupełnienie przedsięwzięć** rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz wpisywać się w Strategię ZIT.

II.9 Oś Priorytetowa IX Włączenie społeczne

Zakres interwencji w ramach osi priorytetowej dedykowany jest grupom szczególnie narażonym na zjawisko wykluczenia społecznego, cechującym się złożonością pod względem różnorodności i mnogości wymiarów marginalizacji społecznej. Realizowane działania skupione będą na promowaniu włączenia społecznego, walce z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Wdrażanie powyższych zadań będzie odbywać się poprzez instrumenty na rzecz aktywnego uczestnictwa i zwiększania szans na zatrudnienie, jak również ułatwiania dostępu do usług społecznych i zdrowotnych oraz wspierania przedsiębiorczości społecznej. Do grup które są najbardziej zagrożone zjawiskiem wykluczenia zaliczyć można przede wszystkim: osoby pozostające bez zatrudnienia, z niskim wykształceniem, bezdomne, samotne, dotknięte niepełnosprawnościami, dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych lub wychowujące się poza rodziną, gospodarstwa domowe mające pod opieką osoby zależne, rodziny w tym wielodzietne, borykające się z problemami bezrobocia i innymi dysfunkcjami, jak również całe społeczności zamieszkujące tereny na których wraz z pogarszającymi się warunkami życia nastąpiła kumulacja problemów społecznych.

Wsparcie świadczone będzie za pomocą kompleksowych, zindywidualizowanych instrumentów aktywnej integracji we współpracy wielosektorowej. Kierunki wsparcia zostały określone zgodnie z *Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.*

Wymiernym efektem realizacji programu i celem nadrzędnym jest osiągnięcie spójności społecznej rozumianej jako zmniejszanie ubóstwa, maksymalizacja dobrobytu i zapewnienie równości szans i niedyskryminacji. Wymaga to kompleksowego podejścia i długofalowych działań zapobiegających, wzmacniających i rozwijających zasoby osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem. Powyższy efekt wiąże się z koniecznością zwiększania dostępności do podstawowych usług społecznych i zdrowotnych dla osób i grup nieaktywnych społecznie i zawodowo. Mowa przede wszystkim o usługach ochrony zdrowia, wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, usługach społecznych integrujących z rynkiem pracy, ale i kulturalnych jako wspomagających procesy inkluzji społecznej, których dostępność dla osób i grup zagrożonych jest obecnie ograniczona.

Zakres interwencji zaplanowanych usług zdrowotnych odzwierciedla kierunki określone w przygotowanym przez Ministerstwo Zdrowia dokumencie pn. *Krajowe strategiczne ramy polityki w obszarze ochrony zdrowia (tzw. Policy Paper*), który stanowi krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020.

W ramach osi przewidziano również działania stricte aktywizujące i prozatrudnieniowe, z których najbardziej istotnym jest wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej w tym przedsiębiorców społecznych, w celu dalszej ich ekonomizacji, poprawy potencjału, wzrostu konkurencyjności oraz efektywności w prowadzaniu działalności statutowej i gospodarczej. Wszystkie działania w zakresie ekonomii społecznej będą realizować założenia wyznaczone w *Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej* (KPRES).

Zakres interwencji w ramach Osi IX będzie zgodny z opracowanymi przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.*

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

IX WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne;
- wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- wzrost dostępności do usług zdrowotnych w regionie;
- wzrost liczby i stabilności miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej w regionie.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	260 993 378
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.9.1 Aktywna integracja

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 9.1	Aktywna integracja
	Poddziałanie 9.1.1	Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT
	Poddziałanie 9.1.2	Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – RIT
	Poddziałanie 9.1.3	Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - OSI
	Poddziałanie 9.1.4	Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie
	Poddziałanie 9.1.5	Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - konkurs
	Poddziałanie 9.1.6	Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty OPS i PCPR
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.4	Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne
	Poddziałanie 9.1.3	• Wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym • Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne
	Poddziałanie 9.1.5 Poddziałanie 9.1.6	Wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.4	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu (obligatoryjny)
	Poddziałanie 9.1.3	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu

		(obligatoryjny); 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (obligatoryjny); 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (obligatoryjny); 4. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu (obligatoryjny). Wskaźnik nr 4 jest monitorowany w projektach realizujących wsparcie na rzecz społeczności, tj. realizujących cel szczegółowy „Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne". W przypadku projektów realizujących wsparcie na rzecz osób i rodzin, tj. realizujących cel szczegółowy „Wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym" obligatoryjne są wskaźniki od 1-3.
	Poddziałanie 9.1.5 Poddziałanie 9.1.6	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (obligatoryjny); 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (obligatoryjny); 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (obligatoryjny).
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.4	1. Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej (obligatoryjny); 2. Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe (obligatoryjny); 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (obligatoryjny).

	Poddziałanie 9.1.3	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (obligatoryjny) 2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (obligatoryjny); 3. Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej (obligatoryjny); 4. Liczba projektów zrealizowanych w pełni lub częściowo przez partnerów społecznych lub organizacje pozarządowe (obligatoryjny).
	Poddziałanie 9.1.5 Poddziałanie 9.1.6	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (obligatoryjny); 2. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (obligatoryjny).
5. Typy projektów	Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.4	1. Programy na rzecz wzmacniania potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności uwzględniające specyfikę terytorium i zamieszkujących je społeczności z uwzględnieniem działań: a. opartych o samopomoc i wolontariat, b. środowiskowych, c. prozatrudnieniowych, d. edukacyjnych. Działania kulturalne mogą być realizowane wyłącznie jako wsparcie uzupełniające.
	Poddziałanie 9.1.3	1. Kompleksowe działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnych, społecznych, zawodowych) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową; 2. Wsparcie społeczno-zawodowe osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów reintegracyjnych, tj. w już funkcjonujących Centrach Integracji Społecznej, Klubach Integracji Społecznej, Zakładach Aktywności Zawodowej, Warsztatach Terapii Zajęciowej, w tym tworzenie miejsc pracy zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami; 3. Wsparcie dla tworzenia nowych podmiotów w ramach których prowadzona będzie aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami, tj.: a. Centrum Integracji Społecznej,

		b. Klubu Integracji Społecznej, c. Zakładu Aktywności Zawodowej, d. Warsztatu Terapii Zajęciowej. 4. Kompleksowe programy integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych; 5. Kompleksowe programy aktywizacji skierowane do osób usamodzielnianych, w tym: młodzieży z ośrodków wychowawczych i socjoterapii, mających na celu poprawę szans adaptacyjnych poprzez organizację dodatkowego wsparcia w zakresie umiejętności społecznych i zawodowych; 6. Programy na rzecz wzmacniania potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności uwzględniające specyfikę terytorium i zamieszkujących je społeczności z uwzględnieniem działań: a. opartych o samopomoc i wolontariat, b. środowiskowych, c. prozatrudnieniowych, d. edukacyjnych. Działania kulturalne mogą być realizowane wyłącznie jako wsparcie uzupełniające. Typy projektów wskazane w pkt. 1 – 5 są realizowane w projektach ukierunkowanych na wsparcie indywidualne osób i grup zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem, tj. realizujących cel szczegółowy „Wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym". Typy projektów wskazane w pkt 5 są realizowane w projektach ukierunkowanych na rzecz wzmacniania potencjału lokalnych społeczności, tj. realizujących cel szczegółowy „Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne".
	Poddziałanie 9.1.5 Poddziałanie 9.1.6	1. Kompleksowe działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnych, społecznych, zawodowych, z uwzględnieniem realizacji PAI) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową; 2. Wsparcie społeczno-zawodowe osób

		zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów reintegracyjnych, tj. w już funkcjonujących Centrach Integracji Społecznej, Klubach Integracji Społecznej, Zakładach Aktywności Zawodowej, Warsztatach Terapii Zajęciowej, w tym tworzenie miejsc pracy zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami; 3. Wsparcie dla tworzenia nowych podmiotów w ramach których prowadzona będzie aktywizacja społeczno - zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami, tj.: a. Centrum Integracji Społecznej, b. Klubu Integracji Społecznej, c. Zakładu Aktywności Zawodowej, d. Warsztatu Terapii Zajęciowej. 4. Kompleksowe programy integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych; 5. Kompleksowe programy aktywizacji skierowane do osób usamodzielnianych, w tym: młodzieży z ośrodków wychowawczych i socjoterapii, mających na celu poprawę szans adaptacyjnych poprzez organizację dodatkowego wsparcia w zakresie umiejętności społecznych i zawodowych.
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.3 Poddziałanie 9.1.4 Poddziałanie 9.1.5	Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych, nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
	Poddziałanie 9.1.6	Podmioty, o których mowa w art. 112 ust. 1 oraz 2 ustawy o pomocy społecznej[85]
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.4	Społeczności lokalne, w tym w szczególności osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym
	Poddziałanie 9.1.3	• W projektach ukierunkowanych na wsparcie indywidualne osób i grup zagrożonych

[85] W przypadku realizacji projektów w trybie konkursowym beneficjentami projektów dla Poddziałania 9.1.6 będą jednostki organizacyjne pomocy społecznej z terenu województwa śląskiego, tj. ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie.

		ubóstwem oraz wykluczeniem, tj. realizujących cel szczegółowy „Wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym" grupę docelową stanowią: - osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zostały sprofilowane jako oddalone od rynku pracy - otoczenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach programu; • W projektach ukierunkowanych na rzecz wzmacniania potencjału lokalnych społeczności, tj. realizujących cel szczegółowy „Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne grupę docelowa stanowią: - społeczności lokalne, w tym w szczególności osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.
	Poddziałanie 9.1.5 Poddziałanie 9.1.6	• Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zostały sprofilowane jako oddalone od rynku pracy; • Otoczenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach programu.
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 9.1.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 9.1.2	1. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku) 2. Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-

		Białej) 3. Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 9.1.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.1.4	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.1.5	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.1.6	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.1	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 9.1	139 654 258
	Poddziałanie 9.1.1	21 544 915
	Poddziałanie 9.1.2	6 540 930
	Poddziałanie 9.1.3	11 250 000
	Poddziałanie 9.1.4	5 000 000
	Poddziałanie 9.1.5	21 425 154
	Poddziałanie 9.1.6	73 893 259
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.1	• strategia ZIT; • strategie RIT; • Program Rewitalizacji; • Projekty realizowane w OP IX w ramach Poddziałania 9.1.1, 9.1.2, 9.1.3 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 9.1.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 9.1.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 9.1.3	Obszary Strategicznej Interwencji
	Poddziałanie 9.1.4	W ramach poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć wynikających z Lokalnych Strategii

		Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie.
	Poddziałanie 9.1.5	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.1.6	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 9.1.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 9.1.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku; Miasto Bielsko-Biała; Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 9.1.3 Poddziałanie 9.1.4 Poddziałanie 9.1.5	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 9.1.6	**Tryb pozakonkursowy /konkursowy** [86] Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego[87]
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 9.1	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres	Działanie 9.1	Do 10% wydatków kwalifikowalnych na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach

[86] W przypadku nieobjęcia wsparciem 100% powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz ośrodków pomocy społecznej z miast na prawach powiatu z terenu województwa śląskiego zostanie zastosowany tryb konkursowy.
[87] Tylko w przypadku trybu konkursowego. Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego

stosowania *cross-financingu* (%)		Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.1	Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.1	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.1	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.1	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.1	85%

na poziomie projektu		
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.3 Poddziałanie 9.1.4 Poddziałanie 9.1.5	Do 95%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 9.1.6	Do 85%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.3 Poddziałanie 9.1.4 Poddziałanie 9.1.5	5%
	Poddziałanie 9.1.6	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 9.1	Minimalna wartość projektu wynosi 100 000,00 PLN. Maksymalna wartość projektu wskazana jest w Regulaminie konkursu/Wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu pozakonkursowego.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN) (jeśli dotyczy)	Działanie 9.1	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 9.1	Nie dotyczy

26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.1	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.1	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.1	Nie dotyczy

29. **Dodatkowe wyjaśnienia**	
Działanie 9.1	• Osobom bezrobotnym, dla których został ustalony I lub II profil pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i rynku pracy, spełniającym minimum jedną przesłankę pozwalającą zaklasyfikować je do grupy osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (w przypadku osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, bezrobocie nie może być jedynym powodem udzielania pomocy społecznej) w PI 9i mogą być świadczone jedynie usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym i zdrowotnym. • Podczas przeprowadzanej rekrutacji Wnioskodawcy są zobowiązani do preferowania następujących uczestników do projektów: a. osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, b. osób z niepełnosprawnością sprzężonąoraz osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, c. osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek podanej przy definicji osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem w Słowniku terminologicznym, d. osób lub rodzin korzystających z PO PŻ, pod warunkiem że zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ.

Działanie 9.1	• Wsparcie w ramach projektu musi odbywać się w oparciu o ścieżkę reintegracyjną (definicja została podana w Słowniku terminologicznym), stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny, środowiska z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji. • Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS i KIS uznawane są za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującą aktywną integrację społeczną i zawodową. • Z uczestnikami projektu realizowanego przez podmiot inny niż OPS podpisywana jest umowa na wzór kontraktu socjalnego. Podejmowane w ramach Działania 9.1 typy projektów służą osiągnięciu tzw. efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej (definicja została podana w Słowniku terminologicznym). Minimalne poziomy efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej będą określane indywidualnie dla każdego z konkursów/nabór w ramach kryteriów wyboru projektów.
Działanie 9.1	Wnioskodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu podmiotów po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. Trwałość powinna być rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług. Wnioskodawca jest zobowiązany do posiadania strategii/planu finansowania podmiotu po zakończeniu finansowania ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
Działanie 9.1	Turnusy rehabilitacyjne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie są traktowane jako instrument aktywnej integracji. Kwota przeznaczona na turnus rehabilitacyjny aktywizowanej osoby z niepełnosprawnością może być jednak uznana za wkład własny do projektu.
Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.3 Poddziałanie 9.1.3 Poddziałanie 9.1.5	Podejmowane w ramach Poddziałania 9.1.1, 9.1.2 oraz 9.1.3 przedsięwzięcia stanowią podstawę działań w obszarze społecznym kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania powinny stanowić istotny element przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz wpisywać się w Strategie ZIT/RIT poszczególnych Subregionów. Powyższe założenie dotyczące PR/właściwej strategii ma zastosowanie także dla środków przeznaczonych na wsparcie OSI. Wsparcie w ramach ZAZ odbywa się poprzez: a. zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ, z możliwością objęcia tych osób usługami aktywnej integracji; okres zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w ZAZ po zakończeniu realizacji projektu jest co najmniej równy okresowi

Poddziałanie 9.1.6	zatrudnienia w ramach projektu; okres może być krótszy, wyłącznie, o ile osoba z niepełnosprawnością podejmie w tym okresie zatrudnienie poza ZAZ; b. wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie osób zatrudnionych w ZAZ do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ: na otwartym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej; zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami istnieje możliwość wsparcia dla osób zatrudnionych w ZAZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia. Wsparcie w ramach WTZ odbywa się poprzez: a. wsparcie usługami aktywnej integracji nowych osób w istniejących WTZ; b. wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji obowiązkowo ukierunkowaną na przygotowanie uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej; zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami istnieje możliwość wsparcia uczestników WTZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia, umożliwia także realizację praktyk lub staży dla uczestników WTZ.
Poddziałanie 9.1.1 Poddziałanie 9.1.2 Poddziałanie 9.1.4	Podstawą złożenia wniosku jest zgodność ze Strategią ZIT/RIT poszczególnych Subregionów w ramach Poddziałania 9.1.1 i 9.1.2. W ramach poddziałania 9.1.4, zgodność projektu z LSR dotyczyć będzie wniosku o dofinansowanie.
Poddziałanie 9.1.6	1. W ramach projektów jednostek organizacyjnych pomocy społecznej realizowane są usługi aktywnej integracji (definicja w Słowniku terminologicznym). 2. Beneficjenci będący OPS lub PCPR do realizacji usług aktywnej integracji zobowiązani są do wykorzystywania następujących narzędzi: a. kontraktu socjalnego lub indywidualnych programów, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub dokumentów równoważnych w przypadku PCPR; b. programu aktywności lokalnej w formie lokalnych programów pomocy społecznej, o których mowa w art. 110 ust. 10 oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; c. projektów socjalnych. 3. W przypadku wsparcia osób bezrobotnych, w ramach projektów OPS/PCPR, dla których ustalono III profil pomocy wsparcie odbywa się poprzez: – realizację działań z zakresu integracji społecznej w ramach Programu

	Aktywizacja i Integracja lub – realizację projektu socjalnego z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym lub – kontrakt socjalny z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym lub – program aktywności lokalnej z obowiązkowym zastosowaniem usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym. W ramach projektów jednostek organizacyjnych pomocy społecznej istnieje możliwość realizowania programów na rzecz aktywności lokalnych wyłącznie w sytuacji, w której na danym terytorium nie jest już realizowane organizowanie społeczności lokalnej (OSL) w ramach Poddziałania 9.1.1, 9.1.2, 9.1.3 i 9.1.4. Istotą projektów Poddziałania 9.1.6 jest zindywidualizowane wsparcie, tj. realizacja działań przyczyniająca się do podniesienia kompetencji społecznych i prowadzących do wzrostu zdolności do zatrudniania osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem. Zatem działania kierowane do społeczności muszą wzmacniać interwencję na rzecz uczestników projektów i zostać powiązane z indywidualnymi potrzebami uczestników projektu.

II.9.2 Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 9.2	Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne
	Poddziałanie 9.2.1	Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT
	Poddziałanie 9.2.2	Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - RIT
	Poddziałanie 9.2.3	Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - OSI
	Poddziałanie 9.2.4	Rozwój usług społecznych – wsparcie działań wynikających z LSR obejmujących obszary wiejskie i rybackie
	Poddziałanie 9.2.5	Rozwój usług społecznych – konkurs
	Poddziałanie 9.2.6	Rozwój usług zdrowotnych – konkurs
	Poddziałanie 9.2.7	Rozwój usług adopcyjnych – tryb pozakonkursowy
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 9.2.1 Poddziałanie 9.2.2 Poddziałanie 9.2.3	• Wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu • Wzrost dostępności do usług zdrowotnych w regionie
	Poddziałanie 9.2.4 Poddziałanie 9.2.5 Poddziałanie 9.2.7	Wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu
	Poddziałanie 9.2.6	Wzrost dostępności do usług zdrowotnych w regionie
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 9.2.1 Poddziałanie 9.2.2 Poddziałanie 9.2.3	1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (obligatoryjny); 2. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu (obligatoryjny); 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu (obligatoryjny).
	Poddziałanie 9.2.4 Poddziałanie 9.2.5	1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (obligatoryjny); 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub

		wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu (obligatoryjny).
	Poddziałanie 9.2.6	1. Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu (obligatoryjny); 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu (obligatoryjny).
	Poddziałanie 9.2.7	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (obligatoryjny).
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 9.2.1 Poddziałanie 9.2.2 Poddziałanie 9.2.3	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (obligatoryjny); 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie (obligatoryjny).
	Poddziałanie 9.2.4 Poddziałanie 9.2.5 Poddziałanie 9.2.7	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie (obligatoryjny)
	Poddziałanie 9.2.6	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Poddziałanie 9.2.1 Poddziałanie 9.2.2 Poddziałanie 9.2.3	1. Działania w zakresie podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wspierające proces deinstytucjonalizacji, w tym: a. wsparcie dla tworzenia nowych miejsc w funkcjonujących placówkach lub rozszerzenie oferty wsparcia; tworzenie nowych placówek oferujących wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży, rozwijanie środowiskowych form opieki nad dziećmi i młodzieżą (np. świetlice środowiskowe w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe), b. wsparcie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej oraz podnoszenie jakości usług

		realizowanych w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, w tym kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, doskonalenie kompetencji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, c. wsparcie i rozwój form pracy z rodziną, asystentury rodzinnej, instytucji rodzin wspierających, pomocowych jako wspierających rodzinę w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; 2. Działania na rzecz rozwoju usług świadczonych w mieszkaniach chronionych i wspomaganych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych wspierających proces ich integracji społecznej i zawodowej; 3. Działania na rzecz rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych z uwzględnieniem priorytetyzacji w kierunku środowiskowej formuły świadczenia, w tym prowadzone w miejscu zamieszkania, obejmujące m.in.: a. tworzenie miejsc opieki w istniejących lub nowotworzonych ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową, w tym miejsc opieki krótkoterminowej w zastępstwie osób na co dzień opiekujących się osobami niesamodzielnymi, b. wsparcie opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi, w szczególności poprzez: kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymianę doświadczeń dla opiekunów faktycznych, w tym m.in. zwiększające ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi; poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych; sfinansowanie usługi asystenckiej lub opiekuńczej w celu umożliwienia opiekunom osób niesamodzielnych podjęcie aktywności społecznej, zawodowej lub edukacyjnej, c. usługi dziennej opieki środowiskowej, w tym usługi świadczone przez opiekunów dla osób

		niesamodzielnych, asystentów osób niepełnosprawnych, wolontariat opiekuńczy, pomoc sąsiedzką i inne formy samopomocowe, d. rozwój usług opiekuńczych w oparciu o nowoczesne technologie, np. teleopieki, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) form samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii, e. usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, dowożenie posiłków) – wyłącznie jako wsparcie uzupełniające projekty dotyczące usług asystenckich lub opiekuńczych. 4. Działania w zakresie deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zgodnie z kierunkami określonymi w *Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014-2020*.
	Poddziałanie 9.2.4 Poddziałanie 9.2.5	1. Działania w zakresie podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wspierające proces deinstytucjonalizacji, w tym: a. wsparcie dla tworzenia nowych miejsc w funkcjonujących placówkach lub rozszerzenie oferty wsparcia; tworzenie nowych placówek oferujących wsparcie dzienne dla dzieci i młodzieży, rozwijanie środowiskowych form opieki nad dziećmi i młodzieżą (np. świetlice środowiskowe w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe), b. wsparcie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej oraz podnoszenie jakości usług realizowanych w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, w tym kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, doskonalenie kompetencji osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, c. wsparcie i rozwój form pracy z rodziną, asystentury rodzinnej, instytucji rodzin wspierających, pomocowych jako wspierających rodzinę w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 2. Działania na rzecz rozwoju usług świadczonych w mieszkaniach chronionych i

		wspomaganych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczonych wspierających proces ich integracji społecznej i zawodowej; 3. Działania na rzecz rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych z uwzględnieniem priorytetyzacji w kierunku środowiskowej formuły, w tym prowadzone w miejscu zamieszkania, obejmujące m.in.: a. tworzenie miejsc opieki w istniejących lub nowotworzonych ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową, w tym miejsc opieki krótkoterminowej w zastępstwie osób na co dzień opiekujących się osobami niesamodzielnymi, b. wsparcie opiekunów faktycznych w opiece nad osobami niesamodzielnymi, w szczególności poprzez: kształcenie, w tym szkolenie i zajęcia praktyczne oraz wymianę doświadczeń dla opiekunów faktycznych, w tym m.in. zwiększające ich umiejętności w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi; poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych; sfinansowanie usługi asystenckiej lub opiekuńczej w celu umożliwienia opiekunom osób niesamodzielnych podjęcie aktywności społecznej, zawodowej lub edukacyjnej, c. usługi dziennej opieki środowiskowej, w tym usługi świadczone przez opiekunów dla osób niesamodzielnych, asystentów osób niepełnosprawnych, wolontariat opiekuńczy, pomoc sąsiedzką i inne formy samopomocowe, d. rozwój usług opiekuńczych w oparciu o nowoczesne technologie, np. teleopieki, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) form samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii), e. usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, dowożenie posiłków) – wyłącznie jako wsparcie uzupełniające projekty dotyczące usług asystenckich lub opiekuńczych.

	Poddziałanie 9.2.6	1. Wdrażanie regionalnych programów zdrowotnych w zakresie: a. poprawy opieki nad matką i dzieckiem w kontekście budowania postaw świadomego rodzicielstwa oraz wczesnego wykrywania i leczenia wad rozwojowych u dzieci od okresu prenatalnego do trzeciego roku życia a także dzieci urodzonych przedwcześnie i po przebyciu niedotlenienia okołoporodowego, b. wczesnego wykrywania deformacji kręgosłupa u dzieci w wieku szkolnym oraz edukacja w zakresie ergonomii w codziennym życiu dziecka. 2. Działania w zakresie deinstytucjonalizacji usług zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zgodnie z kierunkami określonymi w *Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.*
	Poddziałanie 9.2.7	1. Działania w zakresie podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wspierające proces deinstytucjonalizacji, w tym: a. wsparcie usług na rzecz dzieci, kandydatów i rodzin uczestniczących w procesie adopcji, b. koordynacja i monitorowanie pracy ośrodków adopcyjnych w województwie śląskim służące podniesieniu jakości świadczonych usług, c. promowanie i upowszechnianie idei adopcji (jako wsparcie uzupełniające).
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 9.2.1 Poddziałanie 9.2.2 Poddziałanie 9.2.3 Poddziałanie 9.2.4 Poddziałanie 9.2.5 Poddziałanie 9.2.6	Wszystkie podmioty (z wyłączeniem osób fizycznych, nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
	Poddziałanie 9.2.7	Samorząd Województwa Śląskiego – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 9.2.1 Poddziałanie 9.2.2 Poddziałanie 9.2.3	• Osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie; • Rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci na rodziców/rodziny wspierające lub zastępcze;

		• Podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz społeczne wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców; • Podmioty realizujące usługi zdrowotne wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców.
	Poddziałanie 9.2.4 Poddziałanie 9.2.5	• Osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie; • Rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci na rodziców/rodziny wspierające, zastępcze; • Podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz społeczne wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców.
	Poddziałanie 9.2.6	• Osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie; • Kobiety w ciąży, dzieci oraz młodzież w zakresie ochrony zdrowia, w tym diagnostyki i programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych w zakresie chorób rozwojowych i cywilizacyjnych; • Podmioty realizujące usługi zdrowotne wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców.
	Poddziałanie 9.2.7	• Osoby wykluczone lub zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie; • Rodziny, osoby sprawujące pieczę zastępczą, kandydaci na rodziców/rodziny adopcyjne; • Podmioty realizujące usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej wyłącznie w zakresie działań podnoszących standard i jakość usług realizowanych na rzecz bezpośrednich odbiorców.
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 9.2.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)

	Poddziałanie 9.2.2	1. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku) 2. Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej) 3. Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 9.2.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.2.4	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.2.5	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.2.6	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.2.7	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.2	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 9.2	88 811 405
	Poddziałanie 9.2.1	19 240 457
	Poddziałanie 9.2.2	7 176 630
	Poddziałanie 9.2.3	18 000 000
	Poddziałanie 9.2.4	6 000 000
	Poddziałanie 9.2.5	10 574 027
	Poddziałanie 9.2.6	24 420 291
	Poddziałanie 9.2.7	3 400 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.2	• strategia ZIT; • strategie RIT; • Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia; • Program Rewitalizacji; • Projekty realizowane w OP IX w ramach Poddziałania 9.2.1, 9.2.2, 9.2.3 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji

		województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 9.2.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 9.2.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 9.2.3	Obszary Strategicznej Interwencji
	Poddziałanie 9.2.4	W ramach poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie.
	Poddziałanie 9.2.5	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.2.6	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.2.7	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 9.2.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 9.2.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku; Miasto Bielsko-Biała; Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 9.2.3 Poddziałanie 9.2.4	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego

	Poddziałanie 9.2.5 Poddziałanie 9.2.6	Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 9.2.7	**Tryb pozakonkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 9.2	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 9.2	Do 10% wydatków kwalifikowalnych na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.2	Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.2	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.2	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.2	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18

		grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 9.2	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 9.2	Do 93%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.2	7%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN))	Działanie 9.2	Minimalna wartość projektu wynosi 100 000,00 PLN Maksymalna wartość projektu wskazana jest w Regulaminie konkursu/Wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu pozakonkursowego..
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.2	Nie dotyczy

projektu (PLN)		
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 9.2	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.2	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.2	Nie dotyczy

29. **Dodatkowe wyjaśnienia**	
Działanie 9.2	Podczas przeprowadzanej rekrutacji Wnioskodawcy są zobowiązani do preferowania następujących uczestników do projektów: a. osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz z niepełnosprawnością sprzężoną, z zaburzeniami psychicznymi, w tym osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, b. osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek podanej przy definicji osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem w Słowniku terminologicznym (współwystępowanie różnych przesłanek), c. osób lub rodzin korzystających z PO PŻ, pod warunkiem że zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ. Nie dotyczy projektów w ramach Poddziałania 9.2.6 oraz rekrutacji uczestników w ramach Poddziałań 9.2.1,9.2.2,9.2.3, którzy objęci będą

	usługami zdrowotnymi.
Działanie 9.2	Usługi społeczne świadczone w lokalnej społeczności (definicja została podana w Słowniku terminologicznym), tj. opiekuńcze i asystenckie, usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, usługi mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego będą realizowane na zasadach określonych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.
Działanie 9.2	Usługi opiekuńcze i asystenckie • W pierwszej kolejności Wnioskodawca kieruje wsparcie do osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. • Wnioskodawca może zaproponować zasady odpłatności za usługi asystenckie lub opiekuńcze skorelowane z zasadami dotychczas stosowanymi, przy czym zasady te muszą być uzależnione w szczególności od sytuacji materialnej osób niesamodzielnych i ich opiekunów faktycznych, rodzaju usługi i specyfiki grupy docelowej. Stosowanie odpłatności w projekcie musi być zaplanowane we wniosku o dofinansowanie projektu, przy czym odpłatności te stanowią wkład własny w projekcie. • Usługi opiekuńcze są świadczone dla osób niesamodzielnych (definicja osoby niesamodzielnej została podana w Słowniku terminologicznym). • Wsparcie dla usług opiekuńczych prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w lokalnej społeczności oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w lokalnej społeczności przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. • Obowiązek zwiększania liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych oraz liczby osób objętych usługami nie dotyczy wsparcia dla usług świadczonych przez opiekunów faktycznych. • Wsparcie dla zwiększania liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych odbywa się poprzez zwiększanie liczby opiekunów świadczących usługi w miejscu zamieszkania lub poprzez tworzenie miejsc świadczenia usług opiekuńczych w lokalnej społeczności w formie: stałego lub krótkookresowego pobytu dziennego lub stałego lub krótkookresowego pobytu całodobowego. • Miejsca krótkookresowego pobytu służą przede wszystkim poprawie dostępu do usług opiekuńczych w zastępstwie za opiekunów faktycznych. • Wsparcie dla osób będących w opiece instytucjonalnej (definicja opieki instytucjonalnej została podana w Słowniku Terminologicznym),jest możliwe wyłącznie w celu przejścia tych osób do opieki realizowanej w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności, o ile przyczynia się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w postaci

	usług świadczonych w lokalnej społeczności. • Podmioty prowadzące opiekę instytucjonalną, mogą sfinansować wyłącznie działania pozwalające na rozszerzenie oferty o prowadzenie usług świadczonych w lokalnej społeczności, o ile przyczyni się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług w lokalnej społeczności oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w lokalnej społeczności. • Wsparcie dla usług asystenckich prowadzi każdorazowo do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług asystenckich w lokalnej społeczności oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w lokalnej społeczności przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. • Wsparcie w postaci usług asystenckich dla osób przebywających w opiece instytucjonalnej możliwe jest w celu ich przejścia do usług świadczonych w lokalnej społeczności. • Finansowanie ze środków EFS w ramach danego projektu miejsc świadczenia usług opiekuńczych i asystenckich stworzonych przez danego beneficjenta trwa nie dłużej niż 3 lata. • Realizacja projektu w zakresie usług asystenckich lub opiekuńczych: nie może spowodować: zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub opiekuńczych przez beneficjenta oraz zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania przez beneficjentów usług asystenckich lub opiekuńczych ze środków innych niż europejskie. Wnioskodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych utworzonych w ramach projektu po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. Trwałość jest rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług.
Działanie 9.2	Usługi wsparcia rodziny i pieczy zastępczej • Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ze środków EFS nie są finansowane żadne świadczenia wypłacane na podstawie tej ustawy. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu. • W ramach wsparcia rodziny i pieczy zastępczej możliwa jest realizacja: – działań profilaktycznych mających ograniczyć umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej poprzez usługi wsparcia rodziny; – działań prowadzących do odejścia od opieki instytucjonalnej, tj. od opieki świadczonej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych powyżej 14 osób do usług świadczonych w lokalnej społeczności poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego do 8 dzieci i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-interwencyjnego do 14 osób, limit 14 osób nie obowiązuje w przypadku, gdy przepisy prawa krajowego wskazują mniejszą maksymalną liczbę osób w

	placówce. Nie ma natomiast możliwości tworzenia nowych miejsc w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo wychowawczych powyżej 14 osób. • Wsparcie istniejących placówek wsparcia dziennego jest możliwe wyłącznie, pod warunkiem: zwiększenia liczby miejsc w tych placówkach lub rozszerzenia oferty wsparcia. • W placówkach wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz placówkach prowadzonych w formie pracy podwórkowej obowiązkowo są realizowane zajęcia rozwijające co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10): – porozumiewanie się w języku ojczystym; – porozumiewanie się w językach obcych; – kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne; – kompetencje informatyczne; – umiejętność uczenia się; – kompetencje społeczne i obywatelskie; – inicjatywność i przedsiębiorczość; – świadomość i ekspresja kulturalna. W przypadku wsparcia udzielanego na tworzenie nowych miejsc w placówkach wsparcia dziennego Wnioskodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości miejsc po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. Trwałość jest rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług pomocy w opiece i wychowaniu dziecka w ramach placówek wsparcia dziennego.
Działanie 9.2	Mieszkania wspomagane • Wsparcie dla mieszkań chronionych i wspomaganych polega na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach chronionych lub wspomaganych, przeznaczonych dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Tworzenie nowych miejsc w istniejących mieszkaniach nie powoduje pogorszenia jakości świadczonych w nich usług. Liczba miejsc w mieszkaniu wspomaganym nie może być większa niż 12. • W przypadku mieszkań wspomaganych w formie mieszkań wspieranych możliwe jest tworzenie miejsc pobytu okresowego (w zastępstwie za opiekunów faktycznych) lub stałego. W przypadku mieszkań chronionych stosowany jest standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej. W przypadku mieszkań wspomaganych mieszkania te muszą spełniać definicję usług społecznych świadczonych w lokalnej społeczności oraz standardy określone w załączniku nr 1 do *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

	Wnioskodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości miejsc świadczenia usług w mieszkaniach chronionych lub wspomaganych utworzonych w ramach projektu po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres równy okresowi realizacji projektu. Trwałość jest rozumiana jako instytucjonalna gotowość podmiotów do świadczenia usług.
Działanie 9.2	W ramach usług zdrowotnych konieczność realizacji danego wsparcia musi być zgodna z kierunkami wskazanymi w Krajowych strategicznych ramach polityki w obszarze ochrony zdrowia (Policy Paper). Wsparcie w zakresie zdrowia musi również wpisywać się w Regionalny Program Zdrowotny (RPZ) wskazany w Regulaminie konkursu. Działania w zakresie deinstytucjonalizacji opieki medycznej są realizowane poza formułą RPZ.
Poddziałanie 9.2.1 Poddziałanie 9.2.2 Poddziałanie 9.2.3	W ramach Poddziałania 9.2.1 oraz poddziałania 9.2.2 przedsięwzięcia stanowią dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania powinny stanowić uzupełnienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz wpisywać się w Strategie ZIT/RIT poszczególnych Subregionów. Dopuszcza się możliwość realizacji przedsięwzięć z obszaru usług społecznych i zdrowotnych z wyłączeniem obowiązku uzupełnienia przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR, jednak obligatoryjne jest w tym przypadku zachowanie komplementarności z interwencją podejmowaną ze środków EFRR.
Poddziałanie 9.2.3	Podejmowane w ramach Poddziałania 9.2.3 przedsięwzięcia stanowią dopełnienie kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty przeznaczone na wsparcie OSI powinny stanowić istotny element przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach opracowanego PR.

II.9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 9.3	Rozwój ekonomii społecznej w regionie
	Poddziałanie 9.3.1	Wsparcie sektora ekonomii społecznej – projekty konkursowe
	Poddziałanie 9.3.2	Koordynacja sektora ekonomii społecznej – tryb pozakonkursowy
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 9.3	Wzrost liczby i stabilności miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej w regionie
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 9.3.1	1. Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych (obligatoryjny); 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (obligatoryjny).
	Poddziałanie 9.3.2	Liczba pakietów rekomendacji dotyczących obszaru ekonomii społecznej, które zostały wdrożone na poziomie minimum 60%
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 9.3.1	1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (obligatoryjny); 2. Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem (obligatoryjny).
	Poddziałanie 9.3.2	Liczba opracowanych pakietów rekomendacji dotyczących obszaru ekonomii społecznej
5. Typy projektów	Poddziałanie 9.3.1	1. Świadczenie profilowanych usług doradczych, edukacyjnych i biznesowych na rzecz efektywnego funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, w tym podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników podmiotów ekonomii społecznej oraz wspieranie powstawania i stabilności miejsc pracy w obszarze przedsiębiorczości społecznej; 2. Wsparcie dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym za pośrednictwem podmiotów ekonomii społecznej, w tym udzielenie dotacji na zakładanie przedsiębiorstw społecznych i wsparcie funkcjonujących przedsiębiorstw w tworzeniu dodatkowych miejsc

		pracy; 3. Świadczenie na poziomie lokalnym usług animacyjnych służących rozwojowi organizacji obywatelskich i partycypacji społecznej oraz usług inkubacyjnych; 4. Wsparcie działań w zakresie poszukiwania i wdrażania zidentyfikowanych długookresowych źródeł finansowania podmiotów ekonomii społecznej, inicjatyw rozwijających przedsiębiorczość społeczną oraz uzupełniająco instytucji wspierających ekonomię społeczną.
	Poddziałanie 9.3.2	1. Koordynacja rozwoju ekonomii społecznej, w tym: a. tworzenie regionalnej sieci współpracy OWES, b. inicjowanie współpracy na rzecz ekonomii społecznej, c. wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, d. kreowanie i promocja marki ekonomii społecznej w regionie, w tym w zakresie stosowania odpowiedzialnych zamówień publicznych.
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 9.3.1	Akredytowane podmioty świadczące usługi na rzecz podmiotów ekonomii społecznej (OWES)
	Poddziałanie 9.3.2	Samorząd Województwa Śląskiego - Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 9.3.1	• Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej; • Podmioty ekonomii społecznej w rozumieniu *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* i ich pracownicy; • Pracownicy jednostek sektora finansów publicznych; • Partnerzy społeczni i gospodarczy, w tym przedsiębiorcy.
	Poddziałanie 9.3.2	• Podmioty ekonomii społecznej, instytucje wsparcia ekonomii społecznej, w tym ośrodki

		wsparcia ekonomii społecznej, przedsiębiorstwa społeczne i ich pracownicy; • Pracownicy administracji publicznej, pracownicy i wolontariusze instytucji pomocy i integracji społecznej realizujący działania w zakresie aktywnej integracji pracownicy publicznych służb zatrudnienia (w zakresie wspólnych działań partnerskich); • Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego szczebla województwa, powiatu i gminy, przedsiębiorcy, media lokalne i regionalne; • Partnerzy społeczni i gospodarczy w tym przedsiębiorcy.
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.3	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.3	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 9.3	32 527 715
	Poddziałanie 9.3.1	31 456 715
	Poddziałanie 9.3.2	1 071 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.3	• Program Rewitalizacji • Projekty realizowane w OP IX w ramach Poddziałania 9.3.1 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 9.3.1	W ramach poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji. W ramach poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie.
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie	Poddziałanie 9.3.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego

podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów		Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 9.3.2	**Tryb pozakonkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 9.3	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 9.3	Do 10% wydatków kwalifikowalnych na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.3	Cross-financing i środki trwałe stanowią łącznie nie więcej niż 10% finansowania unijnego
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.3	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.3	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.3	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie w szczególności:

		- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 9.3	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 9.3.1	Do 95%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 9.3.2	Do 85%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 9.3.1	5%
	Poddziałanie 9.3.2	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 9.3	Minimalna wartość projektu wynosi 100 000,00 PLN Maksymalna wartość projektu wskazana jest w Regulaminie konkursu/Wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie projektu pozakonkursowego.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.3	Nie dotyczy

projektu (PLN)		
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 9.3	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.3	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.3	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.3	Nie dotyczy

29. **Dodatkowe wyjaśnienia**	
Poddziałanie 9.3.1	• Grupą docelową Poddziałania 9.3.1 są osoby wobec których zastosowanie wyłącznie instrumentów i usług rynku pracy jest niewystarczające i istnieje konieczność zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, w tym do osób zakwalifikowanych do III profilu pomocy. • Jednocześnie udział osób z III profilu pomocy, o których mowa w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, powinien być preferowany w dostępie do dotacji i monitorowany przez OWES na podstawie oświadczeń zbieranych od uczestników projektu. • Podczas przeprowadzanej rekrutacji Wnioskodawcy są zobowiązani do preferowania następujących uczestników do projektów: a. osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi, b. osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczających wielokrotnego wykluczenia społecznego, rozumianego jako wykluczenie z powodu więcej niż jednej z przesłanek

	podanej przy definicji osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem w Słowniku terminologicznym, c. osób lub rodzin korzystających z PO PŻ, pod warunkiem że zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ.
Poddziałanie 9.3.1	• Bezzwrotne wsparcie finansowe (dotacja) udzielona jest na: a) tworzenie nowych miejsc pracy dla osób[88], poprzez tworzenie nowych przedsiębiorstw społecznych; b) tworzenie nowych miejsc pracy dla osób w istniejących przedsiębiorstwach społecznych; c) tworzenie nowych miejsc pracy dla osób w podmiotach ekonomii społecznej, wyłączenie pod warunkiem przekształcenia tych podmiotów w przedsiębiorstwa społeczne. • Maksymalna kwota dotacji na stworzenie jednego miejsca pracy stanowi sześciokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2015 poz 149 z późn. zm.). • Maksymalna kwota dotacji dla jednego podmiotu stanowi trzydziestokrotność przeciętnego wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. • Dotacja jest przeznaczana na pokrycie wydatków niezbędnych do rozpoczęcia lub prowadzenia działalności w ramach: – przedsiębiorstwa społecznego w związku z utworzeniem miejsca pracy dla osoby, – podmiotu ekonomii społecznej w związku z przekształceniem podmiotu w przedsiębiorstwo społeczne i utworzeniem w tym przedsiębiorstwie miejsca pracy dla osób. • Dotacja jest przyznawana na podstawie biznesplanu. • W przypadku przekształcenia podmiotu w przedsiębiorstwo społeczne i utworzeniem w tym przedsiębiorstwie miejsca pracy wraz wnioskiem o przyznanie dotacji jest przekazywane pisemne oświadczenie osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, potwierdzające spełnienie przesłanek dotyczących zatrudnienia co najmniej 50% osób bezrobotnych, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy lub osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o

[88] Przez osobę/osoby w niniejszym załączniku rozumie się osoby bezrobotne, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy lub osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym i/lub osoby o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności.

	zatrudnieniu socjalnym lub zatrudnienia co najmniej 30% osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. • Udzielenie dotacji jest powiązane z usługami towarzyszącymi przyznawaniu dotacji polegającymi na: – podnoszeniu wiedzy i rozwijaniu umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego, w szczególności związanych ze sferą ekonomiczną funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego; wsparcie to jest dostosowane do potrzeb założycieli przedsiębiorstwa i samego przedsiębiorstwa społecznego; Beneficjent umożliwia wykorzystanie różnorodnych form nabywania wiedzy i umiejętności na przykład takich jak: szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne itp.; – dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym (adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym); – pomocy przedsiębiorstwu społecznemu w uzyskaniu stabilności funkcjonowania i przygotowaniu do w pełni samodzielnego funkcjonowania. • Nowoutworzonym przedsiębiorstwom społecznym jest oferowane wsparcie pomostowe w formie finansowej oraz w formie zindywidualizowanych usług, o których mowa powyżej (w zakresie podnoszenia wiedzy i rozwijaniu usług, dostarczenia i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji). • Zakres i intensywność wsparcia pomostowego oraz okres jego świadczenia, a także jego wysokość, w przypadku wsparcia finansowego, są dostosowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa społecznego. • Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest świadczone przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż 12 miesięcy. • Wsparcie pomostowe w formie finansowej jest przyznawane miesięcznie w wysokości niezbędnej do sfinansowania podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego w początkowym okresie działania, jednak nie większej niż zwielokrotniona o liczbę utworzonych miejsc pracy kwota minimalnego wynagrodzenia w rozumieniu przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. • Finansowanie pomostowe będzie stopniowo zmniejszane, zwłaszcza w przypadku wsparcia pomostowego w formie finansowej wydłużonego do 12 miesięcy, a wsparcie pomostowe w formie zindywidualizowanych usług jest ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych przedsiębiorstwa. • Dla utworzonych miejsc pracy obowiązuje zapewnienie trwałości przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub

	utworzenia stanowiska pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji. W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym stanowisku pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika. • Beneficjent zobowiązany jest do współpracy z właściwymi terytorialnie PUP w zakresie przyznawania dotacji na tworzenie spółdzielni socjalnych i przystępowanie do spółdzielni socjalnych. • Beneficjent zobowiązany jest do regularnego poddawania się procesowi akredytacji. Konsekwencją nieuzyskania przez OWES kolejnej akredytacji w okresie realizacji projektu jest rozwiązanie umowy o dofinansowanie projektu. • Beneficjent zobowiązany jest do osiągnięcia co najmniej minimalnych wartości wszystkich wymienionych w Regulaminie konkursu wskaźników określonych dla danego obszaru realizacji projektu. • Beneficjent zobowiązany jest do okresowego przedstawiania postępów w osiąganiu wymaganych wskaźników efektywnościowych. • Beneficjent zobowiązany jest do współpracy z pośrednikami finansowymi oferującymi instrumenty finansowe bezpośrednio podmiotom ekonomii społecznej. • Beneficjent zobowiązany jest do przekazywania do pośredników finansowych informacji o podmiotach ekonomii społecznej, u których zidentyfikowano potrzebę rozwojową, której zrealizowanie wymaga skorzystania z instrumentu finansowego, oraz do uzgadniania zakresu doradztwa dla ww. podmiotów ekonomii społecznej niezbędnego do skorzystania z instrumentu finansowego i jego spłaty. • Beneficjent zobowiązany jest do preferowania tworzenia miejsc pracy i przedsiębiorstw społecznych w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu I.4 Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, tj. zrównoważony rozwój, solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa i w regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej. • Beneficjent zobowiązany jest do współpracy z beneficjentami projektów działań 9.1 i 9.2 z SZOOP w celu wspierania tworzenia miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym szczególnie osób wychodzących z Warsztatów Terapii Zajęciowej, Centrów Inicjatyw Społecznych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów poprawczych i innych tego typu placówek. • Podczas tworzenia miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw społecznych Beneficjent zobowiązany jest do preferowania osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z projektów w ramach działania 9.1 SZOOP a których ścieżka reintegracji wymaga dalszego wsparcia w ramach działania

	9.3. • Beneficjent zobowiązany jest do współpracy z regionalnym koordynatorem rozwoju ekonomii społecznej (ROPS), z którym wspólnie ustali plan i zasady współpracy oraz realizacji wspólnych inicjatyw, w tym podział zadań i obszarów kompetencji w szczególności w zakresie działań animacyjnych adresowanych do sektora publicznego, w szczególności jednostek samorządu terytorialnego.
Poddziałanie 9.3.1	W ramach Poddziałania 9.3.1 zostanie wyodrębniona specjalna pula środków dla Obszaru Strategicznej Interwencji oraz na przedsięwzięcia wynikające z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie. Jednocześnie OWES obejmujące swym zasięgiem tereny wyznaczone w ramach OSI i RLKS będą zobowiązane do świadczenia komplementarnego wsparcia na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i PES z obszaru OSI i obszarów instrumentu RLKS.
Poddziałanie 9.3.2	• Działania w zakresie koordynacji sektora Ekonomii Społecznej będą spójne z kierunkami wskazanymi w Regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej w województwie śląskim do roku 2020. • W ramach działań koordynacyjnych dotyczących ekonomii społecznej mogą być realizowane następujące działania: a. tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności poprzez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy itp., a także agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspójnianie i synchronizowanie tych działań w regionie. Wspieranie działań OWES nakierowanych na jednostki samorządu terytorialnego; b. tworzenie regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry); c. tworzenie regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiąganiu standardów usług; d. inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej, w tym o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego, a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami takimi jak

	szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa m.in. w celu zwiększenia liczby staży i praktyk w podmiotach ekonomii społecznej czy też w typowych przedsiębiorstwach; e. budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy; f. organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, sprzedaż produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej za pomocą jednego regionalnego portalu); g. współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności podmiotami ekonomii społecznej, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych lub społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecania zadań podmiotom ekonomii społecznej; h. wspieranie realizacji przez podmioty ekonomii społecznej usług użyteczności publicznej i współpraca z OWES w tym zakresie; i. zapewnienie funkcjonowania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w KPRES, i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie; j. wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej; k. reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej.

II.10 Oś Priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna

Zakres interwencji w ramach osi dedykowany jest zadaniom mającym na celu ułatwianie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych. Środki finansowe dostępne w ramach osi zostaną przeznaczone na wsparcie przedsięwzięć, przyczyniających się do polepszenia dostępności do wysokiej jakości usług medycznych jak i likwidacji niedoborów zdiagnozowanych w zakresie mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego w oparciu o istniejącą infrastrukturę, w powiązaniu z procesem aktywizacji zawodowej, mające na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto możliwa będzie aktywizacja osób wymagających wsparcia poprzez dostosowanie budynków do pełnienia funkcji centrów usług dla społeczności, wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego do ich prawidłowego funkcjonowania. W ramach osi priorytetowej X przewidziano również wsparcie, które pozwoli na włączenie społeczności zamieszkujących obszary peryferyjne i zdegradowane dzięki kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, postrzeganej w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Podejmowane w ramach rewitalizacji działania przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ożywienia gospodarczego i społecznego danego obszaru. Mając na uwadze powyższe, w ramach priorytetu inwestycyjnego wsparcie uzyskają kompleksowe projekty rewitalizacyjne.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

X REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- lepsza dostępność i efektywność systemu ochrony zdrowia;
- lepszy dostęp do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem;
- zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	293 437 140
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.10.1 Infrastruktura ochrony zdrowia

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 10.1	Infrastruktura ochrony zdrowia
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 10.1	Zwiększenie dostępności i jakości świadczeń medycznych
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 10.1	W ramach działania nie planuje się zastosowania wskaźników rezultatu bezpośredniego
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 10.1	• Liczba wspartych podmiotów leczniczych (obligatoryjny) • Nakłady inwestycyjne na zakup aparatury medycznej • Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 10.1	Projekty inwestycyjne ukierunkowane na poprawę jakości i dostępności do świadczeń ochrony zdrowia, polegające na pracach remontowo – budowlanych, zakupie aparatury, sprzętu medycznego i wyposażenia.
6. Typ beneficjenta	Działanie 10.1	1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej, posiadające osobowość prawną lub zdolność prawną; udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych . 2. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. W przypadku podmiotów nadzorowanych przez jednostki sektora finansów publicznych – w ramach RPO mogą aplikować podmioty lecznicze, których podmiotem tworzącym są jednostki samorządu terytorialnego[89]. Wskazane ograniczenie nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne.
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 10.1	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 10.1	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 10.1	Nie dotyczy
10. Kategoria(e)	Działanie 10.1	63 610 853

[89] z wyłączeniem Państwowego Ratownictwa Medycznego

regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 10.1	W zakresie wspierania obszaru zdrowia, głównym narzędziem koordynacji interwencji jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, jak również regulacje wskazane w *„Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 Krajowe Strategiczne Ramy".*
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 10.1	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 10.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 10.1	Zakres inwestycyjny dotyczący rozwiązań w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt) możliwy do realizacji jako element projektu tj. maksymalnie do 10% kosztów kwalifikowalnych. Z możliwości wsparcia wyłączone są podmioty kwalifikujące się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne.
15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 10.1	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Szczegółowy zakres stosowania cross-financingu opisany jest w ogłoszeniu o naborze.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 10.1	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 10.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 10.1	W ramach działania 10.1 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 10.1 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj	Działanie 10.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie

i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)		właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: - Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020; - Decyzji Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 7 z dnia 11.01.2012, str. 3). Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 10.1	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 10.1	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 10.1	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 10.1	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 10.1	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną oraz

		maksymalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 10.1	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 10.1	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 10.1	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 10.1	Nie dotyczy

29. Opis działania i informacje dodatkowe

Na zasadach i w zakresie zgodnym z Krajowymi strategicznymi ramami polityki w obszarze ochrony zdrowia *Policy Paper* wspierane będą między innymi projekty polegające na przeprowadzeniu niezbędnych, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, prac remontowo – budowlanych, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, a także wyposażeniu w sprzęt medyczny oraz – jako element projektu (tj. maksymalnie do 10% kosztów kwalifikowalnych) – rozwiązaniach w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt).

Zgodnie z kierunkami i priorytetami zakresu interwencji w ochronie zdrowia, wskazanymi w *Policy Paper*, projekty inwestycyjne ukierunkowane na poprawę jakości i dostępności do świadczeń ochrony zdrowia mają dotyczyć wyłącznie:

- grup chorób, które zostały zidentyfikowane jako istotne przyczyny dezaktywizacji zawodowej (choroby układu krążenia, nowotworowe, układu kostno – stawowo – mięśniowego, układu oddechowego, choroby psychiczne),
- obszaru świadczeń opieki geriatrycznej,
- dziedzin medycyny, ukierunkowanych na opiekę nad matką i dzieckiem (położnictwo i ginekologia, neonatologia, pediatria, kardiologia i kardiochirurgia dziecięca, chirurgia dziecięca, neurologia dziecięca, psychiatria dziecięca, hematologia i onkologia dziecięca),
- specyficznych grup chorobowych istotnych dla regionu, wynikających z przeprowadzonej diagnozy sytuacji demograficzno – epidemiologicznej.

Z uwagi na charakter świadczeń udzielanych w POZ, projekty inwestycyjne tego typu świadczeniodawcy mogą być ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, przy czym powinny one przyczyniać się do rozwoju opieki koordynowanej, z uwzględnieniem zintegrowanych form opieki środowiskowej. Dopuszczone zostaną wyłącznie przedsięwzięcia oparte na istniejącej infrastrukturze z wykorzystaniem bazy łóżkowej danej jednostki (inwestycje mają służyć poprawie jakości i dostępności świadczeń zdrowotnych, a nie powiększaniu ilościowemu zasobów infrastrukturalnych sektora). Podmiot realizujący projekt dofinansowany ze środków unijnych powinien zagwarantować finansowanie świadczonych usług w ramach publicznego systemu ochrony zdrowia.

Podejmowane będą wyłącznie inwestycje zweryfikowane zidentyfikowanymi deficytami i potrzebami uwzględniającymi sytuację demograficzną i epidemiologiczną (odpowiednio identyfikowaną na

poziomie województwa – w zależności od specyfiki podmiotu leczniczego i oferowanych przez niego usług) oraz faktycznym zapotrzebowaniem i dostępnością infrastruktury ochrony zdrowia na danym obszarze z wykorzystaniem map potrzeb zdrowotnych, z zastrzeżeniem zasad opisanych w kierunkowych zasadach wyboru projektów.

Ponadto, projekty wybierane do wsparcia muszą być zgodne z rekomendacjami Komitetu Sterującego - warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem działań.

Preferencyjnie traktowane będą projekty wspierające przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, jak również wspierające rozwój opieki koordynowanej, z uwzględnieniem środowiskowych form opieki.

Inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów są niekwalifikowalne, chyba że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.

Nie będą finansowane inwestycje ukierunkowane na duże instytucje o charakterze opiekuńczo – pobytowym, zdefiniowane zgodnie z polskim prawodawstwem, świadczące usługi długoterminowej pomocy dla osób niepełnosprawnych, dzieci, osób starszych oraz psychicznie chorych.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[9091]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[92] lub porozumienia[93]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[90] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[91] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[92] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[93] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych

<table>
<tr><th colspan="3">OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ</th></tr>
<tr><td rowspan="5">1. Nazwa działania/ poddziałania</td><td>Działanie 10.2</td><td>Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.1</td><td>Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - ZIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.2</td><td>Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - RIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.3</td><td>Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - OSI</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.4</td><td>Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie</td></tr>
<tr><td rowspan="4">2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania</td><td>Poddziałanie 10.2.1</td><td rowspan="4">Lepszy dostęp do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.4</td></tr>
<tr><td rowspan="4">3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego</td><td>Poddziałanie 10.2.1</td><td rowspan="4">Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.4</td></tr>
<tr><td rowspan="4">4. Lista wskaźników produktu</td><td>Poddziałanie 10.2.1</td><td rowspan="4">• Liczba wybudowanych[94]/ przebudowanych/ wyremontowanych/ objętych innymi robotami budowlanymi obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej (obligatoryjny)
• Liczba nowo utworzonych mieszkań w istniejących budynkach</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.4</td></tr>
<tr><td rowspan="4">5. Typy projektów</td><td>Poddziałanie 10.2.1</td><td rowspan="4">1. Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach w celu adaptacji ich na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione
2. Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach na potrzeby utworzenia centrów usług społecznościowych</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.4</td></tr>
</table>

[94] W działaniu 10.2 poprzez budowę rozumie się rozbudowę, odbudowę, nadbudowę

<table>
<tr><td rowspan="4">6. Typ beneficjenta</td><td>Poddziałanie 10.2.1</td><td rowspan="2">1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;
3. Podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych.
4. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
5. Organizacje pozarządowe;
6. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej);
7. Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie;
8. Instytucje kultury;
9. MŚP.</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.4</td><td>1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia;
2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia;
3. Podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych.
4. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych;
5. Organizacje pozarządowe;
6. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej);
7. Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie;
8. Instytucje kultury;
9. Lokalne Grupy Działania;
10. MŚP.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia</td><td>Poddziałanie 10.2.1</td><td rowspan="4">Nie dotyczy</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.2.4</td></tr>
</table>

8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 10.2.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 10.2.2	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku), Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej), Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 10.2.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.2.4	
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 10.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.2.2	
	Poddziałanie 10.2.3	
	Poddziałanie 10.2.4	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 10.2	51 393 205
	Poddziałanie 10.2.1	16 347 099
	Poddziałanie 10.2.2	16 162 856
	Poddziałanie 10.2.3	10 883 250
	Poddziałanie 10.2.4	8 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 10.2.1	• powiązane operacje i projekty z EFS; • Dla działań realizowanych w OSI Program Rewitalizacji • Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego • Projekty realizowane w OP X w ramach Poddziałania 10.2.1, 10.2.2, 10.2.3, 10.2.4 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
	Poddziałanie 10.2.2	
	Poddziałanie 10.2.3	
	Poddziałanie 10.2.4	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 10.2.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 10.2.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 10.2.3	Obszary Strategicznej Interwencji
	Poddziałanie 10.2.4	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz	Poddziałanie 10.2.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów		Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 10.2.2	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miasto Bielsko-Biała, Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 10.2.3	**Tryb pozakonkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
	Poddziałanie 10.2.4	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3	Zagospodarowanie otoczenia budynków objętych projektem jest możliwe do realizacji w typach projektów 1 i 2 do maksymalnego pułapu 10% kosztów kwalifikowalnych.
	Poddziałanie 10.2.4	Kosztem kwalifikowalnym mogą być prace budowlane obejmujące części wspólne całego budynku, w którym miałby się znajdować jeden lub kilka lokali socjalnych, wspomaganych lub chronionych, ale tylko pod warunkiem, że powierzchnia użytkowa tych lokali będzie większa niż 50% powierzchni użytkowej danego budynku. Limit nie ma zastosowania do przypadków, w których budynek w całości będzie przeznaczony na realizację typu projektu nr 1 oraz typu projektu nr 2. Wydatki poniesione na infrastrukturę opieki instytucjonalnej, rozumianej zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, nie będą mogły stanowić przedmiotu dofinansowania. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji

		Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 10.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.2.2	
	Poddziałanie 10.2.3	
	Poddziałanie 10.2.4	
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 10.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.2.2	
	Poddziałanie 10.2.3	
	Poddziałanie 10.2.4	
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 10.2.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 10.2.2	
	Poddziałanie 10.2.3	
	Poddziałanie 10.2.4	
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 10.2.1	W ramach działania 10.2 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 10.2 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
	Poddziałanie 10.2.2	
	Poddziałanie 10.2.3	
	Poddziałanie 10.2.4	
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 10.2.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020;
	Poddziałanie 10.2.2	
	Poddziałanie 10.2.3	
	Poddziałanie 10.2.4	

		Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Poddziałanie 10.2.4	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Poddziałanie 10.2.4	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 3) są projektami rewitalizacyjnymi, 4) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 5) nie są objęte pomocą de minimis 6) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Poddziałanie 10.2.4	5% 15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Poddziałanie 10.2.4	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze / wezwania do złożenia wniosku o dofinansowanie.
24. Minimalna	Poddziałanie 10.2.1	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych

i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Poddziałanie 10.2.4	projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Poddziałanie 10.2.4	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Poddziałanie 10.2.4	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Poddziałanie 10.2.4	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 10.2.1 Poddziałanie 10.2.2 Poddziałanie 10.2.3 Poddziałanie 10.2.4	Nie dotyczy

29. Opis działania i informacje dodatkowe
Inwestycje dotyczące mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych, muszą być realizowane w oparciu o istniejącą infrastrukturę, w powiązaniu z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej, mającym na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Minimalne wymagania jakie muszą spełniać mieszkania socjalne[95] oraz mieszkania wspomagane[9697]:

[95] Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego

[96] Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020).

lokal nadający się do zamieszkania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, którego powierzchnia pokoi przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m^2, a w wypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego 10 m^2, przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie jednak nie gorszym niż:

1) wanna lub kabina natryskowa — w łazience;
2) umywalka — w łazience;
3) miska ustępowa — w łazience lub w wydzielonym ustępie;
4) zlewozmywak;
5) czteropaleniskowa kuchenka gazowa lub na inne paliwo lub równoważna użytkowo kuchenka elektryczna.

Minimalne wymagania jakie muszą spełniać mieszkania chronione[98]:

Mieszkanie przeznaczone dla nie mniej niż 3 osób, a minimalna powierzchnia użytkowa dla jednej osoby nie może być mniejsza niż 12 m^2. Mieszkanie chronione, oprócz pomieszczeń mieszkalnych posiada co najmniej: kuchnię lub wnękę kuchenną, łazienkę, ustęp wydzielony lub miskę ustępową w łazience oraz przestrzeń komunikacji wewnętrznej.

Finansowe wsparcie ze środków EFRR nie przysługuje na przedsięwzięcia, których realizacja współfinansowana jest ze środków Funduszu Dopłat w oparciu o ustawę z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz.U. z dnia 29 grudnia 2006 r.).

W ramach działania 10.2 dopuszcza się realizację inwestycji polegających na łączeniu dwóch typów projektów.

Roboty budowlane w zdegradowanych budynkach w celu adaptacji ich na mieszkania socjalne, wspomagane i chronione jest możliwa również w przypadku pojedynczych lokali.

W działaniu 10.2 jest możliwość wyposażenia centrum usług społecznościowych oraz mieszkań socjalnych, wspomaganych i chronionych.

Realizacja projektów w ramach ww. typów projektów jest uzależniona od realizacji projektu z zakresu usług społecznych, finansowanych w ramach EFS, a dotyczących określonej grupy społecznej, dotkniętej dysfunkcją lub wykluczeniem. Wsparcie inwestycyjne projektów z EFRR ma charakter uzupełniający (dodatkowy) i możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi z EFS, które pełnią rolę wiodącą względem EFRR. Tak więc projekty muszą wykazywać charakter przedsięwzięć kompleksowych, koordynujących interwencję infrastrukturalną z wsparciem realizowanym w ramach EFS.

W ramach działania 10.2 nie ma możliwości budowy nowych obiektów.

W ramach obszarów strategicznej interwencji (OSI), wsparciem zostanie objęte miasto Bytom z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[99][100]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[101] lub

[97] W przypadku mieszkań wspomaganych realizowanych w postaci mieszkań chronionych stosuje się minimalne wymagania jak dla mieszkań chronionych.

[98] Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych

[99] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[100] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[101] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

porozumienia[102]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[102] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

<table>
<tr><th colspan="3">OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ</th></tr>
<tr><td rowspan="6">1. Nazwa działania/ poddziałania</td><td>Działanie 10.3</td><td>Rewitalizacja obszarów zdegradowanych</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.1</td><td>Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - ZIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.2</td><td>Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - RIT</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.3</td><td>Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - Konkurs</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.4</td><td>Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - OSI</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.5</td><td>Rewitalizacja obszarów zdegradowanych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie</td></tr>
<tr><td rowspan="5">2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania</td><td>Poddziałanie 10.3.1</td><td rowspan="5">Zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny.</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.4</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.5</td></tr>
<tr><td rowspan="5">3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego</td><td>Poddziałanie 10.3.1</td><td rowspan="5">• Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury(obligatoryjny).</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.4</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.5</td></tr>
<tr><td rowspan="5">4. Lista wskaźników produktu</td><td>Poddziałanie 10.3.1</td><td rowspan="5">• Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (obligatoryjny).
• Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach
• Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich (obligatoryjny).</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.4</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.5</td></tr>
<tr><td rowspan="5">5. Typy projektów</td><td>Poddziałanie 10.3.1</td><td rowspan="5">1. Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w obiektach poprzemysłowych/ powojskowych/popegeerowskich/ pokolejowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.
2. Zagospodarowywanie przestrzeni miejskich, w tym roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w obiektach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.
3. Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach wraz z zagospodarowaniem</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.3</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.4</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 10.3.5</td></tr>
</table>

		przyległego otoczenia.
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3 Poddziałanie 10.3.4	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych. 4. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; 5. Organizacje pozarządowe; 6. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej); 7. Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie; 8. Instytucje kultury 9. Przedsiębiorcy
	Poddziałanie 10.3.5	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Podmioty działające na zlecenie samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych. 4. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; 5. Organizacje pozarządowe; 6. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej); 7. Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie; 8. Instytucje kultury 9. Lokalne Grupy Działania 10. Przedsiębiorcy
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3 Poddziałanie 10.3.4	Interesariusze obszaru rewitalizacji (w tym przede wszystkim jego mieszkańcy)

	Poddziałanie 10.3.5	
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 10.3.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 10.3.2	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku), Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej), Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 10.3.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 10.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 10.3	130 433 082
	Poddziałanie 10.3.1	50 670 600
	Poddziałanie 10.3.2	27 083 232
	Poddziałanie 10.3.3	10 950 000
	Poddziałanie 10.3.4	33 729 250
	Poddziałanie 10.3.5	8 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 10.3.1	• powiązane operacje i projekty z EFS; • Programy Rewitalizacji; • System Wsparcia Rewitalizacji: ;Kontrakt terytorialny dla Województwa Śląskiego; • Rozdział IV SZOOP *Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji*, część A 1 Planowane wsparcie rewitalizacji w ramach RPO WSL 2014-2020 jako wspierające/uzupełniające rewitalizację.
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 10.3.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 10.3.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 10.3.3	Obszary Strategicznej Interwencji
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie	Poddziałanie 10.3.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów		Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 10.3.2	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miasto Bielsko-Biała, Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 10.3.3	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 10.3.4	**Tryb pozakonkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
	Poddziałanie 10.3.5	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3 Poddziałanie 10.3.4 Poddziałanie 10.3.5	1. Projekt, którego jedynym elementem jest estetyzacja parku jest niekwalifikowalny. 2. Maksymalna wartość projektu kulturalnego wynosi 2 000 000 euro kosztów kwalifikowanych. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3 Poddziałanie 10.3.4 Poddziałanie 10.3.5	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3	Nie dotyczy

trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 10.3.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 10.3.1	W ramach działania 10.3 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 10.3 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 10.3.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	

		Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3 Poddziałanie 10.3.4 Poddziałanie 10.3.5	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3 Poddziałanie 10.3.4 Poddziałanie 10.3.5	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 1) są projektami rewitalizacyjnymi, 2) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 3) nie są objęte pomocą de minimis 4) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W przypadkach niespełnienia przynajmniej jednego z warunków z pozycji 2-4: 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3 Poddziałanie 10.3.4 Poddziałanie 10.3.5	5% 15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3 Poddziałanie 10.3.4 Poddziałanie 10.3.5	Maksymalna wartość projektu kulturalnego wynosi 2 000 000 euro kosztów kwalifikowalnych. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 10.3.1 Poddziałanie 10.3.2 Poddziałanie 10.3.3 Poddziałanie 10.3.4 Poddziałanie 10.3.5	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość wydatków kwalifikowalnych projektu w

		Regulaminie konkursu/ wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 10.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 10.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 10.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 10.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 10.3.2	
	Poddziałanie 10.3.3	
	Poddziałanie 10.3.4	
	Poddziałanie 10.3.5	

29. Opis działania i informacje dodatkowe
Proces rewitalizacji powinien być prowadzony we współpracy podmiotów reprezentujących wszystkie sektory życia społeczno-gospodarczego: podmiotów publicznych (na czele z samorządem gminy), lokalnych przedsiębiorców, osób prywatnych oraz organizacji pozarządowych, a także kościołów. Rewitalizacja ma charakter kompleksowy, to znaczy, że w jej ramach prowadzony jest szereg wielowątkowych, wzajemnie uzupełniających się i wzmacniających działań, mających na celu wywołanie jakościowej pozytywnej zmiany na zidentyfikowanym obszarze. Działania dotyczące rewitalizacji obejmują zatem w głównej mierze zdegradowane obszary miejskie, zmierzające do wyrównywania społecznych różnic. Obszary rewitalizowane będą wyznaczane z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem stopnia nasilenia problemów społecznych na danym obszarze, głównie związanych z deprywacją materialną i społeczną mieszkańców danego obszaru. Realizacja projektów w ramach ww. typów projektów jest uzależniona od realizacji projektu z zakresu usług społecznych, finansowanych w ramach EFS, a dotyczących określonej grupy społecznej, dotkniętej dysfunkcją lub wykluczeniem. Wsparcie inwestycyjne projektów z EFRR ma charakter uzupełniający (dodatkowy) i możliwe jest wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi z EFS, które pełnią rolę wiodącą względem EFRR. Tak więc projekty muszą wykazywać charakter przedsięwzięć kompleksowych, koordynujących interwencję infrastrukturalną z wsparciem realizowanym w ramach EFS. W ramach działania 10.3 nie ma możliwości budowy nowych budynków.

Inwestycje wspierane z EFRR w ramach działania 10.3 będą dofinansowane w ramach instrumentów Zintegrowane Inwestycje Terytorialne oraz Regionalne Inwestycje Terytorialne. Dla miasta Bytom oraz powiązanego z nim funkcjonalnie miasta Radzionków projekty zostaną objęte procedurą pozakonkursową. W przypadku pozostałych miast wskazanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie, zakwalifikowanych jako obszary strategicznej interwencji na rzecz restrukturyzacji rewitalizacji miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze, planowanym trybem wyboru projektów będzie tryb konkursowy.

W ramach działania 10.3 wsparcie otrzymają projekty wynikające ze Strategii ZIT. Jednocześnie projekty rewitalizacyjne muszą wynikać z przyjętych przez każdą z gmin Programów Rewitalizacji (PR). Zapewnienie zgodności i komplementarności pomiędzy strategią ZIT a wszystkimi PR-ami jest zadaniem gmin biorących udział w ZIT.

Jako, iż każda ze społeczności charakteryzuje się innymi potrzebami, ich diagnoza powinna zawierać się w kompleksowym Programie Rewitalizacji tworzonym przy zaangażowaniu wszystkich aktorów lokalnej sceny: zarówno władzy samorządowej, biznesu i organizacji obywatelskich jak i samych mieszkańców.

Programy Rewitalizacji podlegać będą eksperckiej ocenie zapewnianej przez IZ RPO WSL. Podstawę do oceny Programów Rewitalizacji stanowią Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 lipca 2015 r. w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020. W konsekwencji powyższego projekty muszą wynikać z programów rewitalizacji znajdujących się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego, tj. pozytywnie ocenionych przez IZ RPO WSL 2014-2020.

Ocenę programów rewitalizacji IZ RPO WSL może dokonać za pomocą jednej z dwóch ścieżek:

- W ramach procedury opisanej w *Zasadach wsparcia rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020* stanowiących Załącznik do Uchwały nr 2483/83/V/2015 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 29 grudnia 2015 r.;
- W ramach konkursu PO PT dot. opracowania bądź aktualizacji programu rewitalizacji organizowanego wspólnie przez Ministerstwo Rozwoju i Zarząd Województwa Śląskiego.

Gmina powinna dokonać wyboru jednej z powyższych ścieżek oceny programu rewitalizacji.

Roboty budowlane (za wyjątkiem budowy nowych obiektów) w zdegradowanych budynkach wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia – w ramach tego typu projektów dopuszcza się modernizację części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych tylko jako część większego projektu mającego na celu rewitalizację zubożonych obszarów publicznych.

W ramach projektów typu 1-3 możliwy jest zakup wyposażenia. W przypadku projektów typu 1 należy pamiętać, że horyzontalne Wytyczne w zakresie rewitalizacji dopuszczają włączenie w skład obszaru rewitalizacji obszarów występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe, powojskowe, popegeerowskie, pokolejowe wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane na nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji danego obszaru, tj. przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom co najmniej w sferze społecznej.

Poddziałanie 10.3.3 dedykowane jest miastom wskazanym w KSRR 2010-2020 jako Obszary Strategicznej Interwencji wymagające rewitalizacji (Zawiercie, Wodzisław Śląski, Tarnowskie Góry, Racibórz, Będzin, Bielsko-Biała, Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jastrzębie Zdrój, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Tychy, Zabrze, Żory, Świętochłowice, Częstochowa) za wyjątkiem Bytomia i Radzionkowa.

Poddziałanie 10.3.4 dedykowane jest miastu Bytom i Radzionków.

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[103][104]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[105] lub porozumienia[106]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[103] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[104] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[105] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[106] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 10.4	Poprawa stanu środowiska miejskiego
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 10.4	Zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 10.4	• Liczba osób korzystających ze wspartej infrastruktury
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 10.4	• Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (obligatoryjny) • Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach • Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 10.4	Wybór podmiotu wdrażającego fundusz funduszy. Instrument finansowy w postaci instrumentu pożyczkowego.
6. Typ beneficjenta	Działanie 10.4	Europejski Bank Inwestycyjny jako Menadżer Funduszu Funduszy
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 10.4	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; 4. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; 5. Organizacje pozarządowe; 6. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej); 7. Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie; 8. Przedsiębiorcy; 9. Instytucje kultury; 10. Lokalne Grupy Działania; 11. Porozumienia ww. podmiotów; 12. Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe).
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 10.4	Nie dotyczy

9. Instytucja wdrażająca	Działanie 10.4	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 10.4	48 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 10.4	• Programy Rewitalizacji; • System Wsparcia Rewitalizacji; • Projekty realizowane w OP X w ramach Działania 10.4 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 10.4	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 10.4	W trybie wskazanym w art. 38 ust. 4 lit. b (i) Rozp. UE 1303/2013
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 10.4	1. Wartość pożyczki udzielonej na projekt miejski nie może przekraczać 50 mln zł. 2. Inwestycje kwalifikujące się do wsparcia muszą bezpośrednio wynikać z programu rewitalizacji obowiązującym na obszarze, na którym realizowany jest projekt. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego.
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 10.4	Nie dotyczy
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 10.4	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 10.4	Nie dotyczy

18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 10.4	Nie dotyczy
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 10.4	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia, w szczególności: Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Rozporządzenie Komisji (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 10.4	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 10.4	85% Nie przewiduje się współfinansowania z budżetu państwa.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 10.4	15%
23. Minimalna i	Działanie 10.4	Zakłada się wybór jednego Beneficjenta, który otrzyma

maksymalna wartość projektu (PLN)		dofinansowanie w wysokości całej dostępnej alokacji.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 10.4	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 10.4	48 000 000
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 10.4	Zgodny z zapisami art. 38 ust. 4 i ust. 5 Rozp. UE 1303/2013
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 10.4	Pożyczka
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 10.4	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia; 3. Podmioty działające na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego wybrane zgodnie z prawem zamówień publicznych; 4. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych; 5. Organizacje pozarządowe; 6. Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych (niewymienione wyżej); 7. Spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, spółdzielnie; 8. Przedsiębiorcy; 9. Instytucje kultury; 10. Lokalne Grupy Działania; 11. Porozumienia ww. podmiotów; 12. Podmioty działające w oparciu o umowę/ porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (tzw. projekty hybrydowe).

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 10.4	W ramach poddziałania wspierane będą kompleksowe działania mające na celu przywracanie do życia zdegradowanych społecznie, gospodarczo i środowiskowo obszarów poprzez przywrócenie im starej lub nadanie nowej funkcji. W jej ramach prowadzony będzie szereg wielowątkowych, wzajemnie

	uzupełniających się i wzmacniających działań, mających na celu wywołanie jakościowej, pozytywnej zmiany na zidentyfikowanym obszarze. Celem działań infrastrukturalnych będzie wsparcie społeczności zamieszkującej obszar zdegradowany poprzez przekształcanie zdegradowanych i nieużytkowanych obiektów przemysłowych, w których będą mogły mieścić się: galerie, teatry, sale koncertowe, kina, centra konferencyjne, kawiarnie, księgarnie, biblioteki multimedialne i inne obiekty tego rodzaju. Dla zwiększenia rentowności inwestycji dopuszcza się możliwość stworzenia w odnowionych obiektach przestrzeni dla działalności komercyjnej, takiej jak np.: powierzchnie biurowe, punkty handlowo-usługowe. Innym rodzajem inwestycji, które są możliwe do wsparcia jest odnowa powojskowych i poprzemysłowych obszarów, w celu wykreowania tam nowych funkcji: edukacyjnych, rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych czy gospodarczych (włącznie z kompleksowym przygotowaniem terenów pod działalność gospodarczą). Ponadto dopuszcza się możliwość wspierania inwestycji z zakresu odnowy miast – tego typu inwestycje będą obejmowały rewitalizację starych i zdegradowanych obszarów, charakteryzujących się brakiem dostępu do: wysokiej jakości usług, powierzchni biurowej dla MŚP, czy infrastruktury rekreacyjno-sportowej. Do tej grupy inwestycji zaliczyć można również inwestycje w rewitalizację obszarów miejskich, z włączeniem: zdegradowanych centrów małych miast, zdewastowanych dzielnic większych miast oraz zdegradowanej lub zdekapitalizowanej infrastruktury miejskiej, w szczególności w odniesieniu do budynków o wartości historycznej, bądź architektonicznej; a także inwestycje ukierunkowane na: polepszenie bezpieczeństwa publicznego, inwestycje w podstawową infrastrukturę techniczną i społeczną (z wykorzystaniem PPP). W zależności od sytuacji w danym mieście, inwestycje te mogą obejmować całe obszary lub pojedyncze budynki. **Wartość pożyczki udzielonej na projekt miejski nie może przekraczać 50 mln zł.** Inwestycje kwalifikujące się do wsparcia muszą bezpośrednio wynikać z programów rewitalizacji, które muszą znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego.

II.11 Oś Priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego

Wsparcie w ramach Osi Priorytetowej XI zakłada poprawę dostępu do wysokiej jakości edukacji. Obecnie, szybko postępujące zmiany gospodarcze wymuszają dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców, gdyż osoby bez odpowiednich kwalifikacji mają niewielkie szanse na prawidłowe wejście i funkcjonowanie na rynku pracy. W województwie śląskim, gdzie szczególnie widoczne są następstwa restrukturyzacji przemysłu konieczność sprostania tym wymaganiom dotyczy zarówno dzieci i młodzieży, jak i w znacznym stopniu osób dorosłych.

Podejmowana interwencja na wszystkich etapach kształcenia skupia się na kompetencjach i kwalifikacjach potrzebnych do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy, takich jak komunikatywność, korzystanie z nowych technologii, przedsiębiorczość, kreatywność, jak również umiejętnościach kluczowych.

Rozpoczęcie działania już na etapie wychowania przedszkolnego pozytywnie wpływa nie tylko na lepszy start edukacyjny dzieci, ale także na poprawę funkcjonowania na rynku pracy ich rodziców.

Duże znaczenie w kontekście dynamicznych zmian gospodarczych ma skoncentrowanie interwencji na szkolnictwie zawodowym, które powinno stać się coraz mocniej związane z otoczeniem, szczególnie z pracodawcami. Przewidziano również możliwość wsparcia uczniów w zakresie kształcenia ogólnego, tak, aby pozwalało ono zdobywać umiejętności przydatne w późniejszym wejściu na rynek pracy.

Jednocześnie, w związku ze zmieniającymi się warunkami otoczenia oraz rozwojem nowoczesnej technologii konieczne jest doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, aby mogli oni dostosowywać swoją wiedzę do potrzeb uczniów.

Ważny element wsparcia w ramach Osi XI stanowi również podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, które w ten sposób będą chciały wpłynąć na poprawę swojej sytuacji na rynku pracy. Idea uczenia się przez całe życie będzie realizowana również poprzez umożliwienie osobom dorosłym zdobywania umiejętności w zakresie języków obcych i ICT.

Przyjęte w Osi Priorytetowej kierunki i zakresy interwencji są zgodne z celami na poziomie krajowym, wyznaczonymi w Umowie Partnerstwa oraz odnoszą się do celów Strategii Europa 2020. Wyraża się to działaniami w zakresie poprawy dostępu do edukacji, poprawy jakości kształcenia, dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy, wzrostu udziału w kształceniu osób dorosłych, a zwłaszcza grup niedoreprezentowanych. Dla efektywnej realizacji celów wskazanych w Umowie Partnerstwa zapisy RPO WSL 2014-2020 uwzględniają realizację wsparcia przy zastosowaniu rozwiązań i narzędzi wypracowanych dotychczas, koncentracji środków na szkołach i placówkach na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji oraz indywidualizacji wsparcia.

Działania realizowane w ramach Osi Priorytetowej będą zgodnie z zasadami wskazanymi w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

XI WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

• wzrost dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w województwie śląskim;

- wzrost dostępu do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnokształcącego;
- wzrost kwalifikacji i kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych mieszkańców województwa śląskiego, w szczególności osób starszych oraz osób o niskich kwalifikacjach;
- wzrost zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego poprzez poprawę efektywności realizowanego wsparcia.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	194 894 146
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.11.1 Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 11.1	Ograniczenie przedwczesnego kończenia nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji elementarnej, kształcenia podstawowego i średniego
	Poddziałanie 11.1.1	Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - ZIT
	Poddziałanie 11.1.2	Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - RIT
	Poddziałanie 11.1.3	Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - konkurs
	Poddziałanie 11.1.4	Poprawa efektywności kształcenia ogólnego - konkurs
	Poddziałanie 11.1.5	Efektywny rozwój dzieci i młodzieży - program stypendialny
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 11.1 Poddziałanie 11.1.1 Poddziałanie 11.1.2 Poddziałanie 11.1.3	Wzrost dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w województwie śląskim.
	Poddziałanie 11.1.4 Poddziałanie 11.1.5	Wzrost dostępu do wysokiej jakości oferty kształcenia ogólnokształcącego.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 11.1 Poddziałanie 11.1.1 Poddziałanie 11.1.2 Poddziałanie 11.1.3	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu
	Poddziałanie 11.1.4	1. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (obligatoryjny); 2. Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych (obligatoryjny); 3. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (obligatoryjny); 4. Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu.
	Poddziałanie 11.1.5	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu (obligatoryjny)
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 11.1 Poddziałanie 11.1.1 Poddziałanie 11.1.2	1. Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (obligatoryjny); 2. Liczba dzieci objętych w ramach programu

	Poddziałanie 11.1.3	dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (obligatoryjny); 3. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie.
	Poddziałanie 11.1.4	1. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (obligatoryjny); 2. Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie (obligatoryjny); 3. Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych (obligatoryjny); 4. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie.
	Poddziałanie 11.1.5	Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (obligatoryjny).
5. Typy projektów	Działanie 11.1 Poddziałanie 11.1.1 Poddziałanie 11.1.2	1. Programy zapewniania dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej oparte na subregionalnej analizie deficytów w zakresie dostępności miejsc wychowania przedszkolnego zawartej w strategii ZIT/RIT, zwiększające liczbę miejsc wychowania przedszkolnego oraz podnoszące jakość edukacji, obejmujące: a. utworzenie dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego, w liczbie odpowiadającej faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej na terenie danej gminy/miasta, na których są one tworzone w tym adaptacja oraz dostosowanie pomieszczeń do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami i/lub doposażenie danej placówki w pomoce dydaktyczne, b. wydłużenie godzin pracy placówek wychowania przedszkolnego, c. podniesienie jakości edukacji przedszkolnej poprzez doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, d. rozszerzenie oferty placówek wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w

		zakresie stwierdzonych deficytów oraz zajęcia na rzecz podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej. Formy wsparcia wskazane w lit. b, c i d mogą być realizowane wyłącznie, jako uzupełnienie działań w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego (nie dotyczy realizacji wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnościami).
	Poddziałanie 11.1.3	1. Programy zapewniania dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, zwiększające liczbę miejsc wychowania przedszkolnego oraz podnoszące jakość edukacji, obejmujące: a. utworzenie dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego, w liczbie odpowiadającej faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej na terenie danej gminy/miasta, na których są one tworzone w tym adaptacja oraz dostosowanie pomieszczeń do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami i/lub doposażenie danej placówki w pomoce dydaktyczne, b. wydłużenie godzin pracy placówek wychowania przedszkolnego, c. podniesienie jakości edukacji przedszkolnej poprzez doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, d. rozszerzenie oferty placówek wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów oraz zajęcia na rzecz podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej. Formy wsparcia wskazane w lit. b, c i d mogą być realizowane wyłącznie, jako uzupełnienie działań w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego (nie dotyczy realizacji wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnościami).
	Poddziałanie 11.1.4	1. Kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej, w tym doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów; 2. Tworzenie w szkołach warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu (w powiązaniu z zaplanowanymi w projekcie

		zajęciami); 3. Realizacja kompleksowych programów wspomagających szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcia ucznia młodszego; 4. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie zgodnym z zaplanowanym wsparciem na rzecz uczniów.
	Poddziałanie 11.1.5	Wsparcie młodzieży uzdolnionej w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych, języków obcych nowożytnych, matematyki lub przedsiębiorczości (z wyłączeniem dzieci w wieku przedszkolnym) poprzez stypendia naukowe dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.
6. Typ beneficjenta	Działanie 11.1 Poddziałanie 11.1.1 Poddziałanie 11.1.2 Poddziałanie 11.1.3 Poddziałanie 11.1.4	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
	Poddziałanie 11.1.5	Samorząd Województwa Śląskiego
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 11.1 Poddziałanie 11.1.1 Poddziałanie 11.1.2 Poddziałanie 11.1.3	• Dzieci w wieku przedszkolnym; • Dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego; • Rodzice/opiekunowie prawni dzieci w wieku przedszkolnym; • Przedszkola, w tym z oddziałami integracyjnymi, przedszkola specjalne; • Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych; • Inne formy wychowania przedszkolnego; • Nauczyciele i kadra pedagogiczna przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach oraz innych formach wychowania przedszkolnego. Udział nauczycieli/kadry pedagogicznej będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do dzieci w wieku przedszkolnym. Udział rodziców/opiekunów ma charakter wyłącznie uzupełniający, który nie generuje żadnych dodatkowych kosztów w ramach projektu.
	Poddziałanie 11.1.4	• Szkoły oraz placówki realizujące kształcenie ogólne, w tym szkoły artystyczne i zawodowe, które realizują podstawę programową kształcenia ogólnego (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) oraz

		specjalne i ich organy prowadzące; • Uczniowie i wychowankowie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne, w tym szkół artystycznych i zawodowych, które realizują podstawę programową kształcenia ogólnego (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) i specjalnych; • Rodzice i opiekunowie prawni uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w tym szkoły artystyczne i zawodowe, które realizują podstawę programową kształcenia ogólnego (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) oraz specjalnych; • Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; • Pracodawcy; • Nauczyciele i pracownicy pedagogiczni szkół i placówek oświatowych; • Partnerzy społeczno – gospodarczy. Udział nauczycieli i kadry pedagogicznej będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do uczniów.
	Poddziałanie 11.1.5	Uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, tj. szczególnie uzdolnieni/ uzyskujący najlepsze wyniki w nauce.
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 11.1.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 11.1.2	1. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku); 2. Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej); 3. Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 11.1.3	Nie dotyczy
	Poddziałanie 11.1.4	Nie dotyczy
	Poddziałanie 11.1.5	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 11.1 Poddziałanie 11.1.1 Poddziałanie 11.1.2 Poddziałanie 11.1.3	Nie dotyczy

	Poddziałanie 11.1.4 Poddziałanie 11.1.5	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 11.1	80 031 554
	Poddziałanie 11.1.1	8 109 392
	Poddziałanie 11.1.2	4 679 374
	Poddziałanie 11.1.3	20 522 904
	Poddziałanie 11.1.4	40 219 884
	Poddziałanie 11.1.5	6 500 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 11.1	• Strategia ZIT, • Strategie RIT, • Program Rewitalizacji • Projekty realizowane w OP XI w ramach Poddziałania 11.1.3 i 11.1.4 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 11.1.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 11.1.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 11.1.3	W ramach Poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji
	Poddziałanie 11.1.4	W ramach Poddziałania zaplanowano realizację przedsięwzięć na Obszarach Strategicznej Interwencji
	Poddziałanie 11.1.5	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 11.1	
	Poddziałanie 11.1.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 11.1.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego

		Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku; Miasto Bielsko-Biała; Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 11.1.3 Poddziałanie 11.1.4	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 11.1.5	**Tryb pozakonkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 11.1	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 11.1	Do 10% wydatków kwalifikowalnych na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 11.1	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 20% wydatków projektu, z uwzględnieniem pkt 15
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 11.1	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 11.1	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 11.1	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu/wezwaniu do złożenia wniosku o

		dofinansowanie w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 11.1	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 11.1.1 Poddziałanie 11.1.2 Poddziałanie 11.1.3	Do 85%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 11.1.4	Do 90%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 11.1.5	Do 95%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 11.1.1 Poddziałanie 11.1.2 Poddziałanie 11.1.3	15%
	Poddziałanie 11.1.4	10%
	Poddziałanie 11.1.5	5%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 11.1	Minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN Maksymalna wartość projektu wskazana jest w Regulaminie konkursu/Wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 11.1	Nie dotyczy

25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 11.1	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 11.1	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 11.1	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 11.1	Nie dotyczy

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 11.1	Dokument regulujący sposób realizacji przedsięwzięć w ramach Działania 11.1 stanowią *Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.* W przypadku realizacji form wsparcia zakładających nabycie kompetencji (skierowanych zarówno do uczniów, jak i nauczycieli), fakt nabycia kompetencji odbywa się w ramach następujących etapów: a) ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się).
Poddziałanie 11.1.1, Poddziałanie 11.1.2, Poddziałanie 11.1.3	1. Finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego, w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS, odbywa się przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego, odbywa się także przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. 2. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok

	rozpoczęcia realizacji projektu. Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami. 3. Interwencja w powyższym zakresie nie jest możliwa w sytuacji, gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego. 4. Realizacja wsparcia na rzecz OWP powinna zostać każdorazowo poprzedzona diagnozą. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez OWP, organ prowadzący OWP lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy OWP tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu. 5. Nowe miejsca wychowania przedszkolnego są tworzone: a. w istniejącej bazie oświatowej, w tym np.: w budynkach po zlikwidowanych placówkach oświatowych, pomieszczeniach domów kultury, żłobkach, itd., albo b. w budynkach innych niż wymienione w ppkt a, w tym np.: zlokalizowanych przy urzędach gminy, w pomieszczeniach remiz strażackich, w pomieszczeniach ośrodków zdrowia, albo c. w funkcjonujących OWP, albo d. w nowej bazie lokalowej, z uwzględnieniem nw. warunków: • inwestycje infrastrukturalne są finansowane ze środków EFRR w ramach PI 10(a) albo ze środków EFS w ramach cross-financingu, na zasadach, o których mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020; • wydatki na inwestycje infrastrukturalne, są ponoszone, gdy organ prowadzący nie dysponuje infrastrukturą, która byłaby możliwa do wykorzystania na potrzeby edukacji przedszkolnej; • potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym (w perspektywie kolejnych 3 lat); • infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania; e. w ramach projektów ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego możliwe są działania obejmujące m.in. następujące kategorie wydatków: • dostosowanie lub /adaptacja pomieszczeń, w tym m. in. do wymogów budowalnych, sanitarno-higienicznych, zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania;

	• dostosowanie istniejącej bazy lokalowej przedszkoli do nowo tworzonych miejsc wychowania przedszkolnego; • zakup i montaż wyposażenia, w tym m. in. mebli, wyposażenia wypoczynkowego, sprzętu TIK, oprogramowania, itp.; • zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu lub narzędzi dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy dydaktycznych, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania; • budowa, wyposażenie i montaż placu zabaw wraz z bezpieczną nawierzchnią i ogrodzeniem; • modyfikacja przestrzeni wspierająca rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci; • zapewnienie przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy działalności bieżącej nowo utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego, z zastrzeżeniem pkt 7, w tym: koszty wynagrodzenia nauczycieli i personelu zatrudnionego w ośrodkach wychowania przedszkolnego , koszty żywienia dzieci; • inne wydatki, o ile są niezbędne do uczestnictwa konkretnego dziecka w wychowaniu przedszkolnym oraz prawidłowego funkcjonowania ośrodkach wychowania przedszkolnego; 6. Wydatki wymieniowe w pkt 4 lit. e mogą być ponoszone również na dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, jednak wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z diagnozy potrzeb i stopnia niedostosowania ośrodka wychowania przedszkolnego. 7. W umowach o dofinansowanie projektu zawieranych z beneficjentami będą zawarte postanowienia zobowiązujące do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość powinna być rozumiana jako instytucjonalna gotowość ośrodków wychowania przedszkolnego do świadczenia usług przedszkolnych w ramach utworzonych w projekcie miejsc wychowania przedszkolnego ze środków innych niż europejskie. Liczba zadeklarowanych w arkuszu organizacyjnym placówki miejsc wychowania przedszkolnego uwzględnia dokładną liczbę miejsc utworzonych w projekcie. 8. Zakres wsparcia w obszarze wychowania przedszkolnego może obejmować rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów pod następującymi warunkami spełnionymi łącznie: a. dodatkowe zajęcia w publicznych OWP są realizowane poza czasem bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki , określonym w art. 6 ust. 1 pkt 2, art. 6 ust 2 i art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty. Ponadto, zajęcia

	dodatkowe, o których mowa w Wytycznych mogą być realizowane także w czasie bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki; b. katalog dodatkowych zajęć jest zgodny z Wytycznymi zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020; c. dodatkowe zajęcia dotyczą kwestii kluczowych z perspektywy wyrównywania deficytów w edukacji przedszkolnej w konkretnej gminie/mieście, z uwzględnieniem możliwości ich kontynuacji, np. przez nauczycieli wychowania przedszkolnego po zakończeniu realizacji projektu; d. dodatkowe zajęcia są prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci objętych wsparciem w tym OWP; e. dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których w analogicznym zakresie obszarowym, co do treści i odbiorców (ogólnej liczby dzieci w OWP) nie były finansowane od co najmniej 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie (średniomiesięcznie); f. dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego ośrodka wychowania przedszkolnego, niezależnie od liczby nowo utworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego. Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych może stanowić nie więcej niż 30% kosztów bezpośrednich projektu. Limit nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami. 9. Korzystanie z finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego obliguje organ prowadzący OWP do złożenia zobowiązania do sfinansowania działalności bieżącej wyłącznie ze środków EFS bądź ze środków dotacji budżetu gminy. W przypadku publicznych OWP prowadzonych przez podmioty inne niż JST oraz niepublicznych OWP, informacje dotyczące liczby dzieci korzystających z nowo utworzonych w ramach projektu EFS miejsc wychowania przedszkolnego nie mogą być uwzględniane przez organ prowadzący w przekazywanych comiesięcznie organowi dotującemu sprawozdaniach w okresie 12 miesięcy finansowania działalności bieżącej nowo tworzonych miejsc w ramach projektu EFS.. 10. W celu upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci z niepełnosprawnościami, zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, jest możliwe finansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień, w tym np. zatrudnienie asystenta dziecka, dostosowania posiłków z uwzględnieniem specyficznych potrzeb żywieniowych wynikających z niepełnosprawności dziecka, zakup pomocy dydaktycznych adekwatnych do specjalnych potrzeb edukacyjnych wynikających z niepełnosprawności, w oparciu o indywidualnie przeprowadzoną diagnozę. 11. Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w

	tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych, odbywa się głównie poprzez: a. kursy i szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. poz. 131); b. wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli; c. współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, ośrodków wychowania przedszkolnego i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. 12. W ramach wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego będą preferowane działania służące poprawie kompetencji lub kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej. 13. Wsparcie na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli trwa nie dłużej niż finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego. 14. Realizacja projektu w zakresie doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania ww. grupy docelowej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz analizą zapotrzebowania ośrodków wychowania przedszkolnego na określone kompetencje i kwalifikacje. 15. Zajęcia na rzecz podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej muszą być zgodne z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.* Podejmowane w ramach Poddziałania 11.1.3 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia stanowią **dopełnienie kompleksowego** programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli dedykowanej OSI) powinny **stanowić uzupełnienie przedsięwzięć** rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR.
Poddziałanie 11.1.4	1. Wsparcie w ramach wszystkich typów projektów będzie stanowiło uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie).

	2. Wsparcie w ramach wszystkich typów projektów jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia (o ile projekt obejmuje wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu. 3. Wsparcie udzielane w ramach typów projektów 1 i 2 zostanie skierowane do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najsłabsze wyniki edukacyjne. Zakres danych podlegających ocenie oraz sposób ich pomiaru zostaną każdorazowo określone przez Instytucję Organizującą Konkurs za pomocą kryterium dostępu i jego definicji. 4. Wsparcie w ramach typu projektu nr 1 obejmuje w szczególności: a) realizację projektów edukacyjnych w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem; b) realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów lub słuchaczy mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacji; c) realizację różnych form rozwijających uzdolnienia; d) wdrożenie nowych form i programów nauczania; e) tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowotarskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych; f) organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów lub słuchaczy; g) nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu realizacji programów edukacyjnych; h) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL; i) doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów lub słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi;

	j) realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą. 5. Wsparcie ukierunkowane na realizację projektów edukacyjnych musi być zgodne z następującymi warunkami: a) zakres tematyczny projektu edukacyjnego finansowanego ze środków EFS może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego; b) projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany jako projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin; 6. Wsparcie w ramach typu projektu nr 2 obejmuje w szczególności: a) wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki; b) doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu; c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki. 7. Wsparcie w ramach ww. typu projektu lit. a musi być zgodne z następującymi warunkami: a) katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych obejmuje: i. podstawowe wyposażenie pracowni (wagi, szafy laboratoryjne itp.); ii. sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów, obserwacji (przyrządy pomiarowe, przyrządy optyczne, szkło laboratoryjne, szkiełka mikroskopowe itp.), w tym narzędzia TIK wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi; iii. odczynniki lub substancje chemiczne; iv. środki czystości; v. pomoce dydaktyczne (środki trwałe, mapy, atlasy, roczniki statystyczne itp.); b) szczegółowy katalog wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych został opracowany przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN; c) istnieje możliwość zakupu wyposażenia o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu; d) możliwe jest sfinansowanie w ramach projektów kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń na potrzeby pracowni szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania; e) liczba zestawów laboratoryjnych (doświadczalnych) zakupionych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych jest zależna od wielkości szkoły lub placówki systemu oświaty, mierzonej liczbą uczniów, a także liczby grup zadaniowych, które będą realizowały doświadczenia. Co do zasady,

	jeden zestaw laboratoryjny jest przewidziany dla grupy zadaniowej liczącej od 2 do 5 osób; f) katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni matematycznych obejmuje: i. podstawowe wyposażenie pracowni (szafy, ławki itp.); ii. sprzęt niezbędny do przeprowadzania zajęć, w tym narzędzia Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi; iii. środki do utrzymywania czystości sprzętu; iv. pomoce dydaktyczne, w tym: • przyrządy do nauki o zbiorach i okręgach; puzzle i układanki; • zestawy do liczenia, ważenia i klasyfikacji (liczmany, liczydła, wagi, zestawy do nauki tabliczki mnożenia; • przyrządy tablicowe (linijki, ekierki, głębokościomierze, mikrometry, kątomierze, taśmy miernicze, suwmiarki, przymiary, cylindry miarowe); • przyrządy, zestawy do budowy brył przestrzennych i szkieletów brył (klocki, modele do budowy brył, elementy do łączenia, narzędzia do rysowania odwzorowań figur płaskich, geoplany; • przyrządy, zestawy do mierzenia jednostek i objętości (dynamometry, wagi, odważniki, szalki, klepsydry, cylindry, miarki objętości, termometry); • przyrządy, zestawy do nauki rachunku prawdopodobieństwa (kostki, klocki, modele do demonstracji); • zestawy tablicowe/ plansze dydaktyczne do prezentacji poszczególnych zagadnień matematycznych w tym potęg, pierwiastków, algebry, trygonometrii itd.; g) liczba zestawów ćwiczeniowych zakupionych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni matematycznych jest zależna od wielkości szkoły lub placówki systemu oświaty, mierzonej liczbą uczniów, a także liczby grup zadaniowych, które będą realizowały zadania. Co do zasady, jeden zestaw jest przewidziany dla grupy zadaniowej liczącej nie więcej niż od 2 do 5 osób; h) wyposażenie szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych i matematyki powinno być dostosowane do potrzeb ich użytkowników, w tym wynikających z niepełnosprawności; i) zakupione wyposażenie powinno być dostosowane do odpowiedniego etapu edukacyjnego i zakresu realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (podstawowego lub rozszerzonego); j) limit wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych oraz cross-financingu wynosi **20%** wartości projektu.. 8. Wsparcie w ramach doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych lub matematyki, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu obejmuje formy wsparcia wymienione w typie projektu nr 4. 9. Wsparcie w ramach kształtowania i rozwijania kompetencji uczniów

	lub słuchaczy w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki obejmuje formy wsparcia wymienione w typie projektu nr 1. 10. Instytucja Organizująca Konkurs preferować będzie projekty ukierunkowane na stworzenie nowych lub doposażenie istniejących pracowni międzyszkolnych, zlokalizowanych w szkole lub placówce systemu oświaty, podlegającej pod konkretny organ prowadzący i dostępnych dla szkół lub placówek oświatowych funkcjonujących w ramach tego organu. 11. Realizacja kompleksowych programów wspomagających szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, obejmą II etap edukacyjny (klasy IV-VI szkoły podstawowej) oraz III etap edukacyjny (gimnazjum). Programy wspomagające szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem z niepełnosprawnością mogą być realizowane na wszystkich etapach edukacyjnych, natomiast ucznia młodszego - do etapu gimnazjum włącznie. 12. Wsparcie w ramach typu projektu nr 3 ukierunkowane jest na realizację kompleksowych programów wspomagających szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego. Wsparcie w ramach przedmiotowego typu projektu może obejmować w szczególności: a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania; b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy; c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty. 13. Doposażenie bazy dydaktycznej szkół i placówek systemu oświaty w ramach typu projektu nr 3 obejmuje zakup m. in.: a) specjalistycznego oprogramowania, b) materiałów do diagnozy, wspomagania rozwoju i korygowania deficytów takich jak: wady wymowy, dysleksja, wady postawy, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, c) materiałów do diagnozy i terapii specyficznych trudności w uczeniu się, również takich, które wynikają z potrzeb ucznia młodszego,

	d) sprzętu specjalistycznego, wspierającego funkcjonowanie uczniów z niepełnosprawnością w szkole lub placówce, e) podręczników szkolnych i materiałów dydaktycznych dostosowanych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością. 14. Przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy w ramach typu operacji nr 3 musi być zgodne z następującymi warunkami: a) zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz przygotowania nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy obejmuje formy wsparcia wymienione w typie operacji nr 4, b) Instytucja Organizująca Konkurs zapewnia możliwość wykorzystania lokalnych zasobów specjalistycznych placówek specjalnych, ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych; c) Instytucja Organizująca Konkurs zapewnia, że w ramach wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli preferowane będą działania służące poprawie kompetencji w zakresie pedagogiki specjalnej; d) Instytucja Organizująca Konkurs zapewnia, że w ramach wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności, kwalifikacji lub kompetencji nauczycieli preferowane będą działania służące poprawie kompetencji wychowawczych.. 15. Zakupione pomoce, sprzęt specjalistyczny lub podręczniki, a także wiedza i umiejętności przeszkolonych nauczycieli będą wykorzystywane w ramach działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty, odpowiednio do: a) organizowania i udzielania przez szkoły i placówki systemu oświaty pomocy psychologiczno-pedagogicznej w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz w formach wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno –pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach; b) opracowania i realizacji w trakcie bieżącej pracy z uczniem indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego zgodnie z przepisami odpowiednio rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 20151113); c) opracowania i realizacji w trakcie bieżącej pracy z uczniem

	indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013 r. poz. 529). 16. Działania w zakresie wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty musi być zgodne z następującymi warunkami: a) środki EFS dostępne w ramach RPO mogą zostać wykorzystane na realizację działań uzupełniających ofertę pomocy psychologiczno-pedagogicznej, obejmujących w szczególności: i. zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach: zajęć korekcyjno–kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym; ii. zajęć dydaktyczno–wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego; iii. warsztatów; iv. porad i konsultacji; b) wsparcie uczniów zdolnych może odbywać się wyłącznie w celu kształtowania i rozwijania ich kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno–przyrodniczych, TIK, językowych) oraz postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej). Wsparcie uczniów zdolnych powinno być realizowane na zasadach określonych w I typie realizacji projektów; c) do realizacji ww. form wsparcia wymienionych w lit. a i b jest rekomendowane jest wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL; d) realizacja ww. form wsparcia, o których mowa w lit. a i b, musi wynikać z diagnozy indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów; e) działania wymienione w lit. a i b będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12

	miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). Warunek nie dotyczy działań zrealizowanych w ramach PO KL albo programów rządowych. 17. Wsparcie w zakresie typu projektu nr 3 może być realizowane z wykorzystaniem lokalnych zasobów specjalistycznych placówek specjalnych, ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych. Placówki te mogą występować w projekcie w charakterze partnerów lub realizatorów części usług skierowanych zarówno do uczniów, jak i nauczycieli. 18. Wsparcie w ramach typu projektu nr 4 obejmuje w szczególności: a) kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe; b) wspieranie istniejących, budowanie nowych i modernizowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli; c) realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania; d) staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty; e) współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np.: szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi; f) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 PO KL. 19. Program wspomagania jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek systemu oświaty, który musi być zgodny z następującymi warunkami: a) program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej); b) zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów; c) realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy: i. przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy

	zespołowej); ii. prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku , m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli; iii. monitorowanie i ocena procesu wspomagania w wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty. 20. Formy wsparcia w ramach Poddziałania prowadzone są z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub słuchaczy objętych wsparciem. 21. Wyposażenie szkół lub placówek w nowoczesne pomoce dydaktyczne i narzędzia TIK oraz związane z tym podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych nauczycieli, nie może być realizowane, jako samodzielne zadanie w projekcie. Jest możliwe, o ile stanowi element niezbędny do realizacji zaplanowanego wsparcia uczniów. 22. W ramach Poddziałania nie jest możliwe udzielanie pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych. 23. Podejmowane w ramach Poddziałania 11.1.4 (w zakresie puli dedykowanej OSI) przedsięwzięcia stanowią **dopełnienie kompleksowego** programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania (w zakresie puli dedykowanej OSI) powinny **stanowić uzupełnienie przedsięwzięć** rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR.

II.11.2 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 11.2	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe uczniów
	Poddziałanie 11.2.1	Wsparcie szkolnictwa zawodowego - ZIT
	Poddziałanie 11.2.2	Wsparcie szkolnictwa zawodowego - RIT
	Poddziałanie 11.2.3	Wsparcie szkolnictwa zawodowego - konkurs
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 11.2 Poddziałanie 11.2.1, Poddziałanie 11.2.2, Poddziałanie 11.2.3	Wzrost zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego poprzez poprawę efektywności realizowanego wsparcia.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 11.2 Poddziałanie 11.2.1, Poddziałanie 11.2.2, Poddziałanie 11.2.3	1. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS (obligatoryjny); 2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny).
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 11.2 Poddziałanie 11.2.1, Poddziałanie 11.2.2, Poddziałanie 11.2.3	1. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy (obligatoryjny); 2. Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie (obligatoryjny); 3. Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego (obligatoryjny).
5. Typy projektów	Działanie 11.2 Poddziałanie 11.2.1, Poddziałanie 11.2.2, Poddziałanie 11.2.3	1. Poprawa jakości edukacji w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe we współpracy z otoczeniem, w szczególności z pracodawcami, poprzez: a. doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, b. podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia, c. rozwój współpracy szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, d. rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego;

		2. Realizacja działań w zakresie stworzenia w szkole i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe warunków kształcenia zawodu, odzwierciedlających naturalne warunki pracy.
6. Typ beneficjenta	Działanie 11.2 Poddziałanie 11.2.1, Poddziałanie 11.2.2, Poddziałanie 11.2.3	Wszystkie podmioty - z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 11.2 Poddziałanie 11.2.1, Poddziałanie 11.2.2, Poddziałanie 11.2.3	• Uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe; • Młodociani pracownicy; • Szkoły ponadgimnazjalne i placówki prowadzące kształcenie zawodowe; • Szkoły specjalne przysposabiające do pracy; • Pracodawcy/Przedsiębiorcy/Rzemieślnicy oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia; • Nauczyciele zawodu i pracownicy pedagogiczni szkół ponadgimnazjalnych i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, instruktorzy praktycznej nauki zawodu; • Uczniowie ze specjalnymi potrzebami; • Doradcy zawodowi i brokerzy edukacyjni; • Rodzice i opiekunowie prawni dzieci w wieku szkolnym; • Jednostki samorządu terytorialnego oraz inne organy prowadzące szkoły zawodowe; • Partnerzy społeczno – gospodarczy. Udział nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do uczniów.
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 11.2.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 11.2.2	1. Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą

		w Rybniku); 2. Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej); 3. Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 11.2	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 11.2	53 493 650
	Poddziałanie 11.2.1	25 941 662
	Poddziałanie 11.2.2	11 539 606
	Poddziałanie 11.2.3	16 012 382
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 11.2	strategia ZIT, strategie RIT
12. Instrumenty terytorialne	Podziałanie 11.2.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Podziałanie 11.2.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Podziałanie 11.2.3	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 11.2	
	Podziałanie 11.2.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 11.2.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku; Miasto Bielsko-Biała Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego

	Podziałanie 11.2.3	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 11.2	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 11.2	Do 10% wydatków kwalifikowalnych na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 11.2	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 20% wydatków projektu, z uwzględnieniem pkt 15
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 11.2	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 11.2	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 11.2	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)

20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 11.2	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 11.2	Do 95%. Maksymalny % poziomu dofinasowania określony jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 11.2	5%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN))	Działanie 11.2	Minimalna wartość projektu wynosi 100 000 PLN Maksymalna wartość projektu wskazana jest w Regulaminie konkursu.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 11.2	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 11.2	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 11.2	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 11.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych	Działanie 11.2	Nie dotyczy

odbiorców instrumentów finansowych		

29. Dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 11.2	1. Realizacja wsparcia w ramach Działania jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę prowadzącą kształcenie zawodowe lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. 2. Zakres wsparcia udzielanego nauczycielom zawodu i instruktorom praktycznej nauki zawodu w ramach Działania obejmuje w szczególności: a) kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z nauczanym zawodem, w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, b) praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w tym przede wszystkim w przedsiębiorstwach lub u pracodawców działających na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka prowadząca kształcenie zawodowe, c) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczanym zawodem (branżowe, specjalistyczne), d) budowanie lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia, e) realizację programów wspomagania, f) programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw, g) wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL. 3. Program wspomagania jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, który musi być zgodny z następującymi warunkami: a) program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce prowadzącej kształcenie zawodowe w wykonywaniu

	przez nią zadań z zakresu teoretycznego i praktycznego przygotowania uczniów do wykonywania zawodu; b) zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów; c) realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy: i. przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę prowadzącą kształcenie zawodowe zadań z zakresu teoretycznego i praktycznego przygotowania uczniów do wykonywania zawodu; ii. prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli; iii. monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe. 4. Wsparcie udzielane nauczycielom zawodu i instruktorom praktycznej nauki zawodu w ramach Działania musi być zgodne z następującymi warunkami: a) zakres doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego jest zgodny z potrzebami wynikającymi z planu rozwoju szkoły lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe, z zapotrzebowania ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli kształcenia zawodowego określonych kwalifikacji lub kompetencji oraz z zapotrzebowania rynku pracy, b) realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty, c) realizacja wsparcia na rzecz nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim i lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli, d) praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin, e) studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne lub szkolenia powinny umożliwić uzyskanie przygotowania pedagogicznego lub kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu zgodnie z przepisami w

	sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, f) studia podyplomowe realizowane w ramach RPO powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. 5. Instytucja Organizująca Konkurs zapewni preferencję dla realizacji w pierwszej kolejności studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, zawodów wprowadzonych w efekcie modernizacji oferty kształcenia zawodowego albo nowoutworzonych kierunków nauczania lub zawodów, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego. 6. Zakres wsparcia udzielanego na rzecz uczniów szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe w ramach Działania obejmuje m. in.: a) praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych, b) staże zawodowe obejmujące realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami lub wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego, c) wdrożenie nowych, innowacyjnych form kształcenia zawodowego, d) dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, umożliwiające uczniom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych, e) organizowanie kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich, f) udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych, g) wsparcie uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększających ich szanse na rynku pracy, h) doradztwo edukacyjno-zawodowe, i) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL, j) przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców, obejmujące naukę zawodu lub

	przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy. Realizacja ww. formy wsparcia powinna być przeprowadzona w zakresie i na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (Dz. U. z 2014 r. poz. 432). 7. Działania realizowane na rzecz uczniów szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe w ramach Działania muszą być prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem. 8. Wsparcie będzie stanowiło uzupełnienie działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). W przypadku staży zawodowych obejmujących realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami wsparcie kierowane jest do tych szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia. 9. Wsparcie ukierunkowane na realizację praktyk zawodowych i staży zawodowych musi być zgodne z następującymi warunkami: a) możliwa jest organizacja praktyk i staży u pracodawców lub przedsiębiorców, z zastrzeżeniem że: i. praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Praktyki zawodowe realizowane w zasadniczej szkole zawodowej nie są formą praktycznej nauki zawodu, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu; ii. staże zawodowe organizowane w ramach kształcenia zawodowego praktycznego dotyczą uczniów techników, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia; iii. staże zawodowe wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego organizuje się dla uczniów techników w celu zwiększenia wymiaru praktyk zawodowych objętych podstawą programową nauczania danego zawodu; iv. staże zawodowe organizowane są również dla uczniów innych szkół

	lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe; b) okres realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego wynosi minimum 150 godzin i nie więcej niż 970 godzin w odniesieniu do udziału jednego ucznia w ww. formach wsparcia; c) za udział w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym uczniowie otrzymują stypendium. Pełna kwota stypendium jest wypłacana za każde kolejne przepracowane 150 godzin. W przypadku realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w innym wymiarze, wysokość stypendium wliczana jest proporcjonalnie. Wysokość stypendium określa każdorazowo Instytucja Organizująca Konkurs w Regulaminie konkursu, niemniej nie może ona przekroczyć połowy średniego wynagrodzenia (brutto) za pracę w danym województwie, wyliczaną na podstawie aktualnych danych GUS. W przypadku staży zawodowych realizowanych w ramach kształcenia zawodowego praktycznego, o których mowa lit. a ppkt ii, wysokość stypendium nie może być niższa niż to wynika z przepisów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, regulujących zasady wynagradzania młodocianych w kolejnych latach nauki; d) na czas trwania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego jest zawierana pisemna umowa pomiędzy stronami zaangażowanymi w realizację praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Umowa powinna określać co najmniej wskazanie liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, okres realizacji i miejsce odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, wynagrodzenie praktykanta lub stażysty, a także zobowiązanie do wyznaczenia opiekuna praktykanta lub stażysty po stronie podmiotu przyjmującego na praktykę zawodową lub staż zawodowy; e) praktyka zawodowa lub staż zawodowy są realizowane na podstawie programu opracowanego przez nauczyciela oraz dyrektora szkoły lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe we współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na praktykę zawodowa lub staż zawodowy. Program powinien być opracowany i przygotowany w formie pisemnej oraz powinien wskazywać konkretne cele edukacyjne (kompetencje i umiejętności), które osiągnie praktykant lub stażysta, treści edukacyjne, zakres obowiązków praktykanta lub stażysty a także harmonogram realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Przy ustalaniu programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe praktykanta lub stażysty. Program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia stanowiska pracy praktykanta lub stażysty podczas odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego oraz

	procedur wdrażania praktykanta lub stażysty do pracy i monitorowania stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych; f) podmiot przyjmujący na praktykę zawodową lub staż zawodowy: i. zapewnia odpowiednie stanowisko pracy praktykanta lub stażysty, wyposażone w niezbędne sprzęty, narzędzia i zaplecze, udostępnia warsztaty, pomieszczenia, zaplecze techniczne, zapewnia urządzenia i materiały zgodnie z programem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego i potrzebami praktykanta lub stażysty wynikającymi ze specyfiki zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, wymogów technicznych miejsca pracy, a także z niepełnosprawności lub stanu zdrowia; ii. szkoli praktykanta lub stażystę na zasadach przewidzianych dla pracowników w zakresie BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznaje go z obowiązującym regulaminem pracy na stanowisku, którego dotyczy praktyka zawodowa lub staż zawodowy; iii. sprawuje nadzór nad odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w postaci wyznaczenia opiekuna praktyki lub stażu; iv. monitoruje postępy i nabywanie nowych umiejętności przez praktykanta lub stażystę, a także stopień realizacji treści i celów edukacyjnych oraz regularnie udziela praktykantowi lub stażyście informacji zwrotnej; v. wydaje praktykantowi lub stażyście - niezwłocznie po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego - dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera co najmniej następujące informacje: datę rozpoczęcia i zakończenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, cel i program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, opis zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, opis kompetencji uzyskanych przez praktykanta lub stażystę w wyniku praktyki zawodowej lub stażu zawodowego oraz ocenę praktykanta lub stażysty dokonaną przez opiekuna praktyki lub stażu; g) katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty związane z odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP praktykanta lub stażysty itp.) w wysokości nieprzekraczającej 5 000 zł na 1 osobę odbywającą praktykę zawodową lub staż zawodowy. Powyższa kwota może zostać zwiększona jedynie w sytuacji konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z udziałem uczniów w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym, wynikających ze zwiększonego wymiaru czasu trwania ww. form wsparcia; h) na etapie przygotowań do realizacji programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego są wyznaczani opiekunowie praktykantów

	lub stażystów. Każdy przyjęty praktykant lub stażysta ma przydzielonego opiekuna. Na jednego opiekuna praktyki lub stażu nie może przypadać jednocześnie więcej niż 6 praktykantów lub stażystów. Opiekun praktykanta lub stażysty jest wyznaczany po stronie podmiotu przyjmującego ucznia na praktykę zawodową lub staż zawodowy; i) do zadań opiekuna praktykanta lub stażysty należy w szczególności: i. diagnoza kompetencji i kwalifikacji praktykanta lub stażysty (we współpracy z nauczycielem); ii. określenie celu i programu praktyki lub stażu (we współpracy z nauczycielem); iii. udzielenie praktykantom lub stażystom informacji zwrotnej w trakcie realizacji oraz po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego; iv. nadzór nad prawidłową realizacją i harmonogramem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego; j) koszty wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty u pracodawcy powinny uwzględniać jedną z opcji: i. refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty w zakresie odpowiadającym częściowemu lub całkowitemu zwolnieniu go od świadczenia pracy na rzecz realizacji zadań związanych z opieką nad grupą praktykantów lub stażystów, o której mowa w lit. h, przez okres 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, w wysokości obliczonej jak za urlop wypoczynkowy, ale nie więcej niż 5000 zł brutto. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów; ii. refundację pracodawcy dodatku do wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, w sytuacji, gdy nie został zwolniony od świadczenia pracy, w wysokości nieprzekraczającej 10% jego zasadniczego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi składnikami wynagrodzenia wynikającego ze zwiększonego zakresu zadań (opieka nad grupą praktykantów lub stażystów, o której mowa w lit. h, ale nie więcej niż 500 zł brutto, za realizację 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów); iii. refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, który będzie pełnił funkcję instruktora praktycznej nauki zawodu i dla którego praca z uczniami będzie stanowić podstawowe zajęcie – do wysokości wynagrodzenia określonego w § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu; k) wynagrodzenie przysługujące opiekunowi praktykanta lub stażysty

	jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w lit. i, nie zależy natomiast od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy. IZ RPO w uzasadnionych przypadkach może podjąć decyzję o innej kwocie wynagrodzenia opiekunów praktykantów lub stażystów. 10. Instytucja Organizująca Konkurs preferować będzie projekty, w których pracodawcy partycypują finansowo w wymiarze co najmniej 5% w kosztach organizacji i prowadzenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. 11. Zakres wsparcia udzielanego na rzecz tworzenia w szkołach lub placówkach prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów obejmuje wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego. Zakres udzielanego wsparcia musi być zgodny z następującymi warunkami: a) szczegółowy katalog wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów został opracowany przez MEN[107] i jest udostępniony za pośrednictwem strony internetowej www.koweziu.edu.pl. IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem; b) istnieje możliwość zakupu wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu; c) w przypadku, gdy zawód nie został ujęty w katalogu wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych, zakup wyposażenia pracowni dokonywany jest zgodnie z podstawą programową dla danego zawodu; d) możliwe jest sfinansowanie w ramach projektów kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania; e) wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia. Diagnoza powinna uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe; f) inwestycje infrastrukturalne są finansowane ze środków EFRR w ramach PI 10(a) albo ze środków EFS w ramach cross-financingu, na warunkach, o których mowa w Wytycznych w zakresie

[107] http://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedsiewziec-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spolecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/

	kwalifikowalności wydatków; g) inwestycje infrastrukturalne są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie poniższe warunki: i. nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury; ii. potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb; iii. infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania; h) inwestycje infrastrukturalne mogą być realizowane w ramach projektów zintegrowanych, o których mowa w art. 32 Ustawy (dotyczy projektów finansowanych ze środków EFS w ramach PI 10(i) oraz EFRR w ramach PI 10(a)). Warunek nie ma zastosowania dla projektów finansowanych wyłącznie z EFS z wykorzystaniem cross-financingu. 12. Zakres wsparcia udzielanego na rzecz rozwoju współpracy szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, obejmuje m. in.: a) włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, przez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, CKZIU, u pracodawców lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodach w charakterze egzaminatorów; b) tworzenie klas patronackich w szkołach; c) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy; d) opracowanie lub modyfikację programów nauczania; e) wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL; f) współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi. Działania, o których mowa w ppkt. c i d, muszą być prowadzone z uwzględnieniem prognoz dotyczących zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach, z wykorzystaniem ogólnopolskich i regionalnych badań i analiz oraz uzupełniająco informacji ilościowych i jakościowych dostępnych za pośrednictwem powołanego z inicjatywy Komisji Europejskiej portalu *EU Skills Panorama.* 13. Obowiązkowy element projektu stanowi realizacja wysokiej jakości

	praktyk i/lub staży zawodowych dla uczniów u pracodawców. Szczegółowe zasady ich organizacji uregulowane zostały powyżej. 14. W przypadku realizacji form wsparcia zakładających nabycie kompetencji (skierowanych zarówno do uczniów, jak i nauczycieli), ocena nabycia kompetencji odbywa się w oparciu o następujące etapy: a) ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się). 15. Projekty związane z zakupem sprzętu lub infrastruktury (w ramach cross-financingu) w szkołach i placówkach edukacyjnych będą finansowane wyłącznie, jeżeli zostanie zagwarantowana trwałość inwestycji z EFS.

II.11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 11.3	Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 11.3	Wzrost zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego poprzez poprawę efektywności realizowanego wsparcia.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 11.3	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia (obligatoryjny).
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 11.3	1. Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie (obligatoryjny); 2. Liczba osób uczestniczących w szkolnych formach kształcenia w programie (obligatoryjny); 3. Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie (obligatoryjny).
5. Typy projektów	Działanie 11.3	1. Kwalifikacyjne kursy zawodowe dla osób dorosłych, zainteresowanych zdobyciem nowej kwalifikacji lub szkolenia przygotowujące do egzaminu sprawdzającego, czeladniczego lub mistrzowskiego; 2. Kursy umiejętności zawodowych; 3. Pozaszkolne formy rozwoju kompetencji ogólnych, w tym kursy kompetencji ogólnych – możliwy do realizacji wyłącznie w powiązaniu z kwalifikacyjnymi kursami zawodowymi; 4. Kursy, inne niż wymienione, umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych; 5. Programy formalnej oceny i potwierdzania umiejętności/wiedzy uzyskanych w sposób pozaformalny i nieformalny w odniesieniu do kwalifikacji zawodowych; 6. Kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych, z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia i kwalifikacji zawodowych; 7. Realizacja działań w zakresie stworzenia w szkole prowadzącej kształcenie dla dorosłych i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych warunków kształcenia zawodu – możliwy do realizacji wyłącznie z typami 1-

		6; 8. Poprawa jakości edukacji w szkołach prowadzących kształcenie dla dorosłych i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych we współpracy z otoczeniem, w szczególności z pracodawcami, w tym doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu. 9. Tworzenie i rozwój centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz wsparcie usług edukacyjnych realizowanych przez te podmioty lub inne zespoły realizujące zadania* zbieżne z zadaniami CKZiU na rzecz kształcenia zawodowego, a także podejmujących działania w zakresie poradnictwa edukacyjno - zawodowego i informacji zawodowej poprzez: a. przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji CKZiU lub innego zespołu realizującego zadania* zbieżne z zadaniami CKZiU dla określonej branży; b. wsparcie realizacji zadań dla określonych branż przez CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania* zbieżne z zadaniami CKZiU. CKZiU lub inne zespoły realizujące zadania* zbieżne z zadaniami CKZiU będą tworzone w branżach kluczowych z punktu widzenia rozwoju gospodarki regionalnej, w branżach/zawodach, w których na szeroką skalę występują problemy z rekrutacją wykwalifikowanych pracowników, w branżach szybkiego wzrostu lub w tzw. inteligentnych specjalizacjach. Branże/ zawody, o których mowa powyżej zostaną wskazane w Regulaminie konkursu. Typ wsparcia możliwy do realizacji w powiązaniu z co najmniej jednym typem 1-6. * inne zespoły realizujące zadania - to placówki kształcenia ustawicznego (CKU), placówki kształcenia praktycznego (CKP), ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego.
6. Typ beneficjenta	Działanie 11.3	Wszystkie podmioty z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym: 1. Szkoły ponadgimnazjalne prowadzące kształcenie dla dorosłych i placówki oświatowe prowadzące kształcenie zawodowe; 2. Placówki kształcenia ustawicznego; 3. Placówki kształcenia praktycznego; 4. Centra kształcenia zawodowego i ustawicznego; 5. Organy prowadzące szkoły i placówki objęte

		katalogiem beneficjentów; 6. Pracodawcy/przedsiębiorcy; 7. Szkoły wyższe (w zakresie współpracy z otoczeniem szkół wskazanych w katalogu beneficjentów, jako współpraca dla uczniów); 8. Samorząd województwa; 9. Zrzeszenia i stowarzyszenia rzemieślnicze i zawodowe; 10. Podmioty wskazane w art. 62 a ustawy z dnia 7 września 1991 *o systemie oświaty* (organ prowadzący szkoły dla dorosłych, szkoły prowadzące kształcenie zawodowe lub placówki, o których mowa w art. 2 pkt. 3a – placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych; może je połączyć w zespół, zwany „centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego").
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 11.3	1. Osoby dorosłe, zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego (podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia) lub uczestniczące z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach; 2. Placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, szkoły prowadzące kształcenie dla dorosłych, szkoły policealne; 3. Partnerzy społeczno – gospodarczy; 4. Nauczyciele zawodu i pracownicy pedagogiczni szkół ponadgimnazjalnych i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe, instruktorzy praktycznej nauki zawodu; 5. Pracodawcy/Przedsiębiorcy/Rzemieślnicy oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia. Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności. Udział nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do uczniów- osób dorosłych.
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 11.3	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 11.3	Nie dotyczy

10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 11.3	31 184 471
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 11.3	Nie dotyczy
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 11.3	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 11.3	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 11.3	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 11.3	Do 15% finansowania unijnego na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 11.3	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 35% wydatków projektu, z uwzględnieniem pkt 15
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 11.3	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 11.3	Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.* Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późń. zm.).

19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 11.3	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 11.3	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 11.3	Do 90%. Maksymalny % poziom dofinansowania określany jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 11.3	10%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 11.3	Minimalna wartość projektu wynosi 500 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu nie może być wyższa niż wartość alokacji przewidzianej na konkurs pomniejszoną o kwotę rezerwy finansowej konieczną do przeznaczenia

		na projekty wybrane do dofinansowania w wyniku procedury odwoławczej oraz o kwotę przeznaczoną na mechanizm racjonalnych usprawnień.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 11.3	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 11.3	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 11.3	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 11.3	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 11.3	Nie dotyczy

29. **Dodatkowe wyjaśnienia**	
Działanie 11.3	Pozostałe warunki realizacji projektów w ramach Działania zostaną uregulowane w *Wytycznych Ministra Rozwoju - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020,* które określają m.in.: - zakres udzielanego wsparcia; - grupę docelową; - zakres realizacji szkoleń i kursów oraz w Regulaminie konkursu. Właściciele przedsiębiorstw pełniący funkcje kierownicze, jak również wspólnicy (w tym partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe) oraz osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach projektów realizowanych w ramach Działania 8.2 poprzez oferowane usługi w RUR. Co do zasady nie przewiduje się występowania pomocy publicznej w ramach Działania. W przypadku zaistnienia przesłanek wskazujących na jej wystąpienie, należy zastosować zapisy Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju *w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach*

	programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020. Aby wykluczyć występowanie w projekcie pomocy publicznej (o ile dotyczy) na poziomie indywidualnego projektu, szkolenia i kursy powinny łącznie spełniać następujące warunki: a. wszystkie podmioty biorące udział w realizacji projektu (tj. beneficjent i ewentualni partnerzy projektu) są niezależne od pracodawcy uczestnika szkolenia; b. szkolenie odbywa się poza miejscem pracy uczestników; c. nabór na szkolenie jest otwarty dla wszystkich zainteresowanych; d. pracownicy zatrudnieni w jednym miejscu pracy (u jednego pracodawcy) stanowią nie więcej niż 20% uczestników jednej tematyki szkoleniowej w ramach projektu. **Jednakże od ww. zasady, na etapie realizacji projektu, mogą pojawić się wyjątki. Dlatego też IOK dopuszcza możliwość wystąpienia pomocy publicznej. Obowiązkiem Beneficjenta jest weryfikacja wątpliwości na podstawie testu pomocy publicznej na każdym etapie realizacji projektu.** Powyższe Działanie związane jest ze zwiększeniem powiązania systemu edukacji i umiejętności osób dorosłych z potrzebami rynku pracy, obejmuje formy wsparcia, które pozwolą zwiększyć dostęp do edukacji formalnej, jak i różnych form edukacji pozaformalnej. Rozwiązanie to ma pomóc w lepszym dopasowaniu oferty kształcenia do potrzeb mieszkańców regionu oraz potrzeb gospodarki regionu. Limit wydatków związanych z doposażeniem szkół prowadzących kształcenie dla dorosłych i placówek kształcenia zawodowego dla dorosłych w sprzęt niezbędny do realizacji kształcenia zawodowego nie przekroczy 20% całkowitej alokacji PI 10iv (włączając *cross-financing*). Działania w zakresie wyposażenia/doposażenia szkół prowadzących kształcenie dla dorosłych w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne będą uzależnione od diagnozy zapotrzebowania odbiorców wsparcia na tego typu działania oraz będą zgodne ze standardem wyposażenia określonym w *Wytycznych Ministra Rozwoju - Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.* Ze środków na wyposażenie/doposażenie szkół prowadzących kształcenie dla dorosłych i placówek kształcenia zawodowego dla dorosłych będą mogły skorzystać wyłącznie te szkoły/placówki, które nie korzystały z analogicznych działań przewidzianych w ramach RPO WSL.

II.11.4 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych

<table>
<tr><th colspan="3">OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ</th></tr>
<tr><td rowspan="4">1. Nazwa działania/ poddziałania</td><td>Działanie 11.4</td><td rowspan="4">Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych
Kształcenie ustawiczne - ZIT
Kształcenie ustawiczne - RIT
Kształcenie ustawiczne - konkurs</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.3</td></tr>
<tr><td rowspan="4">2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania</td><td>Działanie 11.4</td><td rowspan="4">1. Uzyskiwanie kwalifikacji lub zdobywanie i poprawa kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych mieszkańców województwa śląskiego, w szczególności osób starszych oraz osób o niskich kwalifikacjach.</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.3</td></tr>
<tr><td rowspan="4">3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego</td><td>Działanie 11.4</td><td rowspan="4">1. Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny);
2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny);
3. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu (obligatoryjny).</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.3</td></tr>
<tr><td rowspan="4">4. Lista wskaźników produktu</td><td>Działanie 11.4</td><td rowspan="4">1. Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (obligatoryjny);
2. Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie (obligatoryjny);
3. Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie (obligatoryjny).</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.3</td></tr>
<tr><td rowspan="4">5. Typy projektów</td><td>Działanie 11.4</td><td rowspan="4">1. Szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji w obszarze umiejętności ICT i znajomości języków obcych.
2. Programy walidacji i certyfikacji kompetencji uzyskanych poza projektem w zakresie TIK i języków obcych.</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.3</td></tr>
<tr><td rowspan="4">6. Typ beneficjenta</td><td>Działanie 11.4</td><td rowspan="4">1. Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych.</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.2</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.3</td></tr>
<tr><td rowspan="3">7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia</td><td>Działanie 11.4</td><td rowspan="3">1. Osoby dorosłe pracujące, uczestniczące z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach, należące do grup defaworyzowanych, czyli wykazujących</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.1</td></tr>
<tr><td>Poddziałanie 11.4.2</td></tr>
</table>

	Poddziałanie 11.4.3	największą lukę kompetencyjną i posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji, w tym m. in. osoby o niskich kwalifikacjach i osoby powyżej 50 roku życia; Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności.
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 11.4	
	Poddziałanie 11.4.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 11.4.2	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku); Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej); Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
	Poddziałanie 11.4.3	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 11.4	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 11.4	30 184 471
	Poddziałanie 11.4.1	4 638 759
	Poddziałanie 11.4.2	1 700 425
	Poddziałanie 11.4.3	23 845 287
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 11.4	• Strategia ZIT, • Strategie RIT, • Program Rewitalizacji • Projekty realizowane w OP XI w ramach Poddziałania 11.4.1 i 11.4.2 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 11.4	
	Poddziałanie 11.4.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 11.4.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 11.4.3	Nie dotyczy

13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 11.4	
	Poddziałanie 11.4.1	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 11.4.2	**Tryb konkursowy** Podmioty odpowiedzialne za nabór i ocenę wniosków: - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; - Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku; - Miasto Bielsko-Biała; - Miasto Częstochowa Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 11.4.3	**Tryb konkursowy** Podmiot odpowiedzialny za nabór i ocenę wniosków : - Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach Protest jest wnoszony za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na zasadach unormowanych w art. 56 ustawy wdrożeniowej i rozpatrywany przez Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 11.4	Nie dotyczy
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 11.4	Do 10% finansowania unijnego na warunkach określonych w Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 11.4	Cross-financing i środki trwałe łącznie stanowią nie więcej niż 10% wydatków projektu

17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 11.4	Nie dotyczy
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 11.4	Uproszczone formy rozliczania wydatków mają zastosowanie zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.* Finansowanie zaliczkowe planowane, odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późń. zm.).
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 11.4	Warunki dofinansowania projektu podlegającego przepisom dotyczącym pomocy państwa – zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania tej pomocy, obowiązującymi w momencie udzielania wsparcia. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w Regulaminie konkursu w szczególności: - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiego do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013); - Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014)
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 11.4	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez	Działanie 11.4	Do 85%. Maksymalny % poziom dofinansowania określany jest zgodnie z właściwymi przepisami prawa unijnego i krajowego dotyczącymi zasad udzielania pomocy publicznej.

właściwą instytucję)		
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 11.4	15%
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 11.4	Minimalna wartość projektu – 100 000 PLN, o ile Instytucja Pośrednicząca nie wskaże inaczej w Regulaminie konkursu. Maksymalna wartość projektu nie może być wyższa niż wartość alokacji przewidzianej na konkurs pomniejszoną o kwotę rezerwy finansowej konieczną do przeznaczenia na projekty wybrane do dofinansowania w wyniku procedury odwoławczej oraz o kwotę przeznaczoną na mechanizm racjonalnych usprawnień.
	Poddziałanie 11.4.1	
	Poddziałanie 11.4.2	
	Poddziałanie 11.4.3	Minimalna wartość projektu wynosi kwotę alokacji przeznaczoną na konkurs pomniejszoną o kwotę rezerwy finansowej konieczną do przeznaczenia na projekty wybrane do dofinansowania w wyniku procedury odwoławczej oraz o kwotę przeznaczoną na mechanizm racjonalnych usprawnień i podzieloną przez liczbę subregionów województwa śląskiego. Maksymalna wartość projektu wynosi kwotę alokacji przewidzianą na konkurs pomniejszoną o kwotę rezerwy finansowej konieczną do przeznaczenia na projekty wybrane do dofinansowania w wyniku procedury odwoławczej oraz o kwotę przeznaczoną na mechanizm racjonalnych usprawnień.
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 11.4	Nie dotyczy
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 11.4	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 11.4	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 11.4	Nie dotyczy
28. Katalog	Działanie 11.4	Nie dotyczy

ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych		

29. **Dodatkowe wyjaśnienia**	
Działanie 11.4	Wsparcie kierowane jest do osób pracujących tj.: a. pracowników w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662), b. osób świadczących usługi na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm) stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Zachowując linię demarkacyjną pomiędzy Osiami Priorytetowymi, osoby bezrobotne oraz nieaktywne zawodowo będą mogły być wspierane w powyższym zakresie w projektach realizowanych w ramach Działań 7.1 oraz 7.2. Właściciele przedsiębiorstw pełniący funkcje kierownicze, jak również wspólnicy (w tym partnerzy prowadzący regularną działalność w przedsiębiorstwie i czerpiący z niego korzyści finansowe) oraz osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach projektów realizowanych w ramach Działania 8.2 poprzez oferowane usługi w BUR. IZ RPO zapewni, że zrealizowane dzięki wsparciu EFS szkolenia i kursy: a) w przypadku kwalifikacji – zakończą się formalnym wynikiem oceny i walidacją oraz będą dawać możliwość uzyskania certyfikatu (nadaniem kwalifikacji) albo b) w przypadku kompetencji – będą dawać możliwość uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie kompetencji, zgodnie z zaplanowanym we wniosku o dofinansowanie projektu lub regulaminie konkursu etapami, o których mowa w *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*. Wsparcie obejmuje działania ukierunkowane na przeprowadzenie walidacji (program formalnej oceny) i certyfikacji umiejętności, kwalifikacji lub udokumentowania nabytych kompetencji osiągniętych przez uczestników wsparcia. W celu zapewnienia wysokiej jakości działań realizowanych przy udziale interwencji EFS dążyć się będzie do tego, aby system walidacji i certyfikacji stanowił obligatoryjny element działań projektowych. W związku z powyższym: 1) W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie języków obcych, kursy lub szkolenia muszą zakończyć się formalnym wynikiem oceny i walidacji oraz będą dawać możliwość otrzymania certyfikatu zewnętrznego (nadania kwalifikacji) potwierdzającego zdobycie przez uczestników/ uczestniczki projektu kwalifikacji biegłości językowych

	realizowanych, zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego; 2) W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących ICT, zakres wsparcia musi obejmować kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem zewnętrznym potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu określonych kwalifikacji lub uzyskaniem dokumentu potwierdzającego zdobycie i poprawę kompetencji cyfrowych zgodnie z zaplanowanymi we wniosku o dofinansowanie projektu etapami. Szkolenia, o których mowa w pkt 6 *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*, są realizowane wyłącznie w formie stacjonarnej, zgodnie z zakresem określonym w załączniku nr 1 do Wytycznych i są rozliczane stawkami jednostkowymi wskazanymi w tym załączniku. Poza stawkami jednostkowymi istnieje możliwość sfinansowania wyłącznie kosztów związanych z: a) zakupem podręcznika (teoretycznego i ćwiczeniowego), b) przeprowadzeniem egzaminu, c) wydaniem certyfikatu, d) pokryciem wydatków poniesionych w celu ułatwienia dostępu w projekcie osób z niepełnosprawnościami, e) koszty opieki nad dzieckiem do lat 7 albo osobą zależną, oraz f) kosztów pośrednich. Stawek jednostkowych nie stosuje się do projektów dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami. Standard wymagań dla kompetencji cyfrowych, które powinni osiągnąć uczestnicy projektu został określony w załączniku nr 2 do *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*. Powyższy standard zostanie ujęty w Regulaminie konkursu. Każdy projekt powinien obejmować co najmniej wszystkie kompetencje ramowe wskazane w ramach Standardu w obszarze Informacja, Komunikacja i Tworzenie treści, na dowolnym poziomie zaawansowania. Powyższy warunek nie ma zastosowania do kwalifikacji cyfrowych, a także do projektów z wykorzystaniem podejścia popytowego rozumianego jako dystrybucji środków opartych na możliwości dokonania samodzielnego wyboru formy wsparcia przez osobę dorosłą - uczestnika projektu. Nie wiąże się ono z realizacją projektu w oparciu o BUR (RUR). Aby wykluczyć występowanie w projekcie pomocy publicznej (o ile dotyczy) na poziomie indywidualnego projektu, szkolenia i kursy powinny łącznie spełniać następujące warunki: a. wszystkie podmioty biorące udział w realizacji projektu (tj. beneficjent i ewentualni partnerzy projektu) są niezależne od pracodawcy uczestnika szkolenia; b. szkolenie odbywa się poza miejscem pracy uczestników; c. nabór na szkolenie jest otwarty dla wszystkich zainteresowanych;

	d. pracownicy zatrudnieni w jednym miejscu pracy (u jednego pracodawcy) stanowią nie więcej niż 20% uczestników jednej tematyki szkoleniowej w ramach projektu. **Jednakże od ww. zasady, na etapie realizacji projektu, mogą pojawić się wyjątki. Dlatego też IOK dopuszcza możliwość wystąpienia pomocy publicznej. Obowiązkiem Beneficjenta jest weryfikacja wątpliwości na podstawie testu pomocy publicznej na każdym etapie realizacji projektu.** Pozostałe warunki realizacji projektów w ramach Działania zostały uregulowane w *Wytycznych* Ministra Infrastruktury i Rozwoju *w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020,* które określają m.in.: - zakres i standardy udzielanego wsparcia; - grupę docelową; - zakres realizacji szkoleń i kursów oraz będą wskazane w Regulaminie konkursu. Powyższe Działanie związane jest ze zwiększeniem aktywności edukacyjnej osób dorosłych w obszarze kompetencji ogólnych o kluczowym charakterze (ICT, języki obce), które są fundamentem do dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach kształcenia się przez całe życie. Podejmowane w ramach Poddziałania 11.4.1 oraz 11.4.2 przedsięwzięcia stanowią **dopełnienie** kompleksowego programu rewitalizacji podejmowanego na obszarze zdegradowanym, co oznacza, że projekty w ramach Poddziałania powinny stanowić **uzupełnienie przedsięwzięć** rewitalizacyjnych w ramach opracowanych PR oraz wpisywać się w Strategie ZIT/RIT.

II.12 Oś Priorytetowa XII Infrastruktura edukacyjna

Celem głównym priorytetu jest wzrost potencjału edukacyjnego Województwa Śląskiego w kontekście zróżnicowania demograficznego, potrzeb rynku pracy oraz rozwoju kreatywności młodzieży w regionie. Będzie on realizowany wspieranie następujących działań:

- zwiększenie dostępności do placówek wychowania przedszkolnego dla dzieci 3 i 4 letnich,
- poprawa warunków kształcenia zawodowego wraz z dostosowaniem do potrzeb rynku pracy lub specjalizacji regionalnych,
- wzmocnienie i rozwój kreatywności i innowacyjności wśród dzieci i młodzieży na rzecz popularyzacji nauki w regionie.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

XII INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- zwiększona liczba miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego;
- zwiększone kompetencje uczniów szkół kształcących w zawodach;
- zwiększona liczba osób odwiedzających instytucje paramuzealne.

3.	Charakter osi	Nie dotyczy	
4.	Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
		EFRR	81 100 493
5.	Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 12.1	Infrastruktura wychowania przedszkolnego
	Poddziałanie 12.1.1	Infrastruktura wychowania przedszkolnego - ZIT
	Poddziałanie 12.1.2	Infrastruktura wychowania przedszkolnego **-** RIT
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 12.1.1	Zwiększona liczba miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego.
	Poddziałanie 12.1.2	
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 12.1.1	W ramach działania nie planuje się zastosowania wskaźników rezultatu bezpośredniego
	Poddziałanie 12.1.2	
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 12.1.1	• Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (obligatoryjny). • Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej (obligatoryjny).
	Poddziałanie 12.1.2	
5. Typy projektów	Poddziałanie 12.1.1	1. Przebudowa[108], budowa[109] przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego[110] wraz z zapewnieniem niezbędnego wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.
	Poddziałanie 12.1.2	
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 12.1.1	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Inne państwowe lub samorządowe jednostki sektora finansów publicznych, których ustawowym lub statutowym zadaniem jest pełnienie zadań publicznych w zakresie edukacji; 3. Organizacje pozarządowe; 4. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi przedszkola, odziały przedszkolne przy szkołach podstawowych
	Poddziałanie 12.1.2	

[108] Zgodnie z rozdz.1 art. 3 pkt. 6, 7a Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz.U.1994 Nr 89 poz.414, z późn. zm.).

[109] Budowa nowych obiektów jedynie w przypadku udokumentowania braku możliwości wykorzystania/adaptacji istniejących budynków.

[110] Poprzez inne formy wychowania przedszkolnego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 czerwca 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 143, poz. 839) rozumie się punkty przedszkolne i zespoły wychowania przedszkolnego

		oraz inne formy wychowania przedszkolnego[111] 5. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych;
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 12.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.1.2	
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 12.1.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 12.1.2	• Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku), • Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej), • Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 12.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.1.2	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 12.1	27 986 629
	Poddziałanie 12.1.1	14 167 342
	Poddziałanie 12.1.2	13 819 287
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 12.1.1	• Strategia ZIT; • Strategie RIT; • Program Rewitalizacji • Projekty realizowane w OP XII w ramach Działania 12.1 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano
	Poddziałanie 12.1.2	

[111] Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 czerwca 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 143, poz. 839) poprzez inne formy wychowania przedszkolnego rozumie się punkty przedszkolne i zespoły wychowania przedszkolnego.

		w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 12.1.1	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
	Poddziałanie 12.1.2	Regionalne Inwestycje Terytorialne
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 12.1.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miasto Bielsko-Biała, Miasto Częstochowa. Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 12.1.2	
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 12.1.1	Koszt budowy/ rozbudowy placu zabaw nie może przekroczyć kwoty 150 000 złotych. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu
	Poddziałanie 12.1.2	
15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 12.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.1.2	
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 12.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.1.2	
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 12.1.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 12.1.2	
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 12.1.1	W ramach Działania 12.1 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 12.1 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
	Poddziałanie 12.1.2	
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 12.1.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu;
	Poddziałanie 12.1.2	

		ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 12.1.1 Poddziałanie 12.1.2	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 12.1 Poddziałanie 12.1.1 Poddziałanie 12.1.2	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 1. są projektami rewitalizacyjnymi, 2. nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 3. nie są objęte pomocą de minimis 4. nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.

22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 12.1.1.	5% 15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
	Poddziałanie 12.1.2	
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 12.1.1	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze.
	Poddziałanie 12.1.2	
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 12.1.1	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania w ramach działania 12.1.nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 12.1.2	
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 12.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.1.2	
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 12.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.1.2	
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 12.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.1.2	
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 12.1.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.1.2	

29. Opis Działania i dodatkowe wyjaśnienia
Celem działania jest wzrost upowszechnienia edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-4 lat, wyrównywanie szans edukacyjnych w tym zakresie, ze szczególnym akcentem na adekwatność podjętych działań inwestycyjnych w stosunku do rzeczywistych potrzeb na danym obszarze. Wsparcie inwestycyjne projektów ze środków EFRR ma charakter uzupełniający (dodatkowy) i możliwe będzie wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Efektem realizowanych inwestycji będzie **wzrost upowszechnienia edukacyjnego** rozumiany jako

zwiększenie o minimum jedną nowoutworzoną grupę przedszkolną dla dzieci w wieku 3 i 4 lat, przy jednoczesnym wzroście liczby miejsc w każdej placówce przedszkolnej objętej wsparciem.

W ramach Działania 12.1 wspierane będą projekty przyczyniające się do zmniejszania terytorialnego deficytu w dostępie do placówek wychowania przedszkolnego na obszarach słabiej rozwiniętych (w tym na obszarach wiejskich), jak również na obszarach miejskich (w tym w aglomeracjach, np. w niektórych dzielnicach dużych miast).

W ramach działania realizowane będą inwestycje polegające na przebudowie, adaptacji rozumianej jako przebudowa pomieszczeń w celu spełniania innych niż dotąd funkcji użytkowych polegającej także na przystosowaniu istniejącego obiektu do nowych wymagań, bez zmiany jego funkcji oraz budowie infrastruktury wychowania przedszkolnego wraz z niezbędnym wyposażeniem. Możliwe będzie przeprowadzenie prac związanych z usuwaniem barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych oraz wyposażenie w specjalistyczny sprzęt wspomagający proces uczenia się osób niepełnosprawnych.

Warunkiem koniecznym do realizacji inwestycji jest przedstawienie danych dotyczących stanu istniejącej infrastruktury oraz kwestii demograficznych takich jak:

- liczba dostępnych miejsc dla dzieci w wieku 3-4 lat w placówkach przedszkolnych;
- liczba urodzeń dzieci na danym obszarze w ostatnich kilku latach oraz trendy w tym zakresie;
- szacowana brakująca liczba miejsc w przedszkolach;
- zakładana liczba nowoutworzonych miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lat (nie należy wliczać dzieci już objętych edukacją przedszkolną np. w przypadku budowy nowej infrastruktury nie należy ujmować dzieci, które zostaną przeniesione do nowego budynku w ramach funkcjonujących już grup przedszkolnych);
- procentowe upowszechnienie wychowania przedszkolnego w danej gminie, w tym upowszechnienie edukacji przedszkolnej dzieci w wieku 3-4 lat (na podstawie danych z 3 pełnych lat kalendarzowych, poprzedzających rok ogłoszenia o naborze.)

Ponadto, w przypadku budowy nowego przedszkola należy w dokumentacji aplikacyjnej przedstawić informacje o:

- stanie technicznym istniejącej infrastruktury wychowania przedszkolnego,
- braku możliwości adaptacji istniejącej infrastruktury na placówki wychowania przedszkolnego (np. braku możliwości wykorzystania na przedszkola budynków po likwidowanych szkołach).

W ramach interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego będzie możliwa modernizacja budynku oraz wyposażenie. Wykaz wyposażenia możliwy do zakupu zostanie doprecyzowany w wytycznych obszarowych dla osi priorytetowej XI. dla przedszkoli w ramach EFS.

W ramach działania dopuszcza się prace polegające na termomodernizacji obiektu i wymianie źródła ciepła jako dodatkowy element szerszego projektu dotyczącego przebudowy, budowy, wyposażenia przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego. Projekty polegające wyłącznie na termomodernizacji obiektu lub/i wymianie źródła ciepła nie są wspierane w ramach Działania 12.1., natomiast możliwe są do realizacji w ramach Działania 4.3.

Za niekwalifikowalne uznawane będą koszty zagospodarowania terenu wokół placówek wychowania przedszkolnego (np. wykonanie ciągów komunikacyjnych oraz budowa dróg dojazdowych).

Wyjątkiem jest budowa placu zabaw, możliwa tylko jako element uzupełniający projekt polegający na budowie /przebudowie/adaptacji infrastruktury wychowania przedszkolnego. Koszt budowy/ rozbudowy placu zabaw, nie może przekroczyć kwoty 150 000 złotych. Przez plac zabaw rozumie się miejsce gdzie odbywają się zajęcia ruchowe przedszkolaków zgodnie z podstawą programową.

Bieżące konserwacje oraz remonty placów zabaw są kosztem niekwalifikowalnym, z wyłączeniem

sytuacji gdy infrastruktura zagraża życiu i zdrowiu korzystających z niej osób (zgodnie z wymogami BHP).

Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[112][113]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[114] lub porozumienia[115]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[112] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[113] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.

[114] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

[115] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 12.2	Infrastruktura kształcenia zawodowego
	Poddziałanie 12.2.1	Infrastruktura kształcenia zawodowego - ZIT
	Poddziałanie 12.2.2	Infrastruktura kształcenia zawodowego - RIT
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Poddziałanie 12.2.1	Zwiększone kompetencje uczniów szkół kształcących w zawodach.
	Poddziałanie 12.2.2	
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 12.2.1	Na poziomie SZOOP w ramach działania 12.2 nie planuje się wskaźników o charakterze rezultatu bezpośredniego.
	Poddziałanie 12.2.2	
4. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 12.2.1	• Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej (obligatoryjny). • Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego (obligatoryjny).
	Poddziałanie 12.2.2	
5. Typy projektów	Poddziałanie 12.2.1	Przebudowa, budowa[116], remont laboratoriów, sal do praktycznej nauki zawodu wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.
	Poddziałanie 12.2.2	
6. Typ beneficjenta	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia; 2. Inne państwowe lub samorządowe jednostki sektora finansów publicznych, których ustawowym lub statutowym zadaniem jest pełnienie zadań publicznych w zakresie kształcenia ustawicznego; 3. Inne państwowe lub samorządowe jednostki sektora finansów publicznych, których ustawowym lub statutowym zadaniem jest pełnienie zadań publicznych w zakresie edukacji; 4. Organizacje pozarządowe; 5. Podmioty prowadzące placówki kształcenia ustawicznego; 6. Osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły ponadgimnazjalne (wyłącznie w zakresie kształcenia zawodowego); 7. Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych;
7. Grupa	Poddziałanie 12.2.1	Nie dotyczy

[116] W działaniu 12.2 poprzez budowę rozumie się rozbudowę, odbudowę, nadbudowę.

docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 12.2.2	
8. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 12.2.1	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego)
	Poddziałanie 12.2.2	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku (Zarząd Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku), Miasto Bielsko-Biała (Prezydent Miasta Bielska-Białej), Gmina Miasto Częstochowa (Prezydent Miasta Częstochowy)
9. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 12.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.2.2	
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 12.2	32 113 864
	Poddziałanie 12.2.1	19 298 111
	Poddziałanie 12.2.2	12 815 753
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 12.2.1	• Strategia ZIT, • Strategie RIT • Projekty realizowane w OP XII w ramach Działania 12.2 mogą wspierać realizację kompleksowych działań rewitalizacyjnych, o ile zostały ujęte w obowiązujących programach rewitalizacji. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego. Szczegółowe zasady wdrażania działań rewitalizacyjnych w ramach RPO WSL opisano w rozdz. IV SZOOP RPO WSL.
	Poddziałanie 12.2.2	
12. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 12.2.1	Zintegrowane inwestycje terytorialne
	Poddziałanie 12.2.2	Regionalne inwestycje terytorialne
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 12.2	
	Poddziałanie 12.2.1	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego z siedzibą w Gliwicach Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
	Poddziałanie 12.2.2	**Tryb konkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego

		Funduszu Rozwoju Regionalnego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku, Miasto Bielsko-Biała, Miasto Częstochowa Protesty: Wydział Rozwoju Regionalnego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 12.2.1	W ramach działania 12.2 kwalifikowalne będą środki trwałe powyżej 3 500 zł. Dodatkowe limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w Regulaminie konkursu.
	Poddziałanie 12.2.2	
15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Poddziałanie 12.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.2.2	
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 12.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 12.2.2	
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 12.2.1	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 12.2.2	
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 12.2.1	W ramach działania 12.2 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 12.2 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
	Poddziałanie 12.2.2	
19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 12.2.1	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020;Rozporządzenie
	Poddziałanie 12.2.2	

		Ministra Infrastruktury i Rozwoju 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020. Każdorazowo zakres podstaw prawnych zostanie określony w Regulaminie konkursu.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję) (jeśli dotyczy)	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	95%, w tym 10% z budżetu państwa w przypadku projektów spełniających łącznie kryteria: 5) są projektami rewitalizacyjnymi, 6) nie są objęte pomocą publiczną, w tym rekompensatą 7) nie są objęte pomocą de minimis 8) nie są projektami generującymi dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia nr 1303/2013 W pozostałych przypadkach 85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	5% 15% (w przypadku projektów nie otrzymujących współfinansowania z budżetu państwa) W pozostałych przypadkach poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty, pomocy de minimis lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej.
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	IZ RPO WSL może ustalić minimalną wartość projektu na etapie ogłoszenia o naborze.

24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania w ramach działania 12.2. nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 12.2.1 Poddziałanie 12.2.2	Nie dotyczy

29. Opis Działania i dodatkowe wyjaśnienia
Celem działania jest zwiększenie kompetencji uczniów szkół kształcących w zawodach, poprzez inwestycje w infrastrukturę (stworzenie warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej pod kątem wyposażenia, doposażenia warsztatów, pracowni, itp.) W ramach działania 12.2 wsparcie skierowane jest do szkół ponadgimnazjalnych (zasadniczych szkół zawodowych, techników oraz szkół specjalnych przysposabiających do zawodu) z wyłączeniem szkół dla osób dorosłych. Dopuszcza się wsparcie placówek kształcenia ustawicznego, w których prowadzona jest praktyczna nauka zawodu dla uczniów ww. szkół ponadgimnazjalnych. Interwencja w zakresie wsparcia szkolnictwa zawodowego będzie bazować na wykorzystaniu obecnej infrastruktury. Odbudowa, rozbudowa, nadbudowa obiektów budowlanych będzie możliwa do realizacji, jedynie w przypadku udokumentowanego braku możliwości zaadoptowania istniejących obiektów, z uwzględnieniem trendu demograficznego oraz analizy ekonomicznej po zakończeniu projektu. W ramach działania 12.2 wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych powinno być zgodne z katalogiem wyposażenia, wypracowanym przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (KOWEZiU). Instytucja Zarządzająca informuje iż z dniem 1 lipca 2016 roku Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej, na mocy Zarządzenia Ministra Edukacji Narodowej, został włączony w strukturę organizacyjną Ośrodka Rozwoju Edukacji). Dopuszcza się zakup wyposażenia o parametrach wyższych niż określone w KOWEZiU. W sytuacji, gdy szkoła współpracuje z lokalnymi pracodawcami w zakresie praktycznej nauki zawodu, możliwe jest uwzględnienie zakupu wyposażenia w oparciu o wyposażenie wykorzystywane u

pracodawcy. Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe musi przedstawić wówczas diagnozę uwzględniającą posiadane wyposażenie oraz rekomendacje potencjalnego pracodawcy. Na tej podstawie można wyposażyć pracownie zgodnie z indywidualnym zapotrzebowaniem pod warunkiem, że będzie ono zgodne z zapisami podstawy programowej kształcenia w zawodzie.

Wsparcie inwestycyjne projektów ze środków EFRR ma charakter uzupełniający (dodatkowy) i możliwe będzie wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi ze środków EFS.
W przypadku szkolnictwa zawodowego (poza szkolnictwem wyższym) należy uwzględnić krajowe priorytety polityki szkolnictwa zawodowego oraz konieczność dopasowania kierunku kształcenia do wymagań i potrzeb rynku pracy[117] lub specjalizacji regionalnych (Program Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020 i Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013–2020).

Laboratoria dydaktyczne i sale do praktycznej nauki zawodu należy rozumieć jako pomieszczenia dydaktyczne do nauki zawodu opisane w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U.2012.184).

W ramach działania 12.2 możliwy jest zakup specjalistycznego sprzętu wspomagającego proces uczenia się osób niepełnosprawnych. Ponadto w ramach szerszego projektu możliwe jest wykonanie podjazdów oraz wind w celu dostosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W ramach wyposażenia sal do praktycznej nauki zawodu kwalifikowalne będą środki trwałe powyżej 3 500 zł.

Możliwe jest wykonanie prac dostosowawczych polegających na wymianie okien i drzwi.
Beneficjent zobowiązany jest do stworzenia w ramach projektu sal/sali do praktycznej nauki zawodu. W przypadku gdy dany zawód wymaga pomieszczeń do przechowywania urządzeń przenośnych wykorzystywanych podczas praktyk, szatni, sanitariatów, pokoju socjalnego dla uczniów, to w/w pomieszczenia będą traktowane jako niezbędne do zrealizowania zaplanowanych działań.
W ramach działania 12.2 *Infrastruktura kształcenia zawodowego*, termomodernizacja i wymiana źródła ciepła jest możliwa w sytuacji gdy, projektem objęty jest budynek, w całości przeznaczony na sale do praktycznej nauki zawodu wraz z niezbędnymi pomieszczeniami.

Projekty polegające wyłącznie na termomodernizacji obiektu lub/i wymianie źródła ciepła nie są wspierane w ramach działania 12.2.
Niekwalifikowane jest zagospodarowanie terenu wokół szkół/ placówek kształcących w zawodach, budowa dróg dojazdowych, wewnętrznych.
Należy mieć na względzie, iż podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu albo decyzja o dofinansowaniu projektu[118][119]. Oznacza to, iż beneficjent w świetle obowiązujących przepisów prawa powinien posiadać zdolność do bycia stroną umowy[120] lub

[117] Diagnoza rynku pracy zrealizowana na podstawie danych statystycznych z ostatnich 3 lat (z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych) lub oświadczenie pracodawcy o zapotrzebowaniu na uczniów kształconych w dofinansowanym zawodzie).

[118] Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
[119] Pojęcia umowy o dofinansowanie projektu oraz decyzji o dofinansowaniu projektu zostały zdefiniowane odpowiednio w art. 2 pkt 26 i art. 2 pkt 2 ww. ustawy.
[120] Osoby prawne i jednostki organizacyjne, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

porozumienia[121]. Decyzja o dofinansowaniu projektu stanowi podstawę dofinansowania wyłącznie tzw. projektów własnych, tj. przypadków, gdy wnioskodawcą jest ta jednostka, która taką decyzję o dofinansowaniu wydaje.

Wymienione w tabeli typy beneficjentów mogą realizować przedsięwzięcia w ramach projektów partnerskich w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również w ramach projektów hybrydowych w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

[121] Porozumienia, o których mowa w art. 206 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych zawierane są z państwowymi jednostkami budżetowymi.

II.12.3 Instytucje popularyzujące naukę

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 12.3	Instytucje popularyzujące naukę
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 12.3	Zwiększona liczba osób odwiedzających instytucje paramuzealne.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 12.3	• Liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje.
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 12.3	• Liczba osób indywidualnie odwiedzających Planetarium Śląskie • Liczba osób odwiedzających Planetarium Śląskie ze zorganizowanych grup uczniowskich i przedszkolnych (obligatoryjny). • Liczba wspartych instytucji popularyzujących naukę i innowacje.
5. Typy projektów	Działanie 12.3	1. Przebudowa, budowa, remont obiektów[122] wraz z zapewnieniem wyposażenia, w tym przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych.
6. Typ beneficjenta	Działanie 12.3	Jednostka samorządu terytorialnego
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 12.3	Nie dotyczy
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 12.3	Nie dotyczy
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 12.3	Nie dotyczy
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 12.3	21 000 000
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 12.3	• Kontrakt Terytorialny dla Województwa Śląskiego
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 12.3	Nie dotyczy
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu	Działanie 12.3	**Tryb pozakonkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Europejskiego

[122] Obiekt budowlany zgodnie z Ustawą z dn. 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, Dz. U. 2013, poz. 1409 tekst jednolity

odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów		Funduszu Rozwoju Regionalnego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 12.3	Limity i ograniczenia w realizacji Projektów mogą zostać określone w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
15. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 12.3	Zgodnie z zasadami określonymi w art. 98 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Szczegółowy zakres stosowania cross-financingu opisany jest w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie.
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 12.3	Nie dotyczy
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 12.3	Zgodnie z art.61 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 12.3	W ramach działania 12.3 nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania 12.3 przewiduje się możliwość wypłacania zaliczek dla beneficjentów
19. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 12.3	Pomoc publiczna, w przypadku jej wystąpienia w danym projekcie, udzielana będzie na podstawie właściwych przepisów prawa krajowego i unijnego, w szczególności: ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu; ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy

		inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 Zakres podstaw prawnych zostanie określony w wezwaniu do złożenia wniosku o dofinansowanie. Szczegółowe informacje na temat możliwych podstaw prawnych, zostaną opublikowane w ramach ogłoszenia o konkursie.
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 12.3	85 %
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 12.3	85%, bądź poziom wynikający z luki w finansowaniu, rekompensaty lub zgodnie z zasadami udzielania pomocy publicznej. Ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa zostanie określone na etapie ogłoszenia o konkursie.
22. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 12.3	15 %
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 12.3	Nie dotyczy
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 12.3	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu złożonego do dofinansowania w ramach działania 12.3. nie może przekroczyć 50 mln EUR. Aby dokonać konwersji walutowej PLN/EUR należy posłużyć się średnią arytmetyczną kursów średnich miesięcznych Narodowego Banku Polskiego, z ostatnich kolejno następujących po sobie sześciu

		miesięcy bezpośrednio poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o dofinansowanie. IZ RPO WSL może ustalić wartość minimalną wydatków kwalifikowalnych projektu w Regulaminie konkursu.
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 12.3	Nie dotyczy
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 12.3	Nie dotyczy
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 12.3	Nie dotyczy
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 12.3	Nie dotyczy

29. Opis działania, dodatkowe wyjaśnienia
Dofinansowaniem objęte będą działania na rzecz popularyzacji nauki, wspierania talentów i wybitnych osiągnięć dzieci i młodzieży jako grup o specjalnych potrzebach, a także wzrostu kreatywności wśród dzieci i młodzieży. Wsparcie uzyska jedynie inwestycja w infrastrukturę i sprzęt, która jest bezpośrednio związana ze świadczeniem usług edukacyjnych. Wsparcie inwestycyjne projektu ze środków EFRR będzie możliwe w przypadku realizacji projektu komplementarnego względem projektów finansowanych ze środków EFS, wspierających nauczanie eksperymentalne wśród uczniów w ramach priorytetu inwestycyjnego 10i. Budowa nowej infrastruktury będzie możliwa do realizacji tylko w przypadku udokumentowanego braku możliwości adaptacji istniejących obiektów. W ramach działania realizowane będą inwestycje polegające na przebudowie, budowie, remoncie obiektów wraz z wyposażeniem. Możliwe będzie także przystosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych. W ramach działania dopuszcza się również prace polegające na termomodernizacji obiektu i wymianie źródła ciepła jako elementu szerszego projektu dotyczącego przebudowy, budowy, remontu obiektów.

II.13 Oś Priorytetowa XIII Pomoc Techniczna

Realizacja zadań w ramach osi zapewni efektywny proces zarządzania, wdrażania i monitorowania RPO WSL 2014-2020 oraz właściwe wykorzystanie dostępnych środków. Doświadczenie z wdrażania RPO WSL 2007-2013 oraz komponentu regionalnego POKL 2007-2013 wskazało, że osiągnięcie zamierzonych rezultatów zależy od potencjału instytucjonalnego podmiotów zaangażowanych w proces zarządzania, wdrażania i monitorowania RPO WSL 2014-2020, umożliwienia potencjalnym beneficjentom, beneficjentom i mieszkańcom województwa dostępu do informacji o celach i zasadach RPO WSL 2014-2020 poprzez realizację działań informacyjno-promocyjnych w regionie.

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

XIII POMOC TECHNICZNA

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

- utrzymanie odpowiedniego poziomu zatrudnienia personelu zaangażowanego w zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie RPO WSL 2014-2020 oraz zapewnienie możliwości podnoszenia jego kwalifikacji i niezbędnych warunków pracy;
- zapewnienie skutecznego i sprawnego systemu zarządzania i wdrażania;
- zapewnienie skutecznego systemu informacji i promocji dla Programu i efektywne wsparcie dla beneficjentów.

3. Charakter Osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	110 000 000
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Śląskiego	

II.13.1 Pomoc Techniczna

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
1. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 13.1	Pomoc Techniczna
2. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 13.1	Realizacja działania przyczyni się do osiągnięcia trzech celów szczegółowych w ramach RPO WSL 2014-2020. **Cel szczegółowy 1:** Utrzymanie odpowiedniego poziomu zatrudnienia personelu zaangażowanego w zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie RPO WSL 2014-2020 oraz zapewnienie możliwości podnoszenia jego kwalifikacji i niezbędnych warunków pracy. Osiągnięcie powyższego celu powinno przynieść rezultat w postaci dostępności niezbędnych i kompetentnych zasobów kadrowych oraz innych, niezbędnych zasobów umożliwiających sprawne zarządzanie i wdrażanie RPO WSL 2014-2020. **Cel szczegółowy 2:** Zapewnienie skutecznego i sprawnego systemu zarządzania i wdrażania. Osiągnięcie celu przyniesie rezultat w postaci sprawnej realizacji RPO WSL 2014-2020, zasilanej trafnymi rekomendacjami z badań ewaluacyjnych, łatwo dostępnych i wiarygodnych informacji na potrzeby monitorowania oraz sprawnie funkcjonującego systemu wymiany doświadczeń. **Cel szczegółowy 3:** Zapewnienie skutecznego systemu informacji i promocji dla Programu i efektywne wsparcie dla beneficjentów. Osiągnięcie powyższego celu przyniesie rezultat w postaci wzrostu skuteczności potencjalnych beneficjentów w ubieganiu się o dofinansowanie, zwiększenia poziomu wiedzy potencjalnych beneficjentów i beneficjentów w zakresie prawidłowego realizowania i rozliczania projektów, a co się z tym wiąże maksymalnego wykorzystania środków dostępnych w ramach RPO WSL 2014-2020. Dodatkowo cel przyczyni się do wzrostu poziomu świadomości mieszkańców województwa śląskiego na temat wpływu RPO WSL 2014-2020 na rozwój regionu i jakość życia mieszkańców.
3. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 13.1	Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności (obligatoryjny)
		Odsetek wdrożonych rekomendacji operacyjnych (obligatoryjny)
		Ocena przydatności form szkoleniowych dla

		beneficjentów (obligatoryjny)
4. Lista wskaźników produktu	Działanie 13.1	Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej (obligatoryjny)
		Liczba zakupionych urządzeń oraz elementów wyposażenia stanowiska pracy
		Liczba przeprowadzonych ewaluacji (obligatoryjny)
		Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów (obligatoryjny)
5. Typy projektów	Działanie 13.1	**W ramach celu szczegółowego 1 będzie finansowane następujące zadanie:** <u>Zadanie 1. Wsparcie instytucji (w ramach kategorii interwencji 121) obejmujące następujące typy operacji:</u> - zapewnienie odpowiedniego systemu wynagradzania pracowników zaangażowanych w przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ocenę, informację i promocję oraz certyfikację i kontrolę RPO WSL 2014-2020 uwzględniając personel zatrudniony do realizacji NSRO 2007-2013 zgodnie z zasadami określonymi w regulaminach zatrudniania, wynagradzania, awansowania i nagradzania w poszczególnych jednostkach; - zapewnienie rozwoju i doskonalenia kadr zaangażowanych w przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, monitorowanie, ocenę, informację i promocję oraz certyfikację i kontrolę RPO WSL 2014-2020 poprzez wszelkie dostępne formy dokształcania m.in. szkolenia, kursy, studia, staże, seminaria, warsztaty, konferencje, kongresy; - finansowanie wydatków administracyjnych i organizacyjnych związanych ze stworzeniem i utrzymaniem warunków pracy umożliwiających sprawną realizację procesów związanych z realizacją RPO WSL 2014-2020 (w tym m.in. czynsze, media, opłaty eksploatacyjne , zakup materiałów eksploatacyjnych i biurowych, wyposażenia biurowego i sprzętu komputerowego oraz adaptacja, remont i modernizacja służące utrzymaniu stanu pomieszczeń biurowych, konferencyjnych oraz archiwów w standardzie umożliwiającym efektywne wykonywanie zadań); - zapewnienie finansowania usług zleconych w ramach zadań RPO WSL; - zapewnienie finansowania wydatków związanych z odzyskiwaniem od Beneficjentów kwot wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur lub pobranych nienależnie lub w

		nadmiernej wysokości oraz wydatków wynikających z zastosowania procedur odwoławczych, w tym kosztów sądowych; - zapewnienie finansowania wyjazdów służbowych pracowników dotyczące wykonywania zadań związanych z przygotowaniem, zarządzaniem, wdrażaniem, monitorowaniem, oceną, informacją i promocją oraz certyfikacją i kontrolą RPO WSL 2014-2020. **W ramach celu szczegółowego 2 będą finansowane następujące zadania:** <u>Zadanie 2. Wsparcie zarządzania i wdrażania (w ramach kategorii interwencji 121) obejmujące następujące typy operacji:</u> -wsparcie budowy, wdrożenia i utrzymania systemów informatycznych wraz z niezbędną strukturą teleinformatyczną obsługujących i wspierających realizację RPO WSL 2014-2020. Finansowane będą również wydatki na utrzymanie i asystę techniczną LSI wykorzystywanych do zamknięcia perspektywy 2007-2013 oraz budowy systemów na potrzeby perspektywy po 2020r.; - wsparcie procesu wymiany doświadczeń i informacji pomiędzy instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie RPO w regionach w tym: promocja dobrych praktyk, organizacja spotkań i seminariów, wizyt studyjnych itp.; - zapewnienie prawidłowego funkcjonowania KM RPO WSL 2014-2020, grup roboczych i innych ciał doradczych (np. RFT, ROT, KS RIS, ŚRI; Grupy sterującej ds. ewaluacji); - zapewnienie finansowania usług zleconych w ramach zadań RPO WSL m.in. w zakresie analiz, ekspertyz, tłumaczeń, ocen, wsparcia procesu wyboru projektów oraz opinii w tym wsparcia eksperckiego i prawnego na potrzeby realizacji RPO WSL 2014-2020 (np. na potrzeby obsługi KOP); - zapewnienie monitoringu, oceny i aktualizacji regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji. <u>Zadanie 3. Badania ewaluacyjne (w ramach kategorii interwencji 122) obejmujące następujące typy operacji:</u> - przygotowanie i prowadzenie badań ewaluacyjnych oraz upowszechnianie wyników badań ewaluacyjnych. **W ramach celu szczegółowego 3 będzie finansowane następujące zadanie:**

		<u>Zadanie 4. Informacja i promocja (w ramach kategorii interwencji 123) obejmujące następujące typy operacji:</u> Finansowanie działań służących realizacji *Strategii Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*, m.in.: - wsparcie i podnoszenie świadomości beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WSL 2014-2020 poprzez: konferencje, seminaria, szkolenia, spotkania, działania animacyjne i doradczo-wspierające (w tym poprzez konkurs dotacji) nakierowane na zindywidualizowane działania regionalne, wzmacniające kompetencje w zakresie poprawnego przygotowania i rozliczania projektów, w tym wszelkie koszty niezbędne do kompleksowego przeprowadzenia ww. działań; -prowadzenie, obsługa, organizacja, zlecenie akcji, imprez działań informacyjno-promocyjnych (w tym o szerokim zasięgu) przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych narzędzi, w tym wszystkich rodzajów mediów; - współpraca z mediami (realizacja programów, audycji telewizyjnych i radiowych oraz udział w nich , publikacje prasowe, konferencje prasowe, itp.), w tym również w formie konkursu dotacji dla mediów (granty); - budowa, modyfikacja, rozwój i utrzymanie strony internetowej i innych narzędzi elektronicznych; - koszty opracowania materiałów zamieszczanych na stronach internetowych; - stworzenie i bieżąca obsługa punktów kontaktowych w IP RPO WSL; - informowanie o naborach/ogłoszeniach o konkursach we wszystkich rodzajach mediów; -tłumaczenie, publikacja i rozpowszechnianie dokumentów programowych, wytycznych, broszur, folderów, podręczników, publikacji, biuletynów informacyjnych; - przygotowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych i promocyjnych; - finansowanie badań/ekspertyz/sondaży mających na celu m.in. ocenę skuteczności realizowanych działań informacyjno – promocyjnych, która posłuży do wyboru najskuteczniejszych form przekazu.

6. Typ beneficjenta	Działanie 13.1	- jednostki samorządu terytorialnego, - wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne, - stowarzyszenia, porozumienia międzygminne, związek międzygminny.
7. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 13.1	- podmioty spełniające przesłanki ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie tj. podmioty, które zgodnie ze statutem lub umową nie działają w celu osiągnięcia zysku lub przeznaczają zysk na cele statutowe; -media.
8. Instytucja pośrednicząca	Działanie 13.1	n/d
9. Instytucja wdrażająca	Działanie 13.1	n/d
10. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Kategoria regionu	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 13.1	110 000 000,00
11. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 13.1	Występuje komplementarność działań realizowanych w ramach niniejszej osi priorytetowej z działaniami realizowanymi w ramach PO PT 2014-2020. Mechanizmy zapewniające koordynację z PO PT 2014-2020 m.in.: -wytyczne obszarowe (w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej, w zakresie działań informacyjno-promocyjnych, w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020), -udział IZ w pracach Grupy sterującej do spraw Pomocy Technicznej, do spraw informacji i promocji, do spraw ewaluacji polityki spójności.
12. Instrumenty terytorialne	Działanie 13.1	n/d
13. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 13.1	**Tryb pozakonkursowy** Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Nabór i ocena wniosków: Wydział Rozwoju Regionalnego Protesty nie obejmują trybu pozakonkursowego
14. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 13.1	n/d

15. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 13.1	n/d
16. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 13.1	n/d
17. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 13.1	n/d
18. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 13.1	n/d
19. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 13.1	n/d
20. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 13.1	85%
21. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 13.1	85%
22. Minimalny wkład własny	Działanie 13.1	15%

beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych		
23. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 13.1	n/d
24. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 13.1	n/d
25. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 13.1	n/d
26. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 13.1	n/d
27. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 13.1	n/d
28. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 13.1	n/d

29. Opis działań i dodatkowe wyjaśnienia	
Działanie 13.1	Beneficjentami Pomocy Technicznej w ramach RPO WSL 2014-2020 są: • Województwo Śląskie; • Instytucje Pośredniczące, w tym podmioty reprezentujące porozumienia JST w Subregionie; Forma składania wniosku: Wniosek o dofinansowanie realizacji Planu Działań ze środków EFS w ramach Osi Priorytetowej XIII Pomoc Techniczna RPO WSL 2014-2020. Zastosowany tryb pozakonkursowy wynika z faktu, iż Beneficjentami są podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, zaś projekty Pomocy Technicznej dotyczą realizacji zadań publicznych (zgodnie z Art. 36 ust 1 pkt. 2 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności

	finansowanych w perspektywie finansowej 2014 – 2020 (Dz. U. poz. 1146)). Powyższe zadania będą realizowane zgodnie z Wytycznymi w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020, Wytycznymi w zakresie trybu wyboru projektów na lata 2014-2020, Wytycznymi w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020 oraz Strategią Komunikacji Polityki Spójności na lata 2014-2020. Instytucja Zarządzająca realizując działania w ramach zadania 4. *Informacja i promocja* planuje konkursy dotacji dla podmiotów wymienionych w pkt. 7 „Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia". Środki Pomocy Technicznej w ramach wszystkich zadań będzie można przeznaczyć na finansowanie zadań związanych z zamknięciem perspektywy 2004-2006, RPO WSL 2007-2013 oraz regionalnego komponentu POKL 2007-2013, a także finansowaniem zadań związanych z przygotowaniem kolejnej perspektywy 2021-2027.

Indykatywny plan finansowy (wydatki kwalifikowalne w EUR)

III.1 Tabela finansowa 1

	Priorytet inwestycyjny	Wsparcie UE			Wkład krajowy	Krajowe środki publiczne					Krajowe środki prywatne	Finansowanie ogółem	Szacowany poziom cross-financingu - maksymalny	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Udział rezerwy wykonania do całkowitej kwoty wsparcia UE	Wkład EBI
		Ogółem	EFRR	EFS	ogółem	ogółem	budżet państwa[123]	budżet województwa[124]	budżet jst	inne				Wsparcie UE	Wsparcie UE		
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p
		= b+c			= e+j	= f+g+h+i						= a+d		= a-n			
Oś priorytetowa I		**245 150 658**	**245 150 658**	**-**	**253 680 530**	**17 714 667**	**-**	**-**	**1 404 000**	**16 310 667**	**235 965 863**	**498 831 188**		**230 441 618**	**14 709 040**	**6,00%**	**-**
Działanie 1.1	1a	50 000 000	50 000 000	-	50 000 000	17 500 000	-	-	1 250 000	16 250 000	32 500 000	100 000 000	10%	[redacted]			-
Działanie 1.2	1b	176 483 992	176 483 992	-	199 013 863	-	-	-	-	-	199 013 863	375 497 855	10%				-
Działanie 1.3	1b	18 666 666	18 666 666	-	4 666 667	214 667	-	-	154 000	60 667	4 452 000	23 333 333	9%				-
Oś priorytetowa II		**96 000 000**	**96 000 000**	-	**32 000 000**	**29 440 000**	**-**	**-**	**16 000 000**	**13 440 000**	**2 560 000**	**128 000 000**		**90 240 000**	**5 760 000**	**6,00%**	-
Działanie 2.1	2c	96 000 000	96 000 000	-	32 000 000	29 440 000			16 000 000	13 440 000	2 560 000	128 000 000	10%	[redacted]			-
Oś priorytetowa III		**305 262 417**	**305 262 417**	-	**255 959 103**	**4 410 905**	**3 529 412**	**-**	**881 493**	**-**	**251 548 198**	**561 221 520**		**286 946 671**	**18 315 746**	**6,00%**	-
Działanie 3.1	3a	38 000 000	38 000 000	-	7 050 217	4 410 905	3 529 412	-	881 493	-	2 639 312	45 050 217	-	[redacted]			-
Poddziałanie 3.1.1	3a	25 972 958	25 972 958	-	4 583 464	3 666 771	3 055 642	-	611 129	-	916 693	30 556 422	-				-
Poddziałanie 3.1.2	3a	4 027 042	4 027 042	-	710 655	568 524	473 770	-	94 754	-	142 131	4 737 697	-				-
RIT Północny			*500 000*		*88 236*	*70 589*	*58 824*	-	*11 765*	-	*17 647*	*588 236*	-				-
RIT Zachodni			*3 527 042*		*622 419*	*497 935*	*414 946*	-	*82 989*	-	*124 484*	*4 149 461*	-				-
Poddziałanie 3.1.3	3a	8 000 000	8 000 000	-	1 756 098	175 610	-	-	175 610	-	1 580 488	9 756 098	-				-
Działanie 3.2	3c	132 262 417	132 262 417	-	149 146 981	-	-	-	-	-	149 146 981	281 409 398	10%				-
Działanie 3.3	3c	44 000 000	44 000 000	-	60 761 905	-	-	-	-	-	60 761 905	104 761 905	10%				-
Działanie 3.4	3c	91 000 000	91 000 000	-	16 058 824	-	-	-	-	-	16 058 824	107 058 824					-
Oś priorytetowa IV		**796 776 955**	**796 776 955**	-	**194 798 235**	**150 050963**	**25 221 039**	**-**	**124 577 292**	**252 632**	**44 747 272**	**991 575 190**		**748 970 337**	**47 806 618**	**6,00%**	-
Działanie 4.1	4a	67 913 372	67 913 372	-	16 957 570	8 861 813	-	-	8 861 813	-	8 095 757	84 870 942	-	[redacted]			-
Poddziałanie 4.1.1	4a	28 069 363	28 069 363	-	6 161 568	5 545 411	-	-	5 545 411	-	616 157	34 230 931	-				-
Poddziałanie 4.1.2	4a	15 844 009	15 844 009	-	2 796 002	2 516 402	-	-	2 516 402	-	279 600	18 640 011	-				-
RIT Południowy			*2 544 623*	-	*449 051*	*404 146*	-	-	*404 146*	-	*44 905*	*2 993 674*	-				-
RIT Północny			*8 956 886*	-	*1 580 628*	*1 422 565*	-	-	*1 422 565*	-	*158 063*	*10 537 514*	-				-
RIT Zachodni			*4 342 500*	-	*766 323*	*689 691*	-	-	*689 691*	-	*76 632*	*5 108 823*	-				-
Poddziałanie 4.1.3	4a	24 000 000	24 000 000	-	8 000 000	800 000	-	-	800 000	-	7 200 000	32 000 000	-				-
Działanie 4.2	4b	33 000 000	33 000 000	-	5 823 529	-	-	-	-	-	5 823 529	38 823 529	-				-

[123] Obejmuje wyłącznie środki przeznaczone z budżetu państwa na wsparcie wdrażania RPO WSL 2014-2020 (zgodnie z zapisami Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Śląskiego). Środki przewidziane na wkład własny projektów pochodzące z budżetu państwa przypisano do rubryki „inne".

[124] Obejmuje wyłącznie środki przeznaczone z budżetu województwa na wsparcie wdrażania RPO WSL 2014-2020. Środki przewidziane na dofinansowanie projektów własnych Województwa Śląskiego przypisano do rubryki „budżet jst".

Działanie 4.3	4c	227 255 818	227 255 818	-	45 230 077	32 574 375	13 465 451	-	19 108 924	-	12 655 702	272 485 895	-	[redacted]		-
Poddziałanie 4.3.1	4c	123 286 742	123 286 742	-	25 251 501	18 938 626	7 059 332	-	11 879 294	-	6 312 875	148 538 243	-			-
Poddziałanie 4.3.2	4c	74 286 255	74 286 255	-	13 109 340	10 487 472	4 253 590	-	6 233 882	-	2 621 868	87 395 595	-			-
RIT Południowy			*29 167 815*	-	*5 147 261*	*4 117 809*	*1 670 133*	-	*2 447 676*	-	*1 029 452*	*34 315 076*	-			-
RIT Północny			*18 252 988*	-	*3 221 116*	*2 576 893*	*1 045 156*	-	*1 531 737*	-	*644 223*	*21 474 104*	-			-
RIT Zachodni			*26 865 452*	-	*4 740 963*	*3 792 770*	*1 538 301*	-	*2 254 469*	-	*948 193*	*31 606 415*	-			-
Poddziałanie 4.3.3	4c	7 500 000	7 500 000	-	1 323 530	1 323 530	882 353	-	441 177	-	-	8 823 530	-			-
Poddziałanie 4.3.4	4c	22 182 821	22 182 821	-	5 545 706	1 824 747	1 270 176	-	554 571	-	3 720 959	27 728 527	-			-
Działanie 4.4	4g	20 000 000	20 000 000	-	6 315 790	757 895	-	-	505 263	252 632	5 557 895	26 315 790	-			-
Działanie 4.5	4e	448 607 765	448 607 765	-	112 151 941	107 856 880	11 755 588	-	96 101 292	-	4 295 061	560 759 706	-			-
Poddziałanie 4.5.1	4e	348 244 103	348 244 103	-	87 061 026	84 173 175	9 970 133	-	74 203 042	-	2 887 851	435 305 129	-			-
A			*306 811 039*	-	*74 464 553*	*72 154 272*	*6 779 690*	-	*65 374 581*	-	*2 310 281*	*381 275 592*	-			-
B			*41 433 064*	-	*12 596 473*	*12 018 903*	*3 190 443*	-	*8 828 461*	-	*577 570*	*54 029 537*	-			-
Poddziałanie 4.5.2	4e	62 363 662	62 363 662	-	15 590 915	14 183 705	1 785 455	-	12 398 250	-	1 407 210	77 954 577	-			-
RIT Południowy			*31 245 225*	-	*7 811 305*	*7 106 270*	*894 542*	-	*6 211 728*	-	*705 035*	*39 056 530*	-			-
A			*28 110 361*	-	*6 831 319*	*6 196 788*	*608 289*	-	*5 588 499*	-	*634 531*	*34 941 680*	-			-
B			*3 134 864*	-	*979 986*	*909 482*	*286 253*	-	*623 229*	-	*70 504*	*4 114 850*	-			-
RIT Północny			*22 534 227*	-	*5 633 556*	*5 125 081*	*645 149*	-	*4 479 932*	-	*508 475*	*28 167 783*	-			-
A			*18 872 562*	-	*4 648 301*	*4 190 674*	*438 701*	-	*3 751 972*	-	*457 627*	*23 520 863*	-			-
B			*3 661 665*	-	*985 255*	*934 407*	*206 448*	-	*727 960*	-	*50 848*	*4 646 920*	-			-
RIT Zachodni			*8 584 210*	-	*2 146 054*	*1 952 354*	*245 764*	-	*1 706 590*	-	*193 700*	*10 730 264*	-			-
A			*6 813 803*	-	*1 696 073*	*1 521 743*	*167 120*	-	*1 354 623*	-	*174 330*	*8 509 876*	-			-
B			*1 770 407*	-	*449 981*	*430 611*	*78 644*	-	*351 967*	-	*19 370*	*2 220 388*	-			-
Poddziałanie 4.5.3	4e	38 000 000	38 000 000	-	9 500 000	9 500 000	-	-	9 500 000	-	-	47 500 000	-			-
Oś priorytetowa V		**208 163 836**	**208 163 836**	-	**45 358 625**	**34 411 252**	**8 254 582**	-	**24 003 929**	**2 152 741**	**10 947 373**	**253 522 461**		**195 674 005**	**12 489 831**	**6,00%**	-
Działanie 5.1	6b	86 459 292	86 459 292	-	21 614 823	15 130 376	4 950 612	-	10 179 764	-	6 484 447	108 074 115	-	[redacted]			-
Poddziałanie 5.1.1	6b	39 572 898	39 572 898	-	9 893 224	6 925 257	2 265 923	-	4 659 334	-	2 967 967	49 466 122	-				-
Poddziałanie 5.1.2	6b	46 886 394	46 886 394	-	11 721 599	8 205 119	2 684 689	-	5 520 430	-	3 516 480	58 607 993	-				-
RIT Południowy			*11 580 300*	-	*2 895 076*	*2 026 553*	*663 082*	-	*1 363 471*	-	*868 523*	*14 475 376*	-				-
RIT Północny			*23 062 494*	-	*5 765 624*	*4 035 937*	*1 320 546*	-	*2 715 391*	-	*1 729 687*	*28 828 118*	-				-
RIT Zachodni			*12 243 600*	-	*3 060 899*	*2 142 629*	*701 061*	-	*1 441 568*	-	*918 270*	*15 304 499*	-				-
Działanie 5.2	6a	30 717 699	30 717 699	-	7 679 426	6 911 483	-	-	6 911 483	-	767 943	38 397 125	10%				-
Poddziałanie 5.2.1	6a	25 260 100	25 260 100	-	6 315 026	5 683 523	-	-	5 683 523	-	631 503	31 575 126	10%				-
Poddziałanie 5.2.2	6a	5 457 599	5 457 599	-	1 364 400	1 227 960	-	-	1 227 960	-	136 440	6 821 999	10%				-
Działanie 5.3	6c	51 118 750	51 118 750	-	9 020 956	5 765 515	3 228 970	-	501 894	2 034 651	3 255 441	60 139 706	-				-
Poddziałanie 5.3.1	6c	46 118 750	46 118 750	-	8 138 603	4 883 162	2 640 735	-	207 776	2 034 651	3 255 441	54 257 353	-				-
Poddziałanie 5.3.2	6c	5 000 000	5 000 000	-	882 353	882 353	588 235	-	294 118	-	-	5 882 353	-				-
Działanie 5.4	6d	37 868 095	37 868 095	-	6 690 478	6 603 878	75 000	-	6 410 788	118 090	86 600	44 558 573	10%				-

Poddziałanie 5.4.1	6d	2 230 595	2 230 595	-	401 507	314 907	-	-	196 817	118 090	86 600	2 632 102	10%				-
Poddziałanie 5.4.2	6d	637 500	637 500	-	112 500	112 500	75 000	-	37 500	-	-	750 000	10%				-
Poddziałanie 5.4.3	6d	35 000 000	35 000 000	-	6 176 471	6 176 471	-	-	6 176 471	-	-	41 176 471	10%				-
Działanie 5.5	5b	2 000 000	2 000 000	-	352 942	-	-	-	-	-	352 942	2 352 942	-				-
Oś priorytetowa VI		**473 000 000**	**473 000 000**	-	**149 073 530**	**149 073 530**	**4 470 588**	-	**125 852 942**	**18 750 000**	-	**622 073 530**		**444 620 000**	**28 380 000**	**6,00%**	-
Działanie 6.1	7b	360 000 000	360 000 000	-	125 294 118	125 294 118	-	-	125 294 118	-	-	485 294 118	-				-
Działanie 6.2	7d	113 000 000	113 000 000	-	23 779 412	23 779 412	4 470 588	-	558 824	18 750 000	-	136 779 412	-				-
Oś priorytetowa VII		**224 399 455**	-	**224 399 455**	**39 599 909**	**34 963 308**	**13 166 121**	-	**878 236**	**20 918 951**	**4 636 601**	**263 999 364**		**209 227 197**	**15 172 258**	**6,76%**	-
Działanie 7.1	8i	52 377 355	-	52 377 355	9 243 065	6 961 360	6 162 041	-	456 342	342 977	2 281 705	61 620 420					-
Poddziałanie 7.1.1	8i	2 837 703	-	2 837 703	500 772	375 578	333 847	-	25 039	16 692	125 194	3 338 475					-
Poddziałanie 7.1.2	8i	1 401 651	-	1 401 651	247 351	185 513	164 900	-	12 368	8 245	61 838	1 649 002					-
RIT Południowy			-	*425 000*	*75 000*	*56 250*	*50 000*	-	*3 750*	*2 500*	*18 750*	*500 000*					-
RIT Północny			-	*603 901*	*106 571*	*79 928*	*71 047*	-	*5 329*	*3 552*	*26 643*	*710 472*					-
RIT Zachodni			-	*372 750*	*65 780*	*49 335*	*43 853*	-	*3 289*	*2 193*	*16 445*	*438 530*					-
Poddziałanie 7.1.3	8i	47 479 251	-	47 479 251	8 378 692	6 284 019	5 585 794	-	418 935	279 290	2 094 673	55 857 943					-
Poddziałanie 7.1.4	8i	658 750	-	658 750	116 250	116 250	77 500	-	-	38 750	-	775 000					-
Działanie 7.2	8i	116 597 188	-	116 597 188	20 575 974	20 575 974	-	-	-	20 575 974	-	137 173 162					-
Działanie 7.3	8iii	28 688 800	-	28 688 800	5 062 731	3 797 047	3 375 153	-	421 894	-	1 265 684	33 751 531					-
Poddziałanie 7.3.1	8iii	5 638 961	-	5 638 961	995 111	746 333	663 407	-	82 926	-	248 778	6 634 072					-
Poddziałanie 7.3.2	8iii	2 098 499	-	2 098 499	370 324	277 742	246 882	-	30 860	-	92 582	2 468 823					-
RIT Południowy			-	*577 599*	*94 285*	*68 802*	*67 953*	-	*849*	-	*25 483*	*671 884*					-
RIT Północny			-	*1 073 600*	*189 459*	*142 094*	*126 306*	-	*15 788*	-	*47 365*	*1 263 059*					-
RIT Zachodni			-	*447 300*	*86 580*	*66 846*	*52 623*	-	*14 223*	-	*19 734*	*533 880*					-
Poddziałanie 7.3.3	8iii	20 951 340	-	20 951 340	3 697 296	2 772 972	2 464 864	-	308 108	-	924 324	24 648 636					-
Działanie 7.4	8v	20 563 912	-	20 563 912	3 628 927	3 628 927	3 628 927	-	-	-	-	24 192 839					-
Poddziałanie 7.4.1	8v	3 092 495	-	3 092 495	545 735	545 735	545 735	-	-	-	-	3 638 230					-
Poddziałanie 7.4.2	8v	17 471 417	-	17 471 417	3 083 192	3 083 192	3 083 192	-	-	-	-	20 554 609					-
Działanie 7.5	8iii	6 172 200	-	6 172 200	1 089 212	-	-	-	-	-	1 089 212	7 261 412					-
Oś priorytetowa VIII		**187 758 656**	-	**187 758 656**	**33 133 884**	**9 190 766**	**3 468 651**	-	**3 713 632**	**2 008 483**	**23 943 118**	**220 892 540**		**175 066 170**	**12 692 486**	**6,76%**	-
Działanie 8.1	8iv	44 372 032	-	44 372 032	7 830 360	5 476 818	1 763 186	-	3 713 632	-	2 353 542	52 202 392					-
Poddziałanie 8.1.1	8iv	5 807 941	-	5 807 941	1 024 931	819 945	341 644	-	478 301	-	204 986	6 832 872					-
Poddziałanie 8.1.2	8iv	424 950	-	424 950	74 992	59 993	24 997	-	34 996	-	14 999	499 942					-
RIT Północny				*201 300*	*35 524*	*28 419*	*11 841*	-	*16 578*	-	*7 105*	*236 824*					
RIT Zachodni				*223 650*	*39 468*	*31 574*	*13 156*	-	*18 418*	-	*7 894*	*263 118*					
Poddziałanie 8.1.3	8iv	38 139 141	-	38 139 141	6 730 437	4 596 880	1 396 545	-	3 200 335	-	2 133 557	44 869 578					-
Działanie 8.2	8v	95 928 141	-	95 928 141	16 928 497	-	-	-	-	-	16 928 497	112 856 638					-
Poddziałanie 8.2.1	8v	1 831 070	-	1 831 070	323 130	-	-	-	-	-	323 130	2 154 200					-

Poddziałanie 8.2.2	8v	402 600	-	402 600	71 048	-	-	-	-	-	71 048	473 648				-
Poddziałanie 8.2.3	8v	93 694 471	-	93 694 471	16 534 319	-	-	-	-	-	16 534 319	110 228 790				-
Działanie 8.3	8vi	47 458 483	-	47 458 483	8 375 027	3 713 948	1 705 465	-	-	2 008 483	4 661 079	55 833 510				-
Poddziałanie 8.3.1	8vi	1 294 531	-	1 294 531	228 447	129 453	76 149	-	-	53 304	98 994	1 522 978				-
Poddziałanie 8.3.2	8vi	46 163 952	-	46 163 952	8 146 580	3 584 495	1 629 316	-	-	1 955 179	4 562 085	54 310 532				-
Oś priorytetowa IX		**260 993 378**	**-**	**260 993 378**	**46 057 661**	**39 831 668**	**19 362 907**	-	**19 779 813**	**688 948**	**6 225 993**	**307 051 039**		**243 350 225**	**17 643 153**	**6,76%**	-
Działanie 9.1	9i	139 654 258	-	139 654 258	24 644 871	23 236 865	7 148 352	-	16 088 513	-	1 408 006	164 299 129					-
Poddziałanie 9.1.1	9i	21 544 915	-	21 544 915	3 802 044	3 548 574	2 534 696	-	1 013 878	-	253 470	25 346 959					-
Poddziałanie 9.1.2	9i	6 540 930	-	6 540 930	1 154 282	1 077 329	769 521	-	307 808	-	76 953	7 695 212					-
RIT Południowy			-	*1 270 841*	*224 266*	*209 315*	*149 511*	-	*59 804*	-	*14 951*	*1 495 107*					-
RIT Północny			-	*2 496 456*	*440 551*	*411 181*	*293 701*	-	*117 480*	-	*29 370*	*2 937 007*					-
RIT Zachodni			-	*2 773 633*	*489 465*	*456 833*	*326 309*	-	*130 524*	-	*32 632*	*3 263 098*					-
Poddziałanie 9.1.3	9i	11 250 000	-	11 250 000	1 985 295	1 852 941	1 323 529	-	529 412	-	132 354	13 235 295					-
Poddziałanie 9.1.4	9i	5 000 000	-	5 000 000	882 353	661 764	588 235	-	73 529	-	220 589	5 882 353					-
Poddziałanie 9.1.5	9i	21 425 154	-	21 425 154	3 780 910	2 835 682	2 520 606	-	315 076	-	945 228	25 206 064					-
Poddziałanie 9.1.6	9i	73 893 259	-	73 893 259	13 039 987	13 039 987	-	-	13 039 987	-	-	86 933 246					-
Działanie 9.2	9iv	88 811 405	-	88 811 405	15 672 605	12 612 493	8 513 765	-	3 409 780	688 948	3 060 112	104 484 010					-
Poddziałanie 9.2.1	9iv	19 240 457	-	19 240 457	3 395 375	2 930 225	1 844 626	-	1 085 599	-	465 150	22 635 832					-
Poddziałanie 9.2.2	9iv	7 176 630	-	7 176 630	1 266 465	1 092 925	688 000	-	404 925	-	173 540	8 443 095					-
RIT Południowy			-	*2 760 954*	*487 228*	*420 465*	*264 684*	-	*155 781*	-	*66 763*	*3 248 182*					-
RIT Północny			-	*1 385 427*	*214 335*	*210 985*	*132 816*	-	*78 169*	-	*3 350*	*1 599 762*					-
RIT Zachodni			-	*3 030 249*	*564 902*	*461 475*	*290 500*	-	*170 975*	-	*103 427*	*3 595 151*					-
Poddziałanie 9.2.3	9iv	18 000 000	-	18 000 000	3 176 471	2 741 210	1 725 601	-	1 015 609	-	435 261	21 176 471					-
Poddziałanie 9.2.4	9iv	6 000 000	-	6 000 000	1 058 824	696 106	575 200	-	120 906	-	362 718	7 058 824					-
Poddziałanie 9.2.5	9iv	10 574 027	-	10 574 027	1 866 006	1 226 775	1 013 698	-	213 077	-	639 231	12 440 033					-
Poddziałanie 9.2.6	9iv	24 420 291	-	24 420 291	4 309 464	3 031 134	1 752 805	-	383 499	894 830	1 278 330	28 729 755					-
Poddziałanie 9.2.7	9iv	3 400 000	-	3 400 000	600 000	600 000	325 600	-	274 400	-	-	4 000 000					-
Działanie 9.3	9v	32 527 715	-	32 527 715	5 740 185	3 982 310	3 700 790	-	281 520	-	1 757 875	38 267 900					-
Poddziałanie 9.3.1	9v	31 456 715	-	31 456 715	5 551 185	3 793 310	3 700 790	-	92 520	-	1 757 875	37 007 900					-
Poddziałanie 9.3.2	9v	1 071 000	-	1 071 000	189 000	189 000	-	-	189 000	-	-	1 260 000					-
Oś priorytetowa X		**293 437 140**	**293 437 140**	-	**62 623 137**	**37 698 797**	**21 391 327**	**-**	**15 145 164**	**1 162 306**	**24 924 340**	**356 060 277**		**275 830 911**	**17 606 229**	**6,00%**	-
Działanie 10.1	9a	63 610 853	63 610 853	-	11 225 445	7 857 812	-	-	7 857 812	-	3 367 633	74 836 298	10%				-
Działanie 10.2	9a	51 393 205	51 393 205	-	9 759 179	8 131 127	6 046 259	-	1 715 228	369 640	1 628 052	61 152 384	-				-
Poddziałanie 10.2.1	9a	16 347 099	16 347 099	-	3 348 200	2 643 740	1 923 188	-	350 912	369 640	704 460	19 695 299	-				-
Poddziałanie 10.2.2	9a	16 162 856	16 162 856	-	3 078 639	2 155 047	1 901 513	-	253 534	-	923 592	19 241 495	-				-
RIT Południowy			*3 236 000*	-	*616 381*	*431 467*	*380 706*	-	*50 761*	-	*184 914*	*3 852 381*	-				-
RIT Północny			*5 190 856*	-	*988 734*	*692 114*	*610 689*	-	*81 425*	-	*296 620*	*6 179 590*	-				-

RIT Zachodni			*7 736 000*	-	*1 473 524*	*1 031 466*	*910 118*	-	*121 348*	-	*442 058*	*9 209 524*	-			-
Poddziałanie 10.2.3	9a	10 883 250	10 883 250	-	1 920 575	1 920 575	1 280 382	-	640 193	-	-	12 803 825	-			-
Poddziałanie 10.2.4	9a	8 000 000	8 000 000	-	1 411 765	1 411 765	941 176	-	470 589	-	-	9 411 765	-			-
Działanie 10.3	9b	130 433 082	130 433 082	-	25 638 513	21 709 858	15 345 068	-	5 572 124	792 666	3 928 655	156 071 595	-			-
Poddziałanie 10.3.1	9b	50 670 600	50 670 600	-	10 378 316	8 302 653	5 961 246	-	1 822491	518 916	2 075 663	61 048 916	-			-
Poddziałanie 10.3.2	9b	27 083 232	27 083 232	-	5 158 711	4 126 969	3 186 263	-	940 706	-	1 031 742	32 241 943	-			-
RIT Południowy			*4 500 000*	-	*857 144*	*685 715*	*529 412*	-	*156 303*	-	*171 429*	*5 357 144*	-			-
RIT Północny			*6 865 672*	-	*1 307 746*	*1 046 197*	*807 726*	-	*238 471*	-	*261 549*	*8 173 418*	-			-
RIT Zachodni			*15 717 560*	-	*2 993 821*	*2 395 057*	*1 849 125*	-	*545 932*	-	*598 764*	*18 711 381*	-			-
Poddziałanie 10.3.3	9b	10 950 000	10 950 000	-	2 737 500	1 916 250	1 288 235	-	354 265	273 750	821 250	13 687 500	-			-
Poddziałanie 10.3.4	9b	33 729 250	33 729 250	-	5 952 221	5 952 221	3 968 147	-	1 984 074	-	-	39 681 471	-			-
Poddziałanie 10.3.5	9b	8 000 000	8 000 000	-	1 411 765	1 411 765	941 177	-	470 588	-	-	9 411 765	-			-
Działanie 10.4	9b	48 000 000	48 000 000	-	8 470 588	-	-	-	-	-	8 470 588	56 470 588	-			-
Oś priorytetowa XI		**194 894 146**	-	**194 894 146**	**34 393 090**	**25 475 020**	**11 258 332**	-	**13 996 420**	**220 268**	**8 918 070**	**229 287 236**		**181 719 302**	**13 174 844**	**6,76%**	-
Działanie 11.1	10i	80 031 554	-	80 031 554	14 123 218	13 440 727	3 130 581	-	10 310 146	-	682 491	94 154 772					-
Poddziałanie 11.1.1	10i	8 109 392	-	8 109 392	1 431 070	1 287 962	-	-	1 287 962	-	143 108	9 540 462					-
Poddziałanie 11.1.2	10i	4 679 374	-	4 679 374	825 773	743 195	-	-	743 195	-	82 578	5 505 147					-
RIT Południowy			-	*2 789 950*	*492 345*	*443 110*	-	-	*443 110*	-	*49 235*	*3 282 295*					-
RIT Północny			-	*184 471*	*32 553*	*29 298*	-	-	*29 298*	-	*3 255*	*217 024*					-
RIT Zachodni			-	*1 704 953*	*300 875*	*270 787*	-	-	*270 787*	-	*30 088*	*2 005 828*					-
Poddziałanie 11.1.3	10i	20 522 904	-	20 522 904	3 621 689	3 259 520	-	-	3 259 520	-	362 169	24 144 593					-
Poddziałanie 11.1.4	10i	40 219 884	-	40 219 884	7 097 627	7 002 991	2 365 875	-	4 637 116	-	94 636	47 317 511					-
Poddziałanie 11.1.5	10i	6 500 000	-	6 500 000	1 147 059	1 147 059	764 706	-	382 353	-	-	7 647 059					-
Działanie 11.2	10iv	53 493 650	-	53 493 650	9 440 058	9 282 722	6 293 370	-	2 769 084	220 268	157 336	62 933 708					-
Poddziałanie 11.2.1	10iv	25 941 662	-	25 941 662	4 577 941	4 501 642	3 051 960	-	1 342 863	106 819	76 299	30 519 603					-
Poddziałanie 11.2.2	10iv	11 539 606	-	11 539 606	2 036 402	2 002 461	1 357 600	-	597 345	47 516	33 941	13 576 008					-
RIT Południowy			-	*3 692 420*	*651 603*	*640 743*	*434 402*	-	*191 137*	*15 204*	*10 860*	*4 344 023*					-
RIT Północny			-	*4 427 788*	*781 374*	*768 351*	*520 916*	-	*229 203*	*18 232*	*13 023*	*5 209 162*					-
RIT Zachodni			-	*3 419 398*	*603 425*	*593 367*	*402 282*	-	*177 005*	*14 080*	*10 058*	*4 022 823*					-
Poddziałanie 11.2.3	10iv	16 012 382	-	16 012 382	2 825 715	2 778 619	1 883 810	-	828 876	65 933	47 096	18 838 097					-
Działanie 11.3	10iv	31 184 471	-	31 184 471	5 503 142	2 751 571	1 834 381	-	917 190	-	2 751 571	36 687 613					-
Działanie 11.4	10iii	30 184 471	-	30 184 471	5 326 672	-	-	-	-	-	5 326 672	35 511 143					-
Poddziałanie 11.4.1	10iii	4 638 759	-	4 638 759	818 605	-	-	-	-	-	818 605	5 457 364					-
Poddziałanie 11.4.2	10iii	1 700 425	-	1 700 425	300 075	-	-	-	-	-	300 075	2 000 500					-
RIT Południowy			-	*708 875*	*125 096*	-	-	-	-	-	*125 096*	*833 971*					
RIT Północny			-	*469 700*	*82 888*	-	-	-	-	-	*82 888*	*552 588*					
RIT Zachodni			-	*521 850*	*92 091*	-	-	-	-	-	*92 091*	*613 941*					

Poddziałanie 11.4.3	10iii	23 845 287	-	23 845 287	4 207 992	-	-	-	-	-	4 207 992	28 053 279				-
Oś priorytetowa XII		**81 100 493**	**81 100 493**	-	**15 633 593**	**14 606 841**	**9 541 234**	-	**4 579 902**	**485 705**	**1 026 752**	**96 734 086**		**76 234 463**	**4 866 030**	**6,00%**	-
Działanie 12.1	10a	27 986 629	27 986 629	-	5 533 989	5 146 610	3 292 544	-	1 688 047	166 019	387 379	33 520 618	-				-
Poddziałanie 12.1.1	10a	14 167 342	14 167 342	-	2 901 744	2 698 622	1 666 746	-	944 824	87 052	203 122	17 069 086	-				-
Poddziałanie 12.1.2	10a	13 819 287	13 819 287	-	2 632 245	2 447 988	1 625 798	-	743 223	78 967	184 257	16 451 532	-				-
RIT Południowy			*5 903 300*	-	*1 124 439*	*1 045 728*	*694 506*	-	*317 489*	*33 733*	*78 711*	*7 027 739*	-				-
RIT Północny			*4 462 687*	-	*850 035*	*790 533*	*525 022*	-	*240 010*	*25 501*	*59 502*	*5 312 722*	-				-
RIT Zachodni			*3 453 300*	-	*657 771*	*611 727*	*406 270*	-	*185 724*	*19 733*	*46 044*	*4 111 071*	-				-
Działanie 12.2	10a	32 113 864	32 113 864	-	6 393 721	5 754 348	3 778 102	-	1 656 560	319 686	639 373	38 507 585	-				-
Poddziałanie 12.2.1	10a	19 298 111	19 298 111	-	3 952 625	3 557 362	2 270 366	-	1 089 365	197 631	395 263	23 250 736	-				-
Poddziałanie 12.2.2	10a	12 815 753	12 815 753	-	2 441 096	2 196 986	1 507 736	-	567 195	122 055	244 110	15 256 849	-				-
RIT Południowy			*4 738 100*	-	*902 496*	*812 246*	*557 424*	-	*209 697*	*45 125*	*90 250*	*5 640 596*	-				-
RIT Północny			*3 089 553*	-	*588 486*	*529 637*	*363 477*	-	*136 736*	*29 424*	*58 849*	*3 678 039*	-				-
RIT Zachodni			*4 988 100*	-	*950 114*	*855 103*	*586 835*	-	*220 762*	*47 506*	*95 011*	*5 938 214*	-				-
Działania 12.3	10a	21 000 000	21 000 000	-	3 705 883	3 705 883	2 470 588	-	1 235 295	-	-	24 705 883	10%				-
Oś priorytetowa XIII		**110 000 000**	**-**	**110 000 000**	**19 411 765**	**19 411 765**	-	-	**19 411 765**	-	-	**129 411 765**	-	**110 000 000**	**-**	**-**	-
Działanie 13.1		110 000 000	-	110 000 000	19 411 765	19 411 765	-	-	19 411 765	-	-	129 411 765	-				-

A – alokacja przewidziana na projekty typu 1-3

B – alokacja przewidziana na projekty typu 4

III.2 Tabela finansowa 2

Kody zakresu interwencji

Oś priorytetowa	Kod zakresu interwencji	Kwota (EUR)
Oś priorytetowa I	2	4 765 068
	56	100 066 423
	57	11 118 491
	58	45 000 000
	59	5 000 000
	63	2 000 000
	64	42 885 611
	66	10 000 000
	101	24 315 065
Oś priorytetowa II	78	28 440 000
	79	12 960 000
	81	45 000 000
	101	9 600 000
Oś priorytetowa III	56	113 186 176
	63	5 850 000
	64	4 000 000
	66	4 000 000
	67	81 900 000
	72	30 000 000
	82	39 600 000
	101	26 726 241
Oś priorytetowa IV	9	18 028 747
	10	53 677 983
	11	35 028 365
	12	19 795 691
	13	141 003 577
	14	90 834 827
	16	20 000 000
	43	358 607 765
	44	40 000 000
	68	19 800 000
Oś priorytetowa V	18	12 000 000
	19	15 000 000
	20	8 000 000
	22	78 459 292
	85	34 081 285
	87	2 000 000

	94	51 118 750
	101	7 504 509
Oś priorytetowa VI	26	75 000 000
	27	38 000 000
	31	237 000 000
	34	123 000 000
Oś priorytetowa VII	102	168 974 543
	104	34 861 000
	106	20 563 912
Oś priorytetowa VIII	105	44 372 032
	106	95 928 141
	107	47 458 483
Oś priorytetowa IX	109	139 654 258
	112	88 811 405
	113	32 527 715
Oś priorytetowa X	53	57 249 768
	54	44 074 238
	55	124 708 741
	89	56 243 308
	101	11 161 085
Oś priorytetowa XI	115	80 031 554
	117	30 184 471
	118	84 678 121
Oś priorytetowa XII	50	32 113 864
	51	18 900 000
	52	27 986 629
	101	2 100 000
Oś priorytetowa XIII	121	102 000 000
	122	2 500 000
	123	5 500 000
SUMA		3 476 937 134

Kody formy finansowania

Oś priorytetowa	Kod formy finansowania	Kwota (EUR)
Oś priorytetowa I	01	245 150 658
Oś priorytetowa II	01	96 000 000
Oś priorytetowa III	01	214 262 417
	04	63 700 000
	05	27 300 000
Oś priorytetowa IV	01	763 776 955
	04	20 000 000

	05	13 000 000
Oś priorytetowa V	01	208 163 836
Oś priorytetowa VI	01	473 000 000
Oś priorytetowa VII	01	218 227 255
	04	6 172 200
Oś priorytetowa VIII	01	187 758 656
Oś priorytetowa IX	01	260 993 378
Oś priorytetowa X	01	245 437 140
	04	48 000 000
Oś priorytetowa XI	01	194 894 146
Oś priorytetowa XII	01	81 100 493
Oś priorytetowa XIII	01	110 000 000

Kody typu obszaru

Oś priorytetowa	Kod typu obszaru	Kwota (EUR)
Oś priorytetowa I	01	172 690 395
	02	58 341 544
	03	14 118 719
Oś priorytetowa II	01	57 600 000
	02	32 640 000
	03	5 760 000
Oś priorytetowa III	01	166 211 705
	02	102 751 598
	03	36 299 114
Oś priorytetowa IV	01	517 905 021
	02	159 355 391
	03	119 516 543
Oś priorytetowa V	01	104 081 980
	02	52 040 928
	03	52 040 928
Oś priorytetowa VI	01	300 000 000
	02	85 000 000
	03	50 000 000
	07	38 000 000
Oś priorytetowa VII	01	145 859 646
	02	44 879 891
	03	33 659 918
Oś priorytetowa VIII	01	122 043 126
	02	37 551 731
	03	28 163 799
Oś priorytetowa IX	01	169 645 695

	02	52 198 676
	03	39 149 007
Oś priorytetowa X	01	224 984 702
	02	33 403 400
	03	35 049 038
Oś priorytetowa XI	01	126 681 195
	02	38 978 829
	03	29 234 122
Oś priorytetowa XII	01	54 689 837
	02	15 041 311
	03	11 369 345
Oś priorytetowa XIII	07	110 000 000

Kody terytorialnego mechanizmu wdrażania

Oś priorytetowa	Kod terytorialnego mechanizmu wdrażania	Kwota (EUR)
Oś priorytetowa I	07	245 150 658
Oś priorytetowa II	07	96 000 000
Oś priorytetowa III	01	30 000 000
	07	275 262 417
Oś priorytetowa IV	01	656 121 176
	02	7 500 000
	07	133 155 779
Oś priorytetowa V	01	119 407 586
	02	5 637 500
	07	83 118 750
Oś priorytetowa VI	07	473 000 000
Oś priorytetowa VII	01	15 069 309
	02	12 791 813
	07	196 538 333
Oś priorytetowa VIII	01	9 761 092
	02	3 833 187
	07	174 164 377
Oś priorytetowa IX	01	54 502 932
	02	29 500 000
	07	176 990 446
Oś priorytetowa X	01	110 263 787
	02	55 562 500
	07	127 610 853
Oś priorytetowa XI	01	56 609 218

	02	1 125 000
	04	8 750 000
	07	128 409 928
Oś priorytetowa XII	01	60 100 493
	07	21 000 000
Oś priorytetowa XIII	n/d	110 000 000

Kody tematu uzupełniającego EFS (wyłącznie EFS)

Oś priorytetowa	**Kod tematu uzupełniającego EFS**	**Kwota (EUR)**

IV Wymiar terytorialny prowadzonej interwencji

A.1 Planowane wsparcie rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

A.1.1 Opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych* rewitalizację należy rozumieć jako wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (obejmujące łącznie kwestie społeczne, ekonomiczne, przestrzenne oraz kulturowe), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany, spójny oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 może być narzędziem wdrażania działań rewitalizacyjnych oraz wnosić wkład w realizacje Systemu Wsparcia Rewitalizacji.
Poniżej znajdują się priorytety inwestycyjne, które mają znaczenie dla szeroko pojętej rewitalizacji:

- 3a - promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości;
- 4c - wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym;
- 6c - zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;
- 6d - ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000" i zieloną infrastrukturę;
- 8i - dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników;
- 8iii - praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw;
- 8iv - równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę;
- 8v - przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian;
- 8vi - aktywne i zdrowe starzenie się;
- 9a - inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych;
- 9b - wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich;
- 9i - aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie;
- 9iv - ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym;
- 9v - wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia; (realizowane wyłącznie w OSI Bytom)
- 10a – inwestycje w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej

i szkoleniowej;
- 10 i (realizowane wyłącznie w ramach OSI Bytom);
- 10iii - wyrównanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzenie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.

Rewitalizacja stanowi jeden z pięciu terytorialnych obszarów strategicznej interwencji (OSI) wskazanych w Umowie Partnerstwa – miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji. Alokacja dedykowana OSI zostanie skoncentrowana na ośrodkach o największym natężeniu problemów społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych, do których należą w szczególności: Miasto Bytom (oraz funkcjonalnie powiązany z nim Radzionków będący niegdyś dzielnicą Bytomia), charakteryzujący się oprócz wysokiego bezrobocia, występowaniem znacznych szkód pogórniczych, które powodują m.in. zawalenia budynków, a także postępującym wyludnieniem i dekapitalizacją obiektów w centrum miasta, a także miasta wskazane w KSRR 2010-2020 i UP. Na obszarze Bytomia i Radzionkowa realizowane będą zintegrowane działania w zakresie rewitalizacji.

Głównym sposobem preferencji dla projektów w ramach OSI (Miasto Bytom oraz Miasto Radzionków) w przypadku EFRR, będzie dofinansowanie projektów w trybie pozakonkursowym. Przedsięwzięcia miast wskazanych w KSRR 2010-2020 będą miały konkurs dedykowany dla projektów rewitalizacyjnych wynikających z programów rewitalizacji, które uzyskały pozytywną opinię IZ RPO WSL. W przypadku EFS natomiast, przedsięwzięcia rewitalizacyjne dedykowane OSI uzyskają preferencję w postaci dedykowanych konkursów lub kryteriów wyboru projektów.

W ramach EFRR główny ciężar wsparcia procesu rewitalizacji został położony na priorytet inwestycyjny 9b. Cała alokacja została przydzielona na wsparcie przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynikających z programów rewitalizacji pozytywnie zaopiniowanych przez IZ RPO WSL i znajdujących się w *Wykazie programów rewitalizacji województwa śląskiego*. Projekty te będą musiały wspierać działania społeczne realizowane za pomocą EFS. W zakresie interwencji EFS kluczowe dla zapewnienia komplementarności podejmowanych działań są priorytety inwestycyjne 9i (Poddziałania 9.1.1, 9.1.2, 9.1.3) lub w 9iv (Poddziałania 9.2.1, 9.2.2, 9.2.3). Pozostały katalog priorytetów inwestycyjnych wskazanych z EFS stanowi dopełnienie katalogu wsparcia.

W przypadku pozostałych priorytetów inwestycyjnych EFRR, IZ RPO WSL wprowadzi preferencje dla projektów rewitalizacyjnych w postaci dodatkowych punktów w procedurze konkursowego trybu wyboru projektów w postaci dedykowanych kryteriów wyboru projektów.

Ukierunkowanie programu na wspieranie projektów powiązanych z PR może spowodować, że wzroście potencjał dla efektywnej absorpcji środków programu, poprzez lepsze ukierunkowanie terytorialne wsparcia oraz wkład w programowanie podejścia zintegrowanego.

A.1.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty rewitalizacyjne

Oś priorytetowa	Działanie/poddziałanie	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji
III Konkurencyjność MŚP	3.1.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – ZIT 3.1.2 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield – RIT	EFRR	30 000 000	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
IV Efektywność energetyczna,	4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne	EFRR	98 786 499	Dedykowane kryteria wyboru

odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - ZIT 4.3.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - RIT			projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	4.3.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - OSI	EFRR	7 500 000	Dofinansowanie projektów w trybie pozakonkursowym Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	4.3.4 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - konkurs	EFRR	11 091 411	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	4.5.1 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – ZIT 4.5.2 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – RIT	EFRR	102 651 941	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	5.1.1 Gospodarka wodno-ściekowa – ZIT 5.1.2 Gospodarka wodno-ściekowa – RIT	EFRR	43 229 646	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	5.3.1 Dziedzictwo kulturowe - konkurs	EFRR	23 059 375	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	5.3.2 Dziedzictwo kulturowe	EFRR	5 000 000	Dofinansowanie projektów w trybie

	- OSI			pozakonkursowym Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	5.4.2 Ochrona różnorodności biologicznej - OSI	EFRR	637 500	Dofinansowanie projektów w trybie pozakonkursowym Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
VII Regionalny rynek pracy	7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych - ZIT	EFS	2 837 703,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	7.1.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych - RIT	EFS	1 401 651,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	7.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia – konkurs	EFS	8 250 000,00	Kryteria wyboru projektów dedykowane OSI
	7.3.1 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych - ZIT	EFS	5 638 961,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	7.3.2 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych - RIT	EFS	2 098 499,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	7.3.3 Promocja samozatrudnienia – konkurs	EFS	4 375 000,00	Kryteria wyboru projektów dedykowane OSI
	7.4.1 *Outplacement* - ZIT	EFS	3 092 495,00	Konkurs dedykowany dla projektów

				wynikających z PR
	7.4.2 Outplacement - konkurs	EFS	166 813,00	Kryteria wyboru projektów dedykowane OSI
VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy	8.1.1 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - ZIT	EFS	5 807 941,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	8.1.2 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - RIT	EFS	424 950,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	8.1.3 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – konkurs	EFS	250 000,00	Kryteria wyboru projektów dedykowane OSI
	8.2.1 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - ZIT	EFS	1 831 070,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	8.2.2 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - RIT	EFS	402 600,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	8.2.3 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - konkurs	EFS	3 583 187,00	Konkurs dedykowany dla projektów realizowanych na rzecz OSI
	8.3.1 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej - ZIT	EFS	1 294 531,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
IX Włączenie społeczne	9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych - ZIT	EFS	21 544 915,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	9.1.2 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności	EFS	6 540 930,00	Konkurs dedykowany dla projektów

	lokalnych - RIT			wynikających z PR
	9.1.3 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – OSI	EFS	11 250 000,00	Konkurs dedykowany dla projektów realizowanych na rzecz OSI
	9.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT	EFS	19 240 457,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR lub komplementarnych z interwencją podejmowaną ze środków EFRR
	9.2.2 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - RIT	EFS	7 176 630,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR lub komplementarnych z interwencją podejmowaną ze środków EFRR
	9.2.3 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych– OSI	EFS	18 000 000,00	Konkurs dedykowany dla projektów realizowanych na rzecz OSI
	9.3.1 Wsparcie sektora ekonomii społecznej – konkurs	EFS	250 000,00	Kryteria wyboru projektów dedykowane OSI
X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych – ZIT 10.2.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - RIT	EFRR	32 506 955	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	10.2.3 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i	EFRR	10 883 250	Dofinansowanie projektów w trybie pozakonkursowym

	chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - OSI			Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - ZIT 10.3.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - RIT	EFRR	77 753 832	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	10.3.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - konkurs	EFRR	10 950 000	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	10.3.4 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - OSI	EFRR	33 729 250	Dofinansowanie projektów w trybie pozakonkursowym Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	10.4 Poprawa stanu środowiska miejskiego	EFRR	48 000 000	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego	11.1.3 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej – konkurs	EFS	910 609,00	Kryteria wyboru projektów dedykowane OSI
	11.1.4 Poprawa efektywności kształcenia ogólnego– konkurs	EFS	214 391,00	Kryteria wyboru projektów dedykowane OSI
	11.4.1 Kształcenie ustawiczne – ZIT	EFS	4 638 759,00	Konkurs dedykowany dla projektów wynikających z PR
	11.4.2 Kształcenie ustawiczne – RIT	EFS	1 700 425,00	Konkurs dedykowany dla projektów

				wynikających z PR
XII Infrastruktura edukacyjna	12.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego	EFRR	27 986 629	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny
	12.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego	EFRR	32 113 864	Dedykowane kryteria wyboru projektów Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny

A.1.3 Obszary Strategicznej Interwencji – miasta i dzielnice miast wymagające rewitalizacji

Działanie / Poddziałanie	Obszar wsparcia	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)
4.3.3 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - OSI	Miasto Bytom	EFRR	7 500 000,00
5.3.2 Dziedzictwo kulturowe - OSI	Miasto Bytom	EFRR	5 000 000,00
5.4.2 Ochrona różnorodności biologicznej - OSI	Miasto Bytom	EFRR	637 500,00
Poddziałanie 7.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia - konkurs	Miasto Bytom	EFS	8 250 000,00
Poddziałanie 7.3.3 Promocja samozatrudnienia - konkurs	Miasto Bytom	EFS	4 375 000,00
Poddziałanie 7.4.2 Outplacement - konkurs	Miasto Bytom	EFS	166 813,00
Poddziałanie 8.1.3 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – konkurs	Miasto Bytom	EFS	250 000,00
Poddziałanie 8.2.3 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich	Miasto Bytom	EFS	3 583 187,00

pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - konkurs			
Poddziałanie 9.1.3 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – OSI	Miasto Bytom	EFS	10 000 000,00
Poddziałanie 9.1.3 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – OSI	Miasto Radzionków	EFS	1 250 000,00
Poddziałanie 9.2.3 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych–OSI	Miasto Bytom	EFS	17 000 000,00
Poddziałanie 9.2.3 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych–OSI	Miasto Radzionków	EFS	1 000 000,00
Poddziałanie 9.3.1 Wsparcie sektora ekonomii społecznej – konkurs	Miasto Bytom	EFS	250 000,00
10.2.3 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - OSI	Miasto Bytom	EFRR	10 883 250,00
10.3.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - konkurs	Miasta wskazane w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (za wyjątkiem Miasta Bytom i Miasta Radzionków)	EFRR	10 950 000,00
10.3.4 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - OSI	Miasto Bytom	EFRR	30 979 250,00
10.3.4 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - OSI	Miasto Radzionków	EFRR	2 750 000,00
Poddziałanie 11.1.3 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - konkurs	Miasto Bytom	EFS	910 609,00
Poddziałanie 11.1.4 Poprawa efektywności kształcenia ogólnego - konkurs	Miasto Bytom	EFS	214 391,00

A.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich w ramach ZIT

A.2.1 Opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W ramach RPO WSL 2014-2020 na obszarze funkcjonalnym miasta wojewódzkiego (Subregion Centralny) wymiar terytorialny będzie wdrażany poprzez zastosowanie instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT).

Wsparcie zrównoważonego rozwoju Subregionu Centralnego będzie realizowane w oparciu o zapisy Strategii ZIT. Strategia ZIT pełni rolę „strategii określającej zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, które mają wpływ na obszary miejskie", o której mowa w art. 7 Rozporządzenia o EFRR.

Wsparcie skoncentrowane będzie na realizacji celów rozwojowych określonych w Strategii ZIT, obejmujących następujące uzgodnione kierunki interwencji zgodne z celami RPO WSL 2014-2020:

- zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach „brownfield",
- zwiększenie udziału energii pochodzącej z OZE,
- poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- wzrost atrakcyjności transportu publicznego,
- zwiększenie ilości unieszkodliwionych odpadów,
- rozbudowa systemu oczyszczania ścieków,
- ochrona zasobów naturalnych,
- poprawa dostępu do usług społecznych oraz aktywizacja społeczno-gospodarcza na obszarach rewitalizowanych,
- zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz kształcenia zawodowego.

Zakres powierzenia IP ZIT RPO WSL zadań związanych z realizacją programu w ramach ZIT określa pisemne porozumienie pomiędzy IP ZIT RPO WSL i IZ RPO WSL. Zgodnie z art. 123 ust. 6 rozporządzenia 1303/2013, IP ZIT RPO WSL realizują zadania związane przynajmniej z wyborem projektów do dofinansowania. Minimalny zakres powierzenia zadań oznacza, że IP ZIT RPO WSL przedkładają IZ RPO WSL lub IP RPO WSL listy projektów wybranych do wsparcia bądź - w przypadku trybu pozakonkursowego - zidentyfikowanych w Strategii ZIT, spriorytetyzowanych w oparciu o kryteria zatwierdzone przez KM RPO WSL 2014-2020 dotyczące stopnia zgodności z celami Strategii ZIT.

A.2.2 Alokacja UE przeznaczona na ZIT wojewódzki

Oś Priorytetowa	Działanie/Poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE przeznaczona na ZIT (EUR)	Finansowanie ogółem (EUR)
III. Konkurencyjność MŚP	3.1.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield - ZIT	EFRR	25 972 958	33 612 064
IV: Efektywność	4.1.1 Odnawialne źródła	EFRR	28 069 363	34 230 931

energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	energii - ZIT			
	4.3.1 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – ZIT	EFRR	123 286 742	154 846 527
	4.5.1 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie - ZIT	EFRR	348 244 103	444 214 533
V: Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	5.1.1 Gospodarka wodno-ściekowa - ZIT	EFRR	39 572 898	51 490 972
	5.2.1 Gospodarka odpadami - ZIT	EFRR	25 260 100	31 575 126
	5.4.1 Ochrona różnorodności biologicznej - ZIT	EFRR	2 230 595	2 632 102
X: Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych - ZIT	EFRR	16 347 099	21 618 487
	10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - ZIT	EFRR	50 670 600	21 143 007
XII: Infrastruktura edukacyjna	12.1.1 Infrastruktura wychowania przedszkolnego- ZIT	EFRR	14 167 342	18 735 832
	12.2.1 Infrastruktura kształcenia zawodowego- ZIT	EFRR	19 298 111	18 077 330
VII: Regionalny rynek pracy	7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – ZIT	EFS	2 837 703	3 338 474
	7.3.1 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – ZIT	EFS	5 638 961	6 634 072

	7.4.1 Outplacement - ZIT	EFS	3 092 495	3 638 230
VIII: Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy	8.1.1 Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat – ZIT	EFS	5 807 941	6 832 872
	8.2.1 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - ZIT	EFS	1 831 070	2 154 200
	8.3.1 Realizowanie aktywizacji zawodowej poprzez zapewnienie właściwej opieki zdrowotnej - ZIT	EFS	1 294 531	1 522 978
IX: Włączenie społeczne	9.1.1 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT	EFS	21 544 915	25 346 959
	9.2.1. Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT	EFS	19 240 457	22 635 832
XI: Wzmocnienie potencjału edukacyjnego	11.1.1 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - ZIT	EFS	8 109 392	9 540 461
	11.2.1 Wsparcie szkolnictwa zawodowego - ZIT	EFS	25 941 662	30 536 773
	11.4.1 Kształcenie ustawiczne - ZIT	EFS	4 638 759	5 457 364

A.3 Obszary wiejskie

A.3.1 Opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W ramach RPO WSL 2014-2020 obszary wiejskie będą adresatem wsparcia o charakterze bezpośrednim oraz pośrednim. Dofinansowane przedsięwzięcia powinny służyć ich szerszemu włączeniu w procesy rozwojowe m.in. poprzez wzmocnienie potencjału gospodarczego lokalnych ośrodków rozwoju, poprawę skomunikowania z Metropolią Górnośląską oraz Aglomeracjami, działania ukierunkowane na poprawę dostępu i jakości usług, w tym edukacyjnych i społecznych, aktywizację zawodową, przedsiębiorczość i lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego, w tym reorientację zawodową rolników, przeciwdziałanie ubóstwu i wyłączeniu społecznemu, rewitalizację społeczną i infrastrukturalną, a także ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska, w

tym wsparcie efektywności energetycznej, gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej, wykorzystania lokalnych potencjałów odnawialnych źródeł energii oraz zagospodarowania zasobów przyrody na rzecz zwiększenia atrakcyjności turystycznej i podniesienia jakości życia.

Wsparcie bezpośrednie obszarów wiejskich w ramach EFRR będzie skupiało się na priorytecie inwestycyjnym 9a *inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych* oraz priorytecie inwestycyjnym 9b *wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich*. W zakresie EFS wsparcie bezpośrednie obszarów wiejskich będzie koncentrowało się na PI 8i *dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników, 9i aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie, 9iv ułatwianie dostępu do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, 9v wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia oraz na 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia. W ramach ww. PI wydzielona została specjalna pula środków, która zostanie rozdysponowana na przedsięwzięcia zlokalizowane na obszarach wiejskich wynikające z lokalnej strategii rozwoju, a w przypadku PI 10 i na projekty dla szkół z obszarów wiejskich.*

W odniesieniu do działań o charakterze pośrednim, obszary wiejskie będą mogły korzystać ze całego wsparcia jakie zostało zaprogramowane w RPO WSL 2014-2020. Indykatywna alokacja UE (EUR) wskazana w tabeli A.3.2 wynika z kategorii interwencji 03 Obszary wiejskie (o małej gęstości zaludnienia) określonej w ramach poszczególnych osi priorytetowych RPO WSL 2014-2020.

A.3.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty na obszarach wiejskich

Oś priorytetowa	Działanie/poddziałanie	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji
I Nowoczesna gospodarka		EFRR	14 118 719	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
II Cyfrowe Śląskie		EFRR	5 760 000	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej

				liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
III Konkurencyjność MŚP		EFRR	36 299 114	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna		EFRR	119 516 543	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów		EFRR	52 040 959	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
VI Transport		EFRR	50 000 000	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
VII Regionalny rynek pracy		EFS	33 659 918 W tym 4 000 000 na wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie w ramach działania 7.1.3	W ramach alokacji na PI 8i zostanie wyszczególniona specjalna pula środków na projekty zlokalizowane na obszarach wiejskich. Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy		EFS	28 163 799	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej

				liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
IX Włączenie społeczne		EFS	39 149 007 W tym 5 000 000 w działaniu 9.1.4, 6 000 000 w działaniu 9.2.4 i 1 000 000 w działaniu 9.3.1 na wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie	W ramach alokacji na PI 9i, 9iv, 9v zostanie wyszczególniona specjalna pula środków na projekty zlokalizowane na obszarach wiejskich. Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna		EFRR	19 049 038	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
	10.2.4 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych – wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie	EFRR	8 000 000	Konkurs dedykowany dla obszarów wiejskich Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny dla projektów rewitalizacyjnych
	10.3.5 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - wsparcie działań wynikających z Lokalnych Strategii Rozwoju obejmujących obszary wiejskie i rybackie	EFRR	8 000 000	Konkurs dedykowany dla obszarów wiejskich Możliwość uzyskania wsparcia z budżetu państwa na wkład własny dla projektów rewitalizacyjnych
XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego		EFS	29 234 122	W ramach alokacji na PI 10i zostanie wyszczególniona specjalna pula środków (szczegółowe

				informacje w tabeli A.3.3 Obszary Strategicznej Interwencji - Obszary wiejskie) na projekty zlokalizowane na obszarach wiejskich. Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich
XII Infrastruktura edukacyjna		EFRR	11 369 345	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich

A.3.3 Obszary Strategicznej Interwencji – Obszary wiejskie

Działanie / Poddziałanie	Obszar wsparcia	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)
Poddziałanie 11.1.4 Poprawa efektywności kształcenia ogólnego - konkurs	Gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie[125] województwa śląskiego	EFS	8 750 000,00

B.1 Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność

Zgodnie z zapisami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Rozdział 4.1 Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność) nie przewiduje się zastosowania instrumentu RLKS w formule bezpośredniej. W ramach programu planuje się wsparcie Lokalnych Grup Działania (LGD) jako potencjalnych beneficjentów. Interwencja RPO WSL 2014-2020 będzie stanowiła uzupełnienie wsparcia EFRROW i EFMR na terytorium danej LGD i będzie realizowana w oparciu o Lokalną Strategię Rozwoju. Koszty przygotowawcze, bieżące oraz koszty animacji LGD nie będą wspierane środkami EFS w ramach RPO WSL 2014-2020.

[125] Obszary wiejskie w rozumieniu obszarów strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego ŚLĄSKIE 2020+.

B.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju innych obszarów miejskich niż obszary funkcjonalne miast wojewódzkich

B.2.1 Opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W ramach RPO WSL 2014-2020 wymiar terytorialny będzie wdrażany – oprócz obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich - na obszarach terytorialnych Subregionów: Północnego, Południowego i Zachodniego poprzez instrument Regionalne Inwestycje Terytorialne (RIT), wdrażany zgodnie z zasadami stosowanymi w ramach ZIT.

Wsparcie zrównoważonego rozwoju Subregionów będzie realizowane w oparciu o zapisy Strategii RIT. Strategia RIT pełni rolę „strategii określającej zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych i społecznych, które mają wpływ na obszary miejskie", o której mowa w art. 7 Rozporządzenia o EFRR.

Wsparcie skoncentrowane będzie na realizacji celów rozwojowych określonych w Strategiach RIT, obejmujących następujące uzgodnione kierunki interwencji zgodne z celami RPO WSL 2014-2020:

- zwiększenie potencjału inwestycyjnego na terenach „brownfield",
- zwiększenie udziału energii pochodzącej z OZE,
- poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- wzrost atrakcyjności transportu publicznego,
- zwiększenie ilości unieszkodliwionych odpadów,
- rozbudowa systemu oczyszczania ścieków,
- ochrona zasobów naturalnych,
- poprawa dostępu do usług społecznych oraz aktywizacja społeczno-gospodarcza na obszarach rewitalizowanych,
- zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego oraz kształcenia zawodowego.

Zakres powierzenia IP RIT RPO WSL zadań związanych z realizacją programu w ramach RIT określa pisemne porozumienie pomiędzy IP RIT RPO WSL i IZ RPO WSL. Zgodnie z art. 123 ust. 6 rozporządzenia 1303/2013, IP RIT RPO WSL realizują zadania związane przynajmniej z wyborem projektów do dofinansowania. Minimalny zakres powierzenia zadań oznacza, że IP RIT RPO WSL przedkładają IZ RPO WSL lub IP RPO WSL listy projektów wybranych do wsparcia bądź - w przypadku trybu pozakonkursowego - zidentyfikowanych w Strategii RIT, spriorytetyzowanych w oparciu o kryteria zatwierdzone przez KM RPO WSL 2014-2020 dotyczące stopnia zgodności z celami Strategii RIT.

B.2.2 Alokacja i wkład krajowy

Oś Priorytetowa	Działanie/Poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE przeznaczona na RIT (EUR)	Szacunkowy wkład krajowy (EUR)		Finansowanie ogółem (EUR)
				publiczny	prywatny	
III: Konkurencyjność MŚP	3.1.2 Tworzenie terenów inwestycyjnych na obszarach typu brownfield - RIT	EFRR	4 027 042	1 042 294	142 131	5 211 467

IV: Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	4.1.2 Odnawialne źródła energii - RIT	EFRR	15 844 009	2 516 402	279 600	18 640 011
	4.3.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej – RIT	EFRR	74 286 255	14 288 520	2 621 868	91 196 643
	4.5.2 Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie – RIT	EFRR	62 363 662	15 779 204	1 407 210	79 550 076
V: Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów	5.1.2 Gospodarka wodno-ściekowa - RIT	EFRR	46 886 394	10 604 182	3 516 480	61 007 056
	5.2.2 Gospodarka odpadami - RIT	EFRR	5 457 599	1 227 960	136 440	6 821 999
X: Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna	10.2.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych – RIT	EFRR	16 162 856	4 056 559	923 592	21 143 007
	10.3.2 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - RIT	EFRR	27 083 232	7 313 232	1 031 742	35 428 206
XII: Infrastruktura edukacyjna	12.1.2 Infrastruktura wychowania przedszkolnego- RIT	EFRR	13 819 287	4 073 786	184 257	18 077 330
	12.2.2 Infrastruktura kształcenia zawodowego- RIT	EFRR	12 815 753	3 704 722	244 110	16 764 585
VII: Regionalny rynek pracy	7.1.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – RIT	EFS	1 401 651	185 513	61 838	1 649 001
	7.3.2 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – RIT	EFS	2 098 499	277 743	92 581	2 468 822
VIII: Regionalne	8.1.2 Zapewnienie	EFS	424 950	54 744	20 248	499 941

kadry gospodarki opartej na wiedzy	dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 lat - RIT					
	8.2.2 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - RIT	EFS	402 600	0	71 048	473 648
IX: Włączenie społeczne	9.1.2 Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – RIT	EFS	6 540 930	1 077 330	76 952	7 695 212
	9.2.2 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – RIT	EFS	7 176 630	1 030 015	236 450	8 443 094
XI: Wzmocnienie potencjału edukacyjnego	11.1.2 Wzrost upowszechnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - RIT	EFS	4 679 374	743 195	82 577	5 505 146
	11.2.2 Wsparcie szkolnictwa zawodowego - RIT	EFS	11 539 606	2 080 166	0	13 619 772
	11.4.2 Kształcenie ustawiczne- RIT	EFS	1 700 425	7 502	292 573	2 000 500

V. Wykaz dokumentów służących realizacji RPO WSL 2014-2020

Wykaz rozporządzeń krajowych i UE oraz krajowych ustaw;

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1300/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1084/2006
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego (WE) i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i rozwoju" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego (WE) i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, zwane dalej rozporządzeniem ogólnym.
4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006
5. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, EURATOM) nr 966/2012 z dnia 25.10.2012 r w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002
6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1370/2007 z dnia 23 października 2007r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70
7. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/207 z dnia 20 stycznia 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdania z postępów, formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużych projektów, wzorów wspólnego planu działania, sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia", deklaracji zarządczej, strategii audytu, opinii audytowej i rocznego sprawozdania z kontroli oraz metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, a także zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013

w odniesieniu do wzoru sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna”

8. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1011/2014 z dnia 22 września 2014 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi
9. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 964/2014 z dnia 11 września 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do standardowych warunków dotyczących instrumentów finansowych
10. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych
11. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych
12. Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1516 z dnia 10 czerwca 2015 r. ustanawiającego, na mocy rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady, stawki zryczałtowane dla operacji finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w sektorze badań, rozwoju i innowacji
13. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne

przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

14. Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych
15. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu
16. ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis
17. Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020
18. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
19. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa
20. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
21. Ustawa z dnia 21 listopada 2008r. o pracownikach samorządowych
22. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych
23. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych
24. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2020
25. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z 16 czerwca 2016r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
26. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień
27. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–20
28. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020

29. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
30. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
31. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
32. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
33. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z 28 sierpnia 2015 r. w sprawie pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
34. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020
35. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020
36. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
37. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014–2020
38. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020

39. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne.
40. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej
41. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich

Wykaz wytycznych UE;

1. Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (2014/C 198/01)
2. Wytyczne w zakresie oceny ex ante z art. 37(2): „Guidance for Member States on Article 37(2) CPR – Ex - ante assessment", EGESIF_14_0039-1 z dnia 27 marca 2015 r.
3. Wytyczne w zakresie finansowania przedsiębiorstw / kapitału obrotowego – art. 37(4): „Guidance for Member States on Article 37(4) CPR, Support to enterprises/working capital", EGESIF_14_0041-1 z dnia 27 marca 2015 r.
4. Wytyczne w zakresie wniosków o płatność w ramach IF – art. 41: „Guidance for Member Stateson Article 41 CPR - Requests for payment", EGESIF_15-0006-01 z dnia 8 czerwca 2015 r.
5. Wytyczne w zakresie łączenia wsparcia z instrumentów finansowych z innymi formami wsparcia – art. 37(7)-(9): "Guidance for Member States on CPR_37_7_8_9 Combination of support from a financial instrument with other forms of support", EGESIF_15_0012-02 z dnia 10 sierpnia 2015 r.
6. Wytyczne w zakresie kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie – art. 42: „EC Regulatory Guidance (Guidance for Member States on Article 42(1)(d) CPR– Eligible management costs and fees)", EGESIF_15-0021-01 z dnia 26 listopada 2015 r.
7. Wytyczne w zakresie odsetek i innych zysków przypisanych do wkładu EFSI – art. 43: „Guidance for Member States on Interest and Other Gains Generated by ESI Funds support paid to FI (Article 43CPR)", EGESIF_15 -0031-01, z dnia 17 lutego 2016 r.

Wykaz krajowych wytycznych horyzontalnych;

1. Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020
2. Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020
3. Wytyczne w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014 – 2020
4. Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych
5. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020
6. Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020
7. Wytyczne w zakresie procesu desygnacji na lata 2014-2020
8. Wytyczne w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
9. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020
10. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020
11. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020
12. Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020
13. Wytyczne w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020
14. Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020
15. Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020
16. Wytyczne w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020
17. Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020
18. Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020
19. Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020

20. Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020
21. Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020
22. Wytyczne w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020
23. Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020.

Indykatywny wykaz dokumentów towarzyszących realizacji projektu (dla beneficjentów);

1. Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa;
2. Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
3. Strategia komunikacji polityki spójności na lata 2014-2020

VI. Słownik terminologiczny

5 Star Open Data – pięciostopniowa skala dostępności danych (http://5stardata.info/). System ten wychodzi z założenia, że format udostępniania danych jest kluczowym czynnikiem rzutującym na ich otwartość, gdzie:
* – ISP (informacje sektora publicznego) są opublikowane w intrenecie, w dowolnym formacie (zazwyczaj jest to zamknięty format PDF, często mający postać wyłącznie skanu dokumentu papierowego),
** – ISP są opublikowane w ustrukturyzowanej postaci pozwalającej na przetwarzanie maszynowe – np. jako plik arkusza kalkulacyjnego (np. Excel) lub dokument XML,
*** – ISP są opublikowane w ustrukturyzowanej postaci i z wykorzystaniem otwartego formatu danych (np. CSV),
**** – ISP są opublikowane wraz z odnośnikami do poszczególnych elementów zbioru (np. za pomocą metody opisu RDF), co pozwala na bezpośrednie linkowanie do nich w sieci,
***** – ISP są opublikowane wraz z odnośnikami do innych zbiorów, stanowiących dla tych informacji kontekst (tzw. linked open data)

A2A– Administration to Administration- usługa elektroniczna udostępniana przez organ administracji publicznej innemu organowi tej administracji, umożliwiająca realizację części jego zadań drogą elektroniczną

Aglomeracja w rozumieniu prawa wodnego– teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych[126]

Ambulatoryjna opieka specjalistyczna/Podstawowa opieka zdrowotna– jednostki ochrony zdrowia świadczące usługi medyczne z wyłączeniem stacjonarnych świadczeń całodziennych i całodobowych (np. grupowe lub indywidualne praktyki lekarskie i pielęgniarskie, poradnie specjalistyczne, przyszpitalne poradnie specjalistyczne zabiegowe i niezabiegowe, ośrodki rehabilitacyjne ambulatoryjne lub przyszpitalne)

Antropopresja– ogół działań człowieka mających wpływ na środowisko przyrodnicze

Aplikacja cyfrowa (program użytkowy)– konkretny, ze względu na oferowaną użytkownikom funkcjonalność, element oprogramowania użytkowego. Jako aplikację należy rozumieć program wykonujący konkretne zadania, wyposażony w interfejs użytkownika (zarówno program instalowany na urządzeniu użytkownika- takim jak np. komputer, tablet czy telefon komórkowy, jak i program pracujący na serwerze internetowym, dostępny przez przeglądarkę www)

B2B– Business to Business– relacja usługowa między przedsiębiorcami realizowana z wykorzystaniem technologii informacyjno - komunikacyjnych przeznaczonych do automatyzacji procesów biznesowych między tymi przedsiębiorstwami

B2C– Business to Customer– relacja usługowa polegająca na świadczeniu przez przedsiębiorstwo usług dla klientów indywidualnych z wykorzystaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych

B2E– model, w którym przedsiębiorstwo wykorzystuje technologie informacyjno – komunikacyjne do usprawniania relacji wewnętrznych, łącznie z obiegiem dokumentów, możliwością pracy zdalnej, komunikacji między pracownikami/działami.

[126] źródło: art. 43 ust.2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne

Badania przemysłowe– oznaczają badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług, lub też wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych;

Beneficjent– podmiot publiczny lub prywatny, odpowiedzialny za inicjowanie lub inicjowanie i wdrażanie projektu[127]

Brownfield– obszar uprzednio wykorzystany dla celów przemysłowych, wojskowych lub pegeerowskich cechujący się najczęściej pewnym stopniem (zdegradowania) zanieczyszczenia, który powinien zostać przywrócony do użytkowania poprzez nadanie nowych funkcji gospodarczych

Budowa– wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu, a także odbudowę, rozbudowę, nadbudowę obiektu budowlanego[128]

Budowla– każdy obiekt budowlany nie będący budynkiem lub obiektem małej architektury, jak: obiekty liniowe, lotniska, mosty, wiadukty, estakady, tunele, przepusty, sieci techniczne, wolno stojące maszty antenowe, wolno stojące trwale związane z gruntem urządzenia reklamowe, budowle ziemne, obronne (fortyfikacje), ochronne, hydrotechniczne, zbiorniki, wolno stojące instalacje przemysłowe lub urządzenia techniczne, oczyszczalnie ścieków, składowiska odpadów, stacje uzdatniania wody, konstrukcje oporowe, nadziemne i podziemne przejścia dla pieszych, sieci uzbrojenia terenu, budowle sportowe, cmentarze, pomniki, a także części budowlane urządzeń technicznych (kotłów, pieców przemysłowych i innych urządzeń) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową[129]

Budynek– obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach[130]

Budynek użyteczności publicznej– budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa

wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny[131]

C2C– **(Customer to Customer)** interakcje biznesowe pomiędzy konsumentami z wykorzystaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych

Centrum usług społecznościowych – budynek, w którym realizowane są usługi aktywnej integracji, usługi świadczone w lokalnej społeczności zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego

[127] źródło: Rozp. PE i Rady nr 1303/2013 z dn. 17 grudnia 2013 r.
[128] źródło: Ustawa Prawo Budowlane z dn. 07 lipca 1994 r.
[129] źródło: Ustawa Prawo Budowlane z dn. 07 lipca 1994 r.
[130] źródło: Ustawa Prawo Budowlane z dn. 07 lipca 1994 r.
[131] źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Dz. U. Nr 75 poz. 690 z 2002 r. z późniejszymi zmianami

Funduszu Społecznego i Europejskiego funduszu Rozwoju regionalnego na lata 2014-2020, i które są finansowane m.in. ze źródeł EFS

Certyfikacja – proces, w wyniku którego uczący się otrzymuje od upoważnionej instytucji formalny dokument, stwierdzający, że uzyskał określoną kwalifikację. Certyfikacja następuje po walidacji, w wyniku wydania pozytywnej decyzji stwierdzającej, że wszystkie efekty uczenia się wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. W przypadku niektórych kwalifikacji certyfikacja i walidacja są prowadzone przez różne podmioty (np. egzamin na prawo jazdy przeprowadza Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego, natomiast dokument, tj. prawo jazdy, wydaje starosta powiatu). Certyfikaty i inne dokumenty potwierdzające uzyskanie kwalifikacji powinny być rozpoznawalne i uznawane w danym środowisku, sektorze lub branży

Chmura obliczeniowa– (Ang. cloud computing)- model przetwarzania oparty na użytkowaniu usług dostarczonych przez zewnętrzne organizacje. Funkcjonalność jest tu rozumiana jako usługa (dająca wartość dodaną użytkownikowi) oferowana przez dane oprogramowanie (oraz konieczną infrastrukturę). Oznacza to eliminację konieczności zakupu licencji czy konieczności instalowania i administracji oprogramowaniem. Konsument płaci za użytkowanie określonej usługi, np. za możliwość korzystania z arkusza kalkulacyjnego. Nie musi dokonywać zakupu sprzętu ani oprogramowania

Deinstytucjonalizacja usług – proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności, realizowany w oparciu o „Ogólnoeuropejskie wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności" i wymagający z jednej strony rozwoju usług świadczonych w lokalnej społeczności, z drugiej – stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest profilaktyka, mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej, a w przypadku dzieci - rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej

Digitalizacja – przetworzenie z formy analogowej do zapisu cyfrowego. Digitalizacja obejmuje cały proces przeróbki zasobu analogowego na cyfrowy, składający się w szczególności z przygotowania, formatowania, opisu (zbierania metadanych) i udostępnienia. Proces digitalizacji może wyglądać różnie w zależności od rodzaju digitalizowanego zasobu. Końcowym efektem digitalizacji jest kopia cyfrowa dostępna dla użytkowników poprzez Internet lub innymi kanałami

Dofinansowanie– współfinansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa

Droga wewnętrzna /wewnętrzna infrastruktura komunikacyjna - niezaliczona do żadnej z kategorii dróg publicznych na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.). Część z nich jest ogólnodostępna (np. drogi położone na nieruchomościach stanowiących własność gmin, bądź powiatów, które nie posiadają statusu dróg publicznych), a część - nieogólnodostępna (np. właściciel terenu użytkowanego jako droga może ją zamknąć, bądź ograniczyć przepustowość poprzez wprowadzenie opłat za przejazd). Drogi, drogi rowerowe, parkingi oraz place przeznaczone do ruchu pojazdów, niezaliczone do żadnej z kategorii dróg publicznych i niezlokalizowane w pasie drogowym tych dróg, są drogami wewnętrznymi

Duże przedsiębiorstwa– oznaczają przedsiębiorstwa niespełniające kryteriów, o których mowa w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Duży projekt– w ramach programu operacyjnego lub programów operacyjnych możliwe jest wsparcie z EFRR I Funduszu Spójności operacji obejmującej szereg robót, działań lub usług, służącej

wykonaniu niepodzielnego zadania o sprecyzowanym charakterze gospodarczym i technicznym, której całkowite koszty kwalifikowalne nie przekraczają kwoty 50 000 000 euro

Działalność innowacyjna– działalność związana z przygotowaniem i uruchomieniem wytwarzania nowych lub udoskonalonych materiałów, wyrobów, urządzeń, usług, procesów lub metod, przeznaczonych do wprowadzenia na rynek albo do innego wykorzystania w praktyce

Dziecko niepełnosprawne - dziecko uczęszczające do przedszkola, szkoły lub placówki posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego

E-administracja (elektroniczna administracja publiczna, e-government)– wykorzystanie technologii informatycznych i komunikacyjnych w celu usprawnienia funkcjonowania administracji publicznej

Efektywność społeczna i efektywność zatrudnieniowa – Efektywność społeczna jest mierzona wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług aktywnej integracji o charakterze społecznym lub edukacyjnym lub zdrowotnym, a efektywność zatrudnieniowa wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które skorzystały z usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym.
Efektywność społeczna i efektywność zatrudnieniowa są mierzone rozłącznie w odniesieniu do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz w odniesieniu do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób z niepełnosprawnością intelektualną i osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi.
Efektywność społeczna i efektywność zatrudnieniowa są mierzone:

a. wśród uczestników projektu względem ich sytuacji w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie, rozumianego zgodnie z definicją wskazaną w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;
b. wśród uczestników projektu, którzy zakończyli udział w projekcie; za zakończenie udziału w projekcie należy uznać zakończenie uczestnictwa w formie lub formach wsparcia realizowanych w ramach projektu zgodnie ze ścieżką udziału w projekcie. Zakończenie udziału w projekcie z powodu podjęcia zatrudnienia wcześniej niż uprzednio było to planowane można uznać za zakończenie udziału w projekcie na potrzeby weryfikacji kryterium efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej;
c. w stosunku do łącznej liczby uczestników projektu, którzy zakończyli udział w projekcie (zgodnie z punktem b) skorzystali w projekcie z usług aktywizacji, z uwzględnieniem zasady określonych wyżej oraz wyłączeń dotyczących efektywności zatrudnieniowej.

Kryterium efektywności społecznej odnosi się do odsetka uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie:
a) dokonali postępu w procesie aktywizacji społeczno-zatrudnieniowej i zmniejszenia dystansu do zatrudnienia, przy czym postęp powinien być rozumiany m.in. jako:

i) rozpoczęcie nauki;
ii) wzmocnienie motywacji do pracy po projekcie;
iii) zwiększenie pewności siebie i własnych umiejętności;
iv) poprawa umiejętności rozwiązywania pojawiających się problemów;
v) podjęcie wolontariatu;
vi) poprawa stanu zdrowia;
vii) ograniczenie nałogów;
viii) doświadczenie widocznej poprawy w funkcjonowaniu (w przypadku osób z niepełnosprawnościami);

b) lub podjęli dalszą aktywizację w formie, która:

i) obrazuje postęp w procesie aktywizacji społecznej i zmniejsza dystans do zatrudnienia;
ii) nie jest tożsama z formą aktywizacji, którą uczestnik projektu otrzymywał przed projektem;

iii) nie jest tożsama z formą aktywizacji, którą uczestnik projektu otrzymywał w ramach projektu, chyba że nie jest ona finansowana ze środków EFS i że stanowi postęp w stosunku do sytuacji uczestnika projektu w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie.

Kryterium efektywności zatrudnieniowej oznacza odsetek uczestników projektu, którzy po zakończeniu udziału w projekcie podjęli zatrudnienie. Pomiar efektywności zatrudnieniowej odbywa się zgodnie ze sposobem określonym dla efektywności zatrudnieniowej wskazanym w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020, z zastrzeżeniem, że pomiar efektywności zatrudnieniowej nie dotyczy osób biernych zawodowo lub bezrobotnych, które w ramach projektu realizowanego w ramach w PI 9i lub po jego zakończeniu podjęły dalszą aktywizację w ramach PI 9v lub w ramach CT 8.

Wyłączenie z obowiązku stosowania kryterium efektywności zatrudnieniowej stosuje się do osób:
a) wspieranych w ramach placówek wsparcia dziennego, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
b) będących w pieczy zastępczej i opuszczających tę pieczę, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
c) nieletnich, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,
d) przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r.
o systemie oświaty,
e) osób do 18 roku życia lub do zakończenia realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

Kryteria efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej są weryfikowane w terminie do 3 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie.

Wnioskodawca na etapie rekrutacji do projektu jest zobowiązany do zobligowania uczestników projektu do dostarczenia dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej.

Eksperymentalne prace rozwojowe– oznaczają zdobywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności w celu opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Mogą one także obejmować na przykład czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów i usług. Eksperymentalne prace rozwojowe mogą obejmować opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony. Mogą obejmować opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył on jedynie do demonstracji i walidacji. Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do istniejących produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, usług oraz innych operacji w toku, nawet jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń.

Ekwiwalent pełnego wymiaru czasu pracy (EPC)– jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia przy realizacji prac B+R. Konieczność wprowadzenia tego miernika wynika z faktu, że wiele osób związanych z działalnością B+R część swojego czasu pracy przeznacza na zajęcia

inne niż związane z realizacją prac B+R, np. na zajęcia dydaktyczne, prace administracyjne, a część osób pracuje w wymiarze mniejszym niż pełny wymiar czasu pracy lub pracuje w danej jednostce niepełny rok. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność B+R. Zatrudnienie w działalności B+R w ekwiwalentach pełnego wymiaru czasu pracy należy ustalić na podstawie proporcji czasu przepracowanego przez poszczególnych pracowników w ciągu roku sprawozdawczego przy realizacji prac B+R do pełnego wymiaru czasu pracy obowiązującego na danym stanowisku - zgodnie z wytycznymi Głównego Urzędu Statystycznego zamieszczonymi w objaśnieniach do formularza PNT-01 lub PNT-01/s

Elementy małej architektury- niewielkie detale architektoniczne o nieskomplikowanej konstrukcji, w szczególności: ławki, stojaki na rowery, kosze na śmieci, słupki, tablice informacyjne, kraty i inne osłony na drzewa.

ESCO– (Ang. Energy Saving Company lub Energy Service Company) formuła realizacji inwestycji z zakresu efektywności energetycznej, w której wyłoniony podmiot (ESCO) realizuje w imieniu inwestora działania mające na celu poprawę efektywności energetycznej w celu zmniejszenia kosztów eksploatacji obiektu

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)– jeden z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie. EFRR przyczynia się tym samym do zmniejszania różnic w poziomie rozwoju poszczególnych regionów oraz zmniejszania stopnia, w jakim regiony najmniej uprzywilejowane, w tym obszary wiejskie i miejskie, upadające regiony przemysłowe, obszary o niekorzystnym położeniu geograficznym i warunkach przyrodniczych, takie jak wyspy, obszary górskie, obszary słabo zaludnione i regiony przygraniczne, są opóźnione w rozwoju

Europejski Fundusz Społeczny (EFS)– jeden z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. EFS przyczynia się do realizacji priorytetów Wspólnoty w zakresie wzmacniania spójności gospodarczej i społecznej przez poprawę możliwości zatrudnienia i pracy, stymulowanie wysokiego poziomu zatrudnienia oraz tworzenia liczniejszych i lepszych miejsc pracy. Realizuje to przez wspieranie polityki państw członkowskich zmierzającej do osiągnięcia pełnego zatrudnienia oraz jakości i wydajności pracy, wspierania integracji społecznej, w tym poprawy dostępu do zatrudnienia osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, oraz zmniejszenia dysproporcji w zatrudnieniu na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

E-usługa– usługa świadczona za pomocą Internetu lub sieci elektronicznej, której świadczenie jest zautomatyzowane i która wymaga niewielkiego udziału człowieka, a jej wykonanie bez wykorzystania technologii informacyjnej jest niemożliwe

E-zdrowie– zastosowanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych we wzajemnych relacjach lekarzy, instytucji ochrony zdrowia (szpitali, przychodni) i ich pacjentów. E-zdrowie obejmuje narzędzia lub rozwiązania związane z produktami, systemami i usługami dla organów i pracowników służby zdrowia oraz dostosowane do indywidualnych potrzeb systemy opieki zdrowotnej dla pacjentów i obywateli. Są to na przykład sieci informacji o zdrowiu, elektroniczne książeczki zdrowia, usługi świadczone w ramach opieki telemedycznej, osobiste przenośne systemy komunikacji, portale poświęcone zdrowiu oraz wiele innych narzędzi na bazie technologii informacyjno-komunikacyjnych, pomagających zapobiegać, diagnozować i leczyć choroby, monitorować stan zdrowia, prowadzić odpowiedni tryb życia

Fundusz mikropożyczkowy— rozumiany jako wyodrębniony księgowo fundusz osoby prawnej, która nie działa w celu osiągnięcia zysku lub przeznacza zysk na cele statutowe służące tworzeniu

korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości przez udzielanie pożyczek mikroprzedsiębiorcom

Fundusz poręczeniowy— rozumiany jako wyodrębniony księgowo fundusz osoby prawnej, która nie działa w celu osiągnięcia zysku lub przeznacza zysk na cele statutowe służące tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości przez udzielanie poręczeń mikroprzedsiębiorcom, małym lub średnim przedsiębiorcom

Fundusz pożyczkowy— rozumiany jako wyodrębniony księgowo fundusz osoby prawnej, która nie działa w celu osiągnięcia zysku lub przeznacza zysk na cele statutowe służące tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości przez udzielanie pożyczek mikroprzedsiębiorcom, małym lub średnim przedsiębiorcom.

Fundusz Spójności– ustanowiony w celu wzmocnienia spójności ekonomicznej i społecznej Wspólnoty na rzecz promowania trwałego rozwoju

Fundusze strukturalne– zasób finansowy UE umożliwiający pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach (poprawa struktury). Na fundusze strukturalne w okresie 2014-2020 składają się m.in.: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejski Fundusz Społeczny (EFS)

Gatunek inwazyjny– gatunek o znacznej ekspansywności, który rozprzestrzenia się naturalnie lub z udziałem człowieka i stanowi zagrożenie dla fauny i flory danego ekosystemu, konkurując z gatunkami autochtonicznymi o niszę ekologiczną, a także przyczyniając się do wyginięcia gatunków miejscowych

Gatunek rodzimy– gatunek naturalnie występujący na danym obszarze, który nie został celowo lub przypadkowo wprowadzony przez człowieka

Głęboka modernizacja energetyczna– przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, które ma na celu zmniejszenie wartości rocznego zapotrzebowania na energię użytkową, rocznego zapotrzebowania na energię końcową lub rocznego zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną budynku

Gospodarka elektroniczna (E-gospodarka)– nowoczesny model gospodarki rozwijającej się w wirtualnej przestrzeni, w której prowadzona jest działalność ekonomiczna, transakcje finansowe, gdzie dochodzi do tworzenia i wymiany kontaktów między uczestnikami biznesu. Podstawowe procesy biznesowe , takie jak: obsługa zamówień, płatności, promocji, dostawy usług i produktów cyfrowych, rozliczenia wzajemne transakcji, kontakt z klientem, kontakt z dostawcą, wystawianie faktur mogą być realizowane na drodze elektronicznej wspieranej przez podstawowe medium jakim jest Internet.

Infrastruktura badawcza – zgodnie z art. 2 pkt 91 rozporządzenia Komisji (UE) Nr 651/2014 z dn. 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu: **infrastruktura badawcza** oznacza obiekty, zasoby i powiązane z nimi usługi, które są wykorzystywane przez środowisko naukowe do prowadzenia badań naukowych w swoich dziedzinach i obejmuje wyposażenie naukowe lub zestaw przyrządów, zasoby oparte na wiedzy takie jak zbiory, archiwa lub uporządkowane informacje naukowe, infrastrukturę opartą na technologiach informacyjno-komunikacyjnych taką jak sieć, infrastrukturę komputerową, oprogramowanie i infrastrukturę łączności lub wszelki inny podmiot o wyjątkowym charakterze niezbędny do prowadzenia badań naukowych. Takie różne rodzaje infrastruktury badawczej mogą być zlokalizowane w jednej placówce lub „rozproszone” (zorganizowana sieć zasobów) zgodnie z art.

2 lit. a) rozporządzenia Rady (WE) nr 723/2009 z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie wspólnotowych ram prawnych konsorcjum na rzecz europejskiej infrastruktury badawczej (ERIC)[132]

Infrastruktura liniowa– ogół elementów zawartych w ramach jednej sieci komunikacyjnej (w zakresie transportu miejskiego), łącznie z obiektami infrastrukturalnymi w ramach ciągów komunikacyjnych

Infrastruktura punktowa– pojedyncze obiekty infrastrukturalne związane z obsługą podróżnych

Infrastruktura techniczna– niezbędne instalacje umożliwiające prowadzenie działalności, a nie związane bezpośrednio z jej przedmiotem, w szczególności sieć wodna, kanalizacyjna, energetyczna, gazowa, telekomunikacyjna lub transportowa

Infrastruktura towarzysząca– obiekty przylegające bezpośrednio lub pośrednio do obiektu głównego, stanowiące jego konieczne lub pożądane uzupełnienie, mające znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania obiektu głównego, np. zadaszenie nad bezpośrednim wejściem i podjazdem przy budynku ZOZ-u, przyszpitalne tereny zielone służące pacjentom jako miejsce wypoczynku

Innowacja– według podręcznika Oslo Manual innowacja ma miejsce, gdy nowy lub ulepszony produkt zostaje wprowadzony na rynek albo nowy lub ulepszony proces zostaje zastosowany w produkcji, przy czym ów produkt i proces są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. W rozumieniu Podręcznika Oslo Manual innowacja techniczna oznacza obiektywne udoskonalenie właściwości produktu lub procesu bądź systemu dostaw w stosunku do produktów i procesów dotychczas istniejących. Mniejsze techniczne lub estetyczne modyfikacje produktów lub procesów, nie wpływające na osiągi, koszty lub też na zużycie materiałów, energii i komponentów, nie są traktowane jako innowacje techniczne. Określenie „wyrób technicznie nowy" („technologicznie nowy") oznacza, że zmiany o charakterze czysto estetycznym czy zmiany dotyczące wyłącznie wyglądu wyrobu nie są uważane za innowacje[133]

Innowacja marketingowa– jest wprowadzaniem nowej metody marketingu włączając w to znaczące zmiany w projektowaniu produktu i opakowania, promocją produktu i strategią cenową tak długo, dopóki jest to pierwsze zastosowanie dla przedsiębiorstwa. Innowacja marketingowa nie obejmuje zmian w projektowaniu produktu i opakowania, plasowaniu produktu, promocji produktu czy strategii cenowej dokonywanych w oparciu o metody, które wcześniej były stosowane przez firmę, stosowania rutynowych instrumentów marketingowych w celu zdobycia nowych rynków

Innowacja nietechnologiczna– wszelka działalność innowacyjna przedsiębiorstw, która nie jest związana z opracowywaniem i wprowadzaniem na rynek nowych lub istotnie zmienionych wyrobów i usług lub wdrażaniem nowych lub istotnie zmienionych procesów. Obejmuje ona głównie innowacje organizacyjne i marketingowe.

Innowacja organizacyjna– obejmuje wprowadzenie znaczących zmian w strukturach organizacyjnych, wdrożenie zaawansowanych technik zarządzania, wdrożenie nowych lub znacząco zmienionych strategii.

Innowacja procesowa– oznacza wprowadzenie do praktyki w przedsiębiorstwie nowych lub znacząco ulepszonych, metod produkcji lub dostaw.

132 Źródło: Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

133 OECD, Oslo Manual. Then Measurement of scientific and technological activities. Proposed Guidelines for Collecting and Interpreting Technological Innovation Data, OECD/Eurostat, Paris 1997

Innowacja produktowa– oznacza wprowadzenie na rynek przez dane przedsiębiorstwo nowego towaru lub usługi, lub znaczące ulepszenie oferowanych uprzednio towarów lub usług w odniesieniu do ich charakterystyk lub przeznaczenia

Instalacja regionalna– zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii

Instrument „Łącząc Europę" (CEF) – instrument Unii Europejskiej przeznaczony na wsparcie rozwoju trzech obszarów – sieci transportowej, energetycznej oraz telekomunikacyjnej. Zastąpił dotychczasowy program TEN-T.

Instrumenty zewnętrznego finansowania– rozumiane w ramach RPO Województwa Śląskiego jako ponadregionalne, regionalne i lokalne fundusze poręczeniowe, mikropożyczkowe, które są być wdrażane zgodnie z zapisami art. 38 pkt 4 a, b, c) Rozp. EU 1303/2013

Instytucja otoczenia biznesu– należy przez to rozumieć mikroprzedsiębiorcę, małego lub średniego przedsiębiorcę, a także przedsiębiorcę innego niż mikroprzedsiębiorca, mały lub średni przedsiębiorca, bez względu na formę prawną, który nie działa dla zysku lub przeznacza zysk na cele statutowe i prowadzi działalność służącą tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

Instytucja paramuzealna - jednostka organizacyjna nie będąca muzeum, nie nastawiona na osiąganie zysku, której celem jest trwała ochrona dóbr kultury, nauki i techniki oraz przyrody, którą uznaje się za posiadającą charakter muzealny. Zgodnie z rekomendowaną przez UNESCO klasyfikacją Międzynarodowej Rady ds. Muzeów (ICOM - International Council of Museums) instytucją paramuzealną może być: - ogród zoologiczny (wszystkie jego formy takie, jak akwaria, terraria itp.), ogród botaniczny, rezerwat przyrody (udostępniany zwiedzającym w sposób rejestrowany, na ogół prezentujący również zestaw zbiorów lub opracowane wystawy tematyczne; w szczególności są to: groty, jaskinie, akweny, parki), pomnik historii (zabytek) lub inna jednostka - m.in. planetarium, miasteczko czy centrum nauki i techniki, a także nie będąca muzeum ekspozycja stała ukazująca osiągnięcia, odkrycia i ciekawostki z dziedziny historii, archeologii, kultury, przyrody, techniki itp[134]**.**

Instytucja pośrednicząca– podmiot, któremu została powierzona, w drodze porozumienia albo umowy zawartych z instytucją zarządzającą, realizacja zadań w ramach krajowego lub regionalnego programu operacyjnego

Instytucja zarządzająca– krajowy, regionalny lub lokalny organ władzy publicznej lub podmiot publiczny lub prywatny, wyznaczone przez państwo członkowskie do zarządzania programem operacyjnym. W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego, Zarząd Województwa, odpowiedzialny za przygotowanie programu operacyjnego i jego realizację

Inteligentne systemy transportowe (ITS) – systemy wykorzystujące technologie informacyjne i komunikacyjne w obszarze transportu drogowego, obejmującym infrastrukturę, pojazdy i jego użytkowników, a także w obszarach zarządzania ruchem i zarządzania mobilnością, oraz do interfejsów z innymi rodzajami transportu

Interoperacyjność– zdolność różnych podmiotów oraz używanych przez nie systemów teleinformatycznych i rejestrów publicznych do współdziałania na rzecz osiągnięcia wzajemnie korzystnych i uzgodnionych celów, z uwzględnieniem współdzielenia informacji i wiedzy przez

[134] Źródło: Główny Urząd Statystyczny, miejsce publikacji: http://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/127,pojecie.html

wspierane przez nie procesy biznesowe realizowane za pomocą wymiany danych za pośrednictwem wykorzystywanych przez te podmioty systemów teleinformatycznych

Jednolity ciąg drogowy– droga lub układ dróg jednolitej kategorii, spełniający łącznie następujące kryteria:

- droga stanowiąca jednolity ciąg drogowy musi posiadać ściśle określony (wskazany na potrzeby projektu) początek i koniec,
- droga stanowiąca jednolity ciąg drogowy musi spełniać warunek spójności wewnętrznej, to jest obejmować wszystkie elementy infrastruktury drogowej znajdujące się pomiędzy określonym początkiem i końcem ciągu drogowego uwzględnione w projekcie budowlanym (wszystkie elementy infrastruktury drogowej znajdujące się na odcinkach, w ramach których będą prowadzone prace)

Droga stanowiąca jednolity ciąg drogowy musi charakteryzować się jednakową dopuszczalną nośnością na całej swojej długości (w zakresie odcinków, na których będą prowadzone prace)

Kogeneracja– równoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu technologicznego

Komisja Oceny Projektów (KOP)– niezależny podmiot w systemie oceny projektów, powoływany w celu przeprowadzenia procedury oceny projektów o dofinansowanie składanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Komitet monitorujący– państwo członkowskie ustanawia, w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą, komitet monitorujący dla każdego programu operacyjnego. Komitet monitorujący upewnia się co do skuteczności i jakości realizacji programu operacyjnego

Komitet sterujący ds. zdrowia– komitet, stanowiący główne narzędzie koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE. Komitet działa pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia. Warunkiem koniecznym dla podejmowania interwencji w sektorze zdrowia jest ich zgodność z uzgodnionym przez Komitet Sterujący Planem Działań w sektorze zdrowia podejmowanych ze środków unijnych na poziomie krajowym i regionalnym

Kompetencje cyfrowe (kompetencje informatyczne) - definiowane jako zdolność do:

a) przetwarzania (wyszukiwania, oceny, przechowywania) informacji;

b) komunikacji (wchodzenia w cyfrowe interakcje, dzielenia się informacjami, znajomość netykiety i umiejętność zarządzania cyfrową tożsamością);

c) tworzenia cyfrowej informacji (w tym również umiejętność programowania i znajomość zagadnień praw autorskich);

d) zachowania bezpieczeństwa (ochrony cyfrowych urządzeń, danych, własnej tożsamości, zdrowia i środowiska);

e) rozwiązywania problemów (technicznych, identyfikowania sytuacji, w których technologia może pomóc, bycia kreatywnym z użyciem technologii, identyfikowania luk w zakresie kompetencji)

Koncepcja uniwersalnego projektowania– projektowanie produktów i toczenia, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla możliwie największej grupy użytkowników, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Zasady projektowania uniwersalnego mogą być stosowane w architekturze, wzornictwie przemysłowym, projektowaniu interfejsów komputerowych lub serwisów internetowych. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania

dodatkowych udogodnień dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne

Konsorcjum– porozumienie co najmniej dwóch samodzielnych podmiotów, którego celem jest ich wzajemne zobowiązanie się do wspólnej realizacji określonego zadania. Konsorcjum powstaje na podstawie umowy zawartej pomiędzy partnerami. Dokumentem potwierdzającym istnienie konsorcjum jest umowa konsorcjum podpisana przez jego uczestników.

Konsorcjum naukowo-przemysłowe– grupa jednostek organizacyjnych, w skład której wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa oraz co najmniej jeden przedsiębiorca, podejmujących na podstawie umowy cywilno-prawnej wspólne przedsięwzięcie obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych. Zapisy dot. Konsorcjum naukowo-przemysłowego reguluje ustawa z dnia 8.10.2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. 2004 r. nr 238 poz.2390), w szczególności art. 2 pkt 11 tej ustawy. W ramach konsorcjum naukowo-przemysłowego beneficjentem będzie zawsze jednostka naukowa

Koszt kwalifikowalny– koszt spełniający warunki umożliwiające jego całkowite lub częściowe pokrycie środkami przeznaczonymi na realizację RPO WSL 2014-2020

Koszt kwalifikowalny rzeczowej realizacji projektu– koszt nie uwzględniający kosztów związanych z przygotowaniem dokumentacji, kosztów osobowych oraz promocji

Koszty ogółem– łączny koszt planowanych działań lub operacji, obejmujący zarówno koszty kwalifikowalne jak i niekwalifikowalne

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK)– Program sporządzony w celu wypełnienia zobowiązań Polski, przyjętych w Traktacie Akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej, w części dotyczącej dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych. Określa plan inwestycyjny w dziedzinie gospodarki wodnościekowej, jaki musi zostać zrealizowany przez Polskę, aby osiągnąć wymagane efekty ekologiczne

Kryteria wyboru projektów– określony zestaw wymogów, zawartych w SZOOP, które muszą spełnić projekty, aby uzyskać dofinansowanie ze środków pomocowych

Kwalifikacja – określony zestaw efektów uczenia się (kompetencji), których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną do tego instytucję zgodnie z ustalonymi standardami. Nadanie kwalifikacji następuje w wyniku walidacji i certyfikacji.

Zgodność z ustalonymi standardami oznacza, że wymagania dotyczące kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), składających się na daną kwalifikację opisane są w języku efektów uczenia się. Ponadto, dla kwalifikacji powinny być również określone wymagania dotyczące walidacji, a proces nadawania kwalifikacji powinien być objęty zasadami zapewniania jakości

Lecznictwo szpitalne– obejmuje jednostki ochrony zdrowia, świadczące stacjonarne całodobowe usługi medyczne (np. szpitale)

Linia demarkacyjna– linia rozgraniczająca obszary wsparcia w ramach poszczególnych funduszy strukturalnych. Określa zasadę zakazu finansowania tego samego typu czy zakresu projektu w ramach różnych Programów Operacyjnych lub różnych obszarów wsparcia w ramach danego Programu Operacyjnego

Lokal socjalny– lokal, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266, z późn. zm.), tj. lokal nadający się do zamieszkania ze względu na

wyposażenie i stan techniczny, którego powierzchnia pokoi przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m2, a w wypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego 10 m2, przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie

Małe przedsiębiorstwo–definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów EUR (pełną definicję zawiera załącznik nr 1 do Rozporządzenia Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

Mieszkanie chronione– mieszkanie, o którym mowa w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930), którego standard oraz zasady funkcjonowania regulowane są rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. 2012 r. poz.305).

Mieszkanie wspomagane – usługa społeczna świadczona w lokalnej społeczności w postaci mieszkania lub domu, przygotowującego osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. Mieszkanie lub dom może być prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, spółki z większościowym udziałem jst, towarzystwa budownictwa społecznego lub podmioty ekonomii społecznej w formie mieszkania:
a) treningowego, przygotowującego osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia. Usługa ma charakter okresowy i służy określonym kategoriom osób w osiągnięciu częściowej lub całkowitej samodzielności, m.in. poprzez trening samodzielności, poradnictwo, pracę socjalną lub inne usługi aktywnej integracji;
b) wspieranego, stanowiącego alternatywę dla pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Usługa ma charakter pobytu stałego lub okresowego (w przypadku potrzeby opieki w zastępstwie za opiekunów faktycznych). Służy osobom niesamodzielnym, w szczególności osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami, wymagającym wsparcia w formie usług opiekuńczych lub asystenckich.
Formą mieszkania wspomaganego nie jest mieszkanie socjalne.

Mikroprzedsiębiorstwo– definiuje się jako przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 pracowników i którego roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów EUR (pełną definicję zawiera załącznik nr 1 do Rozporządzenia Rozporządzenie Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

Neutralność technologiczna– zasada równego traktowania przez władze publiczne technologii teleinformatycznych i tworzenia warunków do ich uczciwej konkurencji, w tym zapobiegania możliwości eliminacji technologii konkurencyjnych przy rozbudowie i modyfikacji eksploatowanych systemów teleinformatycznych lub przy tworzeniu konkurencyjnych produktów i rozwiązań

Niwelacja terenu– polega na wyrównaniu powierzchni gruntu rodzimego oraz odpowiedniego ukształtowania jej powierzchni stosownie do zamierzeń dalszego wykorzystania działki

Notyfikacja– poinformowanie Komisji Europejskiej według uzgodnionej procedury o udzielanej pomocy. Notyfikacja ma na celu stwierdzenie czy udzielana pomoc nie narusza warunków konkurencji między przedsiębiorstwami na wolnym rynku europejskim. Notyfikacja umożliwia otrzymanie zgody na udzielenie pomocy publicznej dla przedsiębiorstw po spełnieniu określonych kryteriów. Notyfikacja jest dokonywana przez Instytucję Zarządzającą Programem w porozumieniu z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Obiekt dziedzictwa kulturowego– zabytek nieruchomy, wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego (oznaczony literą A), określony granicami ochrony ujętymi w rejestrze, a także zabytek nieruchomy nie wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego, znajdujący się na Szlaku Zabytków Techniki w granicach wskazanych w dokumencie potwierdzającym tytuł prawny do nieruchomości

Obiekt małej architektury– niewielki obiekt, w szczególności: a) kultu religijnego, jak: kapliczki, krzyże przydrożne, figury, b) posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej, c) użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: wiaty, piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki[135]

Obiekty i pomieszczenia infrastruktury ochrony zdrowia– obejmuje m.in. gabinety diagnostyczne, diagnostyczno-zabiegowe, gabinety lekarskie i pielęgniarskie, pracownie, punkty ambulatoryjne

Obszar zdegradowany– obszar, na którym zidentyfikowano sytuację kryzysową

Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ)– badanie polegające na określeniu, opisie i ocenie bezpośrednich i pośrednich skutków realizacji danego przedsięwzięcia dla człowieka oraz komponentów środowiska przyrodniczego (fauny, flory, wód, gleb, powietrza, klimatu, krajobrazu), oraz oddziaływania między tymi elementami, a także możliwie jak największe zminimalizowanie negatywnych skutków jego realizacji

Odpady komunalne– odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych; zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanymi odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości[136]

Odzysk– jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów, które w przeciwnym przypadku zostałyby użyte do spełnienia danej funkcji, lub w wyniku którego odpady są przygotowywane do spełnienia takiej funkcji w danym zakładzie lub ogólnie w gospodarce[137]

Opieka instytucjonalna - usługi świadczone:

a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób lub w której:
   - usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby);
   - wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców;
   - mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki;
   - mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;
b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575) powyżej 14 osób

Organizowanie społeczności lokalnej– za organizowanie społeczności lokalnej (OSL) należy rozumieć metodę pracy środowiskowej, skierowanej do społeczności lokalnej, przede wszystkim grup i środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. OSL to proces długofalowy i wielowymiarowy

[135] źródło: Ustawa Prawo Budowlane z dn. 07 lipca 1994 r.
[136] źródło: Ustawa o odpadach z dn. 14 grudnia 2012 r.
[137] źródło: Ustawa o odpadach z dn. 14 grudnia 2012 r.

nastawiony na trwałą zmianę rzeczywistości społecznej, dążący do tego , by pomoc socjalna opierała się nie tylko na aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i wykluczonych, ale nauczaniu jak członkowie społeczności lokalnej sami mogą sobie pomóc poprzez wykorzystanie otaczających ich zasobów najbliższego środowiska. Jednym z elementów powyższego modelu są działania oparte na partnerstwie instytucji i osób , które swoim zasięgiem oddziaływają na daną społeczność - więcej w standardach *„Model środowiskowej pracy socjalnej organizowania społeczności* lokalnej" Stowarzyszenie Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2011

Osady ściekowe– pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych, a także innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych

Osoba niesamodzielna - osoba, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego

Osoba z niepełnosprawnością sprzężoną – osoba, u której stwierdzono występowanie dwóch lub więcej niepełnosprawności;

Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, tj.:

- osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382),
- osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.),
- osoby z niepełnosprawnością – zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020;*
- rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością,
- osoby dla których ustalono III profil pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.),
- osoby niesamodzielne,
- osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego i realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020,
- osoby korzystające z PO PŻ.

Otoczenie obiektu dziedzictwa kulturowego - teren przy zabytku wyznaczony granicami ochrony (zgodnie z decyzją o wpisie do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego, a w przypadku zabytku techniki nie wpisanego do ww. rejestru zgodnie z granicami wskazanymi w dokumencie potwierdzającym tytuł prawny do nieruchomości)

Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - to osoby spokrewnione lub niespokrewnione z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także inne osoby z najbliższego środowiska osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Za otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym można uznać wszystkie osoby, których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Do otoczenia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym należą także osoby sprawujące rodzinną pieczę zastępczą lub kandydaci do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka i dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Otoczenie społeczno-gospodarcze szkół lub placówek systemu oświaty - pracodawcy, organizacje pracodawców, przedsiębiorcy, organizacje przedsiębiorców, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczni oraz inni interesariusze zidentyfikowani w diagnozie potrzeb szkół lub placówek systemu oświaty.

Pakiet aplikacyjny - zestaw dokumentów niezbędnych do ogłoszenia i przeprowadzenia konkursu na dofinansowanie realizacji projektów ze środków RPO WSL 2014-2020, tj. ogłoszenie o konkursie oraz regulamin konkursu wraz z załącznikami.

Parking „Park&Ride"/ „Bike &Ride"– obiekt infrastruktury drogowej przeznaczony do parkowania samochodów osobowych/ rowerów celem kontynuacji podróży transportem zbiorowym. Wsparciu podlegają te parkingi „Park&Ride", które są zlokalizowane w bezpośredniej bliskości węzłów transportu zbiorowego. Wsparcie na rzecz parkingów obejmuje wyłącznie parkingi „Park&Ride" / „Bike &Ride", przy czym w projekcie należy określić, w jaki sposób zostanie zapewnione, iż utworzone parkingi „Park&Ride"/ „Bike &Ride" służą wyłącznie osobom korzystającym z transportu zbiorowego. Parkingi nie stanowiące elementów powiązanych z transportem publicznym nie podlegają wsparciu

Partnerstwa publiczno-prywatne (PPP) oznaczają formę współpracy między podmiotami publicznymi a sektorem prywatnym, których celem jest poprawa realizacji inwestycji w projekty infrastrukturalne lub inne rodzaje operacji realizujących usługi publiczne, poprzez dzielenie ryzyka, wspólne korzystanie ze specjalistycznej wiedzy sektora prywatnego lub dodatkowe źródła kapitału

Plan działań w obszarze zdrowia– jest dokumentem uwzględniającym inwestycje podejmowane ze środków krajowych (w tym w ramach konkursów na zadania finansowane ze środków publicznych oraz kontraktów na świadczone usługi). Stanowi harmonogram działań planowanych do podjęcia w danym roku kalendarzowym oraz zarys planów na całą perspektywę finansową, a także zawiera rekomendacje odnośnie procedur oraz kryteriów wyboru projektów

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)– obejmuje takie zagadnienia jak: przeciwdziałanie zmianom klimatu, zaopatrzenie w energię i jej zużycie oraz zapewnienie bezpieczeństwa zasilania, promowanie „czystego" transportu w miastach uwzględniającego rosnące potrzeby mobilności mieszkańców miast i ich obszarów funkcjonalnych. Dokumenty te określać będą lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji z wykorzystaniem również środków z funduszy europejskich

Plan mobilności miejskiej (SUMP)– strategiczny plan mający wskazywać, jak należy spełniać potrzeby mobilności mieszkańców oraz przedsiębiorstw w miastach i okolicach. SUMP określa zestaw działań, które mają pomóc w rozwiązaniu problemów transportowych. Obejmuje on wszystkie środki oraz formy transportu w całej aglomeracji miejskiej, zarówno publiczne, jak i prywatne, transport osób i towarów, środki zmotoryzowane i niezmotoryzowane, proces poruszania się i parkowanie

Podmioty wykonujące działalność leczniczą– Podmiot leczniczy, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej

Pomoc publiczna– każdy środek spełniający wszystkie kryteria, o których mowa w art. 107 ust. 1 TFUE, zgodnie z którym *„z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi"*. Powyższe oznacza, iż wsparcie dla danego przedsięwzięcia podlega regułom pomocy, o ile jednocześnie spełnione są następujące przesłanki:

1. Czy pomoc została udzielona z zasobów państwowych;
2. Czy pomoc została udzielona w sposób selektywny;
3. Czy podmiot, któremu udziela się wsparcia, prowadzi działalność gospodarczą tj. czy oferuje na rynku towary lub usługi?
4. Czy wsparcie na działalność gospodarczą podmiotu zakłóca lub może zakłócić konkurencję?
5. Czy wsparcie wpływa lub może wpływać na wymianę handlową między krajami członkowskimi?

Przy generalnym zakazie udzielania wsparcia w formie pomocy publicznej Komisja Europejska dopuściła szereg możliwości udzielania pomocy publicznej z zastrzeżeniem jej szczególnego przeznaczenia np. pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem (art. 108 ust. c). Wobec zasad udzielania wsparcia z EFRR za pomoc publiczną uznaje się również pomoc w ramach zasady *de minimis* (w rozumieniu rozporządzenia Komisji (WE) nr 1407/2013.

Pomoc Techniczna– działania z zakresu przygotowania, zarządzania, monitorowania, oceny, informacji, promocji i kontroli działalności programów operacyjnych oraz działania mające na celu zwiększenie zdolności administracyjnych do wdrażania funduszy

Prace konserwatorskie– działania mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań

Prace restauratorskie– działania mające na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części, oraz dokumentowanie tych działań

Proces biznesowy– sekwencje działań prowadzących do uzyskania określonego celu biznesowego. Cel biznesowy procesu stanowi efekt, który może zostać osiągnięty i wykorzystany przez klienta danego procesu. Procesy biznesowe zostały usystematyzowane na procesy operacyjne (m.in. zaopatrzenie, produkcja, marketing, sprzedaż), zarządcze (zarządzenie przedsiębiorstwem, zarządzanie strategią) i pomocnicze (w tym księgowość, rekrutacja, utrzymanie i wsparcie techniczne).

Program Rewitalizacji – to program wieloletnich działań w sferze przestrzennej, społecznej i ekonomicznej, prowadzący w danym okresie do rewitalizacji terenu znajdującego się w stanie kryzysowym. Program Rewitalizacji powinien zawierać przynajmniej następujące elementy:

- diagnoza
- zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru (wyznaczenie granic) i uzasadnienie,
- określenie celu programu
- identyfikacja planowanych działań, w oparciu o konsultacje społeczne

- planowane działania/zadania na obszarze rewitalizowanym (wymienione z nazwy, określony zakres interwencji oraz podany przedział czasowy oraz koszt realizacji),
- plan finansowy realizacji założeń programu rewitalizacji,
- system okresowy aktualizacji we współpracy z lokalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi,
- sposób monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.
-

Projekt– przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte współfinansowaniem UE jednego z funduszy strukturalnych albo Funduszu Spójności w ramach programu operacyjnego

Projekt Kulturalny – pojęcie mające zastosowanie tylko w działaniu 10.3 - projekt spełniający uwarunkowania projektu rewitalizacyjnego, którego celem jest poprawa spójności społecznej dzięki umożliwieniu lepszego dostępu do usług kulturalnych.

Projekt Rewitalizacyjny – to projekt wynikający z programu rewitalizacji tzn. wpisany do niego wprost lub mieszczący się w ramach określonych przez charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuacje kryzysową (logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji).

Przedsiębiorstwo – Mikro, Małe, Średnie lub Duże przedsiębiorstwo zdefiniowane w załączniku nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu)

Przebudowa– wykonywanie robót budowlanych, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji; w przypadku dróg są dopuszczalne zmiany charakterystycznych parametrów w zakresie niewymagającym zmiany granic pasa drogowego[138]

Przyłącze kanalizacyjne– odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej

Przyłącze wodociągowe– odcinek przewodu łączącego sieć wodociągową z wewnętrzną instalacją w nieruchomości odbiorcy usług wraz z zaworem za wodomierzem głównym

Remont– wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym[139]

Rewitalizacja– wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, lokalnej gospodarki oraz przestrzeni– środowiska i infrastruktury), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany, spójny oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Proces rewitalizacji jest procesem wieloletnim prowadzonym we współpracy z lokalną społecznością

Roboty budowlane– budowa, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego

[138] źródło: Ustawa Prawo Budowlane z dn. 07 lipca 1994 r.
[139] źródło: art. 3 ust. 8 Ustawa Prawo Budowlane, z dn. 07 lipca 1994 r.

Rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS)– instrument terytorialny, skoncentrowany na konkretnych obszarach poniżej szczebla centralnego, kierowany przez lokalne grupy działania, w których skład wchodzą przedstawiciele władz publicznych, lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych oraz mieszkańców, zaprojektowany z uwzględnieniem lokalnych potrzeb i potencjału

Równoważna liczba mieszkańców (RLM)– ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażonych jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen (BZT5) w ilości 60 g tlenu na dobę

Sieć kanalizacyjna, wodociągowa– przewody kanalizacyjne lub wodociągowe wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi odprowadzane są ścieki lub którymi dostarczana jest woda

Siedlisko przyrodnicze– obszar lądowy lub morski o określonych cechach przyrodniczych, na którym występują cenne gatunki roślin i zwierząt

Społeczność lokalna (środowisko lokalne) - to wspólnota miejsca zamieszkania rozumianego jako sąsiedztwo, osiedle, miasteczko, wieś lub wspólnota kategorialna rozumiana jako wspólnota interesów wynikająca z przynależności do grupy o określonych cechach kulturowych (np. etnicznych) lub szczególnych potrzebach (na przykład rodzice dzieci niepełnosprawnych, opiekunowie przewlekle chorych, byli pacjenci psychiatryczni itp.)[140]

Sprzęt/Aparatura medyczna– pojęcie „sprzęt/aparatura medyczna" mieści się w szerszym pojęciu „wyrób medyczny", rozumiany zgodnie z art.2 ust. 1 pkt. 38 ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. 2010 Nr 107, poz. 679), jako „wyrób medyczny – narzędzie, przyrząd, urządzenie, oprogramowanie, materiał lub inny artykuł, stosowany samodzielnie lub w połączeniu, w tym z oprogramowaniem przeznaczonym przez jego wytwórcę do używania specjalnie w celach diagnostycznych lub terapeutycznych i niezbędnym do jego właściwego stosowania, przeznaczony przez wytwórcę do stosowania u ludzi w celu:

a) diagnozowania, zapobiegania, monitorowania, leczenia lub łagodzenia przebiegu choroby
b) diagnozowania, monitorowania, leczenia, łagodzenia lub kompensowania skutków urazu lub upośledzenia
c) badania, zastępowania lub modyfikowania budowy anatomicznej lub procesu fizjologicznego
d) regulacji poczęć których zasadnicze zamierzone działanie w ciele lub na ciele ludzkim nie jest osiągane w wyniku zastosowania środków farmakologicznych, immunologicznych lub metabolicznych, lecz których działanie może być wspomagane takimi środkami". Za sprzęt/aparaturę medyczną nie uznaje się materiałów jednorazowego użytku typu strzykawki, materiały opatrunkowe, etc.

Stan kryzysowy– sytuacja, w której mierniki poziomu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego (infrastrukturalnego lub środowiskowego) są na niskim poziomie lub obserwuje się ich silną tendencję spadkową. Za stan kryzysowy można także uznać sytuację występowania intensywnych (z dużym natężeniem) problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych

Strategiczna infrastruktura badawcza– urządzenia i obiekty, mające wyjątkowy charakter w skali krajowej, europejskiej lub międzynarodowej, a także kluczowe znaczenie dla rozwoju badań naukowych. Taka infrastruktura musi m.in. spełniać kryteria wysokiej jakości naukowej i organizacyjnej oraz otwartego dostępu do prowadzenia i wykorzystywania wyników badań

System informatyczny– zespół współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania, zapewniający przetwarzanie, przechowywanie, a także wysyłanie i odbieranie danych przez sieci telekomunikacyjne

[140] Opracowano na podstawie: Redakcja naukowa Kazimiera Wódz, Barbara Kowalczyk, Organizowanie społeczności. Modele i strategie działania. Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2014 (s. 15).

System kanalizacyjny– sieć kanalizacyjna wraz z oczyszczalnią ścieków

System pozycjonowania pojazdów- infrastruktura teleinformatyczna, pozwalająca na bieżące gromadzenie i przetwarzanie danych dotyczących ruchu pojazdów w czasie rzeczywistym oraz umożliwiająca bezpośrednie reagowanie na sytuację ruchową

System wodociągowy– sieć wodociągowa wraz ze stacją uzdatniania wody

Ścieżka reintegracji - zestaw kompleksowych i zindywidualizowanych form wsparcia, mających na celu wyprowadzenie osób, rodzin lub środowiska z ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Ścieżka reintegracji może być realizowana w ramach jednego projektu (ścieżka udziału w projekcie) lub – ze względu na złożoność problemów i potrzeb danej osoby lub rodziny – wykraczać poza ramy jednego projektu i być kontynuowana w innym projekcie lub pozaprojektowo. Wsparcie w ramach ścieżki reintegracji może być realizowane przez jedną lub przez kilka instytucji zazwyczaj w sposób sekwencyjny.

Średnie przedsiębiorstwo– definiuje się jako przedsiębiorstwo, które zatrudnia mniej niż 250 pracowników i którego roczny obrót nie przekracza 50 milionów EUR a/lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 milionów EUR (pełną definicję zawiera załącznik nr 1 do Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).

Świadczenie usług w publicznym systemie ochrony zdrowia– wsparcie warunkiem otrzymania dotacji jest złożenie przez podmiot wnioskujący oświadczenia, że otrzymane wsparcie będzie wykorzystywane dla celów gwarantowanych w ramach kontraktu z Instytucją Finansującą Publiczne Świadczenia Zdrowotne (np. NFZ)

Technologie informacyjno–komunikacyjne, TIK– (ang. ICT – Information and Communications Technology); technologie pozyskiwania/produkcji, gromadzenia/przechowywania, przesyłania, przetwarzania i rozpowszechniania informacji w formie elektronicznej z wykorzystaniem technik cyfrowych i wszelkich narzędzi komunikacji elektronicznej oraz wszelkie działania związane z produkcją i wykorzystaniem urządzeń telekomunikacyjnych i informatycznych oraz usług im towarzyszących

Teren budowy– przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy[141]

Teren inwestycyjny– szeroko pojmowany teren, mogący składać się z kilku bezpośrednio sąsiadujących działek, przygotowany pod działalność gospodarczą, zarówno produkcyjną jak i usługową, z wyłączeniem terenu przeznaczonego pod zabudowę mieszkalną

Tereny popegeerowskie– tereny wykorzystywane w przeszłości pod działalność związaną z gospodarstwami rolnymi (w tym Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi), na których zaprzestano prowadzenia działalności i obecnie są niewykorzystywane natomiast charakteryzują się zanieczyszczeniem gruntu odpadami lub substancjami szkodliwymi i/lub bardzo niską wartością estetyczną. Jako teren popegeerowski nie będą traktowane użytki rolne, jeżeli są w dalszym ciągu użytkowane, gdyż nie utraciły swoich funkcji i nie wchodzą w zakres definicji brownfield. Typowymi terenami popegeerowskimi, które mogą być przeznaczone na działalność gospodarczą mogą być tereny dawnych magazynów, stacji benzynowych, placów, zabudowań przemysłowych, parków maszyn i urządzeń rolniczych

Tereny poprzemysłowe, pokolejowe– tereny zdegradowane, obecnie nie użytkowane wykorzystane pierwotnie pod działalność gospodarczą, na których zaprzestano jej prowadzenia. Charakteryzują się

[141] źródło: Ustawa Prawo Budowlane z dn. 07 lipca 1994 r.

zanieczyszczeniem gruntu odpadami lub substancjami szkodliwymi i/lub bardzo niską wartością estetyczną

Tereny powojskowe– tereny zdegradowane, obecnie nie użytkowane, wykorzystane pierwotnie pod funkcje związane z obronnością kraju, których użytkowanie zgodne z pierwotnym przeznaczeniem zostało zaniechane i obecnie są niewykorzystywane natomiast charakteryzują się zanieczyszczeniem gruntu odpadami lub substancjami szkodliwymi i/lub bardzo niską wartością estetyczną

Transfer wiedzy – oznacza wszelkie procesy, których celem jest zdobywanie i gromadzenie wiedzy jawnej i dorozumianej oraz dzielenie się tą wiedzą, w tym umiejętnościami i kompetencjami w zakresie działalności gospodarczej i niegospodarczej, np. współpracy badawczej, doradztwa, udzielenia licencji, tworzenia firm typu spin-off, publikacji i mobilności badaczy i innego personelu zajmującego się taką działalnością. Transfer wiedzy obejmuje – oprócz wiedzy naukowej i technicznej – również inne rodzaje wiedzy, np. wiedzę na temat korzystania z norm i obejmujących je regulacji oraz warunków rzeczywistego funkcjonowania i metod związanych z innowacjami organizacyjnymi, a także zarzadzanie wiedzą w zakresie określania, nabywania, ochrony i wykorzystania wartości niematerialnych i prawnych[142]

Unieszkodliwienie odpadów– proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii

Urządzenia elektronicznej informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym– wszelkie bezobsługowe systemy, za pomocą których podróżny uzyskuje informację w czasie rzeczywistym o ruchu pojazdów w ramach sieci komunikacyjnej

User experience (UX) – doświadczenie użytkownika w odniesieniu do interakcji z oprogramowaniem, serwisem internetowym itp. UX to suma wszystkich doznań osoby mającej kontakt z danym produktem lub usługą. Projektowanie user experience nakierowane jest na dostarczanie pozytywnych doświadczeń użytkownikom, zazwyczaj osiąga się te cele wykorzystując metodykę projektowania zorientowanego na użytkownika

Usługa mobilna– e-usługa przystosowana do korzystania z niej za pomocą przenośnych urządzeń elektronicznych

Usługa on-line o stopniu dojrzałości 1- Informacja:[143]**,** ogólnodostępny serwis informacyjny o usłudze publicznej

Usługa on-line o stopniu dojrzałości 2- Interakcja jednokierunkowa: możliwość pobrania formularzy i aplikacji

Usługa on-line o stopniu dojrzałości 3–Interakcja dwukierunkowa: przetwarzanie formularzy. Umożliwia transfer danych w dwóch kierunkach: od usługodawcy do klienta oraz od klienta do usługodawcy. Typowym sposobem jej realizacji jest pobranie, wypełnienie i odesłanie formularza drogą elektroniczną. W ramach wskaźnika należy ujmować usługi nowe lub istotnie udoskonalone oraz skierowane do klientów spoza administracji publicznej: obywateli (usługi A2C, Administration to Customer) i/lub przedsiębiorców (A2B, Administration to Business). Powyższe warunki należy traktować łącznie

[142] Źródło: Komunikat Komisji: Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, z 21 maja 2014 r.

[143] *Źródło: „Summary report. Web–based Survey on Electronic Public Services" (2001, 2002, 2003). Przedmiotowy raport Cap Gemini Ernst & Young definiuje poziomy rozwoju usług eGovernment.*

Usługa on-line o stopniu dojrzałości 4–Transakcja: obsługa transakcji, podejmowanie decyzji on-line, dostarczanie usług oraz obsługa płatności. Umożliwia pełne załatwienie danej sprawy drogą elektroniczną, łącznie z ewentualną płatnością. W ramach wskaźnika należy ujmować również **usługi o stopniu dojrzałości 5 - Personalizacja:** organizacja usług wokół potrzeb użytkowników. W ramach poziomu 5 można realizować takie działania, które oprócz możliwości pełnego załatwienia danej sprawy zawierają dodatkowo np. mechanizmy personalizacji, tj. dostosowania sposobu świadczenia do szczególnych uwarunkowań i potrzeb klienta (np. oferowanie częściowo wypełnionych formularzy, poinformowanie klienta sms-em o zbliżającej się potrzebie wykonania danej czynności urzędowej). W ramach wskaźnika należy ujmować usługi nowe lub istotnie udoskonalone oraz skierowane do klientów spoza administracji publicznej: obywateli (usługi A2C, Administration to Customer) i/lub przedsiębiorców (A2B, Administration to Business). Powyższe warunki należy traktować łącznie

Usługa publiczna– usługa świadczona na rzecz podmiotów zewnętrznych (mieszkańcy, przedsiębiorcy) w stosunku do podmiotu świadczącego usługę. Warunki, zakres podmiotowy i przedmiotowy usługi publicznej wynika z aktów prawa powszechnie obowiązującego. Usługi takie świadczone są bezpośrednio przez administrację publiczną lub poprzez finansowanie podmiotów, którym powierzono wykonanie danej usługi. Świadczący usługę publiczną podmiot kieruje się względami interesu publicznego - celem świadczenia usług publicznych nie jest zysk, nie wyklucza to jednak możliwości pobierania opłat od osób/podmiotów uprawnionych (np. opłata za wydanie prawa jazdy, opłata za korzystanie z komunikacji publicznej). Finansowanie usług publicznych podlega ocenie z perspektywy reguł pomocy publicznej w zakresie, w jakim usługi te mają charakter działalności gospodarczej w rozumieniu unijnego prawa konkurencji. W ujęciu prawnym wykonywanie funkcji usługowej przez JST sprowadza się zasadniczo do zadań własnych

Usługi aktywnej integracji – usługi, których celem jest:

a) odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu (reintegracja społeczna) lub
b) odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy (reintegracja zawodowa) lub
c) zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego.

Do usług aktywnej integracji należą usługi o charakterze:

a. społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
b. zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy (poprzez m.in. udział w zajęciach w CIS/KIS/WTZ), pomoc w utrzymaniu zatrudnienia;
c. edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy (m.in. edukacja formalna, kursy i szkolenia zawodowe),
d. zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Usługi społeczne świadczone w lokalnej społeczności - usługi świadczone w interesie ogólnym umożliwiające osobom niezależne życie w środowisku lokalnym. Usługi te zapobiegają odizolowaniu osób od rodziny i lokalnej społeczności, a gdy to nie jest możliwe, gwarantują tym osobom warunki życia jak najbardziej zbliżone do warunków domowych i rodzinnych oraz umożliwiają podtrzymywanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich są to usługi świadczone w sposób:

a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby) oraz jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym;

b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą;
c) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem;
d) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców.

Do usług społecznych świadczonych w lokalnej społeczności należą w szczególności:

- usługi opiekuńcze, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, świadczone przez opiekunów faktycznych lub w postaci: sąsiedzkich usług opiekuńczych, usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub dziennych form usług opiekuńczych; do usług opiekuńczych należą także usługi krótkookresowego całodobowego i krótkookresowego dziennego pobytu, których celem jest zapewnienie opieki dla osób niesamodzielnych, w tym w zastępstwie za opiekunów faktycznych;
- usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach jest nie większa niż 30.
- Usługi w domu pomocy społecznej w liczbie miejsc nie większej niż 30;
- usługi asystenckie świadczone przez asystentów na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami, umożliwiające stałe lub okresowe wsparcie tych osób i rodzin w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do ich aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego;
- usługi wspierania rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym:
  - praca z rodziną, w tym w szczególności asystentura rodzinna, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja; usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia" lub „grupami samopomocowymi";
  - pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez usługi placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i specjalistycznej oraz w formie pracy podwórkowej;
  - pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu poprzez wsparcie rodzin wspierających;
- rodzinna piecza zastępcza oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego do 8 dzieci , a także placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-interwencyjnego do 14 osób, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- usługi w postaci mieszkań chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- usługi w postaci mieszkań wspomaganych, o ile liczba miejsc w mieszkaniu jest nie większa niż 12.

Walidacja – proces sprawdzania, czy – niezależnie od sposobu uczenia się – kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Walidacja obejmuje identyfikację i dokumentację posiadanych kompetencji oraz ich weryfikację w odniesieniu do wymagań określonych dla kwalifikacji. Walidacja powinna być prowadzona w sposób trafny (weryfikowane są te efekty uczenia się, które zostały określone dla danej kwalifikacji) i rzetelny (wynik weryfikacji jest niezależny od miejsca, czasu, metod oraz osób przeprowadzających walidację). Wynikiem walidacji jest decyzja potwierdzająca posiadanie efektów uczenia się

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami (WPGO)– plan szczebla wojewódzkiego stworzony dla osiągnięcia celów założonych w polityce ochrony środowiska, oddzielenia tendencji wzrostu ilości wytwarzanych odpadów i ich wpływu na środowisko od tendencji wzrostu gospodarczego kraju, wdrażania hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz zasady samowystarczalności i bliskości, a także utworzenia i utrzymania zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji gospodarowania odpadami, spełniających wymagania ochrony środowiska

Zabytek– nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową

Zabytek nieruchomy– nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, będących dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową

Zakład gospodarowania odpadów– zakład spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii oraz zapewniający:
termiczne przekształcanie odpadów lub:

a) mechaniczno-biologiczne przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielanie ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku,
b) przetwarzanie selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz wytwarzanie z nich produktu o właściwościach nawozowych lub środków wspomagających uprawę roślin, spełniającego wymagania określone w przepisach odrębnych,
c) składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych

Zasoby kulturowe – wszelkie wytwory działalności kulturalnej[1]. Działalność taka polega na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury. Pojęcie zasobu kulturowego należy także łączyć z pojęciem **dobra kultury**, definiowanym jako każdy przedmiot ruchomy lub nieruchomy, dawny lub współczesny, mający znaczenie dla dziedzictwa i rozwoju kulturalnego ze względu na jego wartość historyczną, naukową lub artystyczną[2]. Zatem na zasób kulturowy będą się składać zabytki[3], a także dziedzictwo współczesne. Zasobem kulturowym nie będą natomiast te wytwory działalności kulturalnej, które mają charakter poboczny, uzupełniający czy też wspierający taką działalność, w tym w szczególności związane z działalnością administracyjną czy finansową (np. obsługa systemu sprzedaży biletów do muzeum) instytucji kultury.

Zasoby publiczne– rozumiane jako informacje sektora publicznego to treści końcowe, wytworzone przez podmioty publiczne lub finansowane ze środków publicznych, niezależnie od sposobu ich wytworzenia i utrwalenia oraz obejmujące głównie treści o charakterze kulturowym, edukacyjnym lub naukowym. Są to na przykład analizy, raporty, opracowania, zestawienia danych, mapy, filmy, treści audiowizualne oraz inne produkty końcowe zawierające przetworzoną lub skompilowaną informację. Do zasobów publicznych powinny trafiać pliki o otwartych standardach (Zgodnych

[1] art. 1 ust. 1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej
[2] Definicja ta pochodzi z uchylonej w roku 2003 ustawy o ochronie dóbr kultury, tym niemniej brak jest przeciwwskazań, aby z definicji tej korzystać posiłkowo przy określeniu zakresu znaczeniowego pojęcia zasobów kulturowych.
[3] w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

z Krajowymi Ramami Interoperacyjności)- format udostępnianych zasobów powinien umożliwiać dalsze przetwarzanie danych. Udostępniając zasoby publiczne, podmiot zobowiązany powinien kierować się następującymi zasadami ogólnymi:

1. zasadą otwartości, zgodnie z którą podmioty zobowiązane mają obowiązek ich udostępniania bez ograniczeń prawnych dla ich pobierania, kopiowania, dalszego udostępniania oraz wykorzystywania uzależnionych od typu zasobu publicznego;
2. zasadą dostępności, zgodnie z którą podmiot zobowiązany ma obowiązek zapewnienia faktycznej możliwości dostępu do zasobów publicznych oraz ich wykorzystywania;
3. zasadą jakości, zgodnie z którą zasoby publiczne mają być zgodne z aktualnymi standardami zapewniającymi ich kompletność i rzetelność, uwzględniając zmieniające się w przyszłości standardy oraz techniczne formy udostępniania;
4. zasadą użyteczności, zgodnie z którą nastąpi połączenie zagwarantowanej ustawowo otwartości zasobów publicznych ze stopniowym procesem zapewniania ich dostępności;
5. zasadami przejrzystości, niedyskryminacji oraz niewyłączności, określonymi w rozdziale 2a ustawy o dostępie do informacji publicznej

Powyższe nie uchybia odrębnym wymogom wynikającym z właściwych przepisów prawa powszechnie obowiązującego

Zintegrowane centrum przesiadkowe– miejsce umożliwiające dogodną zmianę środka transportu wyposażone w niezbędną dla obsługi podróżnych infrastrukturę, w szczególności: miejsca postojowe, przystanki komunikacyjne, punkty sprzedaży biletów, systemy informacyjne umożliwiające zapoznanie się zwłaszcza z rozkładem jazdy, linią komunikacyjną lub siecią komunikacyjną

Źródło ciepła– połączone ze sobą urządzenia lub instalacje służące do wytwarzania ciepła, w tym kotłownia, węzeł cieplny bądź grupowy wymiennik ciepła

VII.Spis skrótów.

A2A - Administration to Administration

B2B– Business to Business

B2C– Business to Customer

B+R - Badania i rozwój

BUR – Baza Usług Rozwojowych (dotychczas RUR)

CEF – Instrument „Łącząc Europę”

CIS – Centrum Integracji Społecznej

CKP – Centrum Kształcenia praktycznego

CKU – Centrum Kształcenia Ustawicznego

CKZiU – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

CT - Cel tematyczny

EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS - Europejski Fundusz Społeczny

ePUAP - Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej

IK UP - Instytucja Koordynująca Umowę Partnerstwa, której funkcję pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego

IOB - Instytucje Otoczenia Biznesu

IOK – Instytucja organizująca konkurs

IP RPO WSL – Instytucja Pośrednicząca Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, tj. Śląskie Centrum Przedsiębiorczości oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

IP ZIT/RIT RPO WSL – Instytucja Pośrednicząca dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych/Regionalnych Inwestycji Terytorialnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

ITS - Inteligentne systemy transportowe

IZ - Instytucja zarządzająca

IZ RPO WSL - Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

JST - Jednostki samorządu terytorialnego

KE - Komisja Europejska

KIS – Klub Integracji Społecznej

KM RPO WSL 2014-2020 - Komitet monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

KOP – Komisja Oceny Projektów

KPRES – Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

KSRG – Krajowy system ratowniczo-gaśniczy

KS RIS - Komitet Sterujący Regionalną Strategią Innowacji

KSRR 2010-2020 – Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020

LSI 2014– Lokalny System Informatyczny RPO WSL 2014-2020

LSR- Lokalna Strategia Rozwoju

MIiR – Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

MR - Ministerstwo Rozwoju

MŚP - Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa

NGO – Organizacje pozarządowe (non governmental organization)

NSRO 2007-2013 – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

OP – Oś Priorytetowa

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

OSI – Obszar strategicznej interwencji

OSL – Organizowanie Społeczności Lokalnej

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

OWES – Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

OZE - Odnawialne źródła energii

PAI – Program Aktywizacja i Integracja

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PD – Plan Działań

PES - Podmiot Ekonomii Społecznej

PI - Priorytet inwestycyjny

PO - Program operacyjny

PO PT – Program Operacyjny Pomoc Techniczna

PO PŻ – Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

PO WER - Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój

POKL 2007-2013 – Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013

PPO - proces przedsiębiorczego odkrywania

PR – Program Rewitalizacji

PRT - Program Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020

PT – Pomoc Techniczna RPO WSL na lata 2014-2020

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

RFT – Regionalne Forum Terytorialne

RIS WSL 2013-2020 - Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020

RIT – Regionalne inwestycje terytorialne

RLKS - Rozwój lokalny kierowany przez społeczność

ROT- Regionalne Obserwatorium Terytorialne

RPO WSL 2007-2013 - Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

RPO WSL 2014-2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

RUR – Rejestr Usług Rozwojowych

SDIP- System dynamicznej informacji pasażerskiej

SEKAP - System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej

ŚRI - Śląska Rada Innowacji

SSE – Specjalne Strefy Ekonomiczne

SZOOP - Szczegółowy opis osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

TBS - Towarzystwo budownictwa społecznego

TEN-T - Transeuropejska sieć transportowa

TIK - Technologie informacyjno – komunikacyjne

UP - Umowa partnerstwa

WLWK - Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych

WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej

ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej

ZIT - Zintegrowane inwestycje terytorialne

VIII. Załączniki

Załącznik 1 - Tabela transpozycji PI na działania/ poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych

Załącznik 2 - Tabela wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałań

Załącznik 3 - Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań

Załącznik 4 - Wykaz projektów zidentyfikowanych w ramach trybu pozakonkursowego